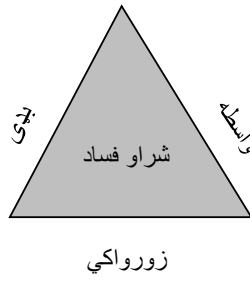

په ادارو کی څه تیریری؟

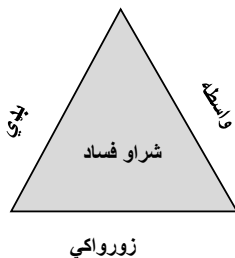

لیکوال: روبرت توماس (پوناما)

Ketabton.com

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناتو عمومي قوماندان السن)

په ادارو کي څه تیریري	:	دکتاب نوم
روبرت توماس (یوناما)	:	لیکوال
منصور علي سیل بین	:	ژباړونکي
خادم حسین	:	دیزاین
حضرت علي کتاب چاپولو موسسه	:	کتاب خانه
۱۰۰۰ ټوک	:	تیراژ
احمد علي	:	کمپیوټر کار
۱۳۹۳ - پېشاور - پښتونخوا	:	کال او محل
ازاد	:	حق محفوظه

تقریظ

بناغلی سیل بین ته تبریکی وایم ، چي په ډیر دقت او پوره سنجیش یې مستند ناخوالي پېښي راټولي او تاریخ ته سپارلي دي او ډیر زحمت یې ایستلي او په پوره بی پري یې پېښي تعقیب کړيدي.

شر او فساد یو ټولنیز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کې تشخیص شي او علت یې څرگندشي ، دوهمه مرحله یې اسانیزې، چي باید اصلاحات پکې راشي او درملنه یې وشي.

دلته بناغلي منصور علي سيل بين زيار ايستلي، چي پېښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنگه چي ده محترم ليکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دايي په گوته کړي ، چي دهيواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنگه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډیر افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نیول، تجاوز، فریب، جاسوسي، زورگويي، تبعیض، جعل، تزویز، خیانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجیب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختگ او د ولس د رفا لار یې ډب کړیده.

دسیل بین صیب دا یو پر خای کاردي. کور یې ودان او زوی یې لوی.

په درناوي

گل مرجان ودان

پښتونخوا — پېشاور

۱۳۹۲ / ۸ / ۲۰

پيلامه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

وايي سپيل بين د پنځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترگو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي كاوه، رنج به مي وري، مگر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلې حق. ترڅو دامي قصد وكړ، چې دا ناخوالي د كال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت كړم، چې دا جينائي پيښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسكي كت مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چې كارگردگان او هيروگان يي هم هغه كسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چې څيري بريښي دي او جهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و گرانو لوستونكو ته پريږدم.

كله چې دا څو پاني ليكل بشپړ شوي او دكتاب ډول يي غوره كړ ، حيران وم چې څه نوم ور كړم، په لومړي سر كي هم د نوم په فكر كي نه وم، ولي چې لومړي بايد زوى پيداكړي او بيا يي نو د نوم په فكر كي شي.

كله به مي ويل چې (افغاني ويكي لكس) و نوموم، ولي چې افشاگيري پكښي وي. كله به مي دا ويل ، چې (جينايي كيسي) نوم ور كړم. كله به هغه د طالب اصلاح چې (شر او فساد) به يي باله غوره كړم.

او يا (دهيواد په ادارو كي څه تيريري) تاسي ارجمندان چې هر نوم ور كوي. ما وكولاى شواى، څو مستند د شر او فساد پيښي نمونه راټولي كړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي كړم، چې دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پېژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدې مرحلو كي نغښتي دي، آن كورنى او اولادونه به يي پدي كړو وشرميږي.

همدا كړني چې په ادارو كي تيريري ، چې د شر او فساد لامل گرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مگر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت ومومي چې دا ديوې وري سيمي (ولسوالى) په دولت كي يوه لويه برخه ورسپيري، كه نه د لجاجت نه كار اخلي. او ارومږه دولت په سر كي به ځاى لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت كي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د كرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالې دوره كي مارشال فهيم لوى مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت كي ضياً مسعود، په دوهمه انتخابي دوره كي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځاى محمد يونس قانوني ته ور كړه شوو، اوس د احمدزى وخت كي ضياً مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر كاره، هغه بلي خواته ډاكټر عبدالله او ملگري يي ځاى لرى.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموكراسي. كومه قضيه چې ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي كړيده. څه چې راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰ / ۸ / ۱۴

صفحه	فهرست	عنوان
1.....		مرام.....
20.....		له کانونو څخه غیر قانوني ایستني
21.....		جان سپکو ویلي دي چې دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شويدي
22.....		ددرغلی یوه بیلگه.....
23.....		ستا نه یو زوی غواړم.....
25.....		دیوه پولیس دزړه حال.....
27.....		شرکتونه دي خپل لگښتونه؛ په زکات کي حساب کړي
28.....		د داینمنټو غلا.....
29.....		داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده.....
31.....		چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چې برخلیک مو وهل او ټکول کیږي
32.....		دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت.....
34.....		په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد.....
36.....		د اختلاس یوه نمونه.....
38.....		حاجي جمال قدیر.....
41.....		پرمنصور احمدزي تور.....
42.....		د وسله وال بغاوت یوه بیلگه.....
43.....		ددرغلی یوه نوی بیلگه.....
44.....		د زورواکی د چلولو یوه بیلگه.....
46.....		په پښتني بانک کي خیانت.....
47.....		سپیشل فورس.....
48.....		د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي
50.....		بي پوښتني او بي حساب لگښتونه.....
51.....		دمور په مخ کي د زوی وژل.....
52.....		پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین.....
53.....		جمهوررئیس په جنگي جرمونو سترگی پټوي.....
54.....		خوش گذران سفیران.....
55.....		دخمکو د مافیایي کړیو د غضب یوه بیلگه.....
56.....		جنرال محمد کبیر اندرابي.....

57.....	غيرمسلکي ديپلومات.....
58.....	روسي اوږه.....
60.....	ددو مرموزو کمپنيو جگړه.....
62.....	عاطله او باطله وزارت خونه.....
64.....	دچارواکو غير ضروري لگښت.....
66.....	مشاور وزير.....
67.....	غصب او زورواکي.....
68.....	د شهر نا پرسان يوه قضيه.....
69.....	کابل بانک.....
70.....	په لوگر کي اختلاس.....
71.....	د زور واکي يوه بيلگه چي څوک يي د پوښتني توان نه لري.....
72.....	د نکاح په جرم په شهادت رسيدل.....
73.....	اړيانا افغان هوايي شرکت.....
75.....	د حاجيانو انتقال.....
76.....	کاستر او که پلانکوچ؟.....
77.....	د پوهني وزير او د وکيلانو امر.....
78.....	قاجاقيبران او قاضيان.....
79.....	د قضا استقلاليت.....
80.....	د ناموس ساتونکي او که دناموس غل؟.....
81.....	د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانيو اختلاس.....
82.....	د حاجيانو خرڅول.....
84.....	په پښتني بانک کي د اختلاس د يوې بلي قضيي بيلگه.....
85.....	د يو ترافيک بدي.....
86.....	ملي مشارکت.....
90.....	د گلپهار تاور قضيه.....
93.....	دلورپورو چارواکو جعلي اسناد.....
95.....	شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف.....
96.....	د ننګرهار په کمرک کي دلرگيو چور.....
97.....	د عامي روغتيا په وزارت کي يوه درغلي.....
98.....	د حکم نه تنفيذ.....
99.....	ديوې بنخي دسنگسار.....

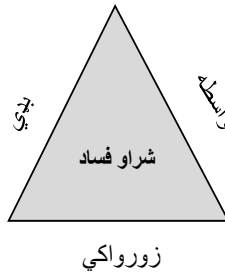
- دهرات بناروال 100
- دیلخ مستوفیت 101
- د مهاجرینو داستونلو پخواني وزیر 102
- زوریا زر 103
- دمالبي په وزارت کي داخلاس او درغلي قضیه 104
- دډیزل جنراتورونو تړون 105
- د بهرنیو هیوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلگه 106
- روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
- د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
- مسخه شوي قاضیان 109
- چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال؟! 110
- د محصل تبادلہ 111
- د اختلاس یوه قضیه 112
- دکلاب الدین شیرزایي پور 113
- د تیمور شاه اعدام 114
- دالبیروني پوهنتون رئیس 116
- عصمت الله دولت زی 117
- د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق 118
- بیدل شرکت 119
- په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
- (I.S.S) شرکت 121
- لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید 122
- مصونیت که معافیت ؟ 125
- جنرال عبدالرشید دوستم 127
- د صدر مارکیٹ 128
- تورنجنرال اندرابي صاحب 129
- دایي قباله په چایي مني ؟ 130
- د نوي بنار پروژه 132
- ظاهرشاهي سراي 134
- شیطان باید ورته موته په غابن ونیسي 135
- په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

- 138.....مير عبدالاحد صاحبي
- 139.....يو شمير چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کې مرسته کوي.
- 140.....وادي گرگان
- 142.....په ولسي جرگه کې څه تيريزي؟
- 144.....په سفارتونو کې چور.
- 145.....د لاجوردو په کان بريد
- 147.....کانونه او زورواکان
- 148.....دکابل بانک فاجعه
- 150.....د ولسي جرگې ۶۲ غړو درغلي
- 155.....د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرگندوني
- 156.....د تښتوني يوه قضيه
- 157.....د يو شمير واليانو په اړوند رپوت
- 158.....په گمرکونو کې د درغلي يوه بيلگه
- 160.....د حاجي اکبر د تښتوني قضيه
- 161.....ايراني جاسوسان
- 162.....دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد
- 163.....وزير صاحبان
- 165.....دارزگان والي
- 167.....دکابل د هوايي ډگر اختلاس
- 168.....زاخيل وال تسليم شو
- 169.....که زما خان غواړي تر تا به يې قربان کړم
- 171.....پلنگ در لباس ملنگ
- 173.....پردی لارښود
- 175.....دکانونو درايستلو مخنيوی
- 177.....دقروغ دغونډيو غصب
- 178.....دافغانستان په جگړه کې دامريکا لويي تيروتنې
- 180.....ليوني سپي
- 181.....لمرپه دوو گوټو
- 182.....زورواکان او په مليارډونو ډالر زيان
- 183.....د دو ماشوماتو اختطاف قضيه چې پايله يې په برانت سره تمامه شوه
- 184.....دکور غل

185.....	زور حق دئ .....
186.....	وسيله او واسطه .....
187.....	د ۳ ميلونه دارو ورکيدل .....
188.....	نورستان او د غنمو ويش .....
190.....	د سردار محمد داؤد خان روغتون .....
192.....	لورپوري چارواکي به هيڅکله د عدالت ميز ته راکش نه شي .....
193.....	د بريښنا په رياست کې ناوړه گټه .....
194.....	د يويشتمې پيړۍ په لومړي لسيزي کې د خپلسريو يوه بيلگه .....
195.....	د بريښنا د تخنيکي ادارې لخوا غصب .....
196.....	د نفتو شرکت په نامه يوه جالبه درغلي .....
197.....	د کرومات د ډبرو استخراج .....
198.....	د توطيې نمونه .....
199.....	د عزيز الله لودين او ډاکټر شريفې موازي ادارې .....
201.....	عبدالمجيد زايلي د ملکيتونو غصب .....
202.....	ناوړه گټه اخيستنه .....
203.....	د ستري محکمې تجارت .....
204.....	د پنجشيريانو په نامه يو ليک .....
206.....	د ايران فرهنگي يرغل .....
209.....	انورډنگر : .....
210.....	د پردو دمبيلو دنمبرو څخه ناوړه گټه .....
211.....	گندم نما جو فروش .....
212.....	د جهاد اعلان .....
213.....	د ابتکار په خيانت کې .....
214.....	د غصب په ۱۱ راکت لواکي .....
215.....	په بريښنا رياست کې فساد .....
216.....	د دولتي بي عدالتۍ .....
217.....	په نفتو کې درغلي .....
220.....	په فساد کې تخصص .....
222.....	د Anham کمپنۍ .....
223.....	د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه .....
224.....	د فوايد عامي د وزارت بي کفايتي .....

225.....	استاد او فساد.....
226.....	قدم په قدم مفسد اجرات.....
227.....	شیر پور چورشو.....
240.....	چور لمان.....
243.....	د فساد مخنیوي.....

دپاک څښتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووايم چې زه ولي دي ته اړ شوم، چې هلي ځلي وکړم ، چې د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاريخ کي داهم د نسلو د پاره يو دعبرت درس وي او يا هغو کسانو چې دي ولس يي يي زره سوی نه درلود، تاريخ ثبت کړی وي او يا زوی، لمسی او کورني يي پدي پوه شي، چې د راوری شتمني باد نه ده راوري، بلکي دناوري گټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پاياماله سويدي، لکه چې منتسکيو وايي:

« هر ځای چې لوړپوړي قصرونه وي، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شويدي .»

په تاثر افغان هيواد کي په ډيره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چې د اخلاقو پر بنا او يا د خدای د بيري نه د فساد نه ډډه کول، يوازي دکوتو په شمار ؤ.

زه به چې ددي مزمین رنځ په هکله چې سيل بين وم د عواملو په برخه کي هم تماس ونيسم او روښنايي پر واچوم، پر علونو بحث وکړم، ميتود او دمجرمينو او مفسدينو په تکتیک هم خبري وليکم او پر ډولونو هم ليکنه وکړم، هيله ده ، چې گټه ورسوي او په ويلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخيص کړم ، نو بيا به يي درملنه او دارو لړ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوايي ته ورسيد، چې په داخليانو يي چاره ونشول، بلکي بهرنيان د مرستي د پاره راغلل. کمیته شفافيت، سپکار او MEC نه مي مطلب دي، چې په مخ نيوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهیسی داد او بيباد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتايجو هم ورغیرو.

طالبانو خپل راتگ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډير ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعاً چې د طالبانو رژيم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غضب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعيض، جاسوسي، اختلاس، خویش خوري، غلا، تجاوز، لاري نيول په عام ډول دود شوی ؤ، چې پورتنی ډول يو خبيثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بدي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

شهیدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نیم میلیونو شهادت عبث، بیتیم او بوره مور او کونډی بی عزته او خواړه پاته شول. دجهاد گټلی نوم بی عزته او سپک شو. ددی ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم یو شاتي بولي.

انسان یو عاصي مخلوق دي او پدي کي شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کي وجود لري، مگر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدین رباني په وخت کي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکیدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر یو یی پر خای کیناوه. امنیت راغلی، فساد کم شو، د فساد عاملین تپینتي ته اړ شول. حاجي قدیر، حضرت علي او دننگرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پېښور کړ. گل اغا شیرزی کویتي کي میشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعیل د هرات نه مشهد ته ورسید، جنرال عبدالرشید دوستم د خپلو بکسونو او میرمن سره د ترکیي استانبول کي واپړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسیدل، گلبدین حکمیتار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسیدل، د ملا نسیم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ایران کي خای پر خای شول، استاد رباني خپل تخت په خان پوري نیولي بدخشان، کله یو خای، کله بل خای اوسیده، پیر کیلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسیدل، سیاف او مزاری هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لند او پښه یی ور ټوله شول، شریعت جاري شو، (اگر او مگر) له منځه ولاړل، پلمی او بهاني ورکي شوي، مشکتراشي او میرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپین استدلال د شریعت په رڼا کي ترسره کیدل. ایرانی جاسوسان د دپیلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسیدل، کوم چي نن یی استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چی طالبانو هم ستونزی درلودی، مگر د امریکا غوښتنی ته تسلیم نشول، افغاني میلمه پالني دود یی رعایت کړ، اسامه بن لادن یی په لاس ورکړ او خپل تاج او تخت یی په قمار کینود، زه یی په نورو اړخونو تبصیره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدین رباني د رژیم په وخت کي نه یی خپله لیاقت درلود او نه یی بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سرپین شوي. کله، کله یوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به یی حل او عقد جرگه د خپلي گټي پر بنا جوړه کړه، کله به یی د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئیس فضل الهادي شینواري فیصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي یی ده ټاکلي وه. کله به یی د جنرال محمد اسمعیل خان بواسطه په هرات کي جرگه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فیصله چي لاهورپنډي د قایده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه میاشتی او دده دپاره څلور میاشتي وي. رعایت یی ونکړ، گلبدین ورته ټینگ شو، راکتونه یی ورته کش کړه. کابل په ناحیو وویشل شو. ده لومړی خپل تخت کاریز میر ته انتقال کړ، ارگ یی پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر دیر شو، بدخشان ته وتښتید، اما تخت یی ټینگ په خان پوري سرپین کړي ؤ. تقاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسیدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، دیر زجرونه او ظلمونه ولیدل، دپرو انجینو د تجاوز نه د خان بچ کولو په خاطر تر بامو خانونه وغورځول، د مرو بنخي په نکاح شوی، مگر استاد دا ټولي جدي نه نیول. یو دوست می راته یوه تراجیدی کیسه کول، چي د زاړه میکروبیان په استادگاه کي می څنگ ته یوه چادري داره میرمن د یو لاس کلن هلک سره ولاړه وه، چی د مرجان د غونډي دوه کلن جم راکوز او میرمن

بي په زور کش او بو تله ، هلک چيغی کړي چي (خاله ام است) ، فابده يي ونکره، نيم ساعت وروسته هغه بنځه بيرته را ورسيدل او هغه گلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايټ اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او ناخا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنگ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي بي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا ډپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنگيز، روس، او انگریز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا بک ؤ.

استاد رباني ډير محبل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي گټي ته سم چمتو ؤ. طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو گټي گرنتي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه گزار ي وکړل.

استاد سياف څه زرنک ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه گزار ي کول، چي دا يوازي يو نوم دي، گرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل. بناغلی ارسال د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي وويل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي مور کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډگروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي مور ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی بز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوري پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بنخشان کي پوره سرمايه گذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ندي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاتک او غصب ته ژر لاس وروچاوه.

عطامحمد نور ميلونز نه بلکي ميلياردر دي، چي د همدې شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارگوټی، مارکيتونه ، ترانسپورټونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لږ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست آمده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بیش از 500 جايداد دارد که يا به نام خاتمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد این شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گردیده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسیده او هر یک نمره این شهرک از 8000 دالر است در این شهرک 200 نمره در موقعیت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصیص داده است.

2- باختار مارکیت زیر زمینی که 200 دوکان دارد.

3- نزدیک سینا استديوم، مارکیت بادام که ملکیت خودش است.

4- به نام عجب خان یک مارکیت اسبق که هم اکنون کارش جریان دارد و گفته می شود که بیش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکیت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزئس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

- 6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.
  - 7- کلینیک لایزری نور.
  - 8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.
  - 9- شهرک میترا نور که بیش از 400 خانه دارد.
  - 10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.
  - 11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.
  - 12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.
  - 13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.
  - 14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.
  - 15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.
  - 16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.
  - 17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.
  - 18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.
  - 19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.
  - 20- یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.
  - 21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.
  - 22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.
  - 23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.
  - 24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.
  - 25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.
- په همدی ډول د ننگ او ویاړ جهاد په بی ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چی به د جهاد په وخت کي کوم هیوادوال دوي ټیګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډیر تأثر منم ، چی هغه حق په جانب و، چی دوی پر وینو تجارت کاوه .
- د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباہ او د جهاد ویاړ په ډیر بی شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قربانی له برکته اتحاد جماهیری شوروي مات او ډیر هیوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.
- پورتنی مطلب تائید دي، تر ټولو توره تیاره همدا ډول د استاد رباني دوران و. دلته هیڅ سیاسي اړخ نه شل کیري، یوازي جنایي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاری (رقص مرګ) رواج کړ، د پښتنو په سرونو کي بی میخونه ووهل، د بنځو سپیني بی پري کړي. عبدالعلی مزاری هغه څوک دي ، چی نن بی حاجي محمد محقق د وژلو تجلیل کوي. عبدالعلی مزاری

د طالبانو گير ته ورغې او وې وژې. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چې د احمد شاه مسعود راکت د هغې الوتکې نه چې مجددي يې د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هيله د گلم جم مشر دوستم ته د خالد بن وليد لقب ورکړ.

په همدې دوره کې د قلم، چمن او زرداد جنایات به د وطن په جينايي تاريخ کې تل پاتي وي. گرچه زرداد د حقوق بشر دنفقي په جرم ونيول شو او په لندن کې په ۱۲ کاله بند محکوم شو.

زرداد يو انسان سپی کړی، چې د سروبي په لاري کې به يې انسانان په دارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنایت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هير نکړي. د عبدالحکيم شجاعي په ارزگان کې په سلو کسان ووژل، مگر د محمد کریم خليلي له برکته هيڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوی.

په مزارشريف کې د مزارشريف او د کنډز ولايت د طالبانو جنګي اسيران، د فارياب د ليلي په دښت کې تر درې زره ډير کسان په ډير وحشت او فجييع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جناياتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفين په مزارشريف او باميان کې هيڅ زره سوی ونکړ. زه يوازي دانه وایم چې افغان، افغان وژني، بلکې دا وایم چې انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه يادوم، چې د جګړې د ميدان نه باندې وژل شويدي. دجګړې پر مهال وژنه چندان څوک کيسه نکوي. داچې د جهاد د وخت نه وروسته جګړې ته ورليږل، د زور څخه کار اخيستل کيدو، په رضا هيڅوک مرګ ته نه ځي، جنګ د مرګ لويه ده، پداسې حال کې، چې جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخليدل، مگر داجګړه په زور سره عملی کيدل. د طالبانو په بريډونو کې د پنچشير د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډيرو.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره خوانان چې جنګ ته به په هيڅ ډول تيار نه ؤ، تعليم او تربيه به يې کمه وه، ترينينګ به يې نه وکړي، نو پدې خاطر تلفات به يې درانده وه.

په همدې تاريخه فضا کې ټوله بشرې، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وويشل شوله. څوک چې د ظالمانو په کتار کې ودریدل، د خان د شومو اهدافو د پاره يې ظروف هم برابر کړه، کسان يې پر خان راټول کړ او تنظيم يې کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه. د جهاد تر عنوان لاندې هر روا او ناروا مرتکب شول، په سياسي ډګر کې هم دوي د جهاد د امتياز تر نامه لاندې هر جنایت لاس پوري کړ. تهديد، اختطاف، تجاوز، غصب، وژني او تبعيض نه کار واخيست. دوي د خپل ناکامي دليل دا وايي چې امريکا او غرب مور تنها پريښودلو، دا يوه پلمه ده، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله کيله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله. او وايي چې امريکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله بړه پر بل ور اچوي.

استاد سياف د ا خپلي ناخوالي چې د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډيري خرابي په برخه شوي. دليل دادي، چې کفارو د سوچه اسلام د مخنيوي په خاطر زموږ وطن داسې خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هيريډو ندي. استاد! وایم چې تاريخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژيم بقايا لکه، کښتمند، سليمان لايق، دستکير پنچشيري، شهنواز تټي، محمد يونس فکر، نورمحمد نور، حسن سرق وغيره، غيره جنايت کارانو دا ټوله خپل خيانت او جنايت د ساره

جنگ محصول بولي. داچي د سيوسيازم د پلي کولو دپاره يې د حفيظ الله امين له خولي يوازي يو ميلون کمونستان پکار و، نور يا دپردو په صحراوکي اواره کړل، يا قتل عام پروانه کول.

د جهاديانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډير ورته والی ليدل کيږي او دواړو د ايډولوژي فکر درلود او ديو ديکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلاً کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه، چي (کارپکران جهاد سره يوشی). مگر اخوانانو به ويل چي (اسلام مرزنه پيژني)، چي يو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او يوه جهان بيني لري او د بل فکر زغم نلري. زمور هيواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سياف و، چي اسامه بن لادن يې په جلال اباد کي پذيرايي کړ، مگر اوس يې پر امتيانو بد وايي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندگار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه يې په داد ونه رسيدل، تاريخي محکمه خويه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي يې پري خجالت وباسي. يعنی دا هر جنايت کاره او خائين د خان د پاره اوس هم د برانت لاري پلتي.

نو همدا جنگي جنايت کار و، چي هيواد خپله شيرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را اوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنگ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکين خوانه و او که د بنی خوانه، دظلم د پاره زمينه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي، شر او فساد اوج ته ورسيد، شر او فساد ديو دري ضلعي هندسي شکل جوړ کړ، چي بايد ورته د شر او فساد مثلث ووايو او هره ضلعه يې د يو خبيثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي و.

که يو سړی رنخور وي روغ به شي، که غريب وی خان به شي، اما که يو څوک او يا يوه کورنی او يا يوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح يې اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شويدي، چي د ټولني په ټولو ابعادو کي ريښي خغولوي دي. اصلاح يې غوغ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خيانت او قانون شکني بر علاوه چي نه شرميږي، بلکي په مغروره کيږي.

د طالب نه د هر چا ډار کيده، مگر طالب امن راوست، ناموس خوندي شو، شريعت قايم شو او زورگويي ختمه شوه، دتجزبي مخه ونیول شوه او د فدراليزم کيسه هيره شول، د کابل ښار چي د جهادي قوماندانانو تر منځ ويشل شوی و خلاص شو.

زه سيل بين ترخپل توان پوري د خبيثه مثلث هره ضلع بيان او تشریح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد، انگيري او علتونه لري، لکه اقتصادي، اجتماعي، تربيتي او داسي نور. زه يې د جرم پر علتونو بحث نکوم، دلته دجرم تشخيص او د مجرم د نيولو او د جرمونو د مخ نيوي په هکله بحث کوم، چي زمور ټولنه کي و دی خبيثه مثلث ته پام وشي .

۱ — واسطه: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا

يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا﴾

د شر او فساد د مثلث يوه خبيثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسيله زمور هيواد يوه عام ډول لري او چندان عيب او شرم نه دي. گرچه اغيزه يې تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زمور د ټولني تشکيل او ساختار واسطي ته ډير جوړ او مساعد دی. هيڅ کار بيله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه و، نو واسطه اړومرو ضرور ده. هرچاته چي څوک وغواړي، لار ورته

موندلای شی. کوم کس ته چې چا ورته کاربند دي، هغه گاونډی، همنصنفي، ملگری او وطن دار لري او گوندی او کورنی سره اړیکي پیدا کولای شي، که نور نه و، نو پر دو هم لاس اړومرو لار ورته پیدا کیدای. ټاکنی هم پواسطه دي میعار مد نظر ندی، همدا سبب دی چې د مامورینو بی تفاوتی او بی پروایي سپل انکاری. بی مسؤلیتی لوی رول لري. دنا لایق مامور نه هم پوښتنه نشی کیدای، شاته پښتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسیله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کیږي.

واسطه هم څوډوله ده، مثلاً یو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هیله تري کیږي، البته دا هیله سبا یو مجرایي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی یو قانوني لار هم ولري. ځیني یو ستونزمن سپارش وي، یو څه مسؤلیت هم باید ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه؟

هغه د سپاس او شکران د ادا کولو وخت کي په ډیر ویاړ او ممنونیت سره دا وایي (چي والله یو غټ کار او غیر قانوني زما سپارش یي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرایي هم لري، کار په کار دی ته وایي. بل هغه سپارش دي، چی یا ستونزمن وي یا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري، داجرا نه یي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطی ته څه ضرورت و، تر څو افغانیو به تیر شوی وای. دي سرگرداني ته څه ضرورت و، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بیا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووايي او عذر کړی، چی دا غیر قانوني عمل دي، په ډیره درایت وایي، چی که قانوني وایم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غیر قانوني کار راته وکړه. ناروايي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي و، ونه غواړي، یا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت خواب وایي. دی نو دتهدید سره مخامخ کیږي، توطیه ورته جوړوي او په غیر مستقیم که کوم وخت دده کوم قانونی کار یا قانوني حق وي، هم نه اجرا کیږی او پدي ډول مجازات کیږي، آن پروپاگاندا او تبلیغ پسي کیږي. (در این راه کشته گان زیاد است). څوک یي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شویدی. کیدای شي، چی څوک رشوت رد او تري پرهیز وکړي، مگر د واسطی نه هیڅ چاره نشته، داسي یو محترم یا دوست به درته راولي، چي ته هیڅ ورته ویلای نشي، هغه تا ته ډیر گران وي. مراجعین یا عارض په هیڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبیعي مسیر ولاړشی، اړومرو په واسطه پسي گرځي. دا کلتور اودا فرهنگ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هیڅ عیب ندي. که څه هم یو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شویدي، مگر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکیل ډیر ماهر او بی پروا اداره په اداره مؤکل گفته وزی او ننوزي. دا به یي پلمه وي، کمیشن خوبه اخلی. کار دیده، کار کوي او په ډله گرځي.

مقررې او تبدیلی پسله رشوته، اکثرأ په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلور پورو سپارش اغیزه ډیره وي. پخپله د قومی د ترکیب لاندې دا پخپله د واسطی لار هواره وي او اهلیت به مد نظر نه نیول کیږی. هر مامور او یا وزیر خپل ولي نعمت ته تسلیم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهیم په واسطه او سپارښت کي تر هر چا دمخه و.

لږ لیدل کیږي، دغریب بچی د ښه موقعیت او موقف خاوند شی، که څه هم دلور لیاقت او اهلیت خاوند او پر معیارو برابر وي. پدي معیارو کي تقوا تر ټولو بی ارزښته صفت دي.

سپارښن تل زموږ په ټولنه کې یو دود ؤ. دا دطیقایي ټولنه کې ډیر وي. زموږ هیواد کې اکثرأ طبقه موجود ؤ، نو له همدې سببه قانون یکسان د تطبیق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهۍ نظام کې مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژیم کې بله طبقه رامنځ ته شول، کمیټې مرکز او بولیت بیرو ؤ. د مجاهدینو په دوران کې د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چې نری یو ځای فارغه ندی، محکمه، بنونځی، د کانکور د ازموینې هیأت، روغتون، قراردادونه، د کورنیو او بهرنیو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع یو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وری او مراجعین هم تلوار لري، حوصله نلري، چې باید کار یې ژر او سم وشي، نو واسطې ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقیب عدلي مخ همدا خبیثه مثلث دي، چې مخ یې نیسي، یعنی یا به رشوت وي، یا واسطه او یا زور گوبی. څرنګه چې می وویل چې واسطه یو عمومي دود دی، مګر پدې برخه کې د ملی شورا غړي ډیر مخ کې په ډیر جسارت او حق په جانب څیره، اداره په اداره وزی او ننوزي، یو څه کمیشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډیر نیوکې، پیغورونه ویل کیږي، مګر دوي یې جدي نه نیسي.

د وکیلانو نوم چی (چورلمان) هم بلل کیږي. لکه (اسپرین باير) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نیولي تر قاجاق، رشوت، تروریزم او قتل پسي بېله شرمه روان وي. موکل گفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کې نسته، چی ووایي چې دا کوم او دا نه، څپلی یې و شکیږي، وکیل صاحب باید خپه نشي. په هیواد کې د تروریزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کې د بډیختي لوی لامل پارلمان دي، چی خان ته د ملت استازي وایي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هیڅ ندی، هغه د ګوتو په شمیر کوم کسان دي، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست، چی باید د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کیږي او سپارښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي. دا باید ووایو چې پنا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چې هر افغان یو وکیل لري، ځیني وکیلان ددې د پاره چی موثریت ثابت شي، په ډله ګرځي یو ډبل د ناروا حمایي تعهد لري. وکیلان خپل منځ کې داد او گرفت لري، دجرګي رئیس او مرستیالان او دکمیټنو رئیس هم باید په جیب لاس ووهي. وایي ډم د ډم نه، داکتر د داکتر نه پیسی نه اخلی، مګر وکیل د وکیل نه پیسی او رشوت غواړي.

۲- رشوت (بدي): « عَنْ إِمَامِ الصَّائِقِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ وَالْمَأْشِيَّ بَيْنَهُمَا »

د خبیثه مثلث بله ضلع رشوت دي. رشوت ډیره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پیسی یا مال، امتیاز او یا ګټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی. اخلاق او اسلامیت کمزوره کوی. په مور کې عمومی شویږی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کری، تر څو مراجعه ورته وشي. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقعیت پر مبنی د خپلي خولې په اندازه د رشوت ګوله پورته کوي، البته چې د مامور، مدیر او رئیس اندازه توپیر لري، د والي او وزیر لقمه لویه وي.

رشوت په ترفیګ، بنونځي، بناورالی، مستوفیت، روغتون، پولیس، څارنوالی، قضا، ګمرک، په هر محل او ځای کی لیدل کیږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوتلونو کې اخیستل کیږي. اوس رشوت هم مدرن شویږي او یا د خطر دکمیټو په

خاطر په دوبي كې اخيستل كېږي. دقاچاق ، گمرگ، تروريزم په څنگ كې رشوت د هرې ملي پروژې كه ساختماني ، زراعتي او يا امنيتي وي ، چې رشوت او ناوړې گټې پر ننوتی ، پروژو به ناكلماه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي. رشوت (بدې) په دري ډوله دي:

۱- مراجعین او عارضین هم سرى تشويقوي، كله، كله بي نوم سوغات او تحفه پر كينډيډي، مگر مانايي هغه يوه ده. رشوت د كار د اجرا او يا د نه اجرا په مقابل كې وي. يو هغه رشوت دي چې د قانوني كار د اجرا په مقابل كې وي، پدې مقابل كې شيريني گڼته يو څو روپۍ وركوي، البته عارض، د كار اجرا ژر غواړي او خپله يې مراجعه كړي وي، د همدې كار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤليتته دي، خپله غوښتنه كوي.

۲- بل ډول يې دعارض د ناپوهۍ نه گټه پورته كوي او قانوني كار ورته سخت كړي او د مارانو سرونه وربنكاره كړي، چې عارض خپله لار ورکه كړی او يا يې په بيروكراسي را وپيچي او نخود سبا پس روان كړی، دا كسان بيا هم د زغم نه كار اخلي او هيڅ مربوطه ادارو ته شكايه نكوي، گرچه اعلانونه كېږي، مگر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او كله ، كله عارض د بزگوارۍ نه كار اخلي، د مامور د غوښتنې په غير يو څو افغانۍ د (چای پولي) په نامه وركوي. كه څه هم كار يې قانوني شكل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳- بل ډول د دريا دلانو رشوت دي، چې د هيڅ نه ، نه داريږي، تور سپين كړي او سپين تور. ددې ډول اجرائتو په مقابل كې رشوت هم ډير دروند وي او جعل او تزوير هم په كار اچوي. برملا كيدو په صورت زندان او يا فرار هم مني او يا پخپله دروند تلوان ته چې هغه به د رشوت تاديه وي، چمتو كېږي. او يا په زور او تهديد رشوت غواړي ، لكه چې په ۱۳۸۶ كې عبدالجبار ثابت لوی ځارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ كې و ولاياتو ته لشكر كشي پيل كړه، چې دلته زه يوازې د ننگرهار د خوا اجرائت ليكم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستيال چې په نادر چور مشهور ؤ د عملياتو امر وتاكي او پخپله په جلال اباد كې د حاجي ظاهر قدير پر ځای مركز ونيوي، ميله چالانه شوه ، پسونه دی او كبابونه، پتي داني دی چې تاو بالا كېږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پورې د تيلو ټوله پمپونه پدې نامه چې اوبه ورسره گډي دي ، مهرولاك كړل، داچې اوبه لري او كه نه په چا به يې ثبوت كړي ؟. موټرونه توقف وكړ او لاري دي چې ودرېډلي . په بنار كې غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوك گوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسې حال كې چې موضوع حقيقت نه درلود.

لنډه داچې جلسې او غونډې شوي ، هدف معلوم شو، چنډې ټولي شوي او پيسې را غونډې شوي. هر يوه خپل حق ادا كړ. حاجي ظاهر څه وساطت وكړ، هرڅه سم شول. ثابت كابل خواته حرکت وكړ، مگر د نادر چور سره پر فيصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فيصدي غوښتل، ثابت د دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فيصده فيصله وشوه ، مگر بيا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مگر بازخواست چا ونكړ، نه مديا څه وويل، نه پارلمان او نه امنيت ملي. بل هغه ډول رشوت دي، چې ددواړو خواوو گټې پكې تضمين شوي وي، لكه گمركات محصول كم كړی، د گمرک مامور هم په حق ورسپړي او تجار هم . يا قراردادونو كې ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو گټې تضمين شي. ددو تر منځ معامله ده ، دريم نه په خبريږي، دواړي خوا راضي بنكاري. دداسې معاملو كشف هم مشكل يا نا ممكن وي.

په هغه مخکنې ډولونو کې د شکایت او اطلاع امکان شته، مگر پدې ډول معامله کې شکایت او اطلاع موجود نه وي، یوازې دولت متضرر کېږي. دولت بیچاره وارث نلري. خریداري هم دهمدې ډول د دواړو لخوا موافقه وي.

په اوسني حالت کې ډیر او ستر رشوت په مقرريو کې دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطې له لارې مخ ته ولاړ شي، بي حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولایت او هر پوست جلا قیمت لري. بناروالي، د پولیسو قومندانۍ، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورین، د گمرک مامورین، بندروالي، مستوفیان، و غیره و غیره. هر ولایات هم په جلا قیمت دي. هره څوگي سرقلی لري، کله دا معامله او تادیه مخ کې تر مقرري کېږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لیاقت پر بنا مقرري ډیره کمه ده، یا به واسطه وي او یا رشوت. د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قریدار لخوا په ولسوالیو کې اجرا کېږي، چې د مامورینو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطر ده. د شورا وکیلان هم پدې کارو کې تر نورو وړاندې دروازه د مراجعینو په مخ خلاصه وي، چې ژر څوک یوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کمیشن کاران یوه بله بلا ده چې را دود شویده.

رشوت دومره زموږ په ټولنه کې رېښې کړيدي، چې یوه کړی تری جوړه ده. څرنگه مي د ځینو وکیلانو نه اورېدلي دي، چې مور هم مفت او مجاني ډول رایه نه ده راوړي، دا مصرف باید را وگرځوي او دبلي دورې د پاره هم باید پس انداز ولري، د کمیشن کاري په څنګ کې د وزیرانو نه د رایو او استحضاح په وخت کې خپل مصرف باید پیداکړي. ډیر وزیران همدا کار کوي. وامي وریدل چې د انجنیر ضرار احمد مقبل د کورنیو چارو د وزات په وخت کې د استحضاح په مقابل په هغه یوه شپه څلور لکه دالر و شیندل. دضرار احمد مقبل په وخت کې ، کله چې وزیر و، د کورنی چارو وزارت تر څوکی ، لکه سرقلی خپل معین قیمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنمای معاملات نوم گټلی و.

وزیران ددې مصرف د پوره کیدو د پاره د مامورینو د مقرري پر مهال دا مصرف باید راوگرځي. او مامورین د ولس نه . دا یوه لړۍ ده. ممکن که پام وشي ، تر ټولو ولس زیان گوري.

زما یو دوست په اداره کې یوه لوړه څوکی درلوده، زوی یې د پوهنتون نه فارغ شو او په یو مناسب ځای کې مقرر شو، دې زوی دومره ژر په رشوت او بدو پیل وکړي ، چې آن منوگراف یې لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقیب کړي. لکه چې وړاندې اشاره وشول، هر یو دخپل موقعیت پر مبنی کار کوي. بنوونکي د شاگرد په نمرو کې خپل کار کوي، قاضی په فیصلو کې ، د پولیسو مامور د قیماړخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شریک وي، همدغه د فاحشو بیچاره گانو پیسې د کورنیو چارو لوړپوړو ته رسېږي، چې هغو د ځان په خرڅلاو پیداکړي دي.

د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چې د پوهنتون نا لایقه کسان فارغ او دواسطې یا رشوت بواسطه مهم ځای ونیسي. د نالایق او بد اخلاقه مامور چی پیل یې په رشوت کېږي، نظام به څه هیله تری ولري ؟. پدې اخیستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقیر او تروریست ملگری او شریک دي.

د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او یا ادارو کې د بنځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتنې اوریدل کېږي. ولي چی رشوت یوه پراخه مانا لري.

د نظام یو مهم رکن مقننه په درغلیو راغلل دي. چې تر بون یې نبودن د ملت په گټه دي. د څراغ ورځپاڼه د چنگاښ پر څلورمه او کال ۱۳۹۰ داسې لیکي : « این شورا توام با تقلب و دستکاری، جلوسى زده، و تلاش دارند که به خود مشروعیت کسب نماید .... ».

پوهان داسې وايي « فساد زماني اوج ميگرډ، که روحیه خدمت گزارې تضعيف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق ميگرډد ... »، چې زمور په ټولنه کې صدق کوي. بل ځای وايي « چې فساد د قانون حاکمیت او عدالت مخلوي .. ». د ناتو د قوماندان جنرال السن دا خبر د وېسا د ورځپاڼې په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چې « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړې ده .

فساد هر وخت و او په هره ټولنه کې لږ او ډیر شته. نورو هیوادونو کې بازخواست شته ، مگر زمور هیواد کې ډیرو مسایلو ته سرسری نظر کتل کيږي، بې تفاوتې سخته مسلط ده. که دې موضوع ته په دقت وکتل شي، چې د بابای ملت او سردار داود خان په وخت کې رشوت ډیر کم و او هغه هم د مامورینو په نېټه طبقو کې. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژیم کې هیڅ رشوت نه و. که کوم چا به ناوړه گټه واخیستل ، البته دمکرویانو یو پارتمان به ورسېدې. طالب د رشوت مخالف و او په جدي مبارزه کې ورته ولاړ و. د شریعت او قانون په پلي کېدو ډیر جدي و، مگر دربانې په دور کې هر ډول جنایت رواج و . او دکرزي دور کې چې دربانې د وخت چارواکي رویکار و، البته په ډیر لږ تفاوت هره ناروا لیدل کېدل. ممکن عمده دلیل به هم د بهرنیانو موسسي او NGO گاني وی، چې بهرنیان هم پدې اختلاس او ناروا کې شریک و. البته چې د ژوند سويه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشیرپور کورونه، کروزیڼ موټران او د دوبي چکرونه.

مگر طالبانو یوازي نکاحوي ډیرې کولې ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر څلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد و. د کرزی وخت رشوت او بې بازخواستې پدې کچه وي چې په اکثره ځایونو کې خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلې سیمې طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به یې په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحریک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړیو کې دار درلود، مگر د وخت په تیریدو بیرته ځان نیوي. هغه آش هغه کاسه شوه. البته د فساد د ډیروالی یو لامل د دفتر او دیوان نه درلودل او پر معیار برابر کارونکی نه درلودل و، چې دا دواړه په جنگونو کې له منځه تللي و.

هر ځای چې فساد وي، د وکیل صاحب نوم ورسره یو ځای اخیستل کيږي، مثلاً دلته د وکیلانو بې پروايي ددوي د غیرحاضري یو بڼه ثبوت دي، لکه چې د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرگولي ۱۷ نېټه د هغو وکیلانو نومونه چې غیر حاضر و، خپاره کړه، وکیل ددې شیانو پروانکوي. وکیلان بې کبره دی هیڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپیر نکوي. د هیواد یو لوی د عاید مدرک گمرکات دي، مگر د مربوطه رئیسانو سره والیان په ډیر جسارت شریکان او دولت ته یو لوی زیان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعیل خان، حیرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدیر، بیا د حاجی دین محمد، سپین بولدک د گل اغا شیرزی او بیا د والي اسدالله خالد او نیمروز د عبدالکریم براوي په لاس او کنترول کې و.

کوم کسان چې د استاد رباني په وخت کې رویکار وه او یا کومه وضعه چې د استاد رباني په وخت کې وه، عیني وضعه او د هغو کسانو لخوا بیرته البته په یو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعیل خان و، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجی قدیر، چې حامد کرزي ورسره مشت و گریبان و، اما په هغه کچه چې د رباني په وخت کې و، اوس هم دي. گرچه د کرزی به تل دا وینا و، چې د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب یې همدا کسان و. فساد او رشوت چې کوم د حامد کرزی وخت کې و. او د رباني وخت کې و، د پاچا او او داود خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کې نه و. جهادي رهبران هغه نه و، کوم څه چې به یې ویل، مگر کارمل او تره کې هغه و کوم څه چې یې ویل.

دارمان ملي جريدې يو مضمون د بناغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افريان، بحران زدایي مي کند) عنوان لاندې يو مضمون خپور کړي ، چې څو ټکي يې را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گردد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گردیدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بیچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس میکنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنایت او قانون شکنی د یو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ویل چی د الحادي رژیم د (کور، کپړه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتي ولي عمومی شول؟

په همدې مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکیل میدهد، که اعضای جمعیت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکیل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعیت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شوراى نظار د پنچشیر نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعیت اسلامي که خود را فاتح کابل حساب میکردند، چنان بر زمین دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصی مردم شکم افکندند. که شاید این چنین و این گونه غارت ها در تاریخ کشور کم سابقه باشند.

که شاید از یاد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ویران شدند وتوسط ارجمندان و نزدیکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و از قانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اکاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشیدن خون انسانهای و ازیت و ازار حظ می بردند و بدست آوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارایی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواج گردید. خاطره های درد ناک رقص مرده، میخ کوبی ها، سینه بری های ، گوش بریها، هنوز زنده استند ....

بخش عظیمی از فساد در کشور اعضای جمعیت اسلامي دست دارند...
محترم مبشیر په اخيرکي زیاته وي:(در نظام کنونی گیریم ، اگر پنج چارک مسولیت به دوش کرزی باشد دست کم یک سیر ان بدوش معاونان ان است .....»

څرنگه چی محترم مبشیر پخپل پورتنی مطلب د ده مرستیالان مسؤل بولی. مرستیالان آن په ډیرو جنایاتوکی لاس درلود. دده مرستیالانو د قانون د حاکمیت مانع گرځیدل،په ارزگان کی د ډیرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکیم شجاعی د زندانی کیدو مخ محمد کریم خلیلی ونبیوی او هغه بی په یو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهیم د هر جانی شاته ولاړو، امیرگل اوکمین د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو وروڼه حاجی نبی د کابل د جنوب د مخکو غصب د ده په حمایه دوام ورکړ. او حاجی حسین د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ و چی کابل بانک یې یو مثال دی.

په رېښتیا ټولي ناخوالي، چی تاریخ یې یادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هیواد راغلل، اوس یې هم د کابل د زړه غونډی په مرگ هم ونبول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود و. ورسره پدې نا خوالوکی، جنرال عبدالرشید دوستم، استاد سیاف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړو. ترڅو د (شر او فساد) چیغه پورته شوه.

کله چی ملا محمد عمر را ورسید. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله ډپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدین حکمتیار د رباني د خود سری جلوگیری کوله. کله کله به یې راکت ورته حواله کوله، مگر غوڅ حرکت د ملا عمر و، چی دوی د وطنه وتبنتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محیل و ، چی هڅه یې وه چی د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونیسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدې کی د محمد یونس قانونی، چی اوضاع او د امریکا او غریبانو په وضعه پوه شو تصمیم اغیزه من واقع شو. د ده قصد همدا و، چی وطن بیا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت و، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه یې هغه د (11سپتمبر) و. داخلی بیا امتیاز هغه یوه ډلی ته ورسید، چی د رباني په وخت کي په لاس کي و، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

داخلي د جهاد په نامه نه، ولي چي جهاد يوه عمومي پروسه وه. دا خلی د مقاومت نغاړه رامنځ ته سوله او امتیازونه، څو کي گاني، غصیونه، قدرت او ثروت، وپارونه ټوله ورسره مل و، کومه مرحله چي پنجشیر د طالب سره مقابله کړي يوه. په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 و، نه شمال تالوالي، مگر امتیاز تالوالو واخیست.

د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان، هغه څیري او هغه سالنگي، امان الله گنر، حاجي الماس، حاجي قدير، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح، عارف سروري، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چي تر پخوا نور هم تیز او تیزتر شوي و. د هیواد ښارگونه يي په منگولوکي ونيول. ټوله مادي او معنوي امتیازونه او وپارونه په دوی پوري ورپټ شول.

گر چي د نړيوالي ټولني طرحه د اوه، چي هیواد، سوکه، سوکه د مدنیت، قانون او عدالت خواته سوق شي. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو. مگر په شمال کي دا پروژه ناکامه و، غصب، زورگوي دوام و موند.

په شمال کي د پښتنو مخکي ونيول شوي، وسله تسلیم نه شول. ديو شمیر وطني خاينانو په مرسته د گاونډيانو لاسونه او فرهنگي يرغل نور هم شدت وموند.

د دي کتاب ليکنه مطلب ددی دور د فساد او شر ليکنه او تاريخ ته سپارل دی. او يا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجرائت او کرنی ليکل دی، چي څنگه په هر اړخ کي د فساد شتون دی او څنگه هيڅ يوه پروسه بيله درغلی مخ ته نه ولاړه. ديموکراسي د ناکامي سره مخ شول، ان ټاکنوکي د شومه پيښي په څرگند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسي جرگي انتخابات د درغليو پک ټاکنی و، د ولسمشری دواړي دوری دا اعتراضو په څپوکي لاهو شول.

استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چيغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارگ ننوتل او ترديوالونو د اوبنټولو د خپلي شبکي پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو ديموکراسي، شوراى ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نيول، چي دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.

د خدمتگار ورځپاڼه د امرالله صالح په هکله ليکلي: (چي ته د خودمختاره ادارى يو ناکامه مشروى اوپه جعل او تڼویر کي سابقه لری، ان د 12 شهات نامه يي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړيگو نه هر څوک خبر دی.)

کله چي کوم کس دا وايي، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب يوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافيانو نه مطلب دی، مثلاً د ارمان ملی ورځپاڼه په 1388/9/30 نيټه کي ښاغلی رومان ليکي « اقای ريس جمهور خانه از پای بست ويران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه يوازی حامد کرزی نه.

داچي کرزی به اکثره وخت ويل، چي دولت مشکل پخپله دولت دی. دا رښتيا خبره ده، مگر واکداران يي دا مطلب خان ته نه نيسي. د مارشال ورور حاجي عقيم په خيرخانه کي سپينه ورځ خپل تجارت شريک پر يوه وره خبره ووژي. وژنه په خود کشي بڼله شوه، کوم مرد میدان دی، چي دده څخه تحقيق او يا د طب عدلی نظر اخلی. حق العبدی يي حل شوه، کيسه ختم شول، خلک به اعتراض کوي، چي ولي کرزی دداسی واقعاتو تعقيب نکوي. دا هم بايد وويل شي، چي وطن يوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن بايد د حق او عدالت پلوی وکړي، ايا که دا پيښي تعقيب شي، نو مارشال به ارام کښي، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړي؟

يو بل مثال: يو دادمنی سرچيني بيان کاوه، چي جنرال عبدالمنان د کورنيو چارو د تروپيرزم ريس ته د شهزاده سراى صراف شکايت اوعرض وکړ، چي يو څوک يي تهديدوی او تری جزیه غواړي. پلان جوړشو، صراف ته هدايت ورکړه شو، چي پيسی ورکړي، دوی به يي بالفعل ونيسي، سړی يا ډاکو يو لک ډالر واخيستل، پوليسو په ملکي لباس کي تعقيب کړ، چي نور څوک ورسره دی او چيرته يي وړي، ترڅو ټوله شبکه کشف کړي، نفر شيرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او په ډير جرانت او خداى يي د خداى په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت به د بسم الله خان محمدی کورته چي هغه وخت لوی درستيز و، ورننوزی. يا د ضياء مسعود ۷۰ ميلونه ډالر په غير قانوني ډول په دوبي کي کير شول، اسناد يي نه درلوده، خان يي قرار ونيوي او خوله يي پټه کړه، پيسی هلته د ضبطيدو په حال کي دي.

پدی هکله څو پاڼی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکي پام بيا راگرخوم.

پدی بايد پوه شو، چي دهيواد رفاه او پرمختگ، نه دميس عينک اونه دشبرغان گاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصيتونه دی چي وطن به اباد کړي.

مگر کله چی چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .

چی اسدالله خالد چی اصلی نوم یې عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا یې درلوده، داتم ټولگی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیر علم د استاد سیاف قوماندان خوش کر. و سید علم دشیر علم ورورته یې خور ورکره. د مجاهدینو پوستوکی شپې سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو، تیز او چالاکه انسان دی. خلیزاد سره یې اړیکې پیدا کړی، د امریکایانو پیام یې خان ته راوگرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق یې دغزنی پر حاجي محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخک کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات په اساسی قانون کی اړین بلل شوی دی. نوموړی دزدندان شپې په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرگی دخواست وکیل همایون خلقي، چي په اتحاد جماهري شوروی کی تحصیل کړی ؤ، په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه ټپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووايه. داسی یې نه ؤ زده، مگر بیا یې هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یې تیره کړی ده. بی ناموسي یې په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی یې رايې واخیستي.

محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه یې د جلال اباد په جنگ کی د مجاهدینو په جنگ کی د (الله اکبر) په گولی ولگیده. تیز او رند دی، په مهم وزارتونوکی یې دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی یې لیدلی، دیرژر M6 سره اړیکې ټینګی کړی. مادی او مالی حمایه یې څرکنده ده، دحق او عدالت گوند یې تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو ټپوس وکړ، ترڅو هغه یې دگوند نه وشاره او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدی. شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چی د خپل راتلونکی د پاره د مصونیت یو قانون پاس کړ، چی ددوي راتلونکی یې گړنتی کوله او دایمی معاش، بادیکارد، وسله او موتر به ورته حواله وای، مگر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرگی لخوا شوی ؤ. ولسی جرگی هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مگر پدی هکله ددوي اخلاقو او ناورو گټو په هکله لیکنی راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاڼی د چنگاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسی لیکي: « ابن بار بالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس، چپاول و غارت بیت المللي فرود آورد، و قلا ده ریا سرماییه اندوزی به گردن می اویزند.... » ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکی مرکز امن سود گرایي است . «

او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرگی ته وړاندي، چی په اکثریت په نیټه ۲۲/۴/۹۳ تصویب شو، مگر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه ټپوس وکړ، جواب یې داؤ، چی زه نه وم .

د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچی دوی په کال کی یوازی (۱۰۲) ورځي کار کاوه، بیا یې هم غیر حاضري کول او معاش یې پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چی ولس ورته چورلمان نوم ورکړیدی اوچورلمان هغه دریمه قوه ده، چی خبرو پر ځای، بوتونه او بوتلونه ویشتل پکي دود دي. د گاونډیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي یو کمزوری حکومت په سرکی قرار درلود، چی خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .

دبلي خوا د پارلمان یې بندوباري او بدی اخیستل او د حکومت سره مخالفت دولت د پاره یوه لویه ستونزه وه، چی د ۸ صبح ورځپاڼه لیکي « نمایندگان برای ازد یاد درآمد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند.... »

ان مانډگار د چنگاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندګانو پر ځای رباینډګان بللي دي.

مقصود فساد په هره برخه کی لیدل کیږي، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیزرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خیر لیکلي دي.

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼې کې په نيټه د لنډې ۳۰ کال ۱۳۸۸ کې بناغلي خليل رومان د (نامه سرگشاہ عنواني رئيس جمهور) داسې ليکي: « برسېده شوه که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورين چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سياسي، مالي ، اداري، بي عدالتي به کلی شکسته است ... ».

ډيورتنی مطلب داهم بايد علاوه شی، چې د سيگار (اداره باز رئيس عمومي امريکا برای افغانستان) يو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کې نيټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) ليکي : چې ۱۰۴ ميليارد دلره حيف وميل شويدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قيصه اسلحه ورکه شويده .

د سرنوشت ورځپاڼه په نيټه ۱۳/۲/۹۳ داسې ليکي:

« د اداري فساد په پراختيا کې امريکايانو هم مرسته کوله ، چې پدې برخه کې د (بلومبرگ) ورځپاڼې راپور ډير مستند ليکل شويدي. او زياتوي، چې همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پياوړتيا سبب شو او يوازي امنيتي کمپنيو ته امريکا دوه ميليارده ډالر ورکړيدي. »

حميد د عبدالرحيم وردک زوی د همدې امنيتي قرارداديانو نه دي، چې اوس د همدی درکه ميليارد شويدي. نوموړي کمپنی چې به د ناتو يا ايساف مالونه ليردول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مگر پيسې به حميدالله اخيستل.

کله چې په ارمان ملي په ۱۶/۲/۹۳ نيټه او خراغ هم پدې نيټه ليکي: « او کله چې د کابل بناوړال محمد يونس نوانديش او قيس حسن د ولسي جرگې استازي يو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگې رئيس عبدالرؤف ابراهيمي خبره هم راپورته شول ، چې د نوانديش په خبره ابراهيمي هم څو نمري مخکه غوښتل .»

دلته ډير شکايت پارلمان له غرو نه دی، چې پدې هکله وپسا ورځپاڼه په ۱۱/۴/۹۳ کې ليکي : « چې لوی قراردادونه ټوله د وکيلانو په لاس کې وي او يا ددوي د خپلوانو لخوا ... ». رشوت دود دي، هيڅ کار بيله رشوت نه اجراکيري، چې د ولس ملا يې خم کره. د سبا تشويش او د راتلونکي عدم تضمين يو لوی لامل دي، چې دولت پدې برخه کې هيڅ پام ندي نيولي .

۳ — زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکميت د مخ نيوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي. دا هغه کسان دي، چې د زور په ځنگ د يو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چې هر يو يې لوی نهنګ غوندي دي، دحکومت د اجراتو مخه نيسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سياف، مارشال فهيم، جنرال محمد اسمعيل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کریم خليلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټې په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نيسي، امتياز غواړي او يا بايد ورسره شريک شي. مثلاً د بريښنا په عايد کې شريکان دي، که نه د برق لين پري کوي. د ميايل د شرکتو نه خپل حق غواړي، د امنيت په خرابولو کې لاس لري. په ډيرو ځايونو کې د طالبانو سره شريک دي. همدا زورواکان داد لري، د طالبانو تر نامه لاندې هر جنايت ته لاس اچوي او پدې ډول خپل حريفان هم ټکوي. حريفانو ته توطيې جوړوي، د نفوذ نه

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده: ۱- تفکسالار، ۲- وکیل، ۳- لورپوري دولتي چارواکي، ۴- منفین.

ددې ډلې نه منفین لکه پرازیت دنورو د خوا نه تغذیه کيږي. غلا او جزگيري کوي. پدې درو نورو ډلو پوري چسپیدلې دي. دهغو تر لاسه ورته راوړي، لوی عمده کمال يې د خولی صفایې ده. په کمیشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرميږي، پر دې زورواکانو باندي هيڅ قانوني امر پر اجرا کيدای نشي. د دوي د موافقي نه په غیر یوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او یا ددوي امتیاز باید پکې پروت وي. البته دا لیوان لکه حاجي ظاهر قدیر، الله گل مجاهد، ملا تره خیل، ملا شیرمحمد اخند، کریم براوي، امان الله کنړ، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنگاني او نور، په هر ولایت کي داسي لیوان شته، چي د نورو غوښی خوري، دانسانانو مرگ ورته عادي کار بریښي. دغه لاملونه یو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د یو بوي ناکه چنل بند جوړ وي، چي د خپلو کتو په خاطر د هر ډول پرمختگ او د ولس د سوکالي مخه نیسي او آن د دولت مشربه ویل چي ماته کاسه مي په لاس کي نیولي وه، چي تر دې خايه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددې کسانو سره هيڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنایت او ملي خیانت ته د خپلو کتو د پاره چمتو دي. زمان او وروڼه يې د هر امتیاز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د ریاست جمهوري د کمپاین په وخت کي د یوي منظرې په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وویل).

لکه چي وايي: دولت عبارت د نفوس(ولس)، جغرافیا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتنې تطبیق کرای شي، مگر زموږ هیواد کي دا دریم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانین او مقررات نشي عملي کولای. ډیري سیمي نا امن دي او په ډیرو سیمو کي زورواکي او منتفین د مقرراتو مانع کيږي. نوی دولت لا تراوسه ندې جوړ شوی. دا هر یوه د مافیا او دغلو ټولگي پر خان راټوله کړی، چي د یوي خوا ځان په ساتي او د بلې خوا د نورو د تهدید وژنو او غیر قانوني اعمالو د اجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنایي ټولگي د خان او یا رهبر، ریښي جوړه وي. خان پر دوي تکیه دي، هغه دده دپاره جنایات تر سره کوي، مگر رهبر مادي او ددوي سیاسي حمایه کوي. دا مافیایي تشکیل دي، چي د یو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر یوه رهبر او یا مشر په لسگونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخیست او ملاحظات يې ساتل، د حکومت زور نه په رسیدی، غوڅ اجراء نه لیدل کیدل او سازمان یافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافیا يې کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه يې مخنیوي وکړی او سیاسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرگي ته ورمات شول، ځينو ته يې د مشاور وزیر مقام ورکړ، مگر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه، امان الله کنړ، ملا عزت، احمدخان سمنگاني، یونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سیاف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدیر، ملا تره خیل، الله گل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مگر اصلاح نشول، اوس دواړي غاري خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او یا واړه، واړه قدرتونه مرکزونه جوړ کړل.

زمور هیواد هیڅ ډول په داخل کې سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي یې پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چې د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله یې همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدې حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت یې خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولې ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت یې تر اخیری کچې یې اعتباره کړیدی.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کپړه، ډوډی نه غواړي، اما دا وایې چې ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چې بدماشان پر راټول، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چې ولس ورته (کله خوران) وایې، کوم چې هند او پاکستان کې (ډاکو) ورته وایې.

دا کسان دومره امکانات لري، چې آن مدیا ته یې هم لاس ور واچاوه، هر یو یې تلويزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسې نور دي .

ددې مافیایي کړی، چې د جهاد نه، تغیر شکل ور کړ، ځیني یې په دولتي قدرت کې ورګډ کړل، چې د دولتي حیثیت په چوکات کې به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه یې ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خوینو ته دوام ورکړ. کوم کسان چې په علم او اخلاقو اراسته و، عملاً یې په جهاد کې برخه وانخیستل او کلاشینکوف یې په لاس کې نه و نیولي، د خدمت چانس یې نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کې ځای نه و. دا دولت یوازې د مجاهدينو حق و، یوازې توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت دا و، چې په دولت کې دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چې د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف و، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به یې ویل، چې دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به یې مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چې د قانون تطبیق نه ټینټي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کې بوخت دي، اصلي دنده ترې پاته ده. د حکومت غوڅ اجراء نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لورپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو ډبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکرېږي. همدا لږ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندې نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا درې ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چې فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چې مور متنفذ وایو، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چې د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چې زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید، تطميع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیایي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چې د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کې یې په داخل کې سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقې او ډلي دي، چې قانون پرې یو ډول نه تطبیق کیږي او د

بديختي لامل دي. په ټولنه كې برابرې نشته. زورواكي كله، كله خپل موقبت تبديلي وي. توپكسالار دي، كله چارواكي شي او يا چارواكي دي، كله وكيل شي او يا په وكيل پوري و تړل شي.

دا لړۍ داسې دوام لري، خان او منتفېذ ، وكيل جوړوي او وكيل وزير جوړوي، نو ارومړه به دا كړۍ ديو بل گټي ساتي. همدا وجهه ده چې زموږ ديموكراسي بي خونده شوه.

چوكي پر قومي اصولو او خواستو باندي وپش و، نه پر معيارونو باندي. كه به يو وزارت د پښتنو و، بل بايد د تاجك قوم استحقاق رسېدي، يا د ازبک او هزاره، دي ته به يې قومي مشاركت او تركيب باله، اما ضرر يې په اداري لحاظ ډير و. گرچه په لنډ مهاله او بيا انتقالې دوره كې كليدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجك (پنچشيريانو) پوري اړه درلوده، لكه وزير دفاع مارشال فهيم، كورنيو چارو وزارت محمد بونس قانوني، بهرنيو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقيق، امنيت ملي لومړی انجنير محمد عارف سروري او بيا وروسته امر الله صالح و.

دټاکنو وروسته خو کله چې کرزی ولسمشر شو، نو بيا يې څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدې کچه جدي و، چې د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار و، چې سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چې بريالی شو. د ټول ټاکنو د کميسيون د اعلان له مخي يې ۵۷ په سلو کي راي وگټلې، مگر ارشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړۍ ده او بل نظام چليږي. زورواكي حق ده، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونیوي، چې کله به يې عدم اطاعت اعلان کړ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر و او پر هر چا يې لاس راتيراوه. ۷۵ نفر چې قومي مشران او يا جهادي شخصيتونه وه، د مشاور وزير په حيث په دربار کي ځای ورکړی، چې ځيني يې د ديني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هيواد په اساسي قانون کي د وزير، د بهرنيو چارو د وزارت کارکونکو او افسرانو نه دخارجی بنځو واده منع شويو. دا دهيواد د لومړی کس دپاره، چا دا لغوه نشوای کولای. دا يو احتياطي تدبير و. ملي احساس همدا وي، چې د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي يې هم پر گران وي. هيواد کي هم بنکلي او اخلاقي پر معيارو برابر انسانان موندل کيدای شي. په هر صورت دا د داکتر صاحب نصيب او قسمت و او يا خپل کار، مگر دځينو سره دا تشويش شنه، چې محترمه بي بي گل (رولا) د يو داسي سيمي راغلي ده، چې هلته د مוסاد نفوذ ډير دی. موږ په دي مثل (زړه چې مين شي بنايست نه غواړي، خوب چې راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چې د احمدزی پسوند ليري کيدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دريځ، دقانون او عدالت په تطبيق کي قاطع دي، البته قانون د خبر په مانا دی او عدالت راوړي، مگر دده مخ ته غرونه، دريابونه او رودونه دي او د تطبيق طريقه بي تدبيره بنکاري. داسي معلوميري چې د افغانستان په جغرافيه کي نمره کمه ده. دريځ يې د تائيد وړ دي، که وشي. دي ته چې دی پخپله پام وکړي، چې د چا پر اوږو راغلي. زموږ يو بل بنه پيژنو، که څه هم بی وسه يوو. جنرال عبدالرشید دوستم، محمد حنيف اتمر، حاجي دين محمد او داکتر حضرت عمر زاخيلوال په ټولنه کي پيژندل شوي څيري دي. هر يو يې جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاين کي ويل، چې سهمي شرکت نه جوړي. ايا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسليم شو؟ ولي يې نشوای کولای چې استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وایم، نشي چې تر بد، بندره خواته ټيل وهل شوو. دا نيم بند نظام چې بايد تدريجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چې د افراط خوا ته يې لنکر

دي. خلگ وايي چي ډاکټر د معدي تکليف لري او نيمه معده يي نشته، يوازيني داخلي ارگان دي، چي نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تائير لري، نو داسي بنکاري، چي ډاکټر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چي وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملې نه چي ماته په لاس راغلي گرانو لوستونکو ته د مثال په توگه يو شمير وړاندي کوم. هر مامور چي د منفيديو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوي وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چي نور د اداري زور نه په رسيري. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وري.

له کانونو څخه غیر قانوني ایستني

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چې په کې ویل شویډي:

" نن ورځ په ډیره غټه پیمانته دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چې په خپل سر او په غیرقانوني توگه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دي اړه یو رپورټ لیکلي چې ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وایي، چې هره ورځ په زرگونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتي ډبري، دمرمر ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني شبکې غړي جاوید نوراني په کابل کې په یوه خبري غونډه کې وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کې دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کې رېښه لري او په هرځای کې چې د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کې خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستني دلورپورو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چې د افغانستان په یوزرو څلورسوه سیمو کې، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لگیا دي، چې د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چې د کابل په شاوخوا کې له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنگانو په دري سوه شپږ اویا برخو کې دا گړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستني دوام لري.

دنوموړي شبکې غړي په ډاگه کوي، چې دوي د بوشمیر اشخاصو نوم لږ په لاس کې لري چې په هغې کې دغیرقانونی معدن کارانو نومونه شته، چې دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاگه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني شبکې مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کې وویل: هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاگه شوي خو هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح دي مور کولاي شو، چې د هغوي نومونه وانه څلو ولي بي نه شواخیستلای ځکه چې د هغوي نوم لږ په دولت کې پټ پاتې شویډي. دغه نوم لږ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویډي، چې بنایي دهغوي نومونه په ډاگه شوي وای.

دغه شبکه وایي چې ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتې له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیري چې دافغانستان دولت په زیان دي .

مثال (۲)

جان سپکو ویلي دي چې دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شويدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوايي دمیاشتي دیوبشتمی گڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شويدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا سټیگار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شويدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان حکومت ترڅارني لاندې وو. دامریکا ځانگړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له نیت پوري څخه ترلوړ پورو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري. دازادي راډیو له رپورت سره سم د امریکایي مالیه ورکونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنگل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول. دامریکا دځانگړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توگه وایم چي پنځوس ملیونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پېژندلي دي. دنوموړي په وینا مور دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متأسفانه څواووني وړاندې معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو پیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اووس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیگار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلگه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستی په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندې ونیسي.

ددرغلی یوه بیلگه

د یوې باخبرې سرچینې په حواله ویل شویږي چې په ۱۳۸۴ کال کې غلام دستگیر د نظام الدین زوي، چې عبدالرحیم د حاجي عبدالواحد د زوي درېوړي یې پر غاړه درلوده، د غلطو معلوماتو او درغلی په پایله کې چې گواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرایه ورکوي، ددغې درغلی پایله داشوه چې د حاجي عبدالرحیم نه لس موټرونه اخلې.

نوموړي له یو څه مودې وروسته په دغه درغلی بسنه نه کوي او په دې بهانه چې د هرات د قول اردو قوماندانې خپل داغمه وسایط پلوري او له حاجي عبدالرحیم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلی په دغه لړي کې د هرات د قول اردو د معاونیت د دفتر آمر خالق نور دپادشا میرزوي هم له حاجي عبدالرحیم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چې حاجي عبدالرحیم پوهیږي چې ده ته غلام دستگیر او خالق نور دوکه ورکړي، نوموړی د څو عرض پاتو په ترڅ کې د هرات ولایت مقام ته وړاندې کوي او د نوموړو د درغلی ادعا کوي، چې دهمدې دعو له کبله موضوع ترڅیړني لاندې نیول کیږي او تورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي، چې صرافان هم ددغو پیسو ورکړه غلام دستگیر او خالق نور ته تصدیق کوي.

دتحقیق پلوي د غلام دستگیر او خالق نور دمسولیت په اړوند نظر ورکوي او د قضیې د څیړني پاتې د هرات ولایت د محکمي دعامه امنیت دیوان ته سپاري.

نوموړي دیوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د میاشتې په یو دیرشمې نېټې په ۱۶۰ مه فیصله کې تورن غلام دستگیر او خالق نور په غیایي ډول په یو کال تنفیذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستگیر په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کې څرگندیږي، چې غلام دستگیر نوم د ټینټوني، له دېنمنانو سره دمرستي او دجعلي پیسو حیات له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کې شپې او ورځې تېروي.

په همدې بهیر کې د هرات ولایت د استنیاف دیوان خالق نور د پادشاه میرزوي په پنځو میاشتو حبس تعدیلوي او دغه راز دسلو زرو ډالرو په ورکړي حاجي عبدالرحیم ته حکم کوي، چې سزا کمه معلومیږي او محکمي د جرم نه غلط تعریف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چې رسمي او دولتي چارواکی هم په هرجنایت او جرم کې گډېدلو نه ډډه نه کوي.

او بل د موټرانو د کرایې په پلمه ډیر کسان همدا ډول نوپه شول، د کرایې په پلمه موټر د جواز سیر سره په لاس راوړي او بیا خرڅوي، چې دپولیسو د وخت ضایع کول او دخلکو دسرگرداني سبب گرځي او یو نوی جرم منځ ته راغلی.

ستا نه يو زوی غوږم

ديوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپورمي جنسي تيري وشو، چي تر اوسه خوړيږي . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم بی عبدالکریم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمیاشتي په اتلسمه نیټه ، یو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنلیک وړاندي کوي، چي لور بي د سپورمي په نامه د عبدالکبير رنجبر، دولسي جرگي پخواني استازي، رفيع، اوگی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، د خشونت د کيسې تر نامه لاندې دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او ديوي بڼخي په مرسته چي هوگی نوميرې ، د اوگی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په گټي اخيستي نوموري د بشري حقونو کميسون ته د اوگي په سلسله او دنوم د بدلولو (دپوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو څه مودي نوموري د اوگي له خوا تسليميږي او د عبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپورمي د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوگي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپورمي له نښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارکان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپورمي په دغو مړه وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينیک کي ولادت کوي او ورکی دي.

اوپه مکرويان کي داوگی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ او شراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپورمي وايي چي داکتر صاحب عبدالکبير رنجبر او خور بي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپورمي کيسه کوي چي زه بي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، تر څو ده دوه حلقي چلي (انگشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرگي پخواني وکیل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپورمي په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مگر دده جعلی نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده دامل دپيغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ، مگر دا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي، چي سپورمي زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو گل مورکک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموری يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپورمي مي داوگی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري.....).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامنځ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

دمحکمي په ۲۸۳۱ — ۲۵/۷/۹۰ لمبر فيصله کي اجباري زنا، تهديد او اختطاف د برأنت حکم کيږي، استيناف او تميزيبي هم تائيد وي.

عبدالکبير رنجبر کله چي دکمونستي رژيم په پوهنتون کي استاد ؤ ، هغه وخت کي يي پريوي بلي يتيمي شاگرد دکورني کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي يي وه، چي د ميراکبر خيبر لخوا دحزب نه وايستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نوميدل، جنسي تيري وکړ.

ددي دپاره چي سپورمي ارامه شي، په ميکرويان کي ديو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعاً چي عملي نشول. مير اکبر خدای دي بي وبخښي، تر فضيلتآب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دکوند نه داکتر رنجبر وايستی. او حق دعدالت په گوند کي دمحمد حنيف اتمر څنگ ته تر اوسه په جگه غاړه ناست وي.

مثال(۵)

دیوه پولیس دزړه حال

بي بي سي راديو ۱۳۹۲ کال د لېنډۍ د مياشتني دديارلسمي نيتي په خپله ماښامني خپرونه کي يو رپورټ او يوه مرکه خپره کړه چې په کي راغلي دي:

د روغتيا نړيوال سازمان په رپوټ کي ليکل شوي ، چې په جنوبي اسيا کي افغانستان فاسد ترين هيواد دي. ددغه رپوټ په حواله د اسيا په جنوبي، منځني اسيا هيوادونو کي افغانستان فاسد ترين هيواد په گوته شوي ، ياني ايران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعيت کي قرار لري.

په هغو يو سلو اوه اويا هيوادونو کي ، چې فساد په کي څيرل شوي، افغانستان يو سلو پنځه او يابم او سوماليا د نوموړي لړ ليک په آخر او شمالي کوريا دريم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلي ، چې د تاجکستان وضعيت يوه څه ښه شوي او په دغه برخه کي بدترين هيوادونه سوډان، جنوبي سوډان، ليبيا، ازبکستان، ترکمنستان او سوريي هيوادونه دي ، چې په وروستي مقام کي ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستيال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وايي چې دغه ارزونه په واقعيتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لرلي ده، چې د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پوليسو يوه افسر چې ويي نه غوښتل خپل نوم واخلې وايي : چې يو ويشت کاله کيږي چې د پوليسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي يې و غوښتل چې د ننګرهار په يوې ولسوالي کي د پوليسو قوماندان خان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسيډلو په موخه يې غوښتل چې اته لس زره ډالره ښي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چې دغه پيسې يې هم ورکړي پرځاي يې بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زياتي پيسې دکورنيو چارو وزارت چارواکو ته ورکړيدي.

له هغه نه مي وپوښتل، ښي يې ورکړي؟ ځواب يې راکړ چې بلې، زه مجبور شوم چې دري ځله دولسوالبو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واړه زه دپيسو ورکړي ته آماده وم، چې زه بايد پيسې ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چې د پوليسو ليسانس يم اونه زما يوويشت کلني کاري تجربې ته پام نه کيږي.

پوښتنه: څومره پيسې دي ورکړي چې امنيه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو ډالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پيسې تا له کومه ځايه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنگه چې ما يو ساختماني شرکت درلود، زه بايد خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه يو پخواني او با تجربه افسر يم.

پوښتنه: تاسو چې پيسې ورکړي تر څو د ننګرهار ولايت په يوه ولسوالي کي امنيه قوماندان مقرر شي څرنگه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه يې زياتي پيسې ورکړي. وزارت لکه د راهنمايي معاملات غوندي دي.

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته بايد پيسې ورکړل شي؟

ځواب: په کورنيو چارو وزارت کې، د پيژنتون عمومي رياست هرې شعبي ته بايد پيسې ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسې وغواړي چې رتبه مو پورته ولاړه شي او امنيه قوماندان مقرر شي، څومره پيسې بايد ورکړي؟

ځواب: هر ولايت ځانته بيه لري، آن داچې ماته ويل شوي که اکر خواهش قومانداني امنيه داشته باشيد مثلاً فلاني ولايت ته دوه لکه ډالره، ننګرهار ته درې لکه ډالره، بدخشان يو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته يوه ډاډمن شخصي ويلي دي؟ يا په کوڅه او بازار کې مواړيدلي دي، چې امنيه قومانداني درې لکه او دوه لکه ډالره بيه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک ډالر بدهيد، به فلاني ولايت و سه لک ډالر بدهيد براي فلاني ولايت.

پوښتنه: دغه پيسې پيژنتون اخلي يا تر هغه لور پوري لکه وزير، معين هغوته هم دغه پيسې رسيري؟

هغوي له يو بل سره پوره اړيکي لري، طبعاً بايد شل پنځلس زره خپله کميشن کار هم اخلي.

پوښتنه: يو څوک چې قوماندان د يوه ولايت مقرريږي ولي بايد پيسې ورکړي، حاصل يې څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چې شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلې لاري لري.

داوضع په قضا کې هم شته او په ترانسپورت، ماليې وزارت او تقريباً په ټولو ادارو کې دود دي.

دپوليسو پيژنتون باندي خپلو پوليسانو دانجنير ضرار احمد مقبل وخت کې د (رهنمايي معاملات) نوم ورکړي و. پورتنی مرکه واقعيت لري، هر وزير همدا ډول و. وزير هم اړ دی، چې د رابو په وخت کې او يا استحضاح کې د وکيلانو ناف ورغور کړي.

او پيسې په همدې ډول دخپلو زيرداستانو اخلي، زيرداستان هم بايد پيسې په همدې ډول پيدا کړي.

رنځ او عذاب بايد مظلوم ولس وکارې.

شركتونه دي خپل لگښتونه؛ په زكات كې حساب كړي! ؟

په هيواد كې كله چې د باد راوړو گټو هنگامه خپريږي، نو د نورو ډول ډوكه بازيو او درغليو ترڅنگ ځيني ساختماني شركتونه هم دگټوله پاره مټي راانغاري او پرته له دې چې فكر وكړي له هغه چا سره چې قرار داد كوي د قرارداد صلاحيت لري او كه نه؟ خو په پټو سترگو په ساختماني كارونو لاس پوري او يوازي په دې بسنه كوي چې مقابل طرف يې خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو مليونه ډالرو ده.

قضيه داسې پيل كيږي چې دفلپين دوه اتباع چې كلا ريتو او جي جي نومېږي، يو شمير پروژې چې له بهرنيو هيوادونو څخه يې تر لاسه كړي دي، ددويم لاس افغاني شركتونو سره د آي سي آي شركت په نامه چې اصلاً په هغوي پوري هېڅ اړه نه پيدا كوي، قراردادونه لاسليك كوي. كله چې افغاني ساختماني شركتونه چې دشرکت برق رساني غرب الكتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت، شرکت ساختمانی يو بي جي، شرکت ساختماني آريانا استحکام، شرکت ريل ايفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دكارونو ۸۵ سلنه كارسرته رسوي. د پيسو غوښتنه له آي سي آي شركت څخه كوي، خو آي سي آي شركت د پيسو له وركړې څخه انكار كوي او په پای كې داسې څرگنديږي، چې كلا ريتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي كاركونكي دي او دقراردادونو صلاحيت نه لري، كله چې محكمې ته موضوع راجع كيږي، دڅلورمې حوزې د ابتدائيه محكمې رياست په خپل ۱۳۹۲ كال د لړم د مياشتې د څورلسمې نېټې په دېرشمه گڼه قضايي قرار كې له دې امله، چې د نظامي موافقت نامې له مخې چې ايساف د نړيوالو ځواكونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسليك شوي البته د ۲۰۰۱ كال د دسامبر د مياشتې په پنځمه.

چې دالف د ضميمې لومړي برخه كې دريمه او څلورمه فقره كې يې داسې راغلي دي.

دريم بند: كه چيري د ايساف پرسونل او باله هغوي سره دمرسته كوونكو او حمايوي اشخاص، كه چيري له هغوي څخه جرمي يا انطباضي پېښه رامنځته كيږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقت اداره د غړو هيوادونو سره د قضايي فعاليت په برخه كه مرسته كوي.

څلورم بند: د ايساف او هغوي حمايوي پرسونل له نيولو اوبندي كولو څخه مصون دي او هغوي نه شي كولاي چې په افغانستان كې يې محاكمه كړي، او بايد فوراً خپلو هيوادونه ته يې واستوي نو له دې امله نوموړي محكمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پريکړه كې له دې امله چې د موافقي د دريمې او څلورمې فقرې له امله درسيد كې صلاحيت نه لري پريکړه ونيکه، محكمې دقرارداد نه غلط تعبير را اخيستی دي. او افغاني شرکت په نخود سپا پسي وليږل شو.

آن بهرنيان په مور باندي چنگاو دي، هېڅ عدالت او منطق دانه مني، چې پردي دي ډبل پيسي خوري، مگر مصونيت دي ولري. دا بايد بين المللي محكمې ته شكابت وشي.

د داینمنټو غلا

که د دولت مخالفین په ترورو وژنو او بمې چاودونو لاس پورې کوي، نو دا د هر مخالف کړني دي چې غواړي په دغه ډول ځانونه دواک گډئ ته ورسوي، خو کله چې د دولت په اډانه کې شامل اشخاص له دولتي دښوگانو څخه انفجاري توکي او پتاقې باسي، نو دا د ډبري انډینیني او د تامل وړ خبره ده، چې بنایي د یوې عادي قضیې په توگه ورته ونه گڼل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شیرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قايم د ۱۳۹۲ کال د جنګاښ د میاشتې په شلمه نیټه د قانون په نظر کې نیولو پرته په غیر رسمي وخت کې د سلطان کوټ د امر بسم الله په مرسته پنځوس صندوقه داینمنټ، چې له هغو څخه په انفجارونو کې کار اخیستل کېږي د محسن په درېورۍ د الکس موټر په واسطه او د ډیپو گانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کېږي او د جنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کېږي. کله چې رسمیات رامنځ ته شوه، داینمنټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چې درې زره څلور سوه گرامه داینمنټ له پتاقیو سره کېږي، د تفحصاتو درنيس په مرسته معامله شویده. او دغه قضیه د شیرغان دابتدایه محکمې د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چې گواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یې بیرته مسترد شویده، ولي چې دوستم نه تحقیق ندی شوي.

د دوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډې ترزي خورا چټکي وي، خو داسې اټکل کېږي چې په سیمه کې د زور واکانو د شتون له امله یې د عدلي تعقیب پروسه په تپه درینلي او بیا چاسر ورباندې نه دي گړولي. کار پیژاندې وایي که چېرې دغې قضیې ته داروندو ارگانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیرې زره بورونوکي پایلې ولري. په داسې حال کې چې زورواکان په سیمه کې وسله وال تشکیلات لري، نو د قانون تنفیذ ارگانونه نشي کولای چې په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړونکي سزا وویني.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچې جنرال عبدالرشید دوستم باندې دچاوس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسې ووايو، چې زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منگلو ته ورکړو. چې معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چې دگل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کې قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چې ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادکي په لوړه کچه ناوره کتنه، او اداري فساد او رشو ته هغه وخت مطرح کيږي، چې په لوړه کچه يعني دلورپورو چارواکو لخوا پښتوانه ولری يا شریک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا کيږي.

دا په داسي حال کي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله کچه دافغانستان پرستيز او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفسادترين هيواد لقب ورکړيدي.

مورددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلگه چي پايله يي تر وزير پوري رسيري. او دقانو له مخي څرنگه چي د لورپورو چارواکو څخه تحقيق، پلټنه دخانگرو محکمو له خو اسرته رسيري، نو زموږ په هيواد کي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي، تراوسه يي يو هم محاکمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داڅکه چي، زموږ يو زيات شمير وزيران او لور پوري چارواکي له بهرنو هيوادونو سره تړاو لري، نو د قانون د تفهيز ارگانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاکمي حکم کولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حکايت کوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فصلی پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډگرونو (کابل، هرات، مزار شريف او کندهار) په امنيتي تړون کي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون کي گټه اخيستنه له يوې کمپني سره چي د او ليف گروپ سره شوي په ډاکه شويدي.

په رپوټ کي څرگنده شويده، چي دداو طلبی په لومړي سرکي، د هوايي ډگرونو چاري، امر سټرينگ په ۷۶۳۴۲۵ امريکايي ډالرو، ايور گرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف گروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي کړي وه. دترانسپورت وزارت د خپل خان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافره له خلاصولو وروسته ديوه مکتوب په ترڅ کي، له او ليف گروپ څخه غوښتنه کوي چي په خپله بيه کي کموالي راولي، چي دا په خپله د ناوړي گټي ثبوت بلل کيږي او يو جورجاري دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډگرونو تړون پرته له تفکيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډگرله پاره د شپږو مياشتو په بهير کي ۱۷۳۷۵۰۰ امريکايي ډالره، حال داچي د هوايي ډگرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادي پرخلاف چي په نهمه فقره کي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسپ کي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل کال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دکلوبل شرکت سره لاسليک کړي، د ترانسپورت، کورنيو چارو اوماليي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيکي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه کال په دوره کي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارگان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي گټي له پاره بيا هم، د هوايي ډگرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ کال د مي د مياشتي تراوومي پوري ديوه کال له پاره بيا هم د اوطلبی ته وړاندي کړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

کي څرگنده شوه چي اوليف گروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بيه او د ام سټرينگ کمپني ۱۳/۵ مليونه ډالر ديو شمير تخنيکي ماشينونو او وسايلو په گډون نيټه بيه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بيا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي گټي له پاره له اوليف گروپ څخه د مقرري پر خلاف غوښتنه کوي، ترڅو په خپله بيه کي کموالي راولي، چي په پايله کي نوموړي گروپ د بيبي کموالي مني او د ترانسپورت وزير نجفي شخصاً سپارښتنه کوي چي له اوليف گروپ سره تړون دوام پيدا کړي او ديوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امريکايي ډالره له اوليف گروپ سره تړون کيږي.

په دغه بهير کي هغه مامورين چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه، د قانون پر خلاف له خپلودننو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته وليږل شول.

ددغي قضيي پلټل چي بنسايي د ترانسپورت له وزير نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنگه چي په سريزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پوړو چارواکو څخه پوښتنه له يوې خوا د خانگرو څانگو رامنځته کولو اړتيا ده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکېل يو شمير کړی چي د هغه ننگه کوي، نو بنسايي چي ددغي قضيي عدلي تعقيب او څارنه بي پايلې پاتي شي.

چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کيږي

یوې بڼې چي ژرغوني حالت یې درلود او په زړه کي یې د غوسې علامې له ورايه معلومیدي، مخامخ شوم او ورڅخه مي وپوښتل چي موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي؟ هغي هیڅ خواب رانکر، خو ما بیا پوښتنه ځيني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیا بیا غوښتنې له امله خپله د غوسې کیسه راته داسي پیل کړه، چي زما نوم قندي گل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیرم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي پر پنځمه، د شپي پر څلور بجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میره سید عبدالله او نیولوفر نومي لورمې، ووهل او وډبول او په وسله یی راته گواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پېښه د بلاک اوسیدونکو او وکیل ته معلومه او آن داچي زما دمیره عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۳۸۶ / ۱۲ / ۱۹ نیته دورځي څلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر څخه کښته کیدم دشما لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم او وروسته د بي هوښی په حالت کي بي په ځینته په چاقو ووهلم، چي په پایله کي ټپي او شفاځاني ته یوورل شوم او ټپونه مي عملیات شول، څلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون څخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چي دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پېښي وروسته په ۱۳۸۷ / ۱ / ۱۶ نیته نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړ او د کوردروازه بي ماته کړه اوزما میره بي په وژني وگواښاوه.

ددغو پېښو اصلي لامل دولسي جرگي غړي فوزیه کوفي ده، چي ما اوزما میره او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چي خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو ورده چي فوزیه کوفي پنځه کاله کيږي، چي صفي الله سره ناروا اړیکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدی.

له همدې امله فوزیې کوفي له ما څخه وگوښتل چی له خپل میره چي یو باعزت او باناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

څرنکه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي گلي بازخواست چا ونکر.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندي گلي یوې رسنی ته بیان وکړ، چي پدې هکله مي د شکایت پاته د ولسي جرگي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدڅښان د امنیتي قوماندانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه ورونه یې په قاچاق کي بالفعل په بند محکوم شول.

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

د زور واکانو په وړاندې مبارزه بې پایلې پاتې کېږي.

دهشت صبح ورځپاڼه دویکې لیکس د خپرونو پر بنیاد پخپله ۱۳۸۹ کال د لیندۍ د میاشتې د اووه وېشتمې گڼه کې د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون تر عنوان لاندې لیکي: چې پام ورته اړول کېږي، کله چې باخبري سرچینې د هشت صبح ورځپاڼې لولې، نو په دغه برخه کې څیړنې پیل کوي او دې پایلې ته رسېږي، چې دمخدره توکو په وړاندې دمبارزې ریاست د ۱۲۳،۵۰۰ کیلوگرامو هېروئینو په گمان هر یو بلال احمد د لې محمد زوي، سید بیرک د سید میرزا زوي، امرالله محمد رحیم زوي، شهزاده دگل داوول گل زوي او شاملنگ د مختارزوي دبرخلیک له پاره دمخدره توکو په وړاندې دمبارزې ځانگړی محکمې ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کېږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ - ۱۳۸۶/۸/۲ فیصله کې په اتفاقي توگه هریو په اته لسو کلونو بند او دوه ملیونو افغانیو نقدي جریمې په جزا محکوم او شاه ملنگ بې په شپاړلسو کلونو تنقیذي بند او یو ملیون لس زرو افغانیو جریمې په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کې دځینو مافیایي کړیو د مداخلې له امله دهغوي جزا وپنل شوه.

په نوموړي دوسیه کې څرگندېږي چې دمخدره توکو دقاچاق په برخه کې، داتمی سرحدې لوا قوماندان حاجي ظاهر قدیر هم گډون لري چې تراوسه بې دناملومو د لایلو له امله له عدلي تعقیب څخه پاتې شویږي.

دنوموړي قضیې په تورنیول شوو کسانو د پلاوي د پوښتنې په ځواب کې ويلي وو، چې دوي قاچاقې توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومندانې ته وړل.

دنیوني پلاوي داهم څرگنده کړي وه چې بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غیر رسمي توگه بې د نظامي قطعي د سکرتر په توگه د جنرال ظاهر لخوا گمارل شوي و، ورته ويلي و چې له مور سره مرسته وکړئ او دمرستی په بدل کې درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقیقو په موده کې درته سپارم.

نوموړي چې دمیاشتي شپږ زره افغانیو تنخوا درلوده څرنگه بې کولاي شول، چې مور ته په شلودقیقو کې سل زره ډالره راکړي. له دې څخه جوتهږي چې نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقیقو کې ترلاسه کول.

دنیوني پلاوي داهم ويلي وو، په هغه صندوق کې چې مخدره توکي ځای پر ځای کیدل، کیلي بې د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه. نو دغه ډول په اثبات رسېږي چې د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه لیرېدوي، بلکې دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق لیردونه پرمخ بیایي.

له دغو څرگندونو څخه دې پایلې ته رسېږو، چې قاچاقې توکي چې له ننګرهار څخه په حکومتي موټر کې و تاخته هغه قوماندانې ته چې حاجي ظاهر بې قوماندان دي لیرېدول کېږي. او داحقیقت په ډاگه کېږي چې د هیواد شمالي ولایتونه د قاچاقو د لیرېدوني د گودر حیثیت لري.

په رپوټ کې زیاته شویږي چې د سرحدې اتمی لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلې واکوالۍ څخه په گټې اخیستنې سره، دوه تنه افسران هریو سید اسدالله او محمد صادق چې ډیر باورېږي ورباندې درلود، د سوء استفادې او رشوت اخیستلو له پاره بې دشیرخان بندر په کمیساری کې گمارلي وو چې هغه نقلیه واسطې چې دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته لیرېدول کېږي

پرته له محصول څخه وليردوي او پيسې يې په خپلو جیبونو کې واچوي، داپه خپله بڼې چې نوموړي نه يوازې دقاچاقو په جرمونو کې لاس درلود بلکې په په مالي جرمونو کې يې هم لاس درلود.

کله حاجي ظاهر قدير نه دامريکا سفارت مربوطه څانگې تحقيق کاوه، ده به ژرل اوزاري به يې کولې او دابه يې ويل چې ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهيم او داسې نور.

دا دفساد او مافيايي کړيو د ځواکمنتيا يوه بيلگه ده چې قاچاق ورونکي بېنل کيږي او داسې څوک نشته چې قاچاق برانو اصلي کړی محاکمې ميز ته کش او سزا ورکړي، ولي چې حاجي دين محمد لري.

حاجي دين محمد دننگرهار والي پاته شويدې او دحاجي ظاهر تره دی.

په ملي دفاع وزارت کې يو قرارداد

تر څو چې په هيواد کې زورواکي او دفساد مافيايي کړي شتون ولري هيڅکله به مجرمين د عدالت منگلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کې پلي شي.

د ملي دفاع په وزارت کې د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چې جرمي وصف په کې څرگند دي تر اوسه يې عاملين په سرو سترگو کرزي او څوک ددې جوگه نه دي چې هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغې جرمي قضیې داسې اټکل کېږي بڼايي په نوموړي وزارت کې په لسگونو داسې نورې قضیې شتون ولري خو څوک يې د را برسیره کولو او پلټنې ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کې زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چې د ملي دفاع په وزارت کې د ۲۶ قلمو دقرارداد قضیه دولسي جرگې په کميسيون کې رابرسیره او دولسي جرگې د ملي دفاع د کميسيون غړي همایون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزې د عالي ادارې رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودور بنده شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوړو ته ورسول شوه خو بيا يې د سزا په اړوند په رسنيو کې کوم څوک ونه لگيد.

دغه موضوع داسې شروع کېږي: کله چې د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو دارتيا وړ توکو بيه په مجموعي توگه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چې له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تيارېږي او ددغه وزارت د لوژستیک دارتيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ گڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کېږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديريت پرته له دې چې په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه کتنه وکړي او د هيواد لوري گټې په پام کې ونيسي اعلان ته سپاري، کله چې په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکتونه خلاصيري په هغې غونډه کې د ولسي جرگې ددفاعي کميسيون څلور تنه غړي هر يو همایون همایون ،شايسته باز ناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم گډون درلود. گرچه دوي دعوت نه دي، مگر د شخصي گټې پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کې ۳۱ تنو گډون درلود . داسې وانگيرل شوه چې د کابل کرسنال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي دالره ده او د قرارداد گټونگي وگڼل شو.

د معلوماتو له مخې دولسي جرگې دا کسان دغه داوطلبې رڼه نه بولي او د ملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چې بيا يې اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کې ۳۷ شرکتونو گډون کړي وو.

په داسې حال کې د افر خلاصولو پروسې دوام درلود چې د فايف ستار شرکت چې ددو طلبانو له ډلې څخه وو او تضمين پيسې يې هم راوړي وي، له غونډې څخه وزی او له بيا راتلو سره له داوطلبې څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

د ملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلو او تهديد په گوته کوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دې چې افر يې خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرسنال شرکت دونورو شرکتونو سره يو ځای چې دقيس روھيد او ارو په نامه ياديږي مشترکاً په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چې د ۴۷۷۵۵۷۴۷ دالرو معادل دي يعنې د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کې له مخکنې بيې نه لږ گټونکي اعلانېږي .

په داسې حال کې چې ددواړو غونډو په بهیر کې کوم کمې او کیفې بدلون په کې نه و راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزې د عالي ادارې پلوي چې دافر خلاصولو په غونډه کې گډون درلود . دغه افر خلاصونه یې رڼه ونه بلله او غونډه یې د اعتراض په توگه پرېښوده او دغونډې رپوټ یې خپلې ادارې ته ورکړ .

سرېیره پردې دفايف ستار شرکت رئیس هم دافر خلاصونې غونډه رڼه ونه بلله او خپله عرض پانې یې له فساد سره د مبارزې عالي ادارې ته وسپارله . او د قضیې دڅیړنې غوښتنه یې وکړه .

له فساد سره د مبارزې عالي ادارې له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چې د فايف ستار شرکت افر خلاص او یا بیا یې دداوطلبې له پاره اعلان ته وسپاري . چې بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پریکړه مني . خو په دغه ترڅ کې دداوطلبې برنده شرکتونه خپله عرض پانې دولسي جرگې دفاعي کمیسیون ته وړاندې کوي او دغه کرڼه غیر قانوني بولي . په دغه بهیر کې دولسي جرگې دد فاعی کمیسیون غړی محترم همایون او له فساد سره د مبارزې د عالي ادارې رئیس عزیز الله لودین تر منځ موضوع ترېخوالي پیدا کوي او یو بل په فساد تورن کوي .

بالاخره ددرېم ځل له پاره اعلان ته سپارل کېږی او د مالیې وزارت د تدارکاتو ریاست ته دنده سپارل کېږی ترڅو له خپلې لاری قرارداد وکړی ، په پای کې د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانیو په ارزښت یانی ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانی په کمه بیه له دویم افر خلاصولو له غونډی څخه بیا هم د کابل کرسټال شرکت او شریکان یې برنده گنل کېږی .

په پای کې داسې ارزول کېږي چې د بیو له ابتدا څخه تر قرارداد پورې (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغانی تفاوت راځي .

دیادونی ور ده چی دبدو اخیستل اوناورې گټې تر ټولو په قراردادو کې او بل په گمرکاتو کې شتون درلود او شتون لري ، مخنیوي هم ستونزمن او گټف یې ناممکن ښکاري . دا یو مثال و . په ټولو قراردادو کې همدا حال دي .

خو ښاغلی لودین پر ښاغلي همایون دناورې گټې ادعا لري ، برعکس ښاغلی همایون پر لودین ادعا لري .

په اداره کې چې په هره اندازه هیأت او هیأت بازي ډیره شوه ، په هغه اندازه به بدي هم اوچتي شي . هر هیأت به خپل حق غواړي . په ځینو مواردو کې متنفذو د کلاه برداري نه هم کار اخیست ، کله چې به په کار او یا معامله پورې اړه نه درلود او یا به د نفوذ نه کار اخیست ، واسطه به کېدي ، مثلاً د خولي په صفایي او چالاکی وعده ورکول ، د کابل د ولسي جرگې وکیل جمیل کرزی په یوه نامه او بل نامه د حاجي حفیظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کرل او ورور یما کرزی د کابل بانک مرستیال خلیل فیروزی نه ۳ لکه دالره قرض واخیست .

وکیل میرداد نجرابي هم د بل زره کرزین تر لاسه کړ .

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچينو په حواله او د هغو گړدي ميزونو، چې د رسنيو په څپو کې خبري شوي، يو شمير ژورنالستانو دینه ملا وتړله تر څو د جمال الدين بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات ترلاسه او هيواد والو ته يې وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانیو، چې ددولت له خوا هره میاشت د والیانو په لاس ورکول کیږي، له خلکو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي، چې نوموړي دغه پیسې د جعلی اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کې ټولې (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغانی حواله او هغه ددې پر ځای چې پر ځای ولگيږي، له خپلو شریکانو سره په خپلو جیبونو کې اچولي دي چې دمصرف سند نلري.

2. د خلکو دشکایت له مخې کله چې ۳۶۲۰ بورئ د کرنې دتخم د غنمو او کمیایو سري، چې د برگ متال ولسوالی له پاره سهمیه وه دغه توکي ددې پر ځای، چې خلکو ته وویشل شي دجلال اباد د بنار او کنړ ولایتونو کې یوه بورئ په (۱۹۰۰) افغانیو پلورلي ده، چې له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغانی د جمال الدين بدر او شریکانو له خوا حیف و میل شويدي.

3. په جمال الدين بدر باندي تور لگیدلی، چې نوموړي او ددفتر رئیس یې عبدالغفور نومي چې د کا کا زوی یې کیږي، یو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د میاشتي څخه د یوه کس په نامه کرایه نیولی او پیسې یې په جیب کې اچولی، چې دغه موضوع د نوموړي ولایت ددارالمعلمین له خوا تایید شويدي.

4. د نورستان امنیه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دورې او سنبلې په میاشت کې د پنځوسو و سیمه ییزو پولیسو په نامه شپږ ملیونه اولس زره اته سو افغانی حواله او اسناد یې د جمال الدين بدر له خوا امضاً شويدي او پیسې یې حیف و میل شويدي.

5. ۱۳۹۰ کال د چنگاښ، زمري او دورې د میاشتنو دمنډول دولسوالی د پولیسو معاشونه دجمال الدين بدر او د امنیت امر له خوا حیف و میل شويدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سیمه کې داسې گونگسي دي چې نوموړی له لشکر طیبه سره اړیکې لري. او بله داچې کومې پیسې چې د سرکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولایت ته تخصیص ورکړل شوي و، د جعلی اسنادو په جوړولو سره یې پیسې حیف و میل شويدي. د محکمې له خوا تیر شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو. رپوټ ورکونکي دي پایلي ته رسیري چې نوموړي ټولې شپږ څلوېښت ملیونه نهه سوه پنځه اويا زره پیسې اختلاس او حیف ومیل کړيدي.

دغه راز په نوموړی ولایت کې اوازه ده، چې دري عرادي وسایط د امریکایانو له خوا د نورستان ولایت ته ورکړل شويدي چې رښتیا به وي او که دروغ؟

دغه راز په یوه بل رپوټ کې راغلي دي چې دنورستان د امنیه قومندانې دپرسونل دمعاشونو قضیه د ایستاف محکمې له خوا څیړل شوي او په پایله کې دخیل ۱۳۹۲ کال د غوايي د میاشتي په پنځه ویشتمه نېټه د ۳۴ گني کې داسې پرېکړه کړیده:

د څارمن مجيب الرحمن، څارمن عنايت الله، سمونال سلطان محمد او دويم څارن محب الله په اړونديي د ابتداييې محكمې پريكړه تاييد او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چې په فيصله كې يې برانت اخستي وو تاييد او د جمال اللدين بدر په اړوند يې د ابتداييې محكمې فيصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري كاله تنفيذي حبس حكم كړيدي .

داچې په دغو نورو قضيو كې د هيواد محكمې او د قانون د تنفيذ ارگانونه څه كوي دابه په راتلونكي معلومه شي . خو مور يوازي ددې له پاره چې په هيواد كې د اختلاس او اداري فساد لري څخه قضبي له حافظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور كړ .

زموږ هيواد كې ځيني جرمنه ملي حيثيت لري او ځيني يې ديوه ناروا عمل په توگه ارزول كيري لكه : يوه كيسه بر دچا دجيبه زړ يا دوه زره افغاني كيسه بري وكړي، شرعي او قانوني يو ناروا عمل دي، مگر په حقيقت كې كه ورته گوري هغه پيسي ديو افغان دجيبه بل افغان ته ولاړي، مگر چې جمالدين بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخورل، سربازان وټينډل، پاكستانيان راغلل د نورستان دري ولسوالي يې ونيولي، دا يوه ملي موضوع ده. اما بدر له دې كبله چې دمشرانو جرگي درئيس مسلمانپه موټر كې ورسره و چا نشواي نيولاي، او داستاد سياف هم لاس پرې پروت و، ولي چې دتنظيم ورور يې و. او دساتور حافظ قيوم حمايه لري.

د هيواد په ټولنيز ژوند د مافيايي او اداري فساد پوري د تړلو كړيو تسلط هيواد د اداري فساد او مافيايي كړيو په منگلو كې د يوه هيواد دوست او ملي گټو ته ژمن شخصيت يادېنتونه د هيواد په اوسني روان حالت بنسايي چې د اوبسكو پر ځاي ويني وژړل شي .

افغانستان د زورواكو ، او اداري فساد او مافيايي كړيو په منگلو كې پروت دي.

ځينو ته چوكي او قدرت تر هرڅه مهم دي، كله چې سياف د رياست جمهوري په كمپاين كې هيڅ رايه تر لاسه نكړه او غني احمدزي هم په قدرت شريك نكړ، اخطارونو ته يې ملا وتړل. احمدزی هم په ډير تكليف چوكي تر لاسه كړل، چې دده او امير عبدالرحمن تر منځ چندان توپير نشته، كه كوم توپير هم وي، هغه به جزي وي. امير عبدالرحمن د قدرت د پاته كيدو په خاطر د ډيورنډ كرښه لاس ليك كړه او احمدزي و قدرت ته د رسيدو په خاطر د دوستم لمن ونيول او د اخلاقو تر سري كرښي ور تير شو. د زرو وژلو او جناياتو نه يې سترگي پټي كړي .

حاجي جمال قدير

د باوري سرچينو په حواله د يوې زورواکۍ د جايدادونو او پيسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چې موږ يې لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننګرهار ولايت د يو شمير هيوادوالو د بيا بيا شکايتونو له مخې ، چې وايي له يوې مودې راهيسې يو شمير غير مسول وسله وال ګروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو څښتنان ددې له پاره ، چې له هغوي څخه پيسې تر لاسه کړي هغوي تېنټوي. او زموږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چې شکايت هم وکړي.

نو کله چې يو جرمني پېښه رامنځ ته کيږي نو کشفې او امنيتي ارګانونه د فاعليانو د نيولو هڅې پيل کوي چې له هغې ډلې څخه يو ګروپ وسله وال چې خلک يې تر پوزي راوستلي وو او ددوی شته او مالونه يې په زور ور څخه اخيستل او تېنټونو کې يې لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننګرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چې په وړاندې يې د جرمني پېښو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چې نوموړي خبريږي او له سيمې څخه تېښتي .

بالاخره د خلکو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کې اچول کيږي.

دجلال اباد ښاريان کله چې خبريږي چې اوس عدالت نامنځيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تېنټوني، برمه نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارګانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغې ډلې څخه يوه پېښه چې په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د پخ جوړولو په فابريکه وسله وال برید کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چې د وسله والو بريد له امله يې د برېښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لګيدولو له امله زياتمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلوېښت مليونه افغانۍ يې له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيګ مشهور په ولي د تېنټولو قصد هم درلود.

څرنګه چې د سيمې د پوليسو ارګانونه دهغوي د ويري له امله يې له نيونې څخه عاجز او ناتوانه او د سيمې د قانون د تنفيذ ارګان نونونه شوي کولاي ، چې د عدالت له پاره يې محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چې په جعلي ډول ډېرډو تليفوني دستګاه څخه ګټه اخيستل عبارت درلود، چې دا کار يې په کابل او جلال اباد کې کاوه، په جلال اباد کې مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر و.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشريڼ اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شريڼ زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرميو سره د حاجي جمال قدير دښايانو ملګري دي، چې د حاجي فاروق فابريکه يې ورانه کړيده.

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چې زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو بيکپ موټرونو سره راغل او ما ته يي وويل ، چې حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چې له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چې زه ميلمانه لرم ، هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چې زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چې مجاهدين هم ورسره دي ، هغه ورته وويل چې دواړه راولي.

مور دواړه يي بوتلو ، کله چې کور ته ننوتلو مور يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير مور ته وويل : چې دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، مور چې له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چې نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چې له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چې خبره يي ومنو او ورسته يي دډيرشو لکو کلدارو خط له مور څخه واخيست ، کله چې له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تانډوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدې ډول حاجي عبدالرحمن چې د سيبو تاجردي ادعا کوي چې زه د سيبو تاجر يم کله چې حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چې د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي وهلم او راته ويي ويل: چې د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريردي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پټاک اچولي وو او خلک به يي وپروول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چې اوس هم دقطاع الطريقي په نامه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت گل ، زراب گل، حاجي اسلم ، منگل، عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چې د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستگير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چې له مور څخه يي پيسې اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چې په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چې د صرافي له بازار څخه مو شپږ ميليونه او پنځه سوه زره کلداري له خان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير مور د خپل مرکز په لور يوورو، لومړی يي زمور موټر تلاشي کړ بيا وروسته زمور پيسې واخيستي او په خوړو خبرو يي مور غولولو، ترڅو شپه راشي او تياره شي ،مور پوه شوو ، چې مور دشپي ساتي نو له مور څخه يو تن له ديواله خان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چې نږدې وځان ورساوه، وروسته يي زمور فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چې زمور پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او مور يي خلاص کړو، کله چې مور د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چې حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چې بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چې حاجي جمال راغلي ويل يي چې زه پيسې نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چې د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چې حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چې موضوع به جرگه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چې نوموړي پيسې جبران کړه . خو هرڅه مو چې وکړه کوم شی لاسته راغله او دجلال اباد د بنار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيه يي وايي د زورواکۍ له کبله هري دروازي ته چې ددرېدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

څرنگه چې نوموړي زوروالی او ورور بي دولسي جرگي لومړي مرستیال وو نوله بند څخه خوشي او تر اوسه بي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چې د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته. دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخداي (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري. دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوگان به وي، چي ننګرهار ټوله نړي په عذاب کي دي. اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنابيت کارانوکړی بي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولایتي شورا غړی دي. البته جمال هم دحاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی څارنوال ته خلگو شکايت وکړ، دهغه جواب داو: « چي دخدايه بي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته وپورته کيدل.

پرمنصور احمدزي تور

منصور احمدزي دجان محمد زوی ، دکړزی هوایي ډگر دالوتکو تنگ او راتگ محاسبه په لاس کې اخلې او یاداشتونه لیکي چې څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کېږي.

کله چې ډېگر هوایي مامورین یو شخصي اوبې مسؤلیتی ته پام کېږي منصور احمدزي نیسي.

لومړی منصور دولسي جرگي له ادرس بالاخره دقیس حسن ، چې دنوموړي ترانسپورت کمیسیون رئیس دی ځان معرفي کوي، مگر دشورا اداري هیات خپل بي خبري بیانوي. معلومیږي، چې دا هدایت دقیس دی.

دقیس حسن او منصور دا ډول اجرات یو جرمي عمل دی چې دوسیه کېږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د میاشتي د نهه ویشمی نیټي په قضایه غونډه کې له دندی څخه د ناوړي گټي په تور په څلورو میاشتو تنفیذی حبس او دشبیتو زرو افغانیو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قیس حسن یې د عدلي تعقیب وړ بللي دی. خو څرنګه چې دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چی داروند ادارو له خوا وشوه . کله چې قضیه د استیناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د میاشتی په پنځمه نیټه په ۳۷ قضایي قرار کې په دي دلیل چې د تحقیق هیات دکشف و تحقیق قانون د څلورمي او جزایي قانون د ۲۳ می مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائیه محکمي حکم دي . خو دا چې قیس حسن د ولسي جرگي غړي دي تراوسه د تحقیق د پاره نه حاضرېږي ، نو د موضوع څیرنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه درېږي.

چې ابتدایي محکمي منصور د مالی مجازات په څنګ کې په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قیس حسن تحقیق پلمه راوړه. دابتدایي محکمي د ۴۰۱ – ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول یی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چې قاضي وغواړي، چې حکم ونکړي نو یو زورواکي پلمه راوړي، چې کمزوري هم نجات پیداکړي.

دلته دصلاحیت نه ناوړه گټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چې محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تگ او راتگ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمینه برابره کړه.

وکيل صاحب قیس کومه بله قضیه دمخکي غصب چې منجر په وژنو وسول هم شکل دي، چې څوک ورته څه نشي ویلای، ولي چی مصونیت لري.

دهیواد ډیر بدماشان په شوراى ملی کې راټول شويدي.

د وسله وال بغاوت يوه بيلگه

په پښتو کې يوه لنډۍ ده چې وايي: ستا د بنایست گلونه ډیر دي - خولۍ مي تنگه زه به کوم کوم ټولومه . له هغې راهیسې چې بهرنۍ ځواکونه هیواد ته راننوتې جرمني قضیې ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي ، د مخدرو توکود قاچاق قضیې او پېښې دومره زیاتې دي چې نه شي کولای ټولې راټولې او د هیوادوالو غوږو نو ته یې ورسوو . نو زموږ پریکړه داده تر کومه ځایه چې زموږ لاس رسیږي تر هغه ځایه به خپل مسولیت ادا کړو او سیل بین بیله هغه دپنځو وزیرانو عقل لري .

کله چې د ملي اردو درې تنه د مرکزي بغلان په ولسوالۍ کې ووژل شول، نو رسنیو خپله دنده وگڼله چې نوموړی پېښه وڅیړي او حقیقت خپلو هیوادوالو ته په ډاکه کړي .

د وژني اصلي عاملین چې د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امیر گل او امنیه قومندان کمین خان دي، چې تر اوسه محاکمه شوي نه دي .

که څه هم د قتل دغه پېښه محکمو او د قانون دتنفیذ د ارکانو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکۍ او داچي قاتلین د محکمي میز ته راکش کړي یوازي دکنز نظامي محکمي دومره کړي دي چې په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کې یوولس تنه چې په نوموړي وژنه کې تورن بلل شوي و او تر توقیف لاندې وو، هغوي بري الزمه او قومندان امیرگل او کمین الله یې د عدلي تعقیب وړ بللي دی .

کارپوهان د قضیې تاریخي بهیر ته په کتو سره چې زور واکي او صلاحیت لرونکي چارواکي د پېښې تر شا شتون لري، نو گمان نه کوو چې قاتلین به محاکمه کړل شي .

وايي چې هر علت معلول لري او هر معلول علت .

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمیتو کې څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چې پدې هکله دبغلان دامنیه قومندان اسدالله شیرزاد، دکورنیو چارو دوزیر ښاغلي پنتک په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چې دمارشال فهیم دجدي مخالفت سره مخامخ شول . دپېښې عدلي تعقیب په ټپه ودرید . د مارشال صاحب تر سیوري لاندې دده جهادی ملگرو په هر ډول جنایت لاس پوري کاوه .

البته پدې کې شک نشته چې د راتلونکي عدم تضمین او د آینده نه تشویش یو عمده لامل دي، چې د دولت لخوا اقلایو جزوي تدبیر په نظر کې ندي نیول شوی .

ددرغلی یوه نوی بیلگه

قضیه داسې پیلیري، چې د سراج شرکت رئیس سرور د سید خان زوي، خو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکیت په تضمین سره ، چې په محمد جان خان واک کې موقت لري یو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ ډالره ، دریم ځل ۴۰۳۰۰۰ ډالره او د څلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغانی او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغانی اخلی. کله چې نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکیري نو پښتني بانک تصمیم نیسي چې نوموړی جايداد وپلوري.

کله چې د شرکت نور غړي هر یو صدیق احمد د عبدالکریم زوي ، حبیب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدین زوی خبریږي، خپله عرض پانه اړوندو مقاماتو ته وړاندې کوي. په داسې حال کې چې د شرکت رئیس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جايداد کې لري، پرته له دې چې د پور اخیستلو په وخت د شرکت نور گډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلی.

چې وروسته له ډیرو منډوترو د تجارتي ابتدایي محکمې ریاست له خوا په ۱۶۷ قضایي قرار چې د ۱۳۹۰ کال د زمري د میاشتې د لومړي نیټې کې صادر شوي ، پرېکړه کوي ، چې نوموړی جايداد دې و پلورل شي او پنځوس سلنه چې ددري تنو دې هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فیصده نوردي د بانک د قرضې په پور کې ورکړل شي. که چیرې له پور څخه د پنځوس سلني جايداد پېسي زیاتیږي هغه دې په یوه امانت حساب د سراج الدین په نامه واچول شي

داډول درغلي ښایي چې زیاتي وي خو مور یوازي د یوه رپوټ په توگه، چې زموږ لاسته راغلي خپروو. مطلب دادي : داسې اجراءات فقط درشوت خورو مامورینو دنارو گټو په موخه اجرا کیري. مامورین دخپلو څوسو اویا څو زور بدو په خطر یو لوي مبلغ په خطر کې اچوي، او پښه دومره مغلک او پیچلي کړي چې بالاخره نه نقاضي سر پرې خلاصیږي او نه د محاسب او څارنوال.

مثال (۱۷)

د زورواکي د چلولو يوه بيلگه

تر څو چي د پوښتنې او با زخواست "ابي" مړه وي او زورواکي په څوکيو ناست وي، هيڅکله به هم په هيواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هيواد کي سم سمکي را شي . مور ددي ادعا د ثبوت له پاره يوه بيلگه وړاندي کوي . يو ليک چي د افغانستان داسلامي جمهوريت د ولسمشر په نامه ليکل شوي؛ مور هغه کتب مټ خپرو، تر څو زموږ هيوادوال قضاوت وکړي چي ايا زموږ د هيواد په برخليک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کميسيون کي د زور واکي نمونه:

نيټه د ۱۳۹۲ کال دغبرگولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتماب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونیکي پيرزويني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کميسيون رئيس په لارښوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورينو او داداري توهين :

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري ديوه بچي په توگه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کميسيون په چارو کي ، ټول مسايل دشفافيت او عدالت پر بنسټ پر مخ بولي او دهغه کسانو مخه مي نيولي ده ، چي په کميسيون کي يي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه .

په کميسيون کي دگومارني موضوع هغه مهمه او اړينه موضوع ده، چي دبيلابيلو کميټو او شفافيت له لاري مو په هيواد مين، تکړه او بي پري استعداد ونو د وړتيا پر بنسټ گومارلي او دهمدي گومارنو له امله ديو شمير کسانو هاغه نامشروع هيلي او ارامو يي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله يي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خند او خند سر بيره دمامورينو حيثيت او دولتي حاکميت يي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس ! دروان کال دغبرگولي (جوزا) په ۱۲ نيټه ، دکميسيون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئيس احمد منصور فريد خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوينتي و او هغه ته يي ويلي وچي سکتورتي په گاردانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشأ ته مي ليږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئيس ورته ويلي وچي جناب معنوي صيب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئيس په لارښوونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بريالي شوي کسان ټول د وړتيا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته يي ويلي دي، چي زه دلته دکميسيون دمشر په توگه ناست يم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدې وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئيس باندي دريموت گوزار کړي او ويشلتي يي دي، کله چي رئيس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خيرخوا پري رارسيدلي او له ستوني يي نيولي دي اوپه سوکاتو او لغتويي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي باديگار دانو هم په رئيس گوزارونه کړي او په ټيل وهلو يي ، دټولو مامورينو په مخکي

بیرون ویستلی دی، په همدې وخت کې دمعنوي په لارښوونه دهغه مسلحو بادیگاردانو لومړي د کمسیون د بشري منابعو رئیس کاري دفتر ته ننوتې او ټول اسناد یې دالماري او میز څخه په زور راخیستی دي او ځیني یې شکولي دي او بیا د بشري منابعو د کار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول یې یو خواته و درول او بنکنځلي او بدي ردي یې ورته ويلي او ټول اسناد یې راټول کړي دي او له ځان سره یې وړي دي .

وروسته دمعنوي د بادیگاردانو د کمسیون دامنیتي بخش مسول مصطفي یې، دخلکو په مخ کې تر لاسه نیولي او په نیلو نیلو یې د کمسیون دبیروني دروازي څخه ویستلي او سپکي سپوري یې ورته کړي دي.

د معنوي بادیگاردانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سرک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته یې مرمي ورنیږي کړي وي چي په دي کار سره د کمسیون ټول کارکوونکي شاهدان دي او د کمسیون ارامه فضا د معنوي د باد یگار دانوله خوا په یوه نظامي پوسته او د جنگ په میدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غیر معقول عکس العملونه یوازي دهغه دشخصي گټو څخه سرچینه اخلي او کله هم چي غیر معقولي غوښتنې یې ونه منل شي نو داستدلال، منطق او قانونیت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنگ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئیس! دټاکنو کمیسیون ځوان او با استعداد ټیم، شپه او ورځ زیار ویستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړین چمتوالي ونیسي او دمعنوي دا ډول غیر معقولي کړنې دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي یوه ستره ننگونه او خنډ او خنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جریان ستاسو جلالتماب محترم حضور ته کټ مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضیاولحق امرخیل

دټاکنو د دارالانشاء رئیس

داسي بدماشي او په زور او غیر قانوني خپلي غوښتنې نه یوازي د فضل احمد معنوي نه لیدل کیږي، بلکې دشمال ټلوالو داکټرو غړو نه لیدل کیږي. داوالمپیک مشر څارنوال اکرام امرین او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د څارنوال اکرام الدین د بدی رویي او د ناورو گټو سروصدر هر خواته پورته شو، مگر چا بازخواست ونکر. د معنوي د دا ډول چلند، اقلأ یوه پوښتنه هم ونه شول.

په پښتني بانک کي خیانت

عبدالسمیع د محمد یعقوب زوي چي په درغلي سره یې خان د ولید عبادت شرکت رئیس معرفي کوي او د ۸۴ — ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمې نيټې شرعي قبالي، چي په درغلي سره جوړه شوي او منني ۱۷۱۳ — ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په څلورمه ناحیه کي یې شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلی جواز چي د ایسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امریکایي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نیول کيږي، یو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکیتونه چي د افغان نساجي و هغه یې هم ددرغلي په پایله خپل ملکیت گني، چي مور یې د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پایله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتيږي او داستیناف محکمي د ۳۴ کڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضایي قرار له مخي گرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغلیو د لري برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک ملیونونه ډالره چي په سر کي یې حیات الله دیاني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دایسا جواز او دکور ملکیت دواړه جعلی دي، دا دواړه د تجربی له مخي ساده کار ندي، بلکي یوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو یعنی په ادارو باید تیرشي، مگر داروندو مامورینو په مرسته په ډیر سهولت طی مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که یوڅوک ورته پام کوي، خو کار تر کار تیر وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبناک دمامورینو په مرسته ترسره کيږي. دبناکونو مامورین حقیقي کار بیله پیسو نه اجراکوي، په جعلی او تزویر اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لور تللي دي، چي دلته اجازه غواړم یو بلي بیښي نه هم یادونه وکړم، چي هغه د کورنیو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي، چی په ۲۰۰۴ کي یې د ۱۱ ملیونو حواله په جعلی ډول سره په تکرار طی مراحل پیسی وایستلي . د پنجشیري چارواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره یې مرسته کول. عدلي تعقیب په تپه و درید. که به کار په خواهش نه کیدی، پنجشیري وروونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخیستی.

سپيشل فورس

خرنگه چي ټولو هيوادوالو د رسنيو له لاري رپوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنگاښ د مياشتي اتمه نيټه د کندهار په ولايت کي د سپيشل فورس ځواکونو په خپل يو څلوېښت کسيزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پايله کي داسدالله په نامه چي د سپيشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په يوه جرمي پيښه کي تر تعقيب او تحقيق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استيناف څارنوالي بريد و کړي.

نوموړی بريد چي د سپيشل فورس قوماندان اتل نومي په قوماند چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پيل شوي وو چي مور بي د ليکني د زياتوالي له امله له تفصيل څخه تيريدو ، خو يوازي دومره وايو چي دغه بريد د سپيشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پر خلاف د کړني يوه بيلگه چي د امريکايي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخيستو سره زموږ په هيواد کي ترسره کيږي او په پايله کي بي بي گناه انسانان د بنځو، ماشومانو او سپينزيرو د مړيني لامل کيږي.

په دي قضيه کي د سپيشل فورس ځواکونو له خوا بريد ددي لامل شو چي په پايله کي دکندهار امنيه قوماندان جنرال مطيع الله ، جنابي مدير څارمن عبدالخالق همدرد، عجب گل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهيدان او هر يو جاويد، عبدالصمد، محمداقبال، عبدالوهاب ، محمد حسين او مولاداد ټپيان کيږي.

دا دبي پروايي يوه نمونه ده چي دليوونټوب سرحد ته رسيري.

دا تنکي خوانان ديو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباہ شول.

د شهيد سردار محمد داود خان قاتل په کابل کې دې

د تاند تر نامه لاندې يو امپیل ، چې د افغانستان د خلکو او د کورنيو چارو وزارت په ادرس استول شويدي په کې ويل شويدي، چې د شهيد سردار محم داود خان قاتل، د ناروي هيواد په پاسپورت له خپلې کورنۍ سره، ديو شمير مفسدو او وطن خرڅوونکو په مټ او ډاډ کابل ته راغلي دي. نوموړی چې د سردار محمد داود او ټوله کورنۍ يې په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ويلي دي چې هغه يې وژلي دي.

امام الدين چې د لوگر ولايت اوسيدونکي دي د ثور د اوومې خونړۍ کودتا د وژنو بنسټگر بلل کيږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالې لوري رتبې ته ورسيد، د نوموړی نيونه او محاکمه کول دافغانستان دخلکو له لويو غوښتنو ده.

ويل کيږي چې امام الدين په يوه ماشيندار نه يوازي سردار محمد داود ،بلکه دده د کورنۍ واره او زاړه غړي لکه سردار محمد نعيم، زينب داود، دده ميرمن شينکي زرلښته، عمر،خالد، فيروزدحارث زوي،عايشه ، بلقيس خياښنه، دسردار زوم نظام، وايگل، هيله، غزال، صفورا او زرمينه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي بناد وي، مگر امام الدين ژوندی او ارام گرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کې د محمد هاشم ميوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چې چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدې توان کي ندي، مگر ددوي مخ به تر قيامته تور وي او کورنۍ به يې تر قيامته دا ننگه وري .

ولسه زار، زار سنا پر حال.

کين او بنی جنايات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرگې له لاري قانون پاس کړ، چې ټوله جنگي مجرمين او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقيب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شبح نکړ. په غازي ستدويم کي رباني، استاد سياف، نورالحق علومي، سيد محمد گلاب زوی د استاد محقق څنگ ته غاړه په غاړه ليدل کيدل. داسي فيصلې د ولس حق دی، نه د څو متهپمينو، چې لاسونه يې په يو ډول او بل ډول د ولس په وينو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرگې لخوا، خو رئيس جمهور کرزي توشيح نکړ.

داسي څرگنديږي، چې دا ټول جهاد او قرباني بيهوده وي. گلاب زوی ته يو چا وويل، کله چې ته رباني او سياف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه ډپاره وي، ده وويل، زه او يا مور نه يو ورغلي، دوی مور ته راغلل. کله چې دسردار داود خان او دده د ورور سردار محمد نعيم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارگ نه پورته کيدل، پدې مراسمو کي گلاب زوی او نورالحق علومي، چې دولسي جرگې استازی وه هم حاضر وه، پوه نه يم ، چې دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورگرځيدل ؟.

دوی دواړه د غوايي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاگل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چې د ټولو لاسونه په وينو سره دي، د چا ده، تر خيږي او دچا ده، تر څنگلي پوري.

د مجاهد ولس د ورځپاڼې خبره چې د بریتورو او زیرورو ائتلاف دي ، چې د هیواد په خرابیو کې دواړه ډلې یو تر بل پښیمانه وه. ډاکټر غني احمدزی زاړه جنایت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنیف اتمر ، علمي ، روفي پر خان را ټول کړل، چې د پولتیاریا په خدمت کې قرار درلود .

دخلفي او پرچمي قوماندانانو د تجربې کله کله بحث کېږي. همدا قوماندانان و، چې د دوی حمایته کېږي روسي قوت بیا هم ونشوای کولای، چې د نجیب رژیم وساتي او د هیواد خپلواکۍ یې تر پوښتنې لاندې راوستل.

دا ناکامه جنرالان بیا رویکار شول، لکه عبدالحق علمي. دا باید وویل شي، چې داسې جنرالانو کارمل او نجیب ته څه خدمت وکړ، چې شل کاله د خپلو هیوادوالو باندې اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي و، چې د غوايي د اوومی کودتا ډاکټر عبدالصبور سیاستګ پخپل کتاب اواټکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علمي افشا کړيدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزیر په یو خصوصي بحث کې د غوايي د اوومی ورځي خپل د سترګو لینده د علمي په هکله داسې ویل: چې زه د سګرت څکولو د پاره د گل خانی د ماتی نه د باندی را ووتلم، ه چې په هغه ورځ د کابینې غونډه وه، همدا علمي و چې د کودتا چیانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وویل، چې لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

مثال(۲۱)

بي پوښتني او بي حساب له گڼتونه

ويسا ورځپاڼي د ۱۳۹۲ کال د لړم د مياشتي په اوه ويشتمه نيټه د اي اس اي د مسلم ليک په طرف داري د پيپلز حزب پر خلاف ليکلي چې د پاکستان سترې محکمې د ميرزا اسلم بيگ چې د پاکستان دارو پخواني لوي درستيز اسد دراني ، چې د هغه وخت د اي اس اي رئيس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کي ويل شويدي ،چې په هر هيواد کي ،چي د اوپراتيفي تر نامه لاندې پيسي لگيري، هغه چک او کنټروليزي . البته د موضوع د محرميت له مخي د يوه پلاوي له خوا.

لکه چي دامريکا د جمهور رئيس او د انگلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټروليزي، خو زموږ په هيواد کي هغه زيات لگښتونه ، چي داوپراتيفي تر نامه لاندې دکورنيو چارووزارت او دملی دفاع او ملي امنيت له خوا کيږي ، حساب او کتاب يي معلوم نه دي. اودقبيلو وزارت هم داسي بودجه لري.

جناب اتم دکورنيو چارو وزير پنځه زره ډالر دديکوريشن او اووه زره ډالر د جنر په نامه دوو تنو ښکلو ميرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونيم سوه مليونو زياتي پيسي دخانگرو لگښتونو له پاره تخصيص ورکول کيږي چي پايله يي نه احساسيږي.

ملي شورا ته ښايي چي په دغه برخه کي تدبيرونه ونيسي.

داسي ليدل کيږي چي د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کي پوښتني کيږي ، خو زموږ په هيواد کي نه دولت داسي اعتراضونه اوري او چاره يي نه کوي. دي ته وايي شهرنا پرسان.

په ډيرو هيوادونو کي خصوصي لگښتونه ، د خصوصي پلاوي لخوا بررسي کيږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کيږي.

ډموږ په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال د لړم دمیاشتي په څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چې د نذیر محمد زوی او د بدخشان ولایت ښاروال دي وژل کيږي.

کله چې انجنیر جاوید وژل کيږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددې له پاره چې خلک د بدخشان د ښاروال د زوی نور محمد له کروړو څخه ډیر په تنگ شوي وو، نو د ولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوی نورمحمد د سزا غوښتنه کوي ، چې ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یې په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتی چارواکي ددې جوگه نه دي چې هغه ونیسي او محاکمې ته یې راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړيدي چې دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسې دي ، چې انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنی سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه وټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچرې په واسطه یې د انجلي ډموږ او خونډو په مخ کي وژني، داځکه چې له هغه څخه دسمیټو او رېگو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچې د نوموړی دوژني شهادت دخلکو او دانجنیر جاوید دکورنی له خوا ورکول کيږي او نوموړی محبس ته لیږل کيږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو گواښوي .

کله چې دامینتی مسولینو له خوا د قاتل د جرمې سوابقو پلټنه کيږي، معلومیږي چې نوموړی د یوه وسله وال برخوردار له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنگچې په کارولو سره له پښو غورخوي ، خو د قاتل دپلار چې دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولای چې هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بي نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کيږي او شاهپور تښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په تپه دريږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چې نوموړی قاتل مور نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیدای شي چې دخان او نورو بندیانو له پاره دقرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو کټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي کټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چې ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یې پر سر ولاړ ؤ. البته چې دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کيږي، چې په بدماشي کي نوم لري.

دنذیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چې دشمال تلواکي غریټوب لري.

بدماشي او سرکشي زمور پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کيږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرات دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسې زور ازمايي ډیر لیدل کيږي.

کله ، کله داسې شخړي، زرگری بڼه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاگل سره غواړي پنجه نرم کړي.

پروژي او دسيمې امنيتي مسوولين

بهرني خاصي خپروني د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتې په يولسمه نيټه په يوه رپوټ کې د کليو د بياجوړونو او پرمختيا وزير له خولي، چې امنيتي ځواکونو د باج اخيستلو له وجې ددغه وزارت پرمختيايي پروژې له ستونزو سره مخامخ کړيدي. د کليو د پراختيا وزير ښاغلي برمک وويل: په ځينو ولايتونو کې د امنيتي مسولينو مداخلې چې دبيا رغونې کارونه په تېره ودريري. دمخالفيينو له خوا يوازي ټينټوني او گواښل ددې لامل نه دي، چې پروژې له ستونزو سره مخامخ شي بلکې امنيتي مسولينو، چې دنده يې د پروژو امنيت دي د پروژو د مخنيوي په لار کې لويې ستونزې دي، چې دغه کار د پروژې په کيفيت باندې ناوړه اغيزه کوي او ځينې شرکتونه اړيستل کيږي چې له هغوي سره جوړ کړي وکړي. که څه هم دکورنيو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وايي که چيرې مور ته کره اسناد په دغه برخه کې په لاس راشي له متخلفينو سره جدي برخورد کوو.

دسيمه ايزو خلکو له خوا د کليو بيارغونې او پرمختيا يې چارو دوزير څرگندونې تاييدوي او وايي څنگه کيداي شي چې د پروژو قرارداديان خپل کارونه په تېره ودروي او د امنيتي مسولينو سره دويري او دار سره ددوسې د پرمخ بيولو له پاره دفتر په دفتر وگرزي، تر څو چې دکورنيو چارو وزارت مقام ته د شهادت اسناد برابر کړي. دا څومره د افسوس خبره ده. په ليرو سيمو کې دمخابراتي شرکتونو بيا دخپلو پايو دساتني د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري. اونوري پروژې هم زورگويانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي، وکيلان صاحبان او قومندانان غريټوب. په دې ډول اجراتو لړلي دي.

دا بايد ووايو او بايد ومانو چې زموږ په هيواد کې لمر په دوو گوتو پټيږي.

استاد عبدالرسول سياف وايي: چې نه يې څوک وژلي او نه يې د چا امر صادر کړيدي. آيا د دشت برچې جنګ څنگه پيل شو او څومره هزاره ځوانان شهيدان شول؟ د کابل د داخلي جنګونو اصلي او لومړي عامل دی و. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نيسي، وايي چې زما زوی او يا ورور ماندي مقرر کړيدي. ايا نياز محمد اميري د لوگر والي، حمادالدين د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شويدي؟.

جمهوررئيس په جنگي جرمنو سترگي پټوي

د بي بي سي راډيو د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتې په يوولسمه نيټه په خپلې ماښامې خپرونې کې يو رپوټ خپورکړ، چې داسې په کې راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتنې يوې نړيوالې مو سېسي په جمهور رئيس حامد کرزي تور ولگاوه، چې له هغو جنايتونو سترگي پټوي چې په دولت کې دهممو چارواکو له خوا رامنځته کېږي.

دبشري حقونو دڅيړنې سازمان د لاهي له نړيوالې محکمې څخه غوښتي چې خپلې هڅې په افغانستان کې دجرایمو ددوسيو په څيړنه کې تيزوالي راولي.

جمهور رئيس حامد کرزي ددې له پاره ديو شمير چارواکو، چې په جنگي جرمنو تورن دي ځکه علاقه نلري چې په دولتي اړانه کې شريک دي، په داسې حال کې چې اوس هم دغه ډول جرمنه کېږي.

په کابل کې د بشري حقونو د سازمان يوه مسول محترم هيدر بار، جمهوررئيس حامد کرزي بي تورن کړ، چې د جنگي مجرمينو دتعقيب مخه نيسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونيوله، چې د افغانستان دبشري حقونو د کميسيون له خوا برابر شويدي. هغه ددې له پاره چې زياتره زورور کسان اوس هم په دولت کې کارکوي.

خو جمهوري رياست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړنې د يو ډول فشار ارزوي، چې په جمهور رئيس حامد کرزي باندې واردېږي.

داسې اټکل کېږي چې دلاهي د نړيوالې محکمې له خوا اوس په افغانستان کې د بشري حقونو و ضعيت څيړي، چې له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شويدي او په دې باور دي تر څو چې دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هيواد کې سوله راتلاي نه شي. مگر لومړی امنيت راځی او بيا عدالت.

امنيت هغه وخت منځ ته راتلاي شي، چې بدماشان له منځه ليري شي. بدماشان هغه وخت له منځه وړل کېدای شي، چې حکومت قاطع شي او د ولسي جرگې لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرگه چې د ۱۵ دورې د نيمروز وکيله (ملالي جويآ) هغه " طوبله " وبلل.

خوش گذران سفيران

د تلکسي شایعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دجنګاښ د میاشتي په دریمه خپور شويدي زموږ لاس ته راغلي او داسي په کي لیکل شويدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصر ضیا راتلل، چي دڅلورمي سياسي مدیرؤ او د نوي سفیر له پاره ددغي نماینده کي ، یو کور د میاشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره ډالره کيږي د سفارت له پاره په کرايي تر نیولو وروسته بیرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځای دي د بهرنیو چارو وزارت ديوي سياسي شعبي رئیس د کابل د کنفرانس د جوړیدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تیریري او په هند کي د نوي سفیر له پاره کورونه لټوي.

دغه بناغلي دهندوستان راجاګانو په څیر کور وموند خو تاسف دادي چي دسفیر استوګن ځای دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جریبو زیات شین بڼ او دلویو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لویه میلمه پالني خونه او ټول امکانات او بیا هم زمورسفیر تکلیف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هیواد سفیران تر کومه ځایه لاس رسیدي اوڅومره ناوړي ګټي یي پورته کړي؟ ناصر ضیا په برلین کي ۱۳۰ زره یورو ، ماما رحیم شیرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکلیل حکیمي او هارون امین د توکیو سفیران د تعمیر په رانیولو او ترمیم په میلونو ډالره جیب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امین د امین ارسلا زوم او حکیمي نازدانه ؤ.

دځمکو د مافیایي کړيو د غصب يوه بېلگه

په دولتي ورځپاڼو کې مې ولوستل، چې د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه څلویښتم گڼه فرمان کې په مشخصه توگه یو شمیر دندې دولت او حکومتي ادارو ته وسپارل شوي، نو دځمکو غصب په اړوند دملې شورا په مجلسونو کې یې هم مبارزه شروع شوه او دغې موضوع په چاپي او غږیرو رسنیو کې زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼې په خپله ۱۳۹۱ کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه گڼه کې دولسي جرگې د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاتکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننگر هار دسر خړود دولسوالي په خیر آباد کلي کې پرده پورته شوه.

د ورځپاڼې په نوموړي گڼه کې د مشرانو جرگې د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر بناغلیخلمي زابلي د خولي هم د ننگر هار ولایت په سروخ ولسوالي کې د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاگه ده، چې دځمکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼې هم ۱۳۹۱ کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه گڼه کې هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندې د شپږسوزرو جریبونو دځمکو غصب د هیواد په شپږ ولایتونو کې ولیکله چې د ولسي جرگه د خانگري کمیسیون له خوا، چې د ځمکو د غصب په اړوند گمارل شوي و او په خانگري توگه د نوموړي کمیسیون دغري بناغلي سلجوقي د څرگندونو له مخې یوولس غاصبین تثبیت او په گوته شوي، لکن دې کمیسیون ونشواي کولای چې لست افشاء کړي.

په یو مجلس کې د مشرانو جرگې غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چې په جلال آباد کې دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا ترې پوښتنه وکړه، چې هندو غصب کړيدي او که مسلمان؟ انارکلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چې مسلمان نیولي دی. بناغلي مجید خوگیاڼي د میدان وردگ والي وویل: چې دابه اړومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چې دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالی استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبرې وي. هغه هم ونشواي کولای چې نومونه افشاء کړي. دزورواکو زور په چاکی نسته.

حاجي ظاهر قدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه. د کابل ښار پایتخت کې دپیکا او ده سکه سره ګرځي، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینگه سپین سترګي لري، د حکومت پرې زور نه رسیږي .

دځمکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکې اخته دي.

یوازي باید دا ووايم چې د افغان ولس دي خدای مل شي او ددې ظالمانو د منگلو دي خدای خلاص کړي.

جنرال محمد کبير اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هيواد کې ترپاک او هيروين توليديزې نو داڅه کيږي؟ او څنگه بهر ته قاچاق کيږي؟

په داسې حال کې چې لارې او گودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندې دي.

ځينې بيا پردي اند دي چې په زياته اندازه ترپاک او هيروين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طيارو کې ورل کيږي او ځينې وايي چې دغه مخدر توکي د سرحدې او سرحدې ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاري له کبله، چې ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخې چې زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پر دغه انگيرني چې گواکې مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جوړ جاري او بدوله امله بهرته لير دول کيږي، د تايد مهر لگوي چې وايي: د کشفې او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کې په ډاگه شوه چې د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څو افسران او سر بازان په دغه سوداگرۍ کې لاس لري، نوموړي کله چې په کابل کې وواو له دغه موضوع چې کشفې ارگانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي، نو غواړي چې هرات ته ولاړ شي، په هوايي ډگر کې نيول کيږي او د تلاشې په پايله کې له ده څخه 28000 افغانۍ دوه قطي باتکي کارتونه او يوه څير رنگه کاغذ چې دري موبايي شميره په کې ليکل شوي، آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ — ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مکر بيا هم نه نيول کيږي، تر څو چې کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لارې 81 اړيکې چې او ريدل کيږي ددې ثبوت ورکوي چې نوموړي کله چې مخدر توکي نيسي پرته له هغه، چې هغه ضبط کړي هغه پلوري.

دغه راز په يوه رپوټ کې راغلي دي: د هغو څلويښتو عملياتو په ترڅ کې چې ايساف د ځواکونو او کشفې ارگانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترپاک او هيروين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کې څرگنده شويده چې د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکې لري. دجنرال کبير په خلاصون کې... ډيري هلي خلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چې په ديارلسو مواردو کې تورن او ثبوتونه يې تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکې او د مخدرو توکو د پلورلو له امله گرم بلل شويدي. دده تکتيک داو چې لومړي دقاچاق برانو سره شريک و، او خپل حق به يې اخيست.

او که به کوم نابنده په گير ورغلي، دپيسو په مقابل کې به يې خوشي کړ او ترپاک به يې تری راگرځول او هغه ترپاک به يې جلاخرځول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شو.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کې لاس درلود، مثلاً دل اغا، د نيمروز قوماندان امير سيلاب، عبدالرازق، د کرشک قوماندان، په قاچاق کې د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مگر بند يې پوره نکړ او بيرته په وظيفه وگمارل شول.

غیر مسلکي ديپلومات

دخراغ ورځپاڼي 1392 کال د لړم مياشتي په خپله يوويشتمه گڼه کې وليکل، چې ولسي جرگي په حکومت نيوک وکړه، چې د امنيتي تړون کميسيون په سر کې يې داسې يو څوک گمار لي دي چې له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي. په ولسي جرگې کې د يو شمير استازو په وينا، د امريکا په متحده ايالاتو کې د امريکا سفير اکليل احمد حکيمي انجنيري دي او نو موري په هيواد کې له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي، د ولسي جرگې رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرگې په يوه غونډه کې وويل: چې د نوموړي کميسيون په راس کې داکليل احمد حکيمي گمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کره که چيرې اړتيا وليدل شي چې د افغانستان او امريکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، بايد د کميسيون په سر کې داسې څوک وي، چې په امنيتي او حقوقي برخو کې تخصص ولري، امنيتي کميسيون مسوليت لري چې په نوموړي کميسيون کې يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسې څوک نه دي چې په امنيتي چارو کې تخصص ولري او د هيواد لوري گټې درک کړاي شي، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرگې يوشمير غړي وايي، چې اکليل حکيمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دننه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرگې له خوا له لارې فساد سره د مبارزې عالي ادارې ته استول شويده.

نوموړي انجنير دي، چې دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لگوي. ممکن په سپڅ گول او سمندو بڼه پوه شي، مگر دديپلوماسۍ سره نابلد دي، آن سمه انگليسي يې زده نده او امريکايي تابعيت لري. دده په اړه موضوعات پارلمان کې دپهريو اړيکو په کمسيون کې د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرته دي.

ولسي جرگې د همدې اعتراضونو سره د مالي وزارت په تائيد باندې لاسونه پورته کړل.

او داسې يو څوک چې په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کيدلای شي چې ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبيات په انگليسي ژبه سره ته ورسوي، چې دغه ستونزه د حکيمي په برخه کې پوره صدق کوي. همدا ده چې روابط پر ضوابطو مقدم دي.

روسيي اوره

په 1391 کال کې د روسيې دقونسلې له خوا مرسته شوي اوره افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي. زره بوره ونکې داستان په دې چې يو دلوري مری او بل يې دودی د لاسه باسي.

چې له دغواورو څخه يوازې دوه زره او دوه سوه تنه يې د هيواد دولسو ولايتونه، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کې وليږدول شوه. او وروستۍ محموله، چې د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددې له پاره چې هغه وراسته او له استفادې څخه وتلي وه، نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتې اته سوه تنه يې د حيرتانو دويم پورت په تحويلخانه کې پاتې شول.

په رپوټ کې راغلي چې دحيرتانو ادارې دڅو ليکونو په ترڅ کې دمبارزې عمومي رياست ته ليکلي، چې نومور و اوروکي چنچې او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي.

ددې له پاره چې اوره وراسته او له استفادې څخه وتلي و، نو يو شمير دارو د هغو دلير دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بې توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چې د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليري او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهير کې د حيرتانو بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کې، چې تاريخ او د ثبت نمره يې نه در لوده، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چې نوموړي اوره دانسانانو او څارويوله استفادې څخه وتلي دي.

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنگاښ د مياشتې په بوديرشمه نيټه حکم کې يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چې دروسته له پلټني څخه، که چيرې اوره له گټې څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دې پوښتنې چې اوره ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاخي، ددې پر ځاي چې د ولايت حکم تر سره کړي، پر عکس دويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په گډون، چې په هغو کې د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو بارور ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چې له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کې زياته شويده، چې لومړي يوه ټن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تېلفون کوي، چې راشي او موټرونوته دولتو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام بښي او نه قانع کيږي او غواړي، چې د حيرتانو رئيس ته تېلفون وکړي، خو هغه د تېلفون خواب نه وايي.

خو کله چې محمد اصف نومي محمد يعقوب ځاخي ته تېلفون کوي، تېلفون شهاب الدين ته ورکوي، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چې موټرونه دولتو اجازه ورکړی، خو شهاب الدين هغه نه منی او بيرته خپل کورته ستنیږی.

خو ددروازی ساتونکی وایي چې مور ته خپل قوماندان ويلي چې اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزی او هغه اوږه چې د وراستو نوم ورکړه شویدی، د مزار شریف په ښارکي پلورل کيږي او دملي امنیت د ریاست له خوانیول کيږي، چې بیا وروسته دکرنی ریاست ته ورل کيږي.

او د مظنونینوله بلې څخه یوازي دوه تنه خزانه داران نیسي او وروسته له تحقیق څخه یی محکمی ته سپاري . محکمه هر یو په دولسو دولسوزرو افغانیو جزا محکوموي او نور مظنونین تر څارني لاندې دي، دا چې له هغو اوله هغه چا سره چې داته سوو ټنو اوږو د خرا بیدو او فاسیدو گرم بلل کيږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته خواب ووايي. خو کار پوهان دفساد زیاتیدوته په کتوسره په دي باور دي، چې هغوي به نه یوازي سزا و نه وینی بلکي تقدیر به هم شي. د پام وړ داده :

1. چې لومړي ولي ونه ویشل شول، پداسي حال کي چې په هیواد کي ضرورت ډیر دي ، تر هغه پاته شول چې د وروستو پلمه ورته پلاس ورغله.

2. که وره وراسته ؤ، نو بیا څنگه مندوي ته د خرڅلاو دپاره بوورل شول. وایي دبنډر رئیس جناب خاخي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چې ویی نیسي ؟

نری حق لري چې دفساد لومړي درجه پر مور ووهی. که وگورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تیره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدې قضیه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئیس محترم کاکړ دي، چې دحیرتان نه د ډیرو لیکو دهدایت غوښتونو سره بي خوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

دندو مرموزو کمپنیو جگره

دولت په اډانوکي دننه دنده اکمالاتي کمپنیو مرموزه جگره.

استخبارات د یوه نظام کورنیو او بهرنیو چارو د پرمخ بیولو په لارکي د سترگو او غورو په څیر ډیر زیات ارزښت لري. تجربو ښوولی ده چې د یوه نظام بریالیتوب او په تیره بیا د ملي گټو په ساتنه کي مسلکي او ور استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي. او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارگانونه د ملت خدمت بي طرفی او د هیواد له لوړو ملي گټو څخه ساتنه یی یواځني دنده جوړوي.

خو دریغه چي زموږ استخبارات په تیرو بیلابیلو دوروکي، د یوه خاص گروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتیا له افراطي د لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تریوی اندازي د استبداد د دوام او د بدبختي لامل وگرزي. د 2001 کال پینښي وروسته زموږ د خلکو د امیدونو غوټی وغورږيدي او دداسي یو نظام چي په د موکراسي او ازادي ښاوي، تاداو یی کینودل شو، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارگانونو تر څنک د ملي امنیت ارکان د اساسی قانون په رڼاکي زیا ته پاملرنه وشي.

خو د نوموړي ارگان دسترو بریالیتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د یو شمیر کارمندانو هلي خلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي، د یو شمیر سیاسي، قومي او اقتصادي گټو په خدمت کي ولويدې.

لکه چي لیدل کيږي ددغه ارگان لوړ پوري غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروریستا نو د دسیسو شنډول دي، برعکس خپل یو زیات وخت په تجارت او شخصي توطیوکي په کار وړل کيږي، چي د بیلگي په توگه یی رسنیو یوه قضیه را سپړ لي ده، رپوت کي راغلي دي:

زموږ هیواد وال پوهیږي چي له څو کلونو راهیسي د سوپریم کمپنی د بهرنیو ځواکونو د تېلو او غذايي توکو د لیر دولو تړون، چي ملیاردونو ډالر وته رسیږي، پر غاړه لري، دغه کمپنی سر بیره پردي چي زیاتي تخلفاتي قضیي لري په دویم لاس تړونونه د سیمه ییزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دویم لاس تړونونو له برکته یو شمیر دولسي جرگي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په یوه نه ایلیدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، ان داچي په هیواد د نظم او امنیت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپریږي، امریکا دینته پام اروي چي د سوپریم شرکت د یوه سندله مخي د یو ملیارد ډالر و په حدودوکي مکلف گرزول کيږي، چي بیرته یی د امریکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امریکا حکومت د سوپریم کمپنی په درغلیو پوهیږي، خپل تړون ورسره پریکوي او د امریکا له بوي ډلي کمپنی چي (انهم) نومیږي تړون کوي، چي دغه موضوع د دواړو کمپنیو تر منځ د اختلاف لامل گرزي.

په رپوت کي راغلي دي، چي د بهرنیو چارو پخواني مرستیال جاوید لودین، او پخواني سفیر په واشنگتن کي ښاغلي طبیب جواد او دکانادا سفیر برنا کریمی تر استعفا وروسته له انهم کمپنی سره یو ځاي کيږي او اوس ددغي کمپنی د مسول په توگه دنده سرته رسوي.

پر درو سرو د شعله جاوید گمان کيږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددې لامل شوېدې، چې په پښتو سایت کې اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقي برخې لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنيانو دپاره دگټې او وتي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددې لامل کيږي، چې دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي، نو دغې کمپنی ددویوم لاس تړون کونکو پرمټ غواړي، چې یو شمیر چارواکي په حکومت کې درشوت او بیریدلو له لارې دځان په گټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجې له اټهم کمپنی سره د تړون مخه ونیسي، چې له همدې تړونو نو له امله له نورو کتانلونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادې چې د سوپریم شرکت د نیلو لیردونه پر غاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیري او خپل زیات وخت په دوبي کې تیروي، چې ددولت له نورو لور رتبه چارواکو سره په شرکت کې د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کې لري. چې یوه تجارتي نامرې اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملې امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي، چې د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستنې سره، د کورنیو چارو د موافقې تر نامه لاندې یو لیک ملي امنیت له ارگان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنی په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چې پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توگه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي. او په هر ځای او قالب کې ځان اچوی، چې ددغو ناروا اړیکو له مخې چې له سیاسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسې بڼې، چې گویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اټم هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چې د نوموړی د ملي امنیت د حوزې د مرستیال په توگه دنده سر ته رسوله، ددې توان بي نه درلود چې د خپل زوي نوده لگښت پوره کړي. او همکارانو بي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وڅیږي کوی او آن داچې کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د بنو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چې له ځانه سره لري په مجلسونو کې د بر طرفی په صورت کې د نظام د نرولو او د شمال وقيام خبري کوی.

دنورومخکو غصب ترڅنگ دغازي امان الله دځمکو غصب چې دامن الله خان لور په یوه کنفراس کې له هغې څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجراتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویروول، چې حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چې کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووايو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه، چې د شکر دري ولسوالی کې بي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره بي ودانی د او بو حوض او دسیورو چتروونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړيدي. بهرنیان

د خپلو ناوړو گټو د پاره څنگه زمور لور پوري په خدمت وگماري؟

اوس فضاوت لوستونکو ته پریږدو چې زمور دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندې لگيادي؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي ډلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچينو په يوه رپوت کې ليکل شويدي: چې دايې حيثيته وزارت ټولو ته معلوم دي. زموږ هيواد وال او په خانگري ډول هغه هيواد وال ، چې له ديپلوماسيو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چې د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت ، د بهرني سياست رهبري او له ديپلوماتيکو اصولو سره سم ددغه سياست د عملي کولو له پاره بنايي ، چې د نوموړي وزارت کار کونکي هونبیار ، وطنپال او د سياسي چارو پوهه ولري. خود خواشيني خای دی چې زموږ بهرنيو چارو وزارت کرار کرار په يوه بيکاره وزارت ، چې زياتره کارکونکي يې غير مسلکي او دلازمي پوهي نه درلودونکی او آن داچي په سياسي الفبا خبر نه دی. دغه کار کونکي چې د حاکمه کړيو خپلوان او ياد زورواکټو د سفارنتنو او د بهرنيو چارو وزارت د لارښوونې د پلاوي سره خپلوي او يا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شويدي ، ددغو افرادو يواځنی هدف دزياتو تنخواگانو او لوړو امتيازونو تر لاسه کول دي.

چې د هيواد و په سفارتونوکي مقرر يږي.

دغه اشخاص چې د هيواد په گټه کوم کار پرمخ بيولاي نه شي او آن داچي دوی د زياتي مودي په ترڅ کې هم په دي نه پوهيږي ، چې د وزارت په سر کې ، ناروغه ، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هيڅ ډول يې ونه کړاي شول او يا يې ونه غوښتل ، چې په کنړونوکي يوڅه بڼه والی راولي.

بناغلي زلمي رسول چې د ورځي تر يو ولسو بجو پوري نيشه وي او زيات عمر يې د باباي ملت او دو ها بيانو په درملنه کې تير کړي دي.

بناغلي عبدالحی حيدر اداري معين ، چې د پولند هيواد تابعيت لري تاجر پيشه او يوه ورځ يې هم په افغانستان کې ماموريت نه دي کړي چې له قانون او اداري څخه متاسفانه يې خبره دي او الحمد لله چې بناغلي جاويد لودين چې کانادايي پاسپورت لري ، اوس سياسي معين او مخکي د هيواد ، د لومړي شخص تيلفونچي و اوله کورنيو ستونزو وروسته په دوو کاري دوروکي د سفير په حيث هيڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنيران ديپلوماتان شويدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري ، بيجاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کې جينگه خوله نيولي او تسليم دي.

اما مطلق اکثریت ديپلوماتان ، چې په سفارت خونوکي مقرر يږي يوازي د يوه فاسد دولت نماينده کې کولاي شي ، نو دغسي ديپلوماتانو څخه څه هيله کېدای شي چې خپله د زياتو معاشونو درلودونکی وي او خلک يې په نس وړي.

زه ددي نظر مخالف يم چې ديپلوماتان دي زيات معاش وانخلي ، که وايي نخلي ممکنه ده چې د ميزبان هيواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چې دپيسوپه بدل کې خپل هيواد پلوري ، بايد دديپلومات په حيث مقرر نشي ، دويم داچي مور د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو ، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چې د ارگ د لومړي

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چې یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچي کار کونکوته یی د بهرنیو مرستو له لاري تنخوا ورکول کيږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کيدای شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قابلېږي.

او په لنډه توگه په بهرنیو چارو وزارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترنېځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران، داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلی، چي له پېښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواگانو څخه د ماليي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمی د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونو کي دیپسو اختلاس او له دارايي څخه ناوړه گټه اخیسته.

ما چي په لنډه توگه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لارښووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي، خو زه دولسي جرگي او مشرانو جرگي له کمیسیونو نو او د فساد پر ضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو حل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلتي او عاملین یی په سزا ور سوي، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وگرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه: یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي و، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شويدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت و، مگر د زلمی رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي بی هیڅ گام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک ډیر دي چي مقرر شويدي.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی گټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مگر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم می هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي داکتر زلمی ډډه وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادی او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمی رسول د اجرائتو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

دچارواکو غیر ضروري لگښت

خدمتگار: زیات لگښتونه به حکومت رنگ کړي.

خدمتگار ورځپاڼې پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه گڼه کي ، دولت د لور پورو چارواکو له خوا زیاتو لگښتونو ته کتنه کړې او لیکلې یې دي، چې پرون دولسي جرگې یو شمیر غړو په دې اعتراض وکړ، چې دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرایي په نوم باسي.

دولسي جرگې مخکښ غړي او ددې جرگې دامنيټي کمیسیون مشري شکرېي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرگې په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه او اولس زره ډالرو ته رسیږي).

دایه داسي حال کي ده چې ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چې ددې تر څنک دښاغلی کرزي مرستیالان دمیلمستونونو، دجرگه گڼو ددفترانو او دخپلو ساتونکو دلگښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسې اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟ او ولي ؟

دچارو شونکي دولت دکارکونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چې ددولتي کارکونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شونکي مطیع الله خروټي له خدمتگار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتی چارواکي اضافي مصارف راکتړول نه کړي نو حکومت به رنگ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو گڼوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چې چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرگې غړي وایي : چې په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانگړي بودجه نه وي چې دوي یې په اړه دمالیې وزارت چارواکي وپوښتي.

دکابل ولایت استازي شیرولي وردگ له خدمتگار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرگه کي تصویبېږي، خو یاده بودجه دخانگړو کودونو لرونکي وي چې یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلای شي.

نوموړي زیاتوي چې په ملي بودجه او ځانگړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتېږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چې دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چې دا دوه لوړپوړي یې ددولت له بودجې باسي، دوي تر دې زیاتي پیسې په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسې باسي: (خو ایا دولت پیسې ددې له پاره دي چې چارواکي یې په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه څیمي نه وینو چې دسرکونو په غاړه ولاړي دي؟).

دولسي جرگې دامنيټي کمیسیون مشري دا هم وویل: چې په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جگپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لپاره پیسې ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسې اخلي.

دکابل ښاریان وایي چې ځینو چارواکو نه یوازي ښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یې حتی کوڅې په بیه رانیولې دي.

<http://www.Khedmatgar.com/news>

وابي کله چې هندوستان تازه خپلواک شو، وزیران به پر بایسکل وزارت ته تلل. افغان چارواکو ته، هر یوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنیانو لخوا لاس ور اوردکیدی، یوه ته په یوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پیسې وي چې اریکي په ټینګي شوي، البته پیسې نو مفتي نه وي، په مقابل کې باید پوځه وشي. محمد حنیف اتمر دمیاشتي څلویښت زره دالره، دانگریزانو لخوا بېله جواب او حساب ورکول کیدی. یو څه به د دندې په نامه، مگر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنیو چارو وزارت کې هم ځینو ښځو ته دجنر په نامه مهرباني کیدل. یوناما هم امریکایي پیسې، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غرو ته، د مشاورانو په نامه ځیني کسان لکه سلیمان لایق، محمدیونس فکور، احمد سعیدی لاس نیول کیدی. امریکا هم دست بیګران درلوده، لکه کوم وخت چې دامریکا سفارت په کابل کې اعلان وکړ، چې د ارګ نیم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کیږي. کوم چارواکي او بدماشان چې د خان د امنیت په پلمه یوه لویه ډله لندغر ساتي، باید مصارف یې د غصب، پاتک او نورو ناروا لارو له لارې برابر شي. د الله گل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خیل، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سیاف، حاجی قدیر او داسې نور مثالونه ډیر دي.

مشاور وزیر

ملا محمد دملا احمد زوي، چې د هرات ولايت د کرخ ولسوالي د لرگو د مسجد دکلي دي چې ۱۳۹۲ / ۶ / ۱۷ د ټينټوني او با نښتيزم په تور، د هرات د امنيتي ارگانونو له خوا نيول کيږي او له هغه سره يو ځاي ۹ ميله وسله بيلابيل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهيزات نيول کيږي نو د هرات ولايت د بناري کورني او بهرني امنيت پرضد محکمي د ۱۳۹۲/۹/۱۲-۱۵۸ حکم له مخي هر يو په شل شل کاله بند محکوميږي.

کله چې قضيه محکمي ته راجع کيږي، ملا محمد د تحقيق په بهير کي څرگند وي چې ښاغلي احمد وحيد طاهري، چې مشاور وزير دي او پخوا دولسي جرگي وکيل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چې سلا را ونيسي اوله خپلي سيمي څخه د مخالفينو د مخنيوي له پاره ورڅخه گټه واخلي، خو څرنگه چې احمد وحيد طاهري د غربي زون کي د جمهوري رياست د مقام مشاور وزير دي، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسيد.

دخلکو دتهديد، غضب، او زورگويي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي کام دي، احمد وحيد طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مگر څه ناوخته دي.

دهيواد لويه ستونزه په هيواد کي دغير مسؤل وسلوال قوتونه دي. البته DDR او داباک هم هغه پروگرامونه چې سم تطبيق نشوه، ان په پايخت کي ددي غير مسؤل کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکيل حاجي اقبال صافي او داسي نور دي.

وحيد طاهري هم د ورور داکتر اسپنټا د نفوذ نه کار اخيستي. داکتر اسپنټا هم غوښتل چې د محيط سره نور بايد ځان برابر او اعيار کړي، ولي چې هر بدماشه چارواکي لري او چارواکي بدماشان دا يو ډول ناقدهس انيټلاف دی، چې يو بل ته لازم او ملزوم دي.

غصب او زورواکی

یو تن چې جهانگیر جوان نومېږي او د بغلان ولایت د ولایتی شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري، غواړي چې په رښتیا هم جهانگیري ته ملاوتېږي او د ځمکې پر غصب سر بیره دا شخصو په تهدید لاس پوري کوي.

قضیه داسې پیلېږي چې جهانگیر نومی د خپل وسله والو په زور او له دندې څخه ناوړه ګټه پورته کوي، یوه توتې ځمکه چې د ښوونځي د جوړولو له پاره بیله شوي وه هغه غصب او سربیر پر هغې، د یوې نو مري ځمکې پرسر، چې د ولایت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثمانی ته ورکړل شویده په خپل سر د قاضي عثمانی کورته ننوزي او محمد ظاهر عثمانی په وژلو ګواښوي. دا کار یو ځل نه او څو واره یی کوي، له خپل زور څخه په ګټې اخیستني سره د نوموړي دکور د یوال وړانوي، کله چې د کورنیو چارو وزارت پلوي له مرکز څخه استول کیږي، شاهدان شهادت ورکوي چې نوموړي نه یوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلې ښځې ملکیت بولي او سره بیره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر یخوال هڅوي.

لنډه داچې پلوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وربولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړاندیز کوي .

داچې بیاوروسته څه وشول، مور ترینه خبر نه شوځکه مودغه موضوع ولیکل، چې د اوسنی زمانې د تاریخ له حافظي څخه بهر پاتې نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چې دبدیګارد په نامه څو تنه لندغر پر ځان راټولوي، داڅو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چې ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمین وکړي.

څوک به تپوس وکړي چې دا مصرف دکومي خوا راځي؟! دوی مجبوره دي، چې غصب، قطاع الطریقي او اختطافونه اجراکړي، زه بیچاره دیو سیل بین په حیث دهلکانو دمور په یوه ګوله مری ته حیران پاته یم. تر هرچا او هره طبقه نه وکیل که دولسي جرګي وي او که د ولایتی شورا، دبدماشی نه کار اخلی. ولي چې دمصونیت په څنګ کی معافیت هم لري.

د شهر نا پرسان يوه قضيه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کې یوه پروگرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندې خبریږي او ځینې صحنې ښيي چې د خلکو باور ورباندې نه راځي ، خو کله یې چې د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دې پوه شوم چې رښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پاته وړاندې کوي او په کې لیکي : چې زما ورور چې پلنگي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شويدي او په توقیف خونه کې بندي دي .

ددې له پاره چې د خپلې کورني اعاشه او اباته پر غاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چې اړوند ارکان دهغه د توقیف کېدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کې داسې راغلي دي : نعمت الله چې د پير محمد زوي دي د امنیه قومندانې د استخباراتو خانگي ته شکایت کوي چې د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کې موقعیت لري ، کله مې چې غوښتل یو څه توکي د کابل مندوي سیمې ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کې بوټن چې پلنگي دریشي په ځان کې لري او ځان د ملي امنیت کار کونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چې نوموړي موضوع د ۱۱۹ تېلفون له لارې د پولیسو استخباراتو ته رسېږي او د امنیتي قومندانې پلاوي او نوموړي سړي ، چې ځان محمد شفیق معرفي کوي بالفعل نیسي، په دغه سیمه کې عبدالملک ترافیک هم وایي : چې نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چې دملې امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسې اخلي. او دغه راز محمداشرف چې دگنرگاه دسیمې د گذروکيل دي اظهارات ورکوي.

کله چې دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تینښته کوي خو دپولیسو د هوایي ټکان له امله دريږي اوتوقیف خوني ته ورل کیږي، چې بیا وروسته په پلټنو کې خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووایي چې ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چې دکابل ښار په زړه کې بوټن په غیر قانوني توگه له موټرو څخه پیسې اخلي او څوک ورباندې خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلکو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرائم سنگین او ملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي خاي کې دخلگو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مگر چې همکاري نه کوي. وایي چې (شتره ديدې ويانه !!) فرمول څخه کار اخلي .

کابل بانک

دایو څرگند حقیقت دي، چې د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوند کې امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چې افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چې د اسلام مبارک دین کې ورته ورکړل شويدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم مور پرمختګ و نه شو کړای.

مور د زورواکي د یوې بلې بیلګې یادونه کوو، چې سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچې د کابل بانک د قضیې اداره په خپل یوه لیک کې د قانون د تنفیذ یوه ارکان ته لیکي، چې د کابل بانک د قضیې اختصاصي محکمې پریکړه کړیده چې د کابل بانک جایزادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چې د نوموړي جایزادونو چې د کابل بانک په تضمین کې دي، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چې په بلخ کې موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت، چې په جوزجان کې موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر بدلای چې هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چې په نوموړو جایزادونو کې او سیري هغوه دینته نه حاضریري چې دغه جایزادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کې یې د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستې غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکۍ هم انحصار دي.

نو تاسې قضاوت وکړي چې زموږ په ملک کې تر څو چې دمحلې وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چې دولت ترټولو کارونو د مخه دغې ستونزې ته پام وړوي.

دا باید هم وویل شي چې کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدې یو میلیارډ دخلکو سپارل شوي پیسې ضایع کړيدي چې اوس جایزاد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شويدي. دحکومت بې وسې نه بالاخره بې تفاوتې رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدې بیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي، عباسي او ډیر ودونه کوله. ددوی په هکله محکمه په ډیر بې پروایي، کرار، کرار وخت ضایع کوي.

مثال(۳۷)

په لوگر کې اختلاس

د يوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع، چې د ازري ولسوالي چې د لوگر ولايت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له ځيرني څخه څرگنده شوه، چې په نوموړي سرک جغل نه بلکې خاوري اچول کيږي او 567 کارگرانو لست چې CADG موسسي ته ورکړ شوي وو او يوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتو پکې کار کاوه او هر يوه ته يې دورځي اووه دالره ورکول، چې د يو سلو شلو ورځو 270 تنو کارگر، چې کاريي نه کاوه ټول 231000 دالر کيږي د څلورو تنو ترمنځ، چې عبارت دي له عبدالولي رئيس شوراي ولايتي لوگر، انجنير عبدالله د عبدالولي ورور، سيد اقا د عبدالولي اوبني او حاجي کوچي د لوگر ولايت د ملي امنيت استازي ترمنځ حيف و ميل شوي او د نوموړي د حاضر يډو له پاره، چې هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څيرني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئيس اقا محمد حسين (حسيني) له خوا هغه 674000 امريکايي ډالره، چې بيرته مسترد شوي بنيابي نوموړي رئيس له خوا حيف و ميل شوي وي.

نوموړي قضيه چې کشفې ارگانونه يې تر اوسه په حاضر ولو نه دي بريالي شوي لايېنځله پاتي ده. دپته وايي غله چې په لاس کې يې څراغ دي، ددې قضیې دحمایې شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ و، چې دهغې جملې څخه محترم مارشال فهيم و. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه گټه پورته کول. اي سيل بين بېچاره !! چا ته عنر وکړي او چا ته بايد وژاري، دلته نه يو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنيت ملي، اختلاس کونکي يا غله، پيسې په جيب کې لري، يو څه خو به دوي شريکه وي، او يو څه واسطه او وسيله هم ورسره مل ده.

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وايي چې ولي دي داسې وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول و بايد چې خلک خوشحاله وساتي. احمدزي هم قصاب ته پنجه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمايي وکړي. دلته هم د سياسي ارادي څنگ ته توان هم پکار دي.

وايي د ۱۳۹۳ کال د سيگار په راپور کې چې په ورځپاڼو کې خپور شوی هم دي، ۶ ميليارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطرې پورورې دي، چې د پور د اخيستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د بناغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چې متاسفانه په سرکي د دوستم نوم ليکل شوی و، چې يو ډير درست قلم و. احمدزي صاحب ژر خان تير کړي او ويی ويل، چې اوس دي وي. دی ته سياسي اراده وايي.

د زور واکي يوه بيلگه چې څوک يې د پوښتنې توان نه لري

د 1392 کال دورې مياشتې په نهمه نيټه نجيب الله رحيمي د نصر الله زوي چې د کاپيسا د ولايتي شورا غړي دی او کور يې د کاپيسا ولايت د تکاب ولسوالي په انار جوي کلي کې دي ، د امنيتي مسولينو او د آيساف د ځواکونو د گډو عملياتو په ترڅ کې کور په داسې حال کې پټل کېږي، چې گواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چې د پټلو په پايله کې د نوموړي له کور څخه اوه ميله روسی کلاشينکوفونه بدون له جواز څخه ،يوه دانه تفنگچه ، څلور دانې پرتلي سره له جبهه خاني ، دوه دانې کمپيوټرونه ،يوه دانه دوربين ،يوه پايله مخابره ، مټرولا چارجر ، دوه دانې آيپټه ، پنځه دانې لاسي بمونه او پنځوس زره امريکايي دالره لاسته راغلل ، چې ددغو وسايلو له جملې څخه پنځوس زره دالره يې د آيساف ځواکونو واخيستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکر او ازاد گرځي .

خلک ورته گوري او حکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکي کې به پر نجيب څوک مټ پر تاوکري، او نور به هم بې پرواشي.

سيل بين په ښه سترگو ورته گوري، دی هم لکه نور يوازی دا وايي چې خدايه رحم وکړي.

دمافيا لور پوري غړي، لکه تيمور، حبيب استالفي او رئيس خدايداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن يو ډبل باندي يې استعمالوي. دلته يوازي سپيڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زمونږ په هیواد کې ځینې داسې رواجونه دي، چې هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لگوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو او نه هم له بشري حقونو سره برابر دي.

صفي الله مشهور په دادک و او نجلي نعیمه نومیده، کله یې چې وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چې د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالې له سیمې څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغورۍ دسمنټو د بلاکونو پر خواتیښته وکړي، چې په خواتیښی سره موټري د ناصر یو په سیمه کې د کنترول څخه وزی او چپه کیږي.

د ۱۳۹۲ کال د لنډي لسم داتحاد ورځپاڼي ولیکل:

هغه خلک چې د نوموړي په تعقیب کې ووهغوي نیسي او کلي ته یې راولي په پایله کې علما او سپین ربري د جرگې په ترڅ کې پریکړه کوي، چې باید دواړه ووژل شي، چې له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بي رحمانه دواړه دجرم په گناه اعدامیږي.

په داسې حال کې چې د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چې په دغه وژنه کې لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکې عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یې په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده، چې دا دوه تنکې درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کې ونیوله، غوښتل چې په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کې نکاح وکړي، مگر په شهادت ورسیدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي. دردونکي او دشرم ډکه پېښه ده، دا لومړي پېښه نده. ولس داسلام تر نامه لاندې ډیر نامسلماني پوري.

اریانا افغان هوایی شرکت

داساسی قانون ۷۸ یمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابینې برحال وزیر د بشر په خلاف جرمونو ، ملی خیانت او نورو جرمونو متهم کیري، نو د ځانگړي محکمې له خوا جرمي پېښي تر عدلي تعقیب لاندې نیول کیري، نو له همدې امله عنایت الله قاسمی چي بر حال وزیر دي د نوموړی ددرغلي قضیه په خپل حال باقی پاتې ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کیري دابه وخت اوزمان خواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنایت الله قاسمی د ترانسپورت وزیر او نادر اتش د اریانا افغان هوایی شرکت رئیس و پریکړه کوي، چي دوه با له چارتر طیاري لمبر ۷۲۷ بوینگ طیاري رانیسي. موضوع د وزیرانو عالی شورا ته وړاندې کیري او د وزیرانر عالی شورا هم په خپله ۲۶ کڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د میاشتي په څوارلسمه د تایید وړ گرځي. په پایله کي نادر اتش او عنایت الله قاسمی له بوینگ شرکت سره دتړون له مخي ۷۲۷ بوینگ طیاري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰۰ دالر له میاشتي ددو بالو طیارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰۰ دالر کیري نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اریانا الوتته بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونیسي د تخنیکي دوه باله چارتر طیاري تسلیم او له امریکا څخه لندن ته لیریدول کیري او دتخنیکي حمایي له پاره اسټرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالر ورکوي ، خو بیا هم له تور لست څخه نه ایستل کیري ، نو بیا نادر اتش ایگل اویشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ یورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالر ورکوي ، خو له نوموړو طیارو څخه ګټه نه اخیستل کیري.

پرته له دي چي د نوموړو طیارو تخنیکي او توناژ او همدارنګه تخنیکي راجسټریشن تاییدي په پام کي ونیول شي، پورتنی پیسي شرکتونو ته ورکیريږي اوالوتکي راونه رسیدي. نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ یورو یي ددولت بودجې ته زیان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کیري او په دغه برخه کي مسولیت یقني دي.

هیڅ ډول احساس او مسولیت نشته ، پیسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وویل او نه عنایت الله کش شوو. پیسي هم ولاري او الوتکي هم راونه رسیدي.

پردي سربیره عنایت الله قاسمی دڅلورو المانیانو سره د اریانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هیڅ انصاف او منطق برابر ندي. هیواد په همدې ډول چور او خراب شو.

ددي المانیانو سره دورځی دوه زره دالر معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اریانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ایا څوک دي دامریکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم درباندي وکړي. دلته هرڅه د (ازکیسه خلیفه) ورکول کیري.

استاد برهان الدین هم یوه الوتکه پر ایران خرڅه کړه. کله چي په یوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب یي داؤ ، چي (یادم نه مانده).

کمونستی لومړی وزیر کښتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ایران خرڅه کړه. دهیواد په بریادي کي د یوي دلي او بلي دلي تر منځ چندان توپیر نه لیدل کیري. بیچاره سیل بین په سرو سترگو ورته غټ، غټ گوري.

داریانا افغان هوايي شرکت بیارغونې

رپوټ داسې بیلېرې چې دجمهوری ریاست دمقام له خوا د ۲۷ — ۵/۳/۱۳۸۳ گڼه فرمان له مخې یو پلاوی، هر یو بسم الله بسمل، دنرانسپورت پخواني وزیر عنایت الله قاسمي، دجمهوری ریاست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئیس او نادر اتش دوخت داریانا رئیس په ترکیب گماري ترڅو دنوموړې شرکت په بیارغونه کې کړنې تر سره کړي. خو پلاوی فرمان دامنات او دولت دگټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره یو نړون لاسلیک کوي چې ددقت وړ او ډیر بې زړه سوی شویدی.

1. دهر یوه بهرني مشاور له له پاره دورخي ۱۶۵۰ دالره له نورو امتیازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
  2. هغه تجارتي پلان چې جوړ شوي و عملي نه شو.
  3. د سپر سیستم وصل کیدل چې غیر ضروري او زیات لگښت سره
  4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چې کورسونه ورته آماده نه شول.
  5. دټکنونو دفروش نماینده گي په زیات لگښت سره.
  6. داریانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
  7. ۳۱۱۲۳۰۷ دالره دهیڅ د پاره دولت ته زیان را واوښت، چا بازخواست هم ونکر.
- بې پروایي، چې انصافي هم تر سرحد تیره شویده، یو څوک دي ووايي چې څوک خپل کور پخپله خرابوي. ایا په نړۍ کې داسې مامور یا مستخدم شته چې د ورخي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بي دريغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شريف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته يې د خپلو کړنو په سر کې ځای ورکړيږي. خو د خواشینۍ ځای دي، چې ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کې د ترانسپورت وزارت، چې وزیر یې حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیږلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه یې وکړه، چې په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چې مخکې د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستی وي بیرته ورکړي. د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمې مصوبې سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه یې وکړه، چې دغه پیسې به په درو مرحلو کې ورکوي. خو د ترانسپورت وزیر پرته له دي ، چې د وزیرانو د عالی شورا مصوبه په پام کې ونیسي، سربره پردې چې د حاجیانو پیسې یې ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربره پر هغه وړاندیز چې اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسې له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي یې و، چې زه په خپله دغه چارې پروراندې وړم. خو څرنګه چې نوموړی شرکت د پرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خپستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کې ستونزې رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددې سبب شو، چې حاجیان په مظاهرو لاس پورې کړي. وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنی سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بېله تضمین لس ملیونه دري سوه شپږنځوس دالره پیشکې حواله کړي، چې دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددې هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کې لاهو شوي. حمیدالله قادري یې خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کانديد هم و، خدای فضل وکړ چې دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چې دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما.....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پورې کړ وټنټید، نعمت الله شهبانې هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندې شو. چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بونینګ الوتکو په رانیولو کې ملت او دولت ته په ملیونونو توان ورساوه چې تفصیل به یې په بل ځای کې راشي.

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز د سوداګري وزارت ته وړاندې کوي، چې یوه کاستر موټر ته ضرورت لري اود سوداګري وزارت دمقام له خوا منظورېږي، په همدې حال بیا وړاندیز کوي چې د کاستر پر ځای پلانکوچ وپېرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پېري، چې موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر د زوروالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چې د پېرېدنې په کار کې درغلي شويده، موضوع پلټنې ته ځي، په پلټنه کې څرګندېږي چې ۵/۵/۱۳۹۰ کال د پېرېدنې د پلاوي له خوا بېردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټې اخیستنې وړنه و او وروسته له دغه نېټې څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کېږي چې په یو زیات شمېر پیسو ترمیم کېږي.

خو کله چې پوهېږي چې داخلاص دغه قضیه افشا کېږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کېږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړې قضیه کې مسوول بلل کېږي، داچې له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چې د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه د وزارت لخوا منظور ورکړه شوېدي ، که څه هم یوه عراده موټر و ، مګر بیا هم په څرګند ډول پکې خیانت وشو، چې یو مثال و.

کوم هدف او احتیاج چې و هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړې ګټې په نظام کې تر دې اندازې دود شوېدي. پورتنی موټر آن پر لارې بندر ته لا نه وه رسېدلي چې خراب شو. عزیز الله د هیات غړی، چې کوم اعتراض لري، مګر د بندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کېږي. دا دود دي، چې دخربداري هیات لږ او ډیر خپله برخه پکې لاس ته باید راوړي. داچې وروسته څه کېږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسې خربداري او یا قرارداد پېداکړي، چې درغلي او یا بډې پکې ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

د پوهني وزير او د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۲ کال د لنډي د مياشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چې ددولتي چارواکو د مداخلې له امله څه نشي کولاي .

د پوهني وزير فاروق وردگ، چې د مشرانو جرگې په عمومي غونډه کې وويل: چې دده د شکايت سره يو والي له دندې گوښه نه شو او د زورواکي له امله په خپل ځاي پاتې شو، که څه هم هغه د والي نوم و انځيست خو ويې ويل: چې د ځينو واليانو او چارواکو په مقابل کې عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کې وويل: تر څو چې دې په وزارت کې دي، نو هغه رئيسان چې له مخالفينو سره لاس لري مقررېدلای نه شي .

وردگ د ځيني هغو معلمانو چې په مدرسو او ښوونځيو کې دندې سرته رسوي او ادعا کوي چې په پاکستان او ايران کې يې زده کړې کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرگې دغرو د واسطې له امله مقررېږي او نشي کولاي د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چې د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چې ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چې تصميم يې له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چې له ده سره د ستونزو په حل کې مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازې د پوهني وزارت کې مداخله کوي ، بلکې دموکل تر عنوان لاندې په هروزارت او اداره کې په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کې د گډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دورې وکيلانو چې قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلې دورې کې ناکام شول ، نه يې وسله تحويل کړه او نه يې خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبرې ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چې ملت توهين شو.

په ډاگه بايد وويل شي، چېرته چې فساد دي، وکيل په کې لاس لري.

قاچاقبران او قاضيان

دکشفې ارگانونو د هلو ځلو او خبرتيا له امله، هر يو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چې د هلمند ولايت اوسيدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچيان بلل کيږي د عملياتو په بهير کي نيول کيږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات سوي. د پلټني په پايله کي ثابتيږي چې ۱۴۳ کيلو گرامو هيروئينو او د ۷۰۰ کيلو گرامو ترياکو، تور پوري شوي. دغه راز ۲۴۸ کيلو گرامو هيروئينو او له ۶۰۰ کيلو گرامو څخه زيات ترياک، چې ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونيول، چې تور يي په جان محمد پوري شوي چې په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تراو در لود، نو د اثباتيه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استيناف محکمي او ابتدائيه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفيذي بند محکوم شول ، مگر د ستري محکمي د عامه امنيت دديوان په ۴۵۵-۲۲-۳-۴ قضايي غونډه کي هر يو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخيف راځي، مگر پلان ورته جوړيږي. ستره محکمه نرمش او تفاهم نيسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتيجي تجديد نظر اقدام کيږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کيږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبديل شو. دلته پوښتنه رامنځته کيږي چې نور به پدي هيواد کي پرچا اعتماد وشي؟ د بناغلي عبدالسلام عظيمي د ستري محکمي رئيس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډيري ناروا خبري اوريدل کيږي، ممکن واقعيت ولري، البته په خصوصي محفلو کي اکثراً خبري ريښتيا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په يوه بدنامه قضيه کي، قاضي القضاات دهغه امر ورکړ چې خوشي شي، بيسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي يي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مگر دکندهار داابتدائيه قاضي تر تاثير لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړی دهغو ۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ ، لکه يو روسي او بل د جنوبي امريکا نه ؤ.

پداسي پيښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چې نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسار رئيس ، چې زموږ د هيواد په زور څه ، آن په لکو بي گناه کسان ځيني د الوتکو راواچول او ځيني يي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائيه محکمي حکم چې په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فيصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چې ټينگه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ ، صادره شوه، البته چې د قاضي القضاات تفاهم شرط دي.

د قضا استقلالیت

روح الله خروتي چې د سپين گل زوي او د ۱۹ کيلو گرامو هيروئينو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نيول کيږي او د مخدرو توکو سره د مبارزې د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فيصلي له مخې بري الزمه پېژندل شوي، مگر قضيه د استيناف د محکمي له خوا څيړل کيږي د ۲۳ - ۱۴/۲/۱۳۸۸ فيصلي له مخې نوموړی غيا با په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانيو نغدي جريمې محکوم کيږي ، او په پای کې د جمهوري رياست د مقام د بيلا بيلو فرمانونو په ترڅ کې ټول دولس کاله او څلور مياشتي د بند تخفيف اخلي او عملاً دري کاله او اته مياشتي يې په بند کې تيري کړيدي .

روح الله خروتي چې په ۱۶ کاله بند محکوم و، په ازادانه ډول گرځي. د ۱۶ مې دورې ولسي جرگې ته کانديد او کمپاين يې هم کاوه ، مگر چاونه نيوي، ابتدايه محکمي چې دبرانت حکم ورکړي او استيناف او تميز ۱۶ کاله، مگر سترې محکمي د تقنين دقانون او منطق پر بنا دابتدائيه محکمي نه ددي پريکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چې قضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار يوازي دروح الله خروتي هلي خلي نه وي ،بلکه لورپورو چارواکو حمايه يې په څنگ کې وه، دی دخپلو پيسو په زور به يو ولايت نه بل مساعد او مناسب ولايت ته تش په نامه زندان ته په اسانۍ تبديلي دي . سپارښت او واسطې په څنگ پيسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهميم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چې خروتي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي يوازي دري کاله بند تير کړ ، بلکه قاضيانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډير لوړ دي، يا بايد دابتدائيه قاضي گرم او محکوم شي چې عدالت يې ندي تامين کړي . داستيناف قاضي يو ددي دو محاکمو نه بليد وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملگري ونکړه، که چيري بريالۍ وکيل شوی وای لکه نور، بيا به دحکومت زور نه په رسيدای. په گير راغلي، مگر بيا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبيق نشو، دلته هم به ثروت کار کړيوي او يا د متنفذ قدرت.

عدالت چې پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هيواد کې بيله هغه کمړنگه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي. د ۱۳۹۳ کال په ورستيو کې بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، ترورونو او غصب په هکله ډير څه ليکلي و. اوس بايد ومنل شي ، چې د اشرف رمضان قتل او خپل د امنيتي قوماندان خاکريزوال ته توطيه دده لخوا ثابته ده، چی هغه يې د قاچاق بطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د رياست جمهوري په ټاکنو کې د ډاکتر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونيول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظين يې وروژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟ دا يوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هيواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دين محمد جرنت هم ډاکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کې په سپينه ورځ ووژي. د باباجان او وکيل رحمانې په بگرام کې د ټاکنو پر محال هم خپل حريف د عصمت ورور مړ کړ، چې هيڅ رسنی خپور نکړ.

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د یوې باوري سرچینې په رپوټ کې ویل شوي، چې طارق حکیمي د عبدالوکیل حکیمي زوي د پولیسو افسر له خپلې میرمنې سره د ۱۳۸۸ کال د مرغومي د میاشتې په شپاړسمه نیټه د یوه پولیس افسر چې نوم یې میر احمد شاه دي، د میلمه په ډول ورځې او تر سبا خپله میرمن مرضیه هلته پریرېدې، سبا شپه بیا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خورلو وروسته خپله میرمن د کور دهلېز ته رابولي او ورته وايي، چې سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امریکا ته ځم ، د طارق میرمن ورته وايي چې ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دې توګه ددواړو تر منځ ستونزه پیداکېږي، چې له همدې امله میر احمد شاه او میرمن یې فوزیه نومي او سمینه دهلېز ته راځي، ښځه او میره له جګړې څخه خلاصوي ، په همدې وخت کې طارق احمد شاه ته وايي، چې راضیه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله میراحمد شاه په زور یوې کوتي ته ننبايي او راضیه ته وايي چې له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورنې دي وژنم .

هماغه وو چې راضیه نومي طارق په زوره بیايي او د شپې له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د میاشتې په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکېږي ، چې وروسته طارق نومي نیسي او لور یې په لسمه امنیتي حوزه کې پیداکېږي.

میر احمد شاه هم د تحقیق په وخت دغه موضوع تائیدوي او راضیه هم په خپلو اظهاراتو کې چې په پورتنۍ تاریخ د شپې اته بجې یې زه په زوره بوتلم او راته ویل یې، که ولاړه نه شي نو ټوله کورنې دي وژنم ، او زه یې پنجشیر ته بوتلم او د شپې درې بجې یې بیرته کابل ته راوستم په دغه موده کې سربیره پردې چې جنسي تیري یې راباندې وکړ او لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغې پېښې درې ورځې دمخه زما پلار د طارق په کور کې میلمه وو او زما غوښتنه یې ورڅخه کړې وه او پلار مې ورته ویلي و چې درمي کړه . حکیمي ددې دپاره چې تجاوز اسانه شي راضیه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهدید سره پرې تجاوز کوي.

راضیه وايي: چې طارق زما فرج په خوله وڅښېښي.

لنډه داچې موضوع محکمې ته ځي او د کابل ولایت ددویمې حوزې ابتدائیه محکمه په خپله ۳۷ — ۲۹/۸/۱۳۸۹ فیصله کې طارق حکیمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنیو او کورنیو جرمنو پر خلاف د مبارزې استیناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ — ۲/۵/۱۳۸۹ فیصله کې طارق حکیمي په شپږو کلو نو د بند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استیناف محکمه په ۱۳۴۱ — ۱/۸/۱۳۹۰ فیصله کې نوموړی په یوه کال او نهه میاشتې او دیارلس ورځې محکوموي، او په دې ډول د زورواکي او اختطاف قضیه پای ته رسېږي. او قضا پدې ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسید احمد شاه کورنې چې ظلم ورسره وشو، عزت او عفت یې پایمال شو، وطن ترک واهه ، چاپې بازخواست ونکړ ، دخپلې کورنۍ سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او یازر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شریعت په کارؤ.

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

"فساد ددي سبب کيږي چي يو غوره او ښه اداره او يا سازمان په يوه ناوړه سياسي اداره بدله کړي". د همدې مقولې پر بنياد په ځينو ادارو کي فساد تر دي کچې رسيدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتنې په اړوند کومه ويره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوبښ د باره سره په بده وهل کيږي. د سرچيني په حواله د ماليې په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضيه د اسي رامنځته کيږي : د ماليې وزارت د خزاينو د رياست او د محلي ارگانونو د خپلواکي اداري کارکونکي، چي نومونه يي احمد سهيل، محمد طاهر ، محمد منير ، احمد صميم ، محمد معصوم، ذبيح الله ،ضيا الرحمن، اقامحمد، حميدالله راحل، محمد سليم لطيف، بشير احمد ، او محمد ابراهيم يو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي. خو کله چي د کال په پاي کي د قطعيې فورمي د کنترول او تفتيش داداري له خوا څيرل کيږي، په حساب کي تفاوت تر سترگو کيږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ — ۲۸/۲/۱۳۸۹ گڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروگرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارگانونو داداري په ادرس تخصيص صادريري، وروسته دغه فورمه د خزاينو د رياست د انکشافې مسولينو له خوا سکن کيږي او نوم او تفصيل ته يي د نورو ولسواليو په نامه تغير ورکوي او شميره يي هم تغير ورکوي او په نتيجه کي يي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حيف و ميل کيږي.

وروسته له څيرنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدانيه محکمي د ۱۲۸ — ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فيصلې په اساس هر يو احمد سهيل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاينو د رياست کارمند او محمد طاهر رشيدا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکيم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزوير او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منير د محمد انور زوي ، صميم د محمد قاسم زوي د خزاينو د رياست کارکونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او دهغي په اندازه د جريمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکيم زوي دثبات داداري پخواني رئيس او کنترولر ذبيح الله د محمد شفيع زوي ، د ثبات د تحکيم د اداري د مالي بخش کارمند ضيا الرحمن د حبيب الرحمن زوي د نوموړی قضيه د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفيذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برانت تر لاسه کړ. دابوه استثنايي پيښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قريشي ددي قضيه اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قريشي به ونيول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هير شي.

د حاجبانو خرڅول

د یوې باورې سرچینې په رپوټ کې، چې د حج او قافو د پخواني وزیر محمد صدیق چکري، سلگونو زرو ډالرو داخلاص د قضیې په اړوند لیکل شويدي په کې راغلي دي: نوموړی رپوټ چې ډیر اوږد دي نو موږ یې لنډیز را اخلو. د هیواد امنیتي مسولین خبر تر لاسه کوي، چې درې سوه ۶۲ زره امریکایي ډالر او ۴۴ زره سعودي ریال چې په سعودي عربستان کې، د افغانستان د حاجبانو د اوسیدني د ځای او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي ریاله تر لاسه شويدي، د حج او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزې د مدیر فضل الله له خوا لیردول کېږي.

کله چې نوموړی له طیارې څخه کېښته کېږي او تلاشي کېږي، له هغوي څخه درې سوه او دوه شپيته زره ډالره او څلور څلوېښت زره ریاله تر لاسه کېږي.

لنډه داچې کله له نوموړی څخه تحقیقات کېږي، نو څرگندیږي چې د نوموړی وزارت په وړاندیز او د جمهوري ریاست د مقام په منظوري هر یو ډاکتر شفیق صمیم معین، بریالي شریفی اداري رئیس، کرامت الله صدیق، حامد مرتضی، شاه اغا مرادي دپهرنیو چارو وزارت استازي، عبدالصمد د مالیې وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدیر، دملي امنیت د ریاست استازي او نجیب الله امین د چارو داداري استازي گمارل کېږي، تر څو د حاجبانو د انتقال تړون په سعودي عربستان کې وکړي.

مخکې له دې چې نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صدیق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور، قاضي مختار، شریف ریاطي او معصومي عربستان ته روانیږي.

چکري په خپل استوگن ځای کې دداو طلبو شرکتونو له استازو سره گوري، خو عبدالرحمن لښي د افواج توبه شرکت رییس او یو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره لینډه کې پردي توافق کوي، چې د رشوت په مقابل کې به نوموړی شرکت تړون گټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ریالو ورکړي سره پایلې ته رسیږي او له یاد شرکت څخه یو سل پنځوس زره ډالره پېشکې اخلي او محمد نور خزانه دار ته یې سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وایي چې نوموړی شرکت پنځه لکه ډالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چې هغه به افغانستان ته راوړي، وروسته یونس نومي د پنځو لکو ډالرو تحفه وزیر ته په یو بکس کې، چې د هوايي ډگر له تالاشي څخه تیر شوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چې په کابل کې چکري ته وسپاري، چکري بیا هم محمد نور خزانه دار ته تلیفون کوي، چې کتابونه یونس نومي تاته وسپارل، هدف له کتابو نو څخه پیسې دي، چې په پایله کې ۳۶۲۰۰۰ ډالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته یې سپاري، هغه هم ددې له پاره چې تر څو چکري ته دغه پیسې ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چې د استاد رباني په واکداري کې د اطلاعاتو او فرهنگ وزیر وو، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنگ کې میرمنو چې اوږده نوکان درلوده، ده به ورته ویل چې استنجاه څنگه وهي؟.

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انگریزان پر ټینگ شول ،ولي چي انگریزي تابعیت يي درلود ، بناغلي رباني دده دپاره دکرزې سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعیت اسلامي دگونډ دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډیر انتقادونه يي کول ، دولسي جرگي نه يي داعتماد رايي یو نه وره ، مگر سرپرست پاته شوو . استاد سیاف کوم خاي کيسه کړيوه چي رئیس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدې کبله چکري تغير جبهه وکړ . وايي دا دپيسو موضوع هم دجمعیتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعیت درلود .

په پښتني بانک کې د اختلاس د يوې بلي قضیې بېلگه

ضیا احمد د صفي احمد زوي چې د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي گناهۍ په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارگانونو ته وړاندي کوي.

کله چې د هغه په اړوند څېړنه کېږي په پای کې معلومېږي چې نوموړی د پښتني بانک د تجزيې او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندې دي.

په پښتني بانک کې د اختلاس قضیه لکه چې زمونږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چې د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجنيرانو ددرغلی په پایله کې مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چې د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغې مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورونو په ډله کې ضیا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخې، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرایمو سره د مبارزې د پوليسو له خوا نيول کېږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکي زوی ته ددرې سوو زرو امريکايي ډالرو، چې د ۱۴۵ — ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزې دابتدائيه محکمې د قرار له مخې، چې په کې ويل شوي : هغه اشخاص چې په لاسليک يې پيسې اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضیا احمد هم په هغه ډله کې دي، چې د نوموړی شرکت له پاره يې د قضیې د ورکړې وړانديز کېږي .

دا يوازي ددغسې درغليو يوه بېلگه ده ، چې مور يې ليکو، حیات الله دپاني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنک کې، د ميرکي دااختلاس په قضیه کې هم تر نور لاندې دي .

نن په نامه دميووند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلظه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسولو مامورينو په مرسته دري سوه زره ډالره وايستل شول. دپورتنني قرار له مخې ميوند ۶ کاله حبس او پلار يې ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کې مړ شو، مگر پيسې په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چې نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چې پخپله په گيډه مور نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قوم په درد خوري او نه د گوند.

که ثروت وی قدرت یعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چې دا دوه لاملونه يو ډبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاری نه کار اخيستي وي.

د یو ترافیک بډي

د یوې باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاسټر موټر درپور دي، د قانون د تنفيذ یوه ارگان ته خپله عرض پاته وړاندي کوي او وايي، چې د ټیمور شاهي په سیمه کې ترافیک بډي اخلې او د موټر وانانو د ازارولو او انیت سبب گرزي .

هغه ادعا کوي چې زما د موټر د جواز سپر کتابچه اته ورځې کیږي چې اخیستي ده، نه یې راکوي . کله چې د اړوندو ارگانونو مختلط پلاوي کمارل کیږي . ساتمن عبدالسمیع د بورا گل زوي چې د ترافیکو د پولیسو د پنځمې حوزې اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانیو دېبو اخیستلو په تور نیول کیږي او اړوندي محکمي ته سپارل کیږي .

دا خو د یو تن هیواد وال شهکاري وه ، چې موضوع یې د قانون د تنفيذو ارگانونو غور ته رسولې وه، خو داچې له هغو درپورانو هره ورځ څومره پیسې اخلې ؟ هغوي خواران ددې له پاره چې خپلې غریبې څخه پاتې نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارگان ته شکایت نه کوي .

دا د بدو د لسهاوو زرو بدو یوه بیلگه ده، چې مور ورڅخه خبر شوي یو . څوک حوصله نلري ، یا زغم یې اوس عادت شوي او دباڅو خواست څخه یې هیلې شويدي ، نه پسي گرځي. دسرک ترافیک، د پوستو مامورین ، دناحیو مامورین په ښکاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لگیا دي . دگمرک مامورین د بانک مامورین، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

یایې دندې په اجاره ورکول کیږي ، یا به درنه واسطه ولري . په ولایاتو کې دهر سناتور او وکیل برخه معلومه ده . که چیري کوم مامور لار نه نیسي او دقانون رعایت کوي یا به ژر غیر فعال ادارو ته تبدیلیږي او یا به په بله بلا اخته کیږي. دولتي چارواکي دابرو او حیثیت چندان خیال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډیر دي ، عملي کام نه دي پورته شوي . ډیر کمیسیونونه ، او هیاتونه جوړ شول مگر نتیجه یې لږوه. البته دفساد په مخنیوي کې ، دولس همکاري یو مهم او اړین کار دي، چې شکایت و مرجع ته ورسوي، تسلیم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچیني دروان کال د غبرگولي د میاشتي په دیرشمه ددو شنبی په ورځ ولیکل: چې خلک داسي ادعا کوي چې د کورنیو چارو وزیر بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سیمو او سیدونکي بر طرفه او پر ځای یې د جمعیت په تیره بیا د پنجشیر اوسیدونکو گمارني ته زور ورکړيدي .

د نړیوالی ټولني د ملیاردونو ډالرو مرستی سربیره په افغانستان کي، د دولت د اساساتو نه رامنځته کیدو یو اصلي علت دا بلل شوي چې دواک خاوندان د ملي او یا لږ تر لږه د خپل حکومت د گټو پرځای لا هم د خپل گوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چې دا دکرزی د حکومت د ناکامی یوه بیلگه ده.

حقیقت دادي چې زموږ په هیواد کي ځیني لوړ پوري چارواکي ، کله چې په یوه مقام کي وي او جیبونه یې له پیسو ډک وي نو بیا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کیږي ، خو کله چې له دندي گوښه کیږي او یا تبدیلیږي نو سمدلاسه "پوزیسون " په " اپوزیسون " بدلېږي او دندوري خپروي او د رسنیو په گردې میزونو کي اوتي بوټي وايي، چې عدالت نشته ، ملي یوالي، په دندو کي ملي ترکیب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هیواد کي اداري فساد دي ، له بهرنیو مرستو په سمه توگه گټه نه اخیستل کیږي او داسي نوري په لساوونکي نیوکي کوي.

د تاند خبري سرچیني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه لیکل شوي، چې بسم الله محمدي د کورنیو چارو وزیر و مقرر کړي او مطلق اکثریت یې د جمعیت اسلامي د گوند غړي او یو ی سیمي (پنجشیر) اوسیدونکي دي خبروو تر څو چې زموږ هیوادوال د ملي یوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکیب په مانا پوه شي !!! دا لاندې لست دملی مشارکت نمونه ده :

قسمیکه ملاحظات میشود وزارت امور داخله در انحصار پنجشیر و جمعیت قرار گرفت						
شماره	اسم	رتبه	وظیفه	سکونت	موقت سیاسی	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سټر جنرال	وزیر داخله	پنجشیر	جمعیت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دگر جنرال	معین امنیتی	کابل	جمعیت اسلامي	
۳	باز محمد	دگر جنرال	معین موادمخدر	بدخشان	جمعیت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئیس تفتیش	پروان	جمعیت اسلامي	
۵	عبدالرحیم شجاع	تورنجنرال	رئیس حقوق	پنجشیر	جمعیت اسلامي	
۶	هامیون عینی	جنرال	رئیس ع حقوق	پنجشیر	جمعیت اسلامي	
۷	عبدالقدوس امید	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشیر	جمعیت اسلامي	
۸	ملاصیور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشیر	جمعیت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارگاه وزارت	پنجشیر	جمعیت اسلامي	

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعہ محافظت قضاة	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۲	نجیب اللہ قانونی	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۳	داداللہ	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیر ع ارتباط خارجہ	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیر ع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۶	مبین قرہ بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۷	عظیم قرہ بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۰	عبدالروف تاج	جنرال	امرانیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۲	محمدناصر حیدری	سمونوال	مدیر ع تحلیل و ارزیابی	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیر ع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخلہ	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۵	عبدالحمید خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۶	غلام گوٹ	سمونوال	مدیر ع پالسی معینیت پالسی	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیر تعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمر بند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۲۹	ویس تاج	سارمن	امر حوزہ دہم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامی
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیر استخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامی

۳۱	عبدالرحيم	سمونوال	مدیر تروريزم هرات	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدیر استخبارات هرات	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق کنگدک ۲ لوي ۱ نظم عامه	پنجشير	
۳۴	غلام دستگیر	لمري سارن	مدیر جنایي حوزه ۲ کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۵	عبدالرحيم	سمونمل	امر کنترول حوزه ۱ کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۶	ذین العابدین	سمونوال	ق کنگدک ۵ لوي ۳ نظم عامه	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۷	فاروق	سمونوال	ق کنگدک ۲ لوي ۳ نظم عامه	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۸	اغاشرين	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۳۹	عارف امين زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم کابل	پنجشير	
۴۰	عزيز غيرت	جنرال	ق امنيه جوزجان	پنجشير	
۴۱	الياس	لمري سارن	امرکشف حوزه اول کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۴۲	محمد وزير	لمري سارن	امرکشف حوزه يازدهم کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۴۳	عبيدالله	سارمن	امرکشف حوزه شانزدهم کابل	پنجشير	جمعيت اسلامي
۴۴	سيف الدين	سمونيار	امر جنایي ميرپچه کوت	پنجشير	جمعيت اسلامي
۴۵	محمدایوب سالنگي	دگر جنرال	قومندان زون ۱۰۱ کابل	پروان	جمعيت اسلامي
۴۶	فضل الدين عيار	دگر جنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعيت اسلامي
۴۷	زمري	جنرال	رئيس ع نظم عامه	پروان	جمعيت اسلامي
۴۸	شير احمد ملداني	جنرال	قومندان امنيه پروان	هرات	جمعيت اسلامي
۴۹	خليل اندرابي	جنرال	قومندان امنيه سمنگان	بغلان	جمعيت اسلامي

۵۰	سید محمد	جنرال	قومندان امنیه فراه	بغلان	جمیعت اسلامي
۵۱	داکتروکیل	تورنجنرال	رئیس ع پیژنتون	شمالي	جمیعت اسلامي
۵۲	جمعه عدیل	جنرال	ق میدان هوایي کابل	هرات	جمیعت اسلامي
۵۳	سید امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قوای سرحدی	پروان	جمیعت اسلامي
۵۴	سمیع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنیه کنده	بدخشان	جمیعت اسلامي
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپیسا	جمیعت اسلامي
۵۶	محمدایاز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جمیعت اسلامي
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جمیعت اسلامي
۵۸	غلام محی الدین	سمونوال	قومندان لوای ۲ نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي
۵۹	فیض الرحمن سیدخیل	سمونوال	امر امنیت ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي
۶۰	حاجی محمد	سمونوال	مدیرجنایي ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي
۶۱	حفیظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي
۶۲	سیدخیل	جنرال	قومندان قوای سرحدی شمال	پروان	جمیعت اسلامي
۶۳	مجده	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پنج کابیل	پروان	جمیعت اسلامي
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه یازدهم کابل	بدخشان	جمیعت اسلامي
۶۶	عبدالعزیز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنجشیر	جمیعت اسلامي
۶۷	وحید شریفی	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسیر	جمیعت اسلامي

دلته سیاسي ملاحظات مطرح ندي، یوازي جرمي برخه په نظر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعیض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتیاز یو قوم او یو سیمي ته تکیه وکړي، عدالت به نه وي. دا باید په ډاگه وویل شي، چي زموږ د پنجشیر هیوادوال په دي برخه کي د ډیر افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شینگری او قرسک نه نور څه نه لیدل کیدل، مگر نن دا هڅه ده چي د اکثریت قوم پدي وسیله یا مره، یا مهاجر او یا زندانونو کي د طالب په نوم او په تیرو رژیمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنیت ملي ریاست تل د پنجشیر میراث ؤ، مارشال، سرور او بیا امرالله صالح پکي ناست وه.

د گلېهار تاور قضیه:

له هغه راهیسي چې بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتې، نو ورسره یو ځای فساد هم په ډیره لوره کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کې د هر چاچي لاس رسېدلي په یو ډول نه یو ډول یې د شتو پیداکولو له پاره په فساد او بڼو لاس پورې کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هیواد کې دگډوډیو نه گټه واخیسته او کوبښ یې وکړ چې خپل شته او پیسې لا زیاتې کړي . ددغه لړۍ په قضیو کې یوه هم د گلېهار ددرغلي موضوع ده چې دجمهوری ریاست د لومړي مرستیال دلاسلېک په جعل کولو سره یې ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضیه داسې پیل کېږي .

دگلېهار حبیبی له خوا په ۱۳۸۸ کال کې د لومړي ناحیې د پل محمود خان په سیمه کې په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پورې کوي ، او ددې له پاره چې دغه سیمه په ماسټر پلان کې یوه کلتوري سیمه ده ، ناحیه دبلاکونو دجوړولو مخه نیسي . لنډه داچې یو ځل د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددې له پاره چې حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکیل پنجشیري هڅه کوي چې د نوموړی ماسټر پلان تعدیل له مارشال فهیم څخه حکم واخلې خو بریالي کېږي نه . وروسته حاجي گلېهار دخپل دفتر امر عطالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسیمې دتعدیل حکم تر لاسه کړي .

عطالحق موضوع د ملي امنیت د ریاست ۱۴۲ ریاست کارمند عبدالقادر نومی سره شریکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئیس محمد نومی ته وايي ، هغه ورته وايي چې په دې شرط دغه حکم اخلي چې یو سلو پنځوس زره دالره راکړي . نو حاجي گلېهار دغه شرط مني . لنډه داچې په تزویري ډول د مارشال فهیم حکم جوړیږي .

او بالاخره موضوع افشا کېږي او له امله یې رئیس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نیټه نیول کېږي او د نیولو په وخت کې یې په موټر کې دوه جعلي مهرونه او یو شمیر جعلي اسنادونه تر لاسه کېږي ، او دغه راز له کور څخه یې ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او یو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطالحق هم گرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .

دمحکمې لخوا په لمبر ۲۱۲ — ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فیصله کې رئیس محمد، گلېهار حبیبی، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سويده د نوموړو پیسو په ورکړې سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کې داکتر عبید او حاجي یاسین د ساختمانونو د کنټرول رئیس او د شپارسمي ناحیې مسولین او د شپارسمي امنیتي حوزې مسولین او عبدالنسیم او انعام الله تر عدلي تعقیب لاندې ونیول شي .

مجانې خیرخواهان او خیر انديشان، کله کرایې او کله بی کرایې ، هیواد کې راټولېږي، او په دې قضیه کې هم ، هم سلا شول .

د ننگرهار ولایت یو شمیر سوداگر د عرض پانې په ترڅ کې د جمهوري ریاست مقام ته عرض کوي، چې گلېهار حبیبی ملي او یو وطن دوست سوداگر دي او دهغې نا علاج ناروغي له امله چې لري باید له بند څخه خوشي شي او په پای کې نوموړی د جمهوري ریاست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کېږي . داوه ددغې قضیې لنډیز . کومه اصطلاح چې نن کارول کېږي، د ملي سوداگر اشتهاب ده. یو لا هم ملي سوداگر نه بلکې شخصي سوداگر دي.

په خپلو گټو مين دي، دمالی نه فرار، درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته يو شمير سم کسان به هم پيدا شي. ددوي ډير کسان دمامورينو دانحراف سبب گرځي. کلبهار پيسو کار وکړ، قانون تطبيق نشو. رئيس محمد نورو کسانوته هم جعلی اسناد او لاس ليکونه تهيه کړيدي، چي د ځينو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبين امنيت ملي

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			ملاحظات
	اسم	ولد	ولدي ت	
1	شمس الرحمن	نور الله		
2	عبدالربي	عبدالطيف		
3	عبدالملك	عبدالرازق		
4	جاويد	محمد داود		

2. جدول منسوبين وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			ملاحظات
	اسم	ولد	ولدي ت	
1	شاه ولي	شهاب الدين		وزارت داخله
2	صفي و لله	امان الله		//
3	مختار	غلام دستگير		//
4	محمد ابراهيم	علي اكبر		//
5	يوهما	امام الدين		//

3. جدول منسوبين ملكي

شهرت منسوبين امنيت ملي	سكونت	محل وظيفه	ملاحظات
------------------------	-------	-----------	---------

شماره	اسم	ولد	ولديت		
1	محمد هشتم	سعدالین	ولایت پنجشیر	کارمند وزارت خارجه	فعالاً درخارج
2	لطف الرحمن		//	//	//
3	صديق			سابق دستيار امرصحب	
4	عنايت الله	بسم الله محمدي			
5	عبدالرحمن			معامون ولايت نجشير	

دلورپورو چارواکو جعلی اسناد

پخوا هرڅه سم، نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرگندوي چي دي کسانو په جعلی او تزويري توگه تحصیلی اسناد جوړکړيدي اولوري، لوري رتبي يې اشغال کړيدي. دابايد ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمنو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوري کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلی دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه گډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي تلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهم لخوا زما ملگري ته سپارل شوي ؤ. په يادداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنگ زده بدست پسرمد عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمی تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي براي میدهيم) .

له دي کبله چي لورپوري چارواکي دي، چا ونشوای کولاي چي تري بوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوگله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلی او د مارشال فهم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي د علمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلی ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصیکه برای شان از طریق رئیس محمد اسناد جعلی توزیع ترتیب گردیده است			
شهرت	اسم	ولد	ملاحظات
1	نصير احمد ضيايي		حقوق
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين از طريق استاد بارش

8	جنرال دوستم	فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم
11	صديق		ديپلوم
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين
13	جنرال فرديون	(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور		
15	احمد ضيا مسعود		

په ۲۲،۹،۹۱ نيټه کې رئيس محمد ونيول شو، او کوربي تلاشې شو، دکور نه يې جعلی اسناد، مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالر په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنیت ملي) هم گبون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکوم شول، مگر حبس يې پای ته و نه رساوه او په پای کې د ۱۸ - نيټه ۹۲ . ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخې عفو شول. گرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کې وويل « چې خلک وايي چې ما پنځم ټولگی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولگی لوستي ده».

که ددې جملې کسانو نه پوښتنه وشي چې کوم ريشته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي . همدارول بناغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چې په اتحاد جماهير شوروي کې درس لوستي دي او پخواني تخلص يې (خلقي) و ، داسدالله خالد د رای گیری په غونډه کې چې عمومي رياست ته کانديد و ، داعتماد رايې په غونډه کې چې اسدالله خالد هم په شوروي کې دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چې درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . مور قناعت پرکيو هغه لاجوابه پاته شو ، مگر بيا يې هم رايې يوري او په لور انداز دولسي جرگي نه بريالي راووت، چې وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي . دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف

قضیه داسی ده چي ۲/۱۳۹۲ / ۸/۷ نیټه د شپي اته بجي د څلورمي حوزي اړوند د ماهیانو په سیمه کي غلام عباس د شرین اقا له خوا ټپي کيږي او ورپسې بي مجبتي نومي د پنځمي حوزي د سپین کلي په سیمه کي د وسلې په دزو د شیرین اقا له خوا وژل کيږي .

نوموړی له سیمي څخه ټینښته کوي ، مگر د شپي په ۱۲ بجو د خیر خاني دکوئل دسر د امنیتي مسوولینو له خوا له یوه میل کلاشینکوف سره نیول کيږي ، هغوي بهانه کوي چي مور پنځشیر ته دعا کولو له پاره خو . دوه تنه مظنونین مصطفي او عبدالشیر بي خبري بنډي.

لنډه داچي له تحقیق او څیړني وروسته دري تنه مظنونین محکمي ته سپارل کيږي او دپنځمي ناحیي ابتدانيه محکمه د ۱۹۷ — ۱۴/۷/۱۳۹۲ فیصلي سره سم عبدالشیر او مصطفي ته برأت او د شرین اقا په برخه کي حکم کوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحکمي لخوا یوه پوره پلمه ده .

او قضیه د استیناف مرحلي ته راجع کيږي ، او شرین اقا پرته له دي چي توقيف شي ازاد کړزي . اړونده محکمه دهغه ضامن ، چي سید رفیع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت کي اچول کيږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرین اقا به پیداکوي له نظارت خاني څخه خوشي کيږي . خو دریغه چي وژونکي شیرین اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مگر شرین اقا روغ رمب دي او ولسي جرگي ته بي خان کاندید کړي و. محکمه اوقضا نه دخدايه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصونیت او استقلالیت په اساسي قانون کي تضمین شويدي . شرین اقا چي دده په ادعا دیوي فاميلي حیثیت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتماً رواني تکلیف نلري ، فقط پیسي لري او دپنځشیر اوسیدونکي دي، محکمه به اړومرو خپله لار ورسره نیسي .

دري شیان دهبواد دبنځبتي لامل دي:

1. پارلماني مصونیت
2. دقضا استقلالیت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بي سرحده ده).

ددي قضیي هیرو هم پنځشیري دي.

جنرال عبدالصیر سانگي یو وخت کیسه کول، کوم وخت چي نوموړي د کابل د امنیتي قوماندان و ، ولسمشر کړزي تري تپوس کړیوؤ، چي په کابل کي اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دي داسي وايي چي ماته ورته وویل چي د خوست او یا کندهار نه د لته خو څوک نه راخي، همدا د کوئل هغه خوا کسان دي چي دا کار کوي.

دنگرهار په گمرک کې لارگيو چور

د رپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لارگيو چور، چې د طالبانو د واکمنۍ په وخت کې ددې له پاره چې په قاجاقي ډول بهر ته ورل کيدل، ضبط او د جلال اباد په گمرک کې ساتل شوي و.

کله چې د طالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چارواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لارگي تر لاسه کړي. موضوع د يوه پلاوي له خوا ځيرل کيږي په ډاگه کيږي، چې دنگرگ درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کې چې گويا دا مجاهدينو مال دي او بيه يې ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چې وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کې ويشل کيږي او هغه هم په دې ډول: بگروال ملنگ ۵۸۶ داني چارتراشي چې بيه يې ۶۱۵۳۰۰۰ افغاني، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چې بيه يې ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني، غنچه گل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني ديازو لارگي چې بيه يې ۱۲۵۸۰۰ افغاني، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوگان چې بيه يې ۵۵۴۰۰۰ افغاني، مهدي خان ۴۰ داني تلبير چې بيه يې ۵۶۰۰۰ افغاني، لطف الله ۱۵۸ راکه گزي لارگي چې بيه يې ۲۳۷۰۰ افغاني، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چې بيه يې ۲۲۶۸۰۰ افغاني، باگت نام ۱۲۰ داني چارتراش چې بيه يې ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دې ډول دملې بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده.

او په کې مولا جان جهادوال چې دنگرگ رئيس و گرم بلل کيږي، خو څرنگه چې نوموړی په پاکستان کې ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا پينحله پاتې ده.

پدې هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۸۵/۷/۷ /۱۳۸۶ گڼه ليک هم صادر شويدي.

حال داچې دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته.

داخو لا لارگي وه، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانگونه پرزه او تر خط ورواړول.

داسي چور په نورو ولاياتو کې هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دې څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه، د گمرک مالونه، د مخکو غصب، شخصي او دولتي شنمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چې پوښتنه وکړي؟.

د عامي روغتيا په وزارت كې يوه درغلی

وايي چې اوبه دسره راخړې دي ، چې زياتره درغلی شويدي دلور پورو چارواكو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر څو چې د لور پورو چارواكو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممكن بريښي. دكشفي ارگانونو د څيړني په پايله كې څرگنده شويده، چې د عامي روغتيا په وزارت كې يو شمير مامورين چې په رسمي بستونو كې مقرر، خو د انكشافې بودجې له لاري يې لور معاشونه تر لاسه كړيدي .
قضيه داسي شروع كيږي :

ددولتي چارواكو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني كې ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص وركړل شوي، تر څو د روږدو كسانو دندايي له پاره بندوبست وشي .

ددې پرځاي چې د روږدو كسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرگنديږي، چې داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراكيري ، په داسي حال كې، چې نوموړي اشخاص د معتادينو په پروگرام كې نه وو شامل.

۱ د حضرت علي د محمد حسن نزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ محمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردې چې څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاگه شوي چې احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال كې، چې د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت كې چې په يوه بست كې مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توگه ورته وركړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چې د انكشافې بودجې مدير ، حاجي فهيم دانكشافې بودجې غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تكنالوژي په بست كې مقرر و، خو دلار جوړوني له كبله په غير قانوني توگه له ۱۳۸۷ كال څخه تر ۱۳۹۰ كال پوري په غير قانوني توگه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجې څخه تر لاسه كړيدي . وليدل شي چې ددې درغلی پايله څه كيږي .
داډول خدای وركړي او باد راوړي بودجه ځيني كسانو ته ارزاني شوي و.

د حکم نه تنفیذ

یو پوه چې ابن خلدون نومیري د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زیات تمایل، تجملی ژوند، په گوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملی ژوند له پاره زیات لگښت ته اړباسي چې په اداري فساد لاس پوري کړي.

داین خلدون له وینا سره سم په هیواد کي یو شمیر چارواکي دذاتي گټو ، عیش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هرې لاري چې کيږي پیسې لاسته راوړي او دخان او کورنی له پاره لوړپوړیزي ودانی جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس و، اوس دوی او دوشنبه ده.

دباوري رپوتونو او مډیا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چې دبیلای بیلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفیذ ارگانونه په دي نه دي بریالي شوي، چې هغوي دپولیسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته حکم دتنفیذ دپاره ونیسي. دپه داسي حال کي چې دهیواد د کشف اوتحقیق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چې مجرمین دکشفي او امنیتي ارگانونو له خوا جلب او باید ونیول شي .

چي دا ډیره د افسوس خبره ده چې دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسولیتي او بي بازخواستي يي مهم رکن دي.

دامنو چې امنیتي ارگانونه مشکلات لري، پولیس عملاً په جگړه کي ولاړ دي ، ادرس يي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بيله لمبر دي .

اما بیا هم پولیس دتورناتو په نیولو کي دمجازاتو دتنفیذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپیسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددردنو او خطرناکو مجرمینو دپاره بيله کنترول له سرحدونه سمه زمينه برابره کړیده . همدا سبب دي چې کمزوری امنیت ،دفساد زمينه برابره کړیده او دمجرمینو فرارته لار هواره شویده .

دحوزي او يا مربوطه پولیس په نیولو کي گټه نشته، هغه هفته واره او يا میاشتتي حق تري اخلي او خپله لار نیسي.

د یوې ښځې دسنگسار

په هیواد کې د بشري حقونو په وړاندې یوه ستونزمنه مسله چې لا تر اوسه دافغانې سنتي ټولنه چې د پرمختګ او د اقتصادي پرمختیا وو کې دښځو په وړاندې لوی خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندې تاوتریخوالي دي چې له امله یې ښځې وژل کېږي ،وهل کېږي ،تپي کېږي او ان داچې په بدو کې ورکول کېږي او خرڅیږي ان سنگسار یږي.

دښځو په وړاندې دسنگسار سزا چې مور یې یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپانې په ۲۰/۹ /۱۳۹۲ ګڼه کې یو رپوټ د " یوه ښځه دسنگسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندې خپور کړېدې چې په کې ویل شوي دي .

وروسته له هغه چې پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قوماندانې وروسته یې خپلې کورنې ته وسپارل شوه .

په کنډز کې امنیتي مقاماتو یې بی سي ته وویل : چې اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندې مصونه ژوند لري دکنډز ولایت دپولیسو دقوماندانې ویاند سید سرور حسینی وویل : چې دغه ښځه درې ورځې دطالبانو په ولکه او پټڅای کې وه چې د کنډز ولایت په دشت اړچې ولسوالې کې شتون لري .

نوموړی داهم وویل چې طالبان دکنډز په ولایت کې پټڅایونه لري .

دڅینې په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیره له خوا یې چې طالب دي په دې ګومان چې له بل سړي سره ناروا اړیکې لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چې دهغې له طلاق څخه طالبان خبر شول نو دهغې دسزا له پاره یې په کرونو لاس پورې کړ .

اوس طالبان او دهغې میره دسیمی څخه تښتېدلې دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کېږي، او قاضي او فیصله یې په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلې فیصلې صادروي .

دایو افت دي ، تر هغه وخت پورې به خدای .ج. پرمور رحم ونکړي چې افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالطهر پوهنتون مشر شاعلي فتاوي وویل چې افغانې طالبان داسې مسلمانان دي چې بل ځای نمونه نه لیدل کېږي. طالبان اوس پوهیږي چې تناو دبل چا په لاس کې دي، لار تری ورکه ده، پدې پوه دی چې دبل کت تر نیمو شیو دي.

دهرات بشاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات بشاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولايت کي يې داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنيو او کورنيو شرکتونو سره لاسليک کوي ، دناوري کتي په تور تورن شو.

دنوموري موضوع څيرل او دوسيه کابل ته غوښتل کيږي او د کابل د استيناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ — ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فيصلي له مخي نوموړی په شپږو مياشتو تعلقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مگر د سترې محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ — ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضايي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او يوه مياشت تنفيذ حبس او نوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه ماليه او يو سلنه صکوک يې له قرار داديانو څخه نه دي اخيستي او حيف وميل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مگر سزا تنفيذ نشوه، او څو موضوع د تجديد نظر کميسون ته وړاندي کيږي، په پايله کي پورتنی حکم لغو او موضوع دعامه امنيت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برانت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسيې پايله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نږدي دي، چي يوه درغلي کونکي ته د سزا پرخاي تقدير نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفايت کوي ، چي دنامه پسوند يې (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برانت تر منځ لوي توپير موجود دي . څرگنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

گزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائيه محکمه برانت.
- دکابل د استئناف محکمه ۶ مياشتي حبس.
- د تمیز ديوان پنځه کاله او يوه مياشت حبس.
- د تجديد نظر محکمه برانت.
- څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

دبلخ مستوفیت

دسیل بین د را رسیدلي رپوټ په حواله په غیر قانوني توگه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو دتخصیص صادرول د خزاینو دریاست ، دبلخ دمطلي ارگانو په گډون، چي نور یی په سید محبوب الله شریفی د سید احمد شاه زوی او سهیل تابش دعبالصبور زوی لگول شوي .

نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد او په دي لیکنه کي یی د خاییدو امکان نشته ،نو په لنډه توگه یی یادونه کوو . لکه چي مخکي مو وویل د خزاینو دریاست ددوو تنو چي نومونه یی ذکر شول او دبلخ ولایت د سیمه ییزو ارگانو نو تر منځ دیوه جوړ جاري ، په ترڅ کي په غیر قانوني توگه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو تخصیص صادریری او دیوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول یی ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کیری، له بانک څخه ایستل کیری او داسي ویل کیری چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصیص ورسیری جوړشوي او پیسي یی تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولایت مستوفي محمد اسحق په دي پوهیری، چي دومره زیاتي پیسي څنکه لگیری او تخصیص راځي او ددولت ددارایی په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کیری، نو مسول گنل کیری ، او دغه راز هر یو سید محبوب الله شریفی او سهیل تابش، چي له دندي څخه دناوري گټي په اخیستلو پرته له دي، چي دبلخ ولایت سیمه ییز ارگان دومره زیات تخصیص ولري تخصیص لیری .

خو دقضیي د پیسو زیاتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحیت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بریښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورین دا اجرات او کرنی کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غیرقانوني اجرات دخدای او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر

د باوري رپوټو نو په حواله دچين ولسي جمهوريت، د مهاجرينو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرينو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضميمه وگرځول شوه. له نوموړو پيسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانگړي حوالي په اساس بصير احمد معتمد ته ورکړل کيږي. په دغه پيسو کي داخلاس او درغلي پيسي دپلټني په پايله کي تثبيت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پيسو له جملې څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنيو نمايندگيو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرينو له پاره د شير محمد اعنياري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لايحه موجوده وي ورکړل شويدي . پاتي نوري پيسي دمهاجرينو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معين عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معين فضل احمد عظيمي ، مالي او اداري رئيس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزيع شويدي . داپه داسي حال کي هغه مهاجرين، چي سختو ديځنی او گرمی ورځو کي له کارنديو ملکونو څخه ايستل کيږي هيڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پيسي چي دتعامل او معيار پرخلاف توزيع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصديق نه لري توزيع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شير محمد اعنياري دمهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران تورن او مسوول گنل شوي دي .

فضل احمد عظيمي ته څوک څه نشي ويلاي ولي داحمد ضيا لومړي مرستيال په قول دملي قهرمان دوستانو څخه دي . جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مگر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي. ولي چي مسول چارواکو لخوا په يوه بهانه او بله بهانه مخنيوي کيږي. ډير لږکيږي چي دوزير پخپل رئيس زور ورسپري او د رئيس په مدير .

زورپا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، د سردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکې چې شرعي اسناد په لاس کې لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولایت د شکر دري ولسوالۍ د کوچکین په کلی کې موقیعت لري او د شکر دري د ولسوالۍ له خوا یې د کابل محکمې د ۸۰ ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضایې قرار له مخې یې ملکیت ثابت شویږي، د حاجي همیشه گل له خوا په غیر قانوني توگه غصب شویږي .

دغه راز د څیړونو په ترڅ کې معلومیږي، چې همیشه گل غاصب او د محکمې له پریکړې څخه منتمرد او درغل گنل شویږي. د اوو موردو په اساس چې یاد ملکیت د سردار محمد نادر نعیم گنل شوي، خو بیا هم هغه له غصب څخه نه اوري او نه هم محکمې ته حاضریریږي ، یو کانتینر د ځمکې پر سر رږدي تر څو خپل تولید ثابت کړي . د شکر دري دپولیسو له خوا ولسوالۍ ته لیږدول کیږي او بیا هم دغاصبینو له خوا دوه کانتینره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځای کې پرځای کیږي، ددې د پاره نوالیدي ثابت کړي.

د محکمو او دپولیسو له خوا په داسې حال کې چې دغاصبینو مخه نیسي دساتنې وړ دي او دا خبره چې غاصبین تر اوسه ولي په سزا نه دي رسیدلي، دا دپوښتنې وړ ده ، هیله ده چې قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دیام وړ خبره داده چې همیشه گل دمیراحمد دقضیې اصلي خوا، لخوا وکیل ټاکل شویږي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي میراحمد نومي د دعوا نه تیر، مگر وکیل یې نه تیریږي، چې وایې (مدعي سست و گواه چست) .

د سردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطې نه چې حیا لري گټه پورته کوي .

داباید ووايو چې دزور او زر په څنگ کې یې حیایې هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراء نشته.

حاجی همیشه گل دمیراحمد د وکیل په توگه دعوا مخ ته وړي، چې اصلي مدعي میراحمد ددعوا نه انحراف کړیدی، مگر په چا یې مني؟

د مالیې په وزارت کې داخلاص او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچینې په رپوټ کې ویل شويدي چې د پنجشیر د آب دري د شرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چې له کورنیو چارو وزارت سره د غوښتي تړون لري ، کله چې خپل تړون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته د پیسو چک له وزارت ماليې څخه اخلي .

دوه ورځې وروسته محمد رسا نومي د خزانو د ریاست د تادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نوموړو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او د شرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چې پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چې ددریم چک پیسي د شرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چې پیسي انتقال شوي .

کله چې محمد رسا نومي پوهیږي چې موضوع افشا شوي نو پیسي بېرته د مالیې وزارت په حساب تحویلوي او قضیه د کشفې ارگانونو ته خبر ورکول کیږي چې وروسته له تحقیق څخه د مالیې د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیې پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توگه په کوټه کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دې برخه کې کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسې فکر کیږي چې دنوموړی قضیې تر شا زور واکان شتون درلود چې قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم بېه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چې محترم حاجي رسا د مقاومت په وخت کې د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه . رښتیا او دروغ به یې څوک سپین کړي؟

دبیزل جنراتورونو ترون

دهیواد جمهور رئیس حامد کرزي په کندهار کې، دبیریننا د ستونزې دلیری کولو له پاره په خپل ۵۱۹ — ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کې سپارښتنه وکړه، چې دهمدې حکم پر بنیاد A.G.N د عبدالغفار نعیمی له کمپنۍ سره ترون وشو، چې یوازې اووه دبیزل جنراتورونه 500KW هر یو له دوو پایو ترانسفارمر 500KVA سټیکرد نایزیشن پینلونو سره راوړل شول . هغه یو تخنیکي عوارض پیدا او کرینک شافت بی مات شو او پاتې شپږو پایو له 2MW څخه زیات تولید نه کړای شو . چې مسولین یې شپږ میاشتي لادرکه او د نوموړی پروژې کار په داسې حال کې ، چې ۵۹۴۶۴۸ ډالر AGN کمپنۍ ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانۍ یې داوارولو او د احاطې له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په تپه ودرید .

جالبه خبره داده چې د هیواد ټولې ادارې د نوموړی ترون څخه خان بی خبره ښيي، دکندهار اداره وايي چې دبیریننا انرژۍ وزارت له خوا یې ترون شوي خو دبیریننا وزارت خپله بی خبرې څرگندوي . سربیره پر هغې د کمپنۍ ادرس او پیژندنه چې نوموړی جنراتورونه یې قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسې بی څښتنه پاتې ده .

ځینې بیا وايي چې کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښايي چې مالومات ولري . خو دبیریننا د زیاتي اړتیا له مخې یو پلاوي د مالي د وزارت د استازي، د کندهار ولایت د استازي ، دبیریننا موسسي مرستیال انجینر همایون کوهستاني ، ددفتر رئیس الحاج نور الحق فقیر یار ، دبیریننا وزارت په ادارې چارو کې مرستیال انجینر محمد اکبر بارکزي ، تر ریاست لاندې وگمارل شول تر څو د جنراتورونو د پیرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .

AGN کمپنۍ د نوموړو جنراتورونو بیه ۶۷۰۰۰۰ ډالره ټاکلې وه ، نوموړی پلاوي د یادو جنراتورونو د ترون څخه بی خبرې په گوته کوي او وايي چې نوموړی پلاوي یوازې د نوموړی کمپنۍ د امکاناتو د مطالعې له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.

لنډه داچې د لگښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغې مسولیت پر غاړه اخلې . دادي داداري فساد یوه نوي ډول بیلگه ده . مگر پیسې ورکي ، چې اخیر کې نه جنراتور په لاس راغي او نه پیسې ، مگر پیسې راټولې شوي . دداسې کمپنۍ سره قرار داد شویډي چې چا ته یې ادرس معلوم ندي او یا ادرس نلري. دکندهار ولایت داداري ریاست ۱۱۲۳۳ / ۱۰ / ۸۸ / ۶ / ۱۰ لیک دشکایت ارگانهې محل عمومي ریاست په عنوان هم اغیزه ونکړه.

زموږ په هیواد کې داسې معاملي او اجرات کيږي، چې څوک یې اصلاً د کلاوي سر نشي موندلای. بله بیلگه: دپنجشیر د ولایت سرک، چې پنجشیر ولایت اصلاً یو سرک لري، چې چهارهي پکې نشته.

دحیرانټیا خبره داده ؛ چې سرک جوړ شویډي، مگر جوړونکی او دپیسو ډونر یې بی معلوم ندي.

یوازې ولسي کسان شکایت لري چې څوک غوږ هم نه پر نیسي.

د بهرنیو هیوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلگه

د یوې باوري سرچینې په حواله ویل کیږي چې د یوه استرالیایي تبعه وېلم رابرتس له خوا دیوه لفظي شخړې په پای کې فضل الریې مشهور په کریم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په میدان بنار کې په داسې حال کې وژل کیږي چې شپېته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنگ ته چې د شکور د سرتیم دي امر کوي چې کتار ته حرکت ورکړي ، چند راسنگ د کریم الله په موټر کې سپریږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدې کتار دروي او یو څو هوايي فیرونه کوي . او د شاهدانو له شهادت سره سم رابرتس دیوه لاسي بم په وسیله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوخي ، کتار د پکتیکا خواته روانیږي خو چند راسنگ د پېښې جریان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بیرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چې د هوايي ډگر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملې پولیسو له خوا بندي او وروسته له څیرونو ابتدائیه محکمه په خپله ۱۱۲ — ۵/۸/۱۳۸۸ فیصله کې نوموړی په اعدام محکوموي ، کله چې دوسیه د حق العبدی له پاره ستري محکمي ته راجع کیږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطع کولو له پاره حکم کوي چې بیا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ — ۲۱/۸/۱۳۸۹ فیصله کې د حق الله په برخه کې په شل کاله بند محکومیږي . دادي د بهرنیو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلگه او بی پروایي.

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چې د ۱۳۹۲ کال د چنگاښ د میاشتې په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحيم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چې په غیر قانوني ډول يې د ملي امنیت د موظفینو له خوا يې شرکت پلټل شويدي ، چې له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ — ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چې دخپلو کارکونکو د وهلو ډېولو سربیره ۴۲ عرادو زړهي وسایطو، چې د ایتا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلټونو د گرزیدني کارتونه او کمپیوترونه له خان سره وړي دي .

او زیاتوي چې دغه دسیسه د عبدالقیوم کتوازي له خوا ، چې مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چې نوموړی والي وو نو ورسره بیژندل او له ما څخه یې څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چې ددوستانه اړیکو له امله یې غوښتنه پوره شویده .

خو کله چې موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیري او لیکي چې یو شمیر زړهي وسایط له جعلی پلټونو سره ، چې دولسي جرگي او مشرانو جرگي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرايونوکي ، چې یو ډېگرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلکو ورڅخه گټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چې پر یو شمیر دولتي ادارو ترورسټي حملې وکړي ، چې د نوموړو پېښو د مخنیوي له پاره یې دغه کار کړيدي .

د گمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیري ، په پایله کي یې ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چې په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د گرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلټونه او ۸ قطعي د گرزیدني کارتونه د مشرانو جرگي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه دانې کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنگچه په لاس راوړل کیري او ۴۳ عرادې زړهي واسطې چې د خاوندانو هویت یې معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چې جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیري ، څرگندیږي چې ۲۲ جلدو جواز سیرونه جعلی دي . میرزا کتوازي نه چا بازخواست ونکړ .

په ډیر زحمت بندی شو ، چې وروسته ژر خوشي شو ، ولي چې دمشرانو جرگي مشر مسلمیار یې شاته ولاړ و . په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مگر بیا هم څرنگه چې رابط لري د بند نه خوشي شو . پیسه او بډي کار کوي، مگر واسطه هرځای کار کوي او په مور کي ډیر دود ده .

په مور کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کتوازی، فکر نه کوم چې مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر .

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هيواد كې يو شمير كړي پرته له دې چې خپلو ديني او عقيدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وكړي، په دغه كره غبرني پېښي لاس پورې كوي ترڅو، چې نا جايزه او ناروا گټې تر لاسه كړي چې موږ يې يوه قضيه د بيلگي په توگه خپروو.

داسې مثالونه ډير دي، دلته هغه ليكم چې زما سيل بين ته په لاس راغلي دي، داسې ليكل شويدي. د ملي دفاع وزارت د لوژسټيک درياست له خوا د ۲۱ قلمو روغښاتو او مېلابلود كال ۱۳۹۳ د اړتيا دوسيه جوړه او دنوموړی وزارت دخريداري څانگي ته يې ليرلي ده چې بيه يې ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني كيري. په لومړي گام كی د نرخ اخيستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چې معلوم نه دي له كوم شركت ،كوم دوكان ، كومي مغازي او په كوم ځاي كې يې نرخ اخيستي دي.

په دويم گام كې چې موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خريداري د اداري ډېرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو. لنډه داچې د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چې په ټيټه بيه افرونه شپږ سوه پنځوس مليونه ، بل افر ۹۸۰ مليونه ، بل ۱۱۰۰ مليونه ، بل ۱۵۰۰ مليونه او وروستي افر ۱۹۹۹ مليونه په ډاگه شول.

هغه قرارداد چې دوه مليارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چې په فساد كې لاس لري هغه قرارداد کونگي ته ۱۹۹۵ ميلونو افغانی، چې لوړه بيه يې درلوده او له اخيرين قيمت څخه پنځه ويشت مليونه دالره تفاوت لري يو ښكاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً ديوى دودى بيه لس افغانى ده، په هر ځاى كى چې وى بيه يې هماغه ده او يو ليتر ميلال چې بيه يې ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانيو ده ، او هغه نرخ چې د پېروډني هيات اخيستي ده ، بيه ديوه ليتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانيو ده . وگوري څومره تفاوت دي. دابو مثال و، چې عرض شو.

هيواد كې عمده فساد دهيواد په خريداري قرار دادونو او د گمرک په محصول او قاچاق كې دي . يعنې په خريداري او قرار دادونو كې قيمت لوړوي، شكايټ يې نه پورته كيري، ددواړو گټي پكې تضمين شوي وي . او گمرک برعكس قيمت كېننه ليكي چې بيا ددواړو خوا گټي تضمين كيري، او قاچاق او يا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورين حق اخلي او دمر اقبټ نه سترگي پټوي . قضيه پټه پاته كيري، غوږ تر غوږ نه خبريږي.

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل کوي او تر ټولو خان بي وسه گني او يوازي غم خوري. اوربيلي مي وه چي ددولت کوم چارواکی دکومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس کي بندي وو . کوم بنديان چي له نوموړی سره په بوه کوټه کي بنديان وو، ورځه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچارواکی په موده کي څومره بدې اخيستي وي او عيش نوش به دي کړي وي ؟ نوموړی چارواکي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اډانه کي يوه څوکی درلوده لږ او ډيري بدې وي خو اوس چي چور او ټالان دي زه بندي يم . دغه کيسه کت مت د پښتني بانک دپنځه دیرشو مليونو ډالرو داخلاص دقضيي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضيو کي صدق کوي، چي سری په دي باوري کوي چي رښتيا هم چور او ټالا دي. دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولايت دامنيت د اسټيناف دديوان د ۲۵۵ — ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اور دي او مور يي لنډيز رااخلو، په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلی و حیات الله دياني، او نور مسؤل امران .

تښ په نامه ديو شمير شرکتونو دامورينود مرستي او همکاري په پايله کي دغه اخلاص په داسي ډول رامنځته کيږي :او شرکتونه ددرغلي په توگه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمين کورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه دیرشو مليونه ډالره دقرض په توگه اجراشويدي.

دنياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم ورکرم، رشوت ووايم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورينو په گډون يو عادي جرم ندي، بلکي ملي خيانت دي، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهائي نه خورل کيږي، حق بايد ورکړي. کت مت د ميوند برکي غوندي کيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمين، قاضي القضاات عظيمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کيدو امر اخلي.

وايي چي دکابل بانک قضيه تردي لا ویرنه ډکه ده.

داکيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراچيدي ده.

چارواکي هم په ميځ وهي او هم په نال؟!

په هيواد کي دچاپيريال دککرتيا په اړوند ، چي څه ډول يي مخنيوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړيږي او پريکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنگ مهم لامل يي د بي کيفينه او تبت کيفيت تيلو واردول دي، چي مخه يي نه نيول کيږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي يي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرځلاو زمينه برابرو وي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دنويد ايل شرکت ديوه ليک پر ترڅ کي د جمهوري ريا ست مقام ته په يوه ليک کي ليکلي، چي دنويد ايل شرکت سره تړون لاسليک کړيدي چي د هغه له لاري هيواد ته تيل واردکړي ، کله چي دنوموړو تيلو اووه ټانکره تيل د مسولو ادارو له خوا نيول کيږي او گوري چي تيل بي کيفينه دي نو دهغوي د خرځلاو مخه نيسي او په ليک کي يي داسي ويل کيږي، چي له نوموړو تيلو څخه دڅښتو پخولو په بڼو کي کار اخيستلاي شي. نو له همدې امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تيلو مخه ونيسي او واردونکو ته يي سزا ورکړي ، پر عکس دافغانستان داسلامي جمهوريت دجمهور رئيس مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم دشرکت دچل ول سره مل کيږي او په خپل ۱۰۷۲ گنه حکم ورکوي، که چيري له نوموړو تيلو څخه په ځينو مواردو کي گټه اخيستلاي شي، دکتي اخيستلو موارد دي تثبيت او داروندو ارگانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرځلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هيواد لوړ پوړي چارواکي د شرگتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهيږي چي موټرو لوگي دهيواد فضا او د بڼيو لوگي کومي بلي فضا ته پورته کيږي ؟

او پدي ډول دکتي اخيستلو زمينه برابريږي . او پدي بهانه يي ارزښته تيل دنورو تيلو سره گډ او بيا په لوړ قيمت بازار ته عرضه کيږي، داسي عمل يوازي نه بلکه په دوام داره ډول تکرار يږي ، چي کله يوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبيک ويل کيږي او ضرر يي عام وي .

د محصل تبادلې

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني د عبدالباري زوی، چې دغزني ولايت اوسيدونکي دي د ۱۳۸۴ کال د زمري دميانشتي په اووه لسمه نيټه، چې دداکتر هاشم تبتوني په تور او له دبنمنانو سره دمرستي په تور نيول شوي و او عبدالروف چې د ۱۳۸۶ کال دسلواغي دميانشتي په شپږمه گڼه قرار له مخي دستري محکمي دعامه امنيت ديوان له حکم سره سم په شل کاله بند محکوم شويدي .

او دغه راز عبدالغني، چې د ۱۳۹۲ کال دتلي دميانشتي په ۲۴ نيټه د ۲۲۶۷ گڼه قرار له مخي په پنځه کاله اويوه مياشت بند محکوم شوي و او دسناټور بخت بي بي دزوی ميرويس او زوم بي د حکمت الله په نامه ، چې دپوليسو افراد ؤ ، دمخالفيانو له خوا نيول شوي و، چې وروسته حکمت الله په قتل رسول شوي او زوی بي چې په هند کي ددويم صنف محصل و، دهغه په بدل کي دخلاصون غوښتنه کړي وه، چې نوموړی دوه تنه جنابيت کاران د تبادلې په ډول خوشي شول .

نو دا په هيواد کي دجرايمو يوه بل ډول بيلگه ده، چې له بده مرغه زموږ په هيواد کي يي رواج موندلي دي.

داسي تبادلې په ډيره ظالمانه دوسلو او مخالفيانو لخوا څو ځلي تکرار او دمجبوريت له مخي عملي شويده.

گرگان گيري او اختطاف ناوړه پديده د پاکستان نه افغانانو دځان سره راوړيده ، چې دا پخوا افغان هيواد نه پېژنده .

داسي د تبادلې معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کې چې د خوست ولایت د ملي امنیت د ۸۲ ادارې په پخواني مدیر فاروق جان باندې پورې شويدي په کې ویل شويدي: کله چې نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوايي دمیاشتي ددیارلسمې نېټې د څلورم نمبر مصوبې له مخې د هغه پلاوي په ترکیب کې، چې دگمرگ، امنیتیه قومانداني او دترافیک د مدیریت استازي په کې گډون درلود دنده ترسره کوله، چې ترڅو دښې لاس اشنترنگ موټرونه او دنورو موټرونو دښې په ټاکلو کې گمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یې پلټونه توزیع او دموترو په بیه کې کموالي راوستي، چې له امله یې ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجې ته اړولي دي، چې په دغو پیسو کې دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغانی کيږي وروسته له تحقیق څخه کله چې موضوع محکمي ته راجع کيږي، د خوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمې نېټې د ۱۷۸ فیصلي له مخې په دولس زرو افغانیو جریمې متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقې نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادېدو او اختلاس یوه قضیه چې دپریکړو دڅرنګوالي په اړوند یې قضاوت لوستونکو ته پریږدو . دلته سناسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راګرځوم ، چې دلته انصاف منظر ندې نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کې په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شويدي ، په رښتیا چې انصاف نشته . په محکمو کې داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کې ډیري کیسي اوریدل کيږي.

دکلاب الدين شيرزايي پور

کلاب الدين شيرزايي ۲۵ مليارده پخوانی شني (جنشني) پيسی، د دولت نه پور وړيدي او دده دبانک شتمني گنګل کيږي ، مګر د بي مسؤليتي او بي تفاوتی له کبله داشتمني ۲۵ ميلونه افغاني دکنګل سره د مزار شريف دپښتني بانک دمدير بناغلي محمد ياسين لخوا د دادمحمد بانک ته ليردول کيږي . او پدي وسيله دولت ته يوه لويه خساره رسيږي .

ګرچي محمد ياسين تر ډيره وخت نه ورک و .

کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي کيږ شو . دده په بند به هيڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم دفساد نه ډيرو نه يوه نمونه ده .

بناغلي محمد ياسين او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه و مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره بي هم سرښورولي وي .

ولي پوه دي، هر سري پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .

که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دايمان په برکت کيږي او ملي ارزښت ورته ارزش نلري په بي ننگي کي ډوب دي .

ګرچه کلاب الدين شيرزايي مړ شو ،خيني وايي په مرموز ډول ووژل شو .

دتميز ديوان د نوموړي دوسيه تر اوسه فيصله نکره .

شيرزايي هم نه بي واسطي او نه بي پيسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

کلاب الدين شيرزايي خنګه ووژل شو ؟

ديوي باوري سرچيني له رپوټ سره سم کلاب الدين شيرزايي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو څخه وو د ۱۳۹۰ کال د لړم دمياشتني په اووه لسمه نيټه د قلمي تفنگچي په واسطه د څلورمي ناحيې په سيمه کي وژل کيږي . پوليس د قاتل په لټه کي کيږي او په پايله کي رامش نيسي ، لنډه داچي دنوموړی قضيه ددويمې حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۲۶۸ — ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فيصلې کي رامش نومي ته برأت ورکول کيږي .

او دکابل استيناف محکمه په خپله ۵۳۰ — ۱۳۹۱/۴/۱۸ فيصله کي دابتدائيه محکمي پريکړه تائيدوي،

بالاخره نوموړی فيصله دستري محکمي دديوان له خوا ردیږي . داچي بيا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشيني خاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسيد ؟

داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان بي اداري فساد زورورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائيه او استئناف قاضيانو نه چا ونه پوښتل .

د ټيمور شاه اعدام

هغه وخت چې د ۱۳۸۶ کال د لړم د مياشتې په پنځلسمه نيټه ، د جمهوري د رياست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمينو د اعدام حکم صادرېږي ، نو اړوندو ادارو ته د نوموړی حکم سپارښتنه کيږي او د محبس قومانداني گمارل کيږي چې نوموړی شپاړس تنه له نورو محبوسينو څخه جلا تر څو د اعدام حکم ورباندي عملي شي.

نوموړی چې بايد د لومړي نمبر قول اردو په پولیگون کې اعدام شي، نو د يوه استعلام په ترڅ کې د ملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پوره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چې استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کې شتون نه درلود .

وروسته د محبوسينو د عمومي رئیس د تلیفون له لارې، چې گواکې موضوع يې له لوی درستیږ سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چې ټول ۵۲ تنه کيږي دپولیگون په خوا روانيږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چې نوموړی بله هلته رسيږي ، هغوي مزاحمت ايجادوي او ان داچې هغوي تحقیر او توهین کيږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کيږي او د شپې تیاره خوريږي . د یادوني وړده کله چې محکومین د سمونيار ضياء الدين له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کې دجان گل له خوا چک کيږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا يې ورسره توکي اخیستل کيږي او د نوموړی له خوا ولچک کيږي ،ټول معدهوین دشاله خوا ولچک کيږي ، خو ټيمور شاه د مخي له خوا . نورو معدهوینو پر سر مخصوصي خولی اچول کيږي، خو دټيمور شاه پر سر دسما ل اچول کيږي .

لنډه داچې محکومین د شپې په اتو بجو نوموړی د اعدام ځای ته درسيږو سره معدهوین له موټرو څخه کښته کيږي او شایي ديوال او مخ يې دغرب پلو ته په کتار درول کيږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چې سره له دومره تلاشيو ټيمور شاه سره یو ميايل شنه، چې سیمکارت يې دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچې قصاداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او ټيمور شاه په داسې ځای کې درول شوي وو، چې ديوال کنډو درلود ، کله چې حکم ورباندي تطبیق کيږي وروسته لیدل کيږي ، چې د ټيمور شاه جسد دهغوي په منځ کې نشته او تښتیدلی دي ، په ډیر مهارت گام په گام ورسره مرسته کيږي .

دټيمور شاه دتښتیدلو په پېښه کې یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چې مخکې جوړه شوي وه، چې واره مامورین لکه سيدخان د محمد باسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپيژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبدو یوه بیلگه وه، چې یوخطر ناکه جنایت کار يې په پایله کې له اعدام څخه خلاص شو .

ټيمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چې د لس زرو دالرو په مقابل کې په سالنگ کې وتوانيدي چې فرار وکړي او مخ کې هم یوه بهرني ښځه گروگان نیولي ؤ ، چې دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تښتې موفق کيږي .

د محبس مامورينو دده دتښتې دپاره گام په گام پدې ډول زمينه برابره کړه:

1. اعدام بايد د پلچرخي محبس په دننه کې وای، نه دپولیگون په میدان کې.

2. کیدای شواى چي اعدام نه په ډلبزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
  3. اعدام باید په رڼا کي شويواى ، نه دښپي په تياره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تياره وه.
  4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
  5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
  6. دی په داسي ځای کي ودریدی، چي دکتار په اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.
- نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل خدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژى.
- مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ يي دوسیه په تگ او راتگ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیر شوي حبس باندي بسنه کوي.
- تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب اسټالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

دالبيروني پوهنتون رئيس

دالبيروني دپوهنتون دمحصلاڼو اتحاديي ديوه ليک په ترڅ کي مسولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبيروني پوهنتون رئيس ، محب الله بارش محمد ايوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبيروني پوهنتون بيا رغاونه پرغاړه لري ، اخلي او دغه راز محمد ايوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او گل مير نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړيدي . څرگنده فساد دي ، بيارغونه درئيس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحيت دي . دا ټولي کلاه برداري ده .

موضوع له تحقيق وروسته محکمي ته ځي او د کاپيسا ولايت ابتدائيه محکمه په خپل ۶۴ — ۹۰/۴/۵ گڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داخلاص شويو پيسو په معادلو ورکړي په سزا محکمي . خو بالاخره چي موضوع داستيناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برانت ورکول کيږي . بناغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه و ، چي يو محصل نه بي ولندن ته د ليرلو په پلمه زر دالر رشوت واخيست . پداسي حال کي چي د محصيلنو ليرل د وزارت کار دي .

نوموړي پدي لور مقام بيا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکر . بارش په څو نورو قضيو کي ښکيل دي . مور د محکمي په پريکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو . يوازي دومره يادونه کوو چي رسنی هميشه دقانون پر تنفيذ ارگانونو تور لگوي ، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کيږي نو دچارواکو د ملا تر له امله ورته سزا نه ورکول کيږي .

هيله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنيوکه کونکو رسنيو دنيوکه کومه چاره په کي نه وي . مگر اقاي بارش ددي روښانه فريب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه ليد .

داچي ديو علمي او اکادميک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي گتې دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي . پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي . او دمحمد يونس قانوني نه بي ۵ زره ډالره اخيستي و .

حيرانونکي داده چي داسي حمايه کړي او بي تفاوتې يو ډبل حمايه کيږي . بناغلي بارش باندي دمحمکي حکم صادر شوي و ، مگر دکابل پوهنتون کي په تدرئيس اخته ، پوليسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحمکي حکم بي تنفيذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ — ۸۹/۵/۲ فيصلی په اگر او مگر دوسيه داعترض تر نامه لاندي دفرار زمينه برابره کړه . استاد بي دا ډول ککر وي ، نوردي خدای رحم وکړي .

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسی یو ریپوت تر لاسه کړي و، چې پکښې ویل شوي و چې د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه، په بیلابیلو جرمنوزو تورن کسان پرته له دې، چې قانوني کړنې تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کې، له نظارت خاني څخه خوشي کړيدي .

کله چې موضوع څیړل کيږي علیشاه پکتیوال، چې د کابل د امنیه قومانداني جنایي امر و ، وایي چې په عسکري کې د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چې قوماندان امر کاوه مور هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چې د کابل امنیې قومانداني د سرقت مدیر دي وایي: چې عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصار کې اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه گر او هم کل کوزه وو.

لنډه دا چې د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کيږي ، داسې څرگنديږي چې عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یې د نظارت خاني څخه خوشي کړيدي. خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چې کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داروندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي وای. خو داسې هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دې باور دي ، چې دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شويدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کې په بند محکوم شو.

نوموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشوای کولای ولي، چې دداکتر اشرف غني په قول دولت یو سهامی شرکت دي ، ددې دپاره چې جزا نوموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مگر هیڅ ونشوه .

چې د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټې ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مگر بلي محکمي د ۱۷۳ گني د حکم له مخي نقض کيږي. دمجرم په گټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چې دعدالت نه فرار وکړي.

د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسيایي ميانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زري اوسپني د تور غوندي دلاري راوري.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لاری موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپين بولډک له لاري پاکستان ته اړول کيږي، چي د محصول پيښي يي ۵۳۴۳۵۲۶. افغاني اټکل شويدي.

دهغه جعلي نه د صلاحيت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کيږي د تور غوندي په بندر کي ساتل کيږي، موضوع د مالي وزارت ته وړاندي کيږي نو امر ورکول کيږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخيستل سي او هغه تاجران چي ټينډلي دي شپېته سلنه جريمه دي هم تري واخيستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت ۷۵۷ لار يو په بدل کي، چي ټينټول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحيم او طالب نومونه يي دي په تضمين کي پريريدي.

د فيفون بارچالاني شرکت ۱۸ لاریو په عوض کي ۳ لاري په تضمين پريريدي او وروسته تر پلټني د هرات ولايت د ابتدايي محکمي په ۱۳۱ فيصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکوموي او فيصله کوي . چي پلورونکي، اخيستونکي او هم د گمرک د رييس صديقي څخه تحقيق وکړي.

لنډه دا چي د يوه اوږده تحقيق د بهير څخه د تورنو کسانو او په فضيه يي پنځه ټنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهيم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸. ميليونه عوايدو د زبان په اړوند چي خپلي دندي صحيح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستيال بناغلي فضل احمد فقيريار ، محب الله د حيات الله زوي ،څارنوال عبدالمتين حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضيه کي دناورو اجراتو له کبله گرم بلل کيږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فيصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسيه مسترد کړي.

او محکمي لکه دپخوا په شان پر عدالت سترگي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد گرځي.

او په نيولو کي يي يو کس هم چندان علاقه څرگنده نگره. دلته هم خاينانو يو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هيات چي فيصله يي بررسي کړيوه او نه د گمرک ماموران. دا دفساد څرگنده نمونه ده.

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د بوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زورواکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چې له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري يې وارداتي تیل، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شويدي. د حیرتانو ذخیره چې د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغې کې ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چې په ۱۳۷۲ کال کې ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پترول وارد اوله هغې څخه ۱۴۸۱۳۸۵ تر لاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندې د مجاهدينو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو بیزل او له دې جملې څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ تر لاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدې ډول په ۱۳۷۶ کال کې پترول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغې څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي. خو د پاتي تیلو بیه يې نوموړي شرکت ته ندي ورکړي، نو خپل عرض پانه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندې کوي او په دې برخه کې حکم کيږي، چې خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسې تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چې د چور په وخت پوري اړه لري. دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلگه ده، چې مونږ ترې یادونه وکړه.

تجربه ښی چې دمامورینو بې تفاوتې او بې کفایتې، دفساد پر څنگ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چې پوښتنه وشي چې ولي؟

پدې حصه کې دریاست جمهوري مقام (۱۲۵۰ — ۵,۳,۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالی ټلوالو له خوا جوړ شويدي .

زمونږ په هیواد کې په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مگر عملي جنبه يې نشته.

مثال (۷۸)

په بهرنیو چارو وزارت کې د ۱۵۰۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضیه داسې شروع کېږي چې د بهرنیو چارو وزارت، د وارداتو مدیریت په خپل ۱۳۸۴/۱۲/۱۹-۱۴۰۰۸ کڼه لیک، د داکتر عبدالله په لاسلیک د هرات نماینده کې ته لیکي چې ۲۵۰۰۰۰ دالرو له جملې څخه چې په نوموړي نمایندګي کې شته ۱۵۰۰۰۰ زره بې نغده توګه مرکز ته راوړي، تر څو د فرعي حساب له مخې د دولت حساب ته شاملې شي.

وروسته کله چې د تقییش د مدیریت له خوا د نوموړی نماینده کې کارونه پلټل کېږي، دې پایلې ته رسېږي چې نوموړی پیسې د دولت حساب ته نه دي شاملې شوي.

نو په پایله کې د قانون د تنفیذ د ارګانونو له خوا ځیرل کېږي او په پایله کې محمدالله افضلې د هرات د نماینده کې رئیس، محمد اسحق مومند د محاسبې مدیر او د هرات د نماینده کې اداري مدیر عبدالغفار جمشیدي د نوموړو پیسو د اختلاس په تور تورن پیژندل کېږي.

څرګندېږي چې محمد اسحق مومند چې د قضیې اصلي عامل دي، ورکېږي او ماموریت پرېږدي، خو د انټر پول پولیسو له لارې یې د نیولو هڅې شوي دي، چې ان انټرپول یې هم په موندلو کې تر اوسه بریالي شوي ندي.

دلته دا دود شویده، چا ته چې پیسې په لاس ورغلي، بیا په هیڅ صورت ورکولو ته حاضر ندي.

یا مثلاً د پولیسو یو مامور چې مجروح نومېږي، د ۵۰ زرو کلدارو د بڼو زمینه برابره شوه، یو ملګري یې اخطار ورکړ، چې امر درباندي خبرېږي. دده استدلال داؤ، «چې پنځوس زره کلداري پدې ارزي، چې پر طرد سم».

هغه ټول هم وسول، دوه کاله طرد و. وروسته بیرته واسطې او یا پیسو کار وکړ.

د هرات د پیسو باید هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتیاط نه کار اخیستل شوی وای، چې باید ورکې شوی نه وای.

(I.S.S) شرکت

د فساد یوه بله بیلگه چې د اړوندو مسوولینو له خوا په څومره بې تفاوتې ورسره عمل شویږي، چې رپوټ یې په لاندې توګه خپریږي.

د I.S.S کمپنۍ چې یوه خصوصي کمپنۍ او د لوژسټیکي توکو د تهیه کولو دنده یې درلوده په 1384 کال کې 1384/2/16 10705-1 نېټې جواز له مخې د بصیراحمد د خیر محمد زوي په نامه جوړ شوي، چې اصلي واکداران یې دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پورې 197484625 افغانۍ د ماليې له اړخه پوروري چې نوموړي شرکت ورباندې قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال په عنوان وړاندې کوي چې په اړوند یې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم داسې حکم ورکوي 297-1391/3/22 وکتل شو " د عارض د عرض پاڼې د غوښتنې له مخې د نوموړي مالیه دي بیا وځیرل شي او ضمناً تر څو چې بررسی پایلې ته رسیږي وروسته د تضمین له اخیستلو مالیه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحویل شي " کله چې موضوع ځیرل کیږي نوموړي شرکت سربریره پردې چې مالیه یې نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهیزات چې د کورنیو چارو وزارت له پرتو ټوکول سره سمه باید امنیتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افریقایي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولې وسلې او مهمات له خانه سره وړي او معلومه نده چې چیرته به وي، د قسطنونو سره وتښتید، ولي چې ضامن یې نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پای کې د نوموړو زیاتو پیسو د ماليې ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکیدو لامل دادي، چې د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال له خوا یې د خنډ زمينه برابریږي .

فساد اداري یوه ساري پېښه ده، که یو څه ونه ویل شول نور یې هم زده کوي ، چې په همدې ډول زموږ په هیواد کې یې سراسري جنبه وموندله ، ان بهرنیانو هم زده کړل .

په دې موضوع کې هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځېدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنیو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نیوله .

عالمه دارايي او ملي ګټې څوک پورا نه کوي او د ډاکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقیب.

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بدانند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتوانند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی آغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باناد موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زره دار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادبوم بزرگ ورزشی برای متسویین اردو اعمار و تمرینات قطعات کومانندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود. زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسباب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب، غصب و شهرک بالای ان اعمار شده).

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه ی 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلپاغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحبث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر)

حدود بیست جریب زمین حربی بشونخی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین ليله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دپیو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرانجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

زمین غنډ تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.
زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوی 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پبله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.
ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخي و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)
خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زره دار هرات و سایر جزواتمهای
مربوط اردو .
ماخذ: اداره ی جیو دیزی و کادستر افغانستان .
عبدالروف لیوال.

په ننګرهار کې د ځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او يا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دين دارشاداتو له مخي حرام او عاملين يي د سزا وړ بللل کيږي.

سر بيره پرهغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبليږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ يي لاندي څيږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي ځنگه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بيت المال وي او يا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا يي لری د هيواد په بيلا بيلو ولايتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هيواد د خلکو له خوا د نيوکي او کرکي لامل وگرزید ،هماغه وو چي د جمهوري رياست د مقام له خوا يي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰- ۸۱۸۵ حکم له مخی د ځيرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند يو پلاوي د ننګرهار ولايت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

حيات کله چي د ننګرهار ولايت د سرخرو د په ولسوالی کي د غصب شويو ځمکو اسناد څيږي نو داسي ارزونه کيږي، چي په رښتيا دغلته پنځه ويشتره جريبه دولتي ځمکه غصب شويده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارگوټي جوړ شويدي.

1. داستاد سياف په نامه شهرک ،چي د شيخ مصري سفلي په سيمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او وپشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جريبه ځمکه کيږي، اتحاد اسلامي محضي يو نوم دي ، يوازي محترم عبدالرسول سياف تري گټه اخلي.

2. د پيرسيد اسحق گيلاني په نامه ښارگوټي، د شيخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او وپشل شويدي، چي ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي احتوا کوي.

3. قومي ښارگوټي (ولس ښارگوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجينر غلام حيدر تر رياست لاندي جوړ او وپشل شويدي، ۲۵۰۰ جريبه ځمکه په برکي نيسي.

4. د شهيد عبدالقدير ښارگوټي ، په نامه چي د خير آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي او وپشل شويده او ۱۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي.

5. دچمتلي بنارگوتي چي په سرخرو د کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمرې يې توزیع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا مخکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکیل له خوا د پېژندنې، احمد گيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب

چي د سلو جريبونو سند يې پلاوی ته وړاندي کړيدي، په نوموړو بنارگوتو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳

جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کاتال او د ولايت د مقام له خوا يې نوم لږ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني ورده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي، حال دا چي د

۵۰۰۰ جريبه ځمکي د وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يې غصب کړيده.

داسي څرگنديږي، چي پورتنی کسان په جهاد کي مطرح کسان و، چي جهاد دخداى او وطن دپاره نه و، چي نن په غصب تبديل شو .

مصونیت که معافیت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاڼي د وري پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په يوه اوږده مقاله کې، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د " پارلماني مصونیت تر سيوري لاندې څه تیريږي " دا لیکنه خپره شوي چې مور یې لنډيز را اخلو: څرگنده ده چې حکومت او پارلمان د اخلاقو او علمیت ترمنځ توپیر ډیر دی .

په لومړي سر کې دولت درې ګونو ځواکونو یو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسايلو کې یې ملي دريځ درلود.

د قانون جوړونې بهیر چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبتې وه، لنډه دا چې د ملي شورا په پنځلسمه دوره کې د لاسته راوړنو په نسبت نیمګړتیاوې او کمبودیو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنگه کولای شي، د خپل د نه مشروعت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبې پایلې او د ټاکنو کمیسیون د ناقص مدیریت، نامني او د بهرنیو زیاته مداخله او په پایله کې د زر او زور ځاوندانو هڅې دولسي جرګې ته درسیدلو په لار کې. دولسي جرګې غړو له اول تر اوسه د قانون جوړونې په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کې زیاتي نیمګړتیاوې درلودې او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتیاز اخیستلو او شخصي کتو باندي ولاړې دي.

پدې ورستیو کې زیاتي افشاګرۍ وشوي او خبره دي ځای ته ورسیده ، چې دولسي جرګې غړي په بله بیزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازې، د مخدرو توکو قاچاق، کمیشن کاري ، وژني، تښتوني، د زور زیاتي کارول او له دولتي دريځ څخه ناوره ګټه او ..... لکه چې په رسنیو کې خپاره شوي دولسي جرګې شپږ تنه هر یو ۱. سلیمان خیل ۲. لالی حمیدزي ۳. تمیم ۴. محسنی ۵. حاجي ظاهر قدیر ۶. همایون د ماليي وزیر حضرت عمر زاخیلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنیو چارو پخواني وزیر لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګې یو غړي نور سادات د یوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لویې څارنوالي تر تعقیب لاندې راغلي ، چې په رسنیو کې د زیاتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته یې ټکان ورکړ او داسې نور....

خو په خواشینۍ سره چې ځینې قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کیږي.

منهیم وکیلان تحقیق ته حاضر نشول.

په یوه وروستي کال کې ولیدل شول، چې د ملي شورا دد وارو مجلسونو ددې ممانعت وکړ، چې د پارلمان له غړو څخه تحقیق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندې شویده.

دوکیلاڼو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غضب او دوزیرانو استیضاح کې خلاصه کیدي، آن چې پخپله دولسي جرګې په دننه کې دالرونه سره تبادله او وپشل کیږي، دهیڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پریریدي ټولي ورځې په کمیشن کاري پسې ګرځي او دچورلمان لقب یې وګټي.

هغه وکیلان چې په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به یې عدلي او قانوني ارګانونه ته پېژندلي وای.

دویم دا چې ځینې استازي چې واقعاً پوه او صادق شخصیتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرگنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کې یې باید ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چې تورلگول کېږي عدلي او قضايي ارکانونو ته وروپېژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پایله کې لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کې ولسي جرگه خپل ملي او اسلامي حقیقت یو ځل بیا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړيوي. اوس دملی شورا غړي نه یوازې مصونیت لري، بلکې معافیت هم لري، مگر تر ټولو لویه ستونزه چې دقانونیت، عدالت لوی خنډ دي هغه دملی شورا غړي دي، چې دهر قانون ماتونکي، زورگري، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په گټه کې ورسره شریک دي، چې دا پخپله وکیل هم پري قانع دي، دا هغه وکیلان دي، چې ۶۲ تنه یې غیر قانوني په شورا کې ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قیس حسن هم د مخکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکایت لاندې دي، مگر حقیقت ونه لیدل شو، ځکه وکیل خو یو دبل گټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبیر او غلطه گټه پورته کېږي.

اوس باید بالاخره ددې سرطان دداني چاره پدې وکړي، چې د پارلمان دانهلال لار هم وسنجول شي.

کله چې ددوي جیبونه خالي شي داستیضاح دپاره پلمې جوړوي.

په کال کې درې میاشتي رخصتي، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کې ۱۰۲ ورځې کارکوي. بیا هم غیر حاضرې کوي .

کله یو وخت وزیر سلب اعتماد شويدي، په لنډ وخت کې بیا په ډیر لوره شمیره اعتماد تر لاسه کړيدي، لکه دسرحداتو وزارت کې اسدالله خالد ناکامه، مگر دملی امنیت عمومي ریاست کې په ډیرو لوړو رایو کامیابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنیو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رایو بریالي راوت، داخبرې ټولې په جوړجاړي پورې اړه لري، چې دملت د تش په نامه داستازو نه لیدل کېږي.

جنرال عبدالرشید دوستم

د دوستم په اړوند ډیرې تبصرې او څرگندونې کورني او بهرني خپرونو کې نشر شويدي، مگر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي . کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملگري ، کله دهغه مخالف ، گلبدین حکمتیار په غیز کې ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یې په لاس کې ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دماهدینو نه د پاکینو دپاره مخکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کې مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچوه او خپل لومړي مرستیال په توگه یې وټاکه . ولي چې اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالې پر لیکي دي . داچې وايي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووايو چې سیاست مداره اخلاقو درعايت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کې دجنرال دوستم پېښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چې دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چې په داد یې ورسیري . کله چې دولسي جرگي وکیل (فیض الله نکي) یاغي شو ، وايي چې غیر اخلاقي برخورد یې ورسره وکړ ، چې بالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چې ان درملنه هم ورته کټه ونه رسوله .

دليلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چې هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف ټوله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفث او گازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یې تهدید کړل، چې دهغو انجنیران وټښتیدل.

سر خوشه گرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ ، مگر داکتر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

د صدر مارکیت

اداري فساد چې يوه کرغیرنه پدیده ده ، له بده مرغه دغې پدیدې چې د یوه نظام سنتي لکه دلرگي چننجي خوري او که چیري مخه یې ونه نیول شي د یوه نظام د چپه کیدولامل ګرزي.

که چیري له فساد سره پریکړونی مبارزه ونه شي، د ټولني گيډي ته لاره پیداکوي نو له دي امله ښايي چې د فساد پرضد د ټولني په بیلابیلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنگي فساد ، تروریزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغیزه ونلري.

د اداري فساد په لری کي چې لاهم یې پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکیت څلوینت فیصده عواید ، چې تر اوسه اړوندي اداري په دي بریالي شوي نه دي چې هغه تراوسه د دولت حساب ته یې ولیردوي.

دجمهوري ریاست لمبر ۴۱۱ او نیټه ۹۲/۱۱/۲۱ فرمان هم خای ونه نیوي.

د صدر مارکیت مساحت چې 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هتی جوړي شويدي او په اوسط ډول امتیازي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو یو شمیر دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چې 40 سلنه عواید یې د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکیت چې اصلاً د قومونو او قیابلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغې ملکیت دي، خو صدر مارکیت د کابل ښاروالی له خوا یې د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شويدي، مگر دیو جور جاري پر بنا د ښاروالي فیصدي نه اخیستل کيږي.

لنډه دا چې د قومونو او قیابلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکیت د عبدالواسع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چې ۴۰ فیصده پیسي به تحویل وې. قضیه دیوي محکمي نه بلي ته یې فیصلي لیرل کيږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استئناف دیوان ۱۶ — ۸۶/۳/۱ قضایي قرار یې نتیجی صادر کړ .

د ریوت له مخي داسي اټکل کيږي چې د نوموړي مارکیت څلوینت فیصده عواید 96124423 افغانی کيږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي لیردول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کرنه تر سره کيږي دابه وخت خواب ووايي. دا دود شويدي، چې ددولت مال خورل مباح ښکاري.

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوى او د ملي دفاع وزارت د پاليسي او ستراتيژي معاونيت ته اړوند دي، په تحصيلي جعلي اسنادو خان يي د تورن جنرالي رتبې ته رسولي دي او ددي مثل پر مصدوق چي(کور بار تر منزله نه رسيږي) نو بالاخره يي د جعلي تحصيلي اسناد بر بند او سر بيره پر هغي د جمهوري رياست د مقام 742 حکم ، نيټه 1381/2/4 د يو شمير ليکونو په جعل ددوسيي د 18 پانو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورگانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پرېښودلو تورن گنل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوی او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا ديغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري. بالاخره د اداري فساد پرضد ابتدائيه محکمی په خپل 138-1392/11/14 حکم کي فيصله وکړه چي نو موری شپږ کاله او شپږو مياشتو تنفيذي بند محکوم شو، مگر بيا پرې تنفيذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نورو په څومره تحصيلي اسناد جوړکړي وي ښايي چي شمير يي ډير زيات وي. مگر اندرابي صاحب په ډير جرأت خپل ژوند او ماموريت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبيق نشو . ځکه درندي او چالاکي په څنگ اړيکي هم بي نقشه ندي. دامورينو بي مسوليتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري. انسان حريص او يو عاصي مخلوق دي، په نورو هيوادو کي هم جرم او خيانت شته، مگر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هيواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائيه محکمي د ۱۳۸ — ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ مياشتي حبس محکوم شو، مگر د مامورينو د بي تفاوتی په خاطر ازاد گرځي.

دایي قیباله په چا یې مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هیواد چارواکي د ملي گټو پر ضد دروي، او د خلکو باور په دولتي او غیر دولتي دستگاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودی او آن داچي په هیواد کي د اقتصادي پرمختیا بهیر کمه وي او تر پوښتنې لاندې یې راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هیڅوک تري پاک نه دی که لور دی او که کښته .

دیو شکایت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهایی احکامو پرتطبیق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاینده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادق، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکیل دي، د هغوي په وړاندي د عوامي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيې ۲۴ لمبر کور اړوند د کولوله پستی په سيمه کي د بوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبیق پلاری په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي مور پلاري حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي دلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي خان د هغوي مشر او استازي خان معرفي کوي وايي: چي مور دغه حويلي نه پريريدو ځکه چي مور د استاد رباني په اجازه دلته ژوند کوو او زياته بي کره چي مور استاد رباني ته تليفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريريدي دغه کور او حويلي زما ده، او د زور او ولسي نه کار اخلي .

پلاري څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريريدي او اوروندو ادارو ته مو ځپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره بي بيا تجديد نظر وغوښت، مگر بيا هم حکم دده په گټه تمام نشو، مگر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال گرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشې لهجه به يي استدلال کاوه. داستاد دشهادت سره هم دا سرپال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين رباني هم علاقه پيدا کړيده او دستري محکمي ۸۵۲ — نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاري مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس بنځي سره لاس و اچاوه او دهغه گريوان بي وشکوله او د جنايي بوټن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته وبي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي. پلاري چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشوای کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلې واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه مور تري خبر نه يو، خو يوشي ويلاي شو ، څرنگه چي نوموړي اشخاص د استاد رباني په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي گمان نه کيږي چي د زور او زړپه وړاندي دکور د څښتنانو هيله پر خاي شي.

دحويلي په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجديد نظر محکمه هم رد کړه . مگر استاد ددي حويلی سره خاصه مينه لري .

د نوي ښار پروژې

دنوي ښار پروژې چې د هيواد د زيربنايي پروژو په کتار کې راځي اوله زيات ارز بنټه څخه برخمنه ده، چې په جوړولو سره به يې افغانستان په يوه سوداگريز مرکز بدلېږي او د نفوسو ډير والي چې اوس يې د کابل په ښار کې د چاپيريال له اړخه او ځينو نورو ستونزو له امله لکه ،کانالزاسيون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړيدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخيستي دي.

ددغې ملي پروژې چې لومړني کارونه يې دوزيرانو شورا د لومړي نمبر مصوبې اوپه 1388/1/3 نيټې شروع شوي له بده مرغه دخپني وسله والو زورواکو د ذاتي گټوله مخي چې په نوموړي سيمه کې د يو شمير خلکو څخه په غير قانوني توگه په لاس راوړي، تراوسه يې پرمختگ په تپه دريدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چې نوموړي پروژې 1392/2/16 نيټه د هيواد د لور پورو چارواکو په گډون پرايستيئل شي خو دريغه چې په 1392/2/5 نيټه کله چې د نوموړي سيمي زورواکي خبريږي دورځي په نهو بجودخښتو د بڼيو کارگران، چې زياتره يې پاکستانيان دي او د ننګرهار يو شمير اوسيدونکي او د ده سبز ولسوالي يو شمير اوسيدونکي چې د زورله لاري او د الله گل مجاهد په قومنده اوپه پاې کې مظاهره په خشونت اوږي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چې په پايله کې يو تهجير او د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بيرغونه تخریبوي او درئيس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چې نوموړي مظاهره يې رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله گل مجاهد د شير گل زوي دولسي جرگي وکیل

۲- حاجي جنت گل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورگل

۴- ملک گل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي مير افضل دده سبز د شورا رييس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسيدونکي

۷- ملک اسمعيل

۸- ملک يعقوب د الله گل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزيز د عبدالطيف زوي

۱۰- ميرزا محمد د عبدالکريم زوي د درخت بکه ده سبز اوسيدونکي

۱۱- زيارت گل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصير

۱۳- مولوي صديق الله د پلچرخي د تنگي غارو اوسيدونکي.

نوموړي اشخاص چې سربيره پردې په نورو جنايي قضيو وسله والي حملې، د موټرو سوځوني، د کورونو وړانول ،مجرورحيت. د غير قانوني وسلو په استعمال، غير قانوني پيښي اخيستي او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله گل

تر ملاتړ لاندې دې په نوموړې سیمه کې وسله وال ګرزې، لنډه داچې بل ځل هم کله چې جاپاني هیأت له نوموړې سیمې څخه لیدنه کوي د الله گل مجاهد د ورور له خوا چې د نیلوتانک لري دهغه ځایه پرهغوي ډزي کوي.

پداسې ډیرو مهمو ملي پروژو د تطبیق مخنیوی دزورواکو له خوا نیول کېږي او دمفسیدانو پواسطه پروژې د ناکامۍ سره مخامخ کېږي.

چې ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختګ مخه نیول شوي او عاملینو ته یې چا سزا نه ده ورکړې او نه یې مخه نیولې ده، داچې دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو می دابه وخت دې پوښتنې ته ځواب ووايي.

په پایتخت کې څوک دزورواکو مخ نشي نیولای او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولایاتو کې به اړومرو تر دې بدحال وي . داسوال رامنځ ته کېږي، چې ایا افغانستان دولت دې او که نه ؟

موږ باید اول دولت شو ، بیا قانون تطبیق شي .

دا لویه ملي پروژه د الله گل دڅښتنو د بښو تر ګټې قربانی شوله.

پدې هکله دشورای امنیت ملي ۲۷۳۷ برج د جوزا په ۲۳ د کورنیو چارو وزارت هدایت او امر هم په عمل کې پلي نشو.

داسې ډیرې ملي پروژې شته ، چې د زورواکانو تر ګټو قربان شوي، آن ممکن بهرنی میرځمن هم دخپلو ګوداګیانو پواسطه پکې لاس ولري.

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد، تروريزم او مخدر توکي بهرنی پيښي دي، چې هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتې او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يې له گواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يې په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه. هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو ناخو او ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چې له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانگړي ډول عدلي او قضايي ارگانونو کې د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چې ځيني يې افتشا وځيني يې لاهم په ځپل حال پاتې دي. د شرعي او تزويري اسنادو د جوړولو په لړي کې يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چې په کې ۱۷۵ يا به دو کانونه هم په کې شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چې له نيکه مرغه د دولت په پايله کې دابدائى محکمي فيصله له بطلان سره مواجهه شوه.

دغه تزويري هڅه چې داستان يې ډير اوږدي مور يې دلنډيز يا دونه کوو.

يوټن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033—1387/4/13 وکالت له مخي چې د افغان سفارت له خوا په کاناډا کې جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 1306-477/1387/4/29 شرعي خط له مخي، سراي چې د ظاهر شاهي سراي په نامه يې شهرت درلود او د ملکيت ادعا چې گواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندې راغلي دي هڅه پيل کوي چې بالاخره توانيږي چې دا سراي واخلي، مگر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30—1387/8/8 قضايي قرار له مخي يې د 15—1359/11/26 قرار لغوه او نږدي وه چې دغه تزويري ملکيت، چې د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي، چال او فريب ليکنې په پايله کې غير حق بل ته وسپارل شي. ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کې موقعيت لري

او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چې د مزارې نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.

داسراي چې دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلې اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يې د مزارې نومي ميرمني ملکيت بللي دي، مگر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شوي، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بده وهي.

شیطان باید ورته گوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه می اوریدلې ده چې د هیواد په یوه سیمه کې چې گردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوښته به یې ترې اخیستل.

اوس چې سړي د دیپلوماتانو کړو وروته گوري کړني یې کت مت د گردني غلوته پاتي کيږي ، خو فرق یې دادي چې دگردني غلو د هیواد په دننه کې نوم او شهرت درلود ، خود دیپلوماتانو په نړیواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هویت ته یې زبان وراوه.

د باوري ریپوتونو په حواله دهیواد جنرال قونسل په کانادا کې ښاغلي وحیدالله منور د امین الله زوي و، ددې له پاره چې د افغانستان قونسلگري میاشتنی کرایه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کې له مخه لیري سي نو یو اپارتمان رانیسي چې ددایم دپاره به دافغانستان ملکیت وي ، دا کاروشو، دده په باور چې د رندو او کنو حکومت دي نوموموري اپارتمان ددې پرځای چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت په نامه یې وپيږي، برعکس اپارتمان په خپل نوم قبالة کړ.

کله چې وحید الله منور پر ځای حبیب الله قادري د جنرال قونسل په توگه د کانادا په تورنتو کې مقرریږي متوجه کیږي ، چې اپارتمان د وحید الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنیو چارو وزارت ته لیکي.

وزارت خارج په کیږي چې منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمین سره، له د بانلو کمپنی څخه 410000 دالره پورهم اخیستی، او کور یې په گروي ورکړیدی، څرنگه چې وحید الله منور د نوموړي د پیسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتسولو پریکړه کوي تر څو لیلام شي او خپلي پیسي تر لاسه کړي. لنډه داچې دبهرنیو چارو وزارت یو پلاوی لیري او ثابتیږي چې په رښتیا اپارتمان د وحیدالله منور په نامه دی، خو وحیدالله منور ژمنه کوی چې د بانلو دکمپنی پیسي ورکوي او کله چې پیسي خلاصی شي نو بیا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوریت په نامه کوي. بهرنیو چارو وزارت باید دا کور دوه ځلي رانیسي .

دپه داسې حال کې چې وحید الله منور د امریکا او کانادا سټیزن شیف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شويدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلافو مساله په یخ ولیکل شوه او لمر ته کیښودل شوه.

دفرار تروریستي مکان میرام شاه دي، او اقتصادي تروریستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحیدالله منور په وشننگن کې دي.

گل احمد شیرزاد دبهرنیو چارو وزارت اداري رئیس، چې هغه وخت پدې برخه کې هم مسوله دي چې بیا وروسته په هسپانیه کې مستنار ؤ، پسله ختم وظیفې هم لا درکه شو.

دبهرنیو چارو وزارت هم د تدبیر او احتیاط کارندي اخیستی او نه یې د کور د پیریدلو اجرات تعقیب کړيدي، چې دا زیان راوړسید.

په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاڼې د 1391 کال دغبرگولي د مياشتې په نهمه نيټه په يوه تحقيقي مقاله، چې د مهردادین مشيد له خوا ليکل شوې خپره کړې، چې مور يې د يوې برخې لنډيز را نقلو.

په 2001 کال کې د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانگړي توگه در سنډيو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري مياشت کې در سنډيو د شاتو مياشت شروع شوه او تر اوسه چې لس کاله تيريري لا هم دوام لري.

در سنډيو د غه جوش او خروش د اروپايي، امريکايي، ايراني او پاکستاني هيوادونو، په مالي مرسته يې په خپرونو د بيان د آزادي تر نامه لاندې شروع کړيده، زموږ په هيواد کې ځانگړي استخباراتي او سياسي موخي لري او فرهنگي استعمار ته يې لار هواره کړيده.

د ايران او پاکستان استخباراتو له غربي هيوادونو څخه زيات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتيژيکو گټو د لاسته اوړولو په پاره شروع کړيده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چې دري لسيزې د ځينو کړيو په رگونو او رينوکي اوپه ځانگړي توگه په اسلامي کړيو کې، د جول د جال په څير لا څه چې فولادي جال يې جوړ کړيدي او ددغو کړيو مشران او لوړپوړي چارواکي چې له اسنتنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي، وخت يې غنيمت گڼلي او اوس يې په دوو برخوکي يعنې در سنډيو او دوسله والو په توگه په مانورونو شروع وکړه.

او د سولي او باروتو پرځاي يې د استخباراتي پيسو سيلو و يې خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنيز تاداو کيږدي.

په همدې ډول يې يوه برخه پيسې طالبانو ته ځانگړي کړي، ايران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانيولويي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کې چې د شخصيت له ضعف څخه رنځ گالي او په دي ډول د بهرنيانو په جال کې ولويدل، د دواړو هيوادونو استخباراتو درک کړي وه، چې له دري لسيزو جگړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چې د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټينگښت لاس پوري کړي.

له دي امله يې د هيلي سترگي د خپلو پخوانيو مزدورانو خواته واړولي، ځکه ددواړو هيوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چې څوک کولاي شي چې د هغو له پاره په افغانستان کې ستراتيژيکي فعاليتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهيدلي وه، چې لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سياسي او نظامي ظرفيتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدين شاته ووهي او د جهادي ټيکه د اړانو په توگه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندې له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد واړوو پيسو لادسترسې پيدا او سياسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له دغو امکاناتو څخه په نامشروع گټي اخيستنې سره، د مجاهدينو په سرکوبولو او د افغانستان په رښتينو آزادي غوښتونکو گوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي گټو پر ضد وکاروي او هر کله چې تر پوښتنې

لاندې راځي، نو د جهاد له نقاب څخه گټه واخلي او د هغه ددیني ضد اېزارو په توگه وکاروي او هر کله چې گټې تر خطر لاندې راځي او یا د خلکو تر قهر لاندې راځي نو د جهاد او سپنيز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.

له دې امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چې له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولای شي، چې د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرکزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کې د رسمي سازمانونو پرمخوړونو لکه د امام کمیټه او داسې نورورا څرخوي.

بنسکاره ده چې په لس هاوو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندې فعالیت کوي، چې په ټولیزه توگه د بهرنیا نوله خوا جوړي شويدي، چې زیاتره یې قومي او سیاسي دي چې دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.

دا رسني پدې اندازه یې بندوباره او بی مسؤلیټه دمطبوعاتو او دبیان دازادې تر عنوان لاندې په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب گرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه گټه پورته کوي او په خطا هرو لاس پوري کوي. دپارلماني مصونیت بی شرمانه مصونیت اودمطبوعاتو بی شرمه ازادې، دقوم دبېختی سبب گرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کې ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بی خیره دي. نستو نادري د نور ټلویزون د (سرزمین من) په پروگرام کې په ډیر بی پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروگرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاگري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسې نور.

از اقا مامون هم پدې برخه کې چې څنګ دقلم پواسطه دخلکو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

میر عبدالاحد صاحبی

د یوې باوري سر چینی په رپوټ کې ویل شويدي، چې میر عبدالاحد صاحبی دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کې تورن بلل شويدي، چې دده پر بې کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستی، چې د نړیوال بانک له خوا د کثافتاتو دلیردلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتې یې په ښاروالي کې د ظرفیت دنه شتون له امله پاتې او ترون یې فسخ شويدي.

۲- د قوای مرکز دشني سیمې تعدیل، چې د کنترول او تفتیش ادارې له خوا یې موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبې په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجارې قضیه، چې د داوطلبې له لارې محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوا یې کار په تپه درېدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 - 138/8/2 حکم دنه عمل قضیه، چې پرزه خرڅوونکي دیگر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دپدولي په دښته کې د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چې باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کې ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په ترون کې تقلب، چې د ماس دیزاین شرکت چې په صاحبی پوري اړوند ؤ او دتجارتی دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتی قضایې قرار له مخې نوموړي د عدلي تعقیب وربلل شويدي، چې محترم صاحبی صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکر، ولي (څوک چې مربي لري هغه مریبا خوري) او بل میرمن یې انگریزه وه، دا دکریډت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کې هم روسي ښځې او میرمنې په درلودلو سره په دولت کې دلور اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کې هم کریډت څلور طبقې درلودې: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب." صاحبی بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چې ته می یو ځای لیدلي یې ، هغه ورته ویل چې زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یې کمزوري وه، او یا یې لږ کار تري اخیستی . اکثره وخت به گنګس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیدا کړه .

تر ابادي یې خرابي ډیري وي. داوونی اخري ورځې به یې په دوبي کې تیره ولي.

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نيزي په خپله 1390 کال د چنگاښ د مياشتني په 11 مه گڼه کي، د جمهور رييس ددويم مرستيال بناغلي عبدالکریم خليلي له قوله وليکل، که چيري په دولتي چارواکو کي له یو شمیر له قاچاق ورونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لويه پيمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

بناغلي عبدالکریم خليلي د چنگاښ د مياشتني په پنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړيوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وويل: که چيري د سيمي هيوادونو کي د ننه یو شمیر کړی له مافيايي گرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هيڅ امکان نلري چي په دي لويه پيمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وويل: چي دغه عناصر بايد وپيژندل شي او د قانون منگلوته دي وسپارل شي.

بناغلي خليلي له قضايي او عدلي ارگانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توگه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي دولت ډير لور چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکايت وکړي، دنوموړي خبرچي يو الهام دي . مگر بيا هم غور تر غوره شور نخوري ، اجرات نکيري، وايي چي وطن په عمل او اقدام جوړيږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غريبانو ورحميري .

کله چي جمهور رئيس او يا مرستيال يي شکايت لري، زمورد غريبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنابت شاته قوي لاسونه کار کوي. دولت لوړپوړي چارواکي نه پوهيږي چي د چا نه د اجراتو هيله لري.

وادي گرگان

وابي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 گڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرگي د کورنيو چارو وزير مجتبي پټنگ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرگي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پټنگ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل:

ما فکر کاوه چي تاسي به له ماڅخه ستر انټيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل

ددې پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدې؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلای شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پټنگ د يوه وکيل ددې پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي گرگ ها) د سريال سره شباڼه لري وويل: ليوان په

هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد گډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ، چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له

عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو

چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرگي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په گڼه دي ، پټنگ صاحب حق درلود او ريښتيا

ويل ، تر پارلماني مصونيت لاندي ډير نارواوي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي

مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داسي توضيح وختونه کيښودل ، ښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل

به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيروييني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لرلي و، غصب، کميشن کاري،

درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نیک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي

دوري وکيل، چي دنجيب گاو دخور ميره و، ده به ادعا کوله، چي گوندي نه دي، مگر پرچميانو ته نژدي و، ويل چي ببرک

شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جی بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور

کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړ شوي او دکودتا په نامه دخپنو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي

ليکل شوی و، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيگناه وطندارانو

د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه و، مگر ډيرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا

اوس هم ثابته وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

ددې راپور پر بنا : مرستیال خان، ماما زرغون شاه، عارف شینواري، مولوی سیف الرحمن، ډگروال کوات خان او یو لوی شمیر قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوایي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معیارو په حبس محکوم شول.

دداسې عدم علاقه او غیرحاضري ټولو په ټلويزون کې لیدلې ، کومه ادعا چې دملت داستازي په حیث دوي کول رښتیا نه و ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د بناغلي فضل احمد معنوي انتخاب و. ولي چې بي قانوني دقانون گذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکیلانو هر ډول تور لگیدي، اما یوه هم خان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپانې د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کمیشن کارانو اودلانو خطاب کوي او دمدنیت ورځپاڼه ۲۲،۴،۹۳ په نیتیه د مصونیت دقانون په هکله ورته وایي : (از خدا بترسید و ازخلق بشرمید) داسې څرگندیږي چې نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرگې د راتلونکي ژوند د ټولو امتیازاتو دپاره د تصویب تضمین کړ. داسې ډیر شویږي، چې یوه ورځ داستحضاح دپاره یو وزیر راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدیر کوي او رايې ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او یا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ ، محمد بي دکورنیو چارو نه لیري او سلب اعتماد شو، بله ورځ بي ددفاع وزارت ته بشپړ رایه واخیستل. اسدالله خالد هم دامنیت ملي عمومي ریاست اوچته رایې یوري.

دا مثالونه ډیر دي. دهیڅ وکیل نظر که تائید وي او که ردوي، ملي او یا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبی عادلانه انگیزي نه وي، دهیڅ افشاگري او انتقاد جدي نه نیسي او نه په شرمیږي.

کله چې منتخب نوي جمهور رئیس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کرونو ته متوجه کړي، دهغه پدې سبا شعبه شعبه گرځیدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چې ملي خیانت یې ښکاره و. د دیکتاتورې پولې تاریا د پاره دهیواد استقلال تر سوال لاندې کړ ، لکه ببرک شینواري ، سید محمد گلاب زوی، نورالحق علمي او څو نور.

د نور مافیا په څنگ کې د ملک طوطي زوی ببرک شینواري هم ناست، چې د تره کې نورمحمد د خوانانو د سازمان مشرتوب یې کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دخوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندې د خوان انجینو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمینه برابرول.

په ولسي جرگه کې څه تېرېږي؟

چراغ ورځپاڼې په خپله ۱۳۹۱ کال د غیر کولې د مياشتې په نهمه نيټه، يو مضمون "د ر مجلس نماينده گان از خانه ملت تا مرکز پولشويي شماری از نماينده گان" ترسرلیک لاندې خپور کړي چې مور يې ځينو برخو ته د لوستونکو پامه را اړوو. ابو مسلم شیرزاد ليکي:

د ولسي جرگې شپاړسمه دوره بالاخره له يو زيات شمير غواووسره، چې تغلب او د هغې په اړه د خانگري محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د ۱۳۸۹ کال د مرغومي د مياشتې په شپږمه پرانيستل شوه.

له پرانيستې څخه يې اوولس مياشتې تېرېږي، لاهم يو شمير د ملت استازي په خپلو نيمگړ تيا ووله امله پر حکومت پره اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه، خراب مديريت او معامله گري په دننه د مجلس کې تريخ واقعيت دي چې بايد ومنل شي، چې ډير وخت يې نصاب نه پوره کيږي.

دوخت په تيريدوسره داسې گونگو سي تر غورو شوي، چې د ولسي جرگې يوشمير غړي په جاسوسي، پولشويي، معامله گري، کميشن کاري، او د غير قانوني ساتونکي هغه څه دي چې د ولسي جرگې کمزورتياوي په گوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر يويې وايي چې زه نه يم.

د ماليې او کورنيو چارو وزيرانو نه استيضاح، چې پر وکيلانو د پيسو اخيستلو تورونه ولگيدل او ځانته يې قومي بوي او رنگ خپل کړ. او دغه راز د پيسو معامله گري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنيو هيوادونو څخه د پيسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنگتن ترمنځ ستراتيژيک تړون د تصويب په اړوند دپيسو، دويش گونگوسي راپورته شوي او پر يو شمير وکيلانو د جاسوسي ټاټبي وليکدي او دغه چاره ددې سبب شوه چې د ولسي جرگې ريس خپل نړيوال کميسيون ته دنده وسپارله، تر څو ددغې موضوع په اړوند تحقيق وکړي، اما نتيجه اعلان نه شوله، مالومه ده چې دحکومت اخلاقي او علمي سويه تر نش په نامه دملت تر استازو ډيره لوړه وه.

په ډيري بي پروايي دروازه په دروازه گرځيدل او کميشن کاري داير وي .

څه چې يې مصرف کړيدي، هغه بايد را وگټي او دراتلونکي دوري خيال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چې پيسې ورکوي او بيا پيسې اخلي. يو وکيل صاحبي ويل، (ما هم مفت نيا مده ايم). ملا ترخيل دکابل دکوچيانو استازي، دانجنير پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کې مبلغ وغوښت. هغه چې ورنکړ ناکامه شوو.

يوه مياشت د مخه د فساد پروراندې د مبارزې د عالي اداري رئيس، د پيسو اخيستلو موضوع د مجلس د اداري هيات د ټاکنو او د نامزد وزيرانو په اړوند راپورته کړه، چې دغې موضوع د مجلس په حيثيت ناوره اغيزه وکړه، ولي مجلس ونه توانيد چې عزيز الله لودين ځواب ورکولو ته را وغواړي.

په زنانه تشنابونو کې به دنوو دارونو کښهار په لار کې هم اوریدل کېده، داحقیقت باید ویل شي ښځې وکیلانې په لږ څه هم قناعت کاوه ، مگر نارینه وکیلان دریاوښه ؤ، یانې ډېلې مقرري غوښتې او یا قراردادونه .

که به کوم وکیل جلب او یا اعتراض وشو ټولو به دې مني ، چې سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به یې لاس پورې کړ، که به څه هم خپل منځ کې په بوتلانو او کورې بلند بوتانو سره یوبل وپشتل . ښځې هم تر نوروڅه کمې نه درلود ، وکیله صاحبه نظیفه ښکې هم پر حمیده احمدزي دکامري ومخ ته خپل گزارونو ته دوام ورکړ .

داسې معلومیدل چې ځینو وکیلانو ددې کور لیاقت نه درلود ، نه یې داخله مقرراتو پروا درلوده .

دخراغ ورځپاڼه په همدې نېټه دولس استازي په جاسوسي، کمیشن کاري، معامله گیري، پول شويي، دمخکو غصب، غیرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړیدي. په هرصورت دولس استازي دداسې اتیهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي.

یو تدبیر ددوي مخنیوي کولای شي، چې جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرگې ځینې ښځینې میرمنې خپل عزت چندان خیال نه ساتي، تبصرې ورباندې سته، مثلاً دهغه جملې نه فوزیه کیلاني دهرات د ۱۵ دورې وکیلې په یو خصوصي مجلس کې دزنا تعقیب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزیه کوفي، مریم کوفي، فاطمه عزیز باندې هم اعتراضونه ؤ.

په سفارتونو کې چور

۱- دغه راز د يوه بل رپوټ له مخې، هغه د اختلاس قضيه چې په توکيو کې د افغاني سفارت له خوا د يوې ودانۍ پيرودني موضوع ده، چې توريي په هارون امين په توکيو کې د افغان پخواني سفير پورې شويدي، چې تر اوسه يې پايلې معلومې نه دي. کيسه دابول و ، دتعمير دنريم مصرف دتعمير ترخريد لورراوت . نو دا قضيه د بناغلي هدايت امين ارسال په مداخله چې دده زوم دی، تعقيب نه شوه.

۲- 62732 پوند استرلنگ د باقيداري قضيه ده، چې توريي په لندن کې د افغان سفير عبدالرحيم شيرزوي پورې شويدي چې دسفارت پيسې يې په گټه پورته کړيوي.

۳- په برلين کې د افغانستان د پخواني سفير ناصر ضيا د باقيداري قضيه، چې ۱۳۰ زره يورو ته رسيدلي و، په قيمار و هلي مگر چاڅه ورته ونه ويل ، دادي بيرته مقرر شو.

۴- د محراب الدين مستان د اختلاس قضيه:

د آريانا افغان هوايي شرکت د طلباتو مديريت په خپل 5103- 1381/3/8 ليک کې بهرنيو چارو وزارت ته ليکلي، چې محراب الدين مستان د معراج الدين زوی، کله چې په پاریس کې د آريانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چې بياوروسته په پاریس کې د افغانستان د سفارت د غړيتوب په توگه ټاکل شويدي. تر اوسه د انتر پول پوليسو له خوا د اختلاس د پيسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکانادا او امريکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کې شنا کوي ، نه چاگير کړ او نه يې پيسې تحويل کړي.

همدا ډول په امريکا کې افغاني سفير شهریار، دري کورونه چې د عبدالله ملکيار په وخت کې دافغاني مامورينو دپاره په ميريلند ايالت کې رانيول شوي و ، پرخپل سرخرڅ، چې دسفارت مامورين اوس خانه به دوش گرځي ، حتی دهغه وخت دپيسو دتحويل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنيو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معيارو برابر ندي. او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چې دداکتر سپنتا په وخت کې ايښودل شوي و، داکتر زلمي رسول بيرته خراب او تراب کړل.

وحيد منور په تورنتو (کاناډا) کې د بهرنيو چارو په خپل نامه کړ او بيا يې په گروي ورکړ، چې لا تراوسه ورک دي. دافغان بيچاره شال او مال ليلام دي.

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخپتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کې، د لاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکې د هیواد په بیلابیلو سیمو کې د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چې ملاتړ یې د دولت په لور پور یوکی ناست چارواکو له خوا کیږي، لا هم په غیر قانوني توگه کیندنې کیږي او له بده مرغه یې مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتې په 28 مه د نهوجو پرمهال دبنخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارگاه حمله کوي . او له لنډې جگړې څخه وروسته د کان ساتونکي ټیټ او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوې اندازې تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یې غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پېښې خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتې په 29 مه، د 6834 حکم له مخې یو پلاوي گمارل کیږي تر څو د پېښې څرنګوالي وڅیړي، کله چې پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پېښې لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په گوته کوي.

د پلاوي له خوا د پېښې د عاملینو په توګه څوارلس تنه په گوته شول، چې نومونه یې په لاندې ډول لیکل کیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمگان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شافل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضانې د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- ډاکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب // //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابۀ ارداري // //

۱۲- محمد الله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کې لیکلي دي چې د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاکل شوي ده، چې لس فیصده یې دولت ته تحویلېږي او په 1392 کال کې یو دیرش میلیونه عایدیې دولت ته تحویل شوي، چې په دې حساب

310 ميلونه افغاني بي د را ايستني بيه شويده، د نوموړي كان له پاره پرسونل په تشكيل كي نشته او د ولسواليو د قوماندانيو ترمنځ هم همكاري او همغږي نشته.

دغه پيښه په داسي حال كي رامنځته شوي چي د كان قوماندان موجود نه و او معاون بي هم شتون نه درلود، دولت او دحکومت دكمزوري له كبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هر صورت حكومت يوشمير كورنۍ او بهرنۍ ستونزي لري ، ملت هم بايد خپله ملي سرمايه وبولي.

مگر چور، فساد، غصب په لوړه پيمانه ليدل كيږي ، دابايد ووايو چي داسي ناروا او چورنه دكمونستانو په وخت كي ؤ، او نه دطالبانو په وخت كي ، چي دي دوه وختونه هم سر او مال او ناموس په امان كي ؤ، مثالونه بي ډير دي . په هره پيښه كي دزورواكانو او بدماشانو لاس او گټه منصور وي.

ويل كيږي ، چي په دا پيښو كي د بدخشان د وكيلاوو او زورواكو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حكومت كمزوردي. پدي پيښه كي خلك د ولسي جرگي وكيل زلمۍ مجددي نوم اخلي.

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژې چې د هيواد د اقتصاد په پرمختگ کې ټاکنوکي او د یادونې وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسېمه ییزو زورواکانو له خوا بې مخه نیول کېږي.

په همدې اړوند د را ایستني چارې هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي گټو په موخه په تېه درېدلي دي. د چینایي د CNPCIW شرکت رئیس بناغلي هایلانگ د 2012 کال د مې میاشتې په 27 مه نېټه، د کانونو وزارت ته په یوه لیک کې لیکلي، چې د کان د کار له پاره ستا سوله مرستې څخه مننه کوم.

څرنګه چې پوهیږي د نوموړي کان کار په تعویق کې لوېدلي او له دې فرصت څخه گټې اخیستې غواړم د تعلیق ټول جزیات تاسو سره شریک کړم او دامو دریا پروژه دامنیتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنیتي پلان پر بنیاد APPF درې سوه ساتونکي باید دروان کال د مې دمیاشتې تر لومړي نېټې زموږ په اختیار کې راکړي وای خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کې یو.

۲. په سر پل کې د زیاتو سیلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځې زموږ کار په تاخیر کې ولوېده.

۳. دسېمه ییزو زورواکانو کړنې د پلان په تطبیق باندې ناوړې اغیزې پر بیاسي، مور آن داچي د شبرغان څخه د کار کوونکو د لیرد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سیمو ته ولاړشو.

دغه کړنه مو د نامساعدو امنیتي او په ځانګړي ډول د سیمې د زورواکانو د تهدید ونو له امله مووکره.

د نوموړو دلایلو له امله زموږ د وسایلو دراوړل د تعلیق حالت کې قرار لري او متخصصین چې باید اوس په نفتي برخو کې شتون درلود لای تر اوسه په چین کې دي، د امنیتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چارو وزارت هم یو لیک د عینکود مسودکان په اړوند د ملي امنیت شورا ته هم استولي، چې نا امنیو او د مخالفینو له خوا یې د بریدونو په اړوند پکې یادونه شوېده.

پورتني شرکت چې دجنرال عبدالرشید دوستم لخوا دڅپلو غوښتنو په خاطر تهدید شوی و، چینایي انجنیران ټینټي ته اړشول.

داسې ډیرې پروژې دي، چې دټوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي، چې باید حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دریا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کېږي.

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلی او اختلاس قضیه په هیواد کې یوه لویه فاجعه ده، چې په ملي او نړیواله کچه یې د هیواد حیثیت او اعتبارته زیان وړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یې د خصوصي بانکونو او ادارو سره را کمې کړې. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکې یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د ۱۳۹۱ کال دورې د میاشتې د شپاړسمې نېټې د ۲۸۱ گڼه او ۱۳۹۰ کال د چنگاښ د میاشتې د اوومې نېټې د جمهوري ریاست د ۲۶۹۸ لمبر حکمونو، له مخې یې څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشته نته یې تورن وبلل شول.

- ۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.
- ۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خلیل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.
- ۳- د کابل بانک د تقنیش امر راجا گوپال کرشنن د گوپال کرشنن زوي.
- ۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د گورنادران زوي.
- ۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.
- ۶- د کابل بانک د آی ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.
- ۷- د کابل بانک سرتاسري شبکې مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.
- ۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.
- ۹- د کابل بانک دولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.
- ۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.
- ۱۱- د پامیر هوايي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.
- ۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده خان مشهوره کړیو.
- ۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.
- ۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتو او را پورونو د تحلیل امر مصطفی مسعودي د عبدالرحیم زوي.
- ۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.
- ۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر گروپ شیر آقا د نین العابدین زوي.
- ۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر گروپ ظفر الله فقیري د عیسی خان زوي.
- ۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحيمي د عبدالحمید زوي.
- ۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.
- ۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.
- ۲۱- د کابل بانک پخواني کار کوونکي عصمت الله بیک .

کابل بانک چې په 2004 کال کې د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کې شپاړس تنه برخه لري چې د بانکداري د 34 مادي پر خلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یې په تجارتي غیر مجاز ډول یې سرمایه گذاري کړیده.

دغه بانک چې د تخلفاتو راپور یې عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف یې، د تطهیر ډول او مجهول الهویه اشخاصو ته یې غیر نورمال پورونه ورکړيدي، چې بانک یې د ټکناني له ستونزې سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چې کابل بانک ته یې سپارلي دي څه کم یو میلیارد ډالره حیث و میل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چې باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري یې شهرت درلود، مگر برعکس داکسان په خیانت، درغلي، قیمار، اوید شهرت درلود. او یوشمیر لوړو پورو سره یې هم کړیدت کاري، سوغات او نور داد وگرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوې خوا دخلکو پیسي وخوري او دبلې خوا په ملي او بین المللي ډگر کې دافغان دولت ډیر بی اعتباره کړ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کې شته، مگر هلته بازخواست موجود دي، مگر زموږ هیواد کې بازخواست نشته. شرم لاهم داده چې محکمي اختلاس ونه باله او هغه یې یوه حقوقي مساله توصیف کړه، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بی شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل.

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چې په دوه کاله حبس محکوم شويدي، او په امریکا کې دفرار په ډول ژوند کوي، دومره ماهره شیطان و، کله چې به دمالیې وزارت لخوا تر تفتیش لاندې شو، یوځلي به یې اوازه واچول، چې دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د ډالرو په لیلام کې به یې د ځینو صرافانو سره لاس یو و، ډیره دارايي یې وموندل. په قضیه کې تر ټولو ډید خل دي. په هرو دوو میاشتو کې باید بیلاس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول، او حکومت او خلک یې اغفالول، اصلي عامل دي، ددې ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیر کې نیولي دي. په فساد کې د شیرخان او فیروزي مل و او خان یې د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چېرې دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیوای، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي، مگر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي و.

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه و جور شوي، بلکې یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندې خلکو باور پري وکړ او خپله نقده دارايي یې هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړ چارواکو حمایه ورسره و، مدرن او عصري فریب کار و. دا د بازار ازاد برکت و، چې دولت بیله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده، چې د ولس د تاوان په مقابل کې احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چې اداره یې دهغو په لاس و، چې په دولت کې لوړ پوړي چارواکي و.

د افغانستان بانک چې کابل بانک یې کنترول کړیوای، هغه پخپله پدې فساد کې ورسره لرلی و، قنیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چې فعالیت ته دوام ورکړي.

د ولسي جرگې ۶۲ غړو درغلي

فساد چې په يوه ټولنه کې د ناسور ټپ او سرطاني غدې حيثيت لري، چې د ټولني په ټولو برخو کې رېښې ځغلوې. له بده مرغه دغه فساد د ۱۳۸۹ کال د ولسي جرگې ټاکنې هم په خپله ولکه کې راوستې، چې په لنډيز سره يې په لاندي ډول يادونه کوو.

د ټاکنيزو شکايتونو کميسيون د ۱۳۸۹ کال ټاکنې په درغلي لړلي وبللي، چې د ولسي جرگې د سپارسمي دورې په ټولټاکنو کې په ۵۹۳ مرکزونو کې تغلب کړي او تغلب يې د ټاکنيز و شکايتونو کميسيون ته ثابت دي .

نو څرنگه چې قضيه جزايي اړخ لري نوموړو د ټاکنو د قانون ۶۴ مادې د دريمي فقري سره سم په دغه برخه کې کړني ترسره کړي.

په دغه ليک کې همداراز ويل شوي چې دغه کميسيون دي پايلې ته رسيدلي دي، چې د ټاکنيزو برخو دکارکونکو له مرستي څخه پرته دغه تقبونه ناممکن بريښي، شکايتونه تر غور لاندي ونيول شول .

چې څيرنه يې دابتدايه محکمي له خوا څيرل کيږي، نو د قضيه په اړوند د ټاکنو د خپلواک کميسيون اوشکايتونو د کميسيون څوار لس تنه ۳۷ مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چې نومونه يې په لاندي ډول دي.

- ۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کميسيون رئيس.
  - ۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس
  - ۳- عبدالخالق د ټاکنو کميسيون غړي.
  - ۴- سيد مراد شريف د شکاياتو کميسيون رئيس.
  - ۵- شاه سلطان عاکفي د شکاياتو د کميسيون غړي.
  - ۶- ضيا رفعت د شکاياتو د کميسيون غړي.
  - ۷- جنرال ايوب اصيل د ټاکنو د کميسيون غړي.
  - ۸- شفيق احمد کوهستاني د ټاکنو د کميسيون د آي ټي رئيس.
  - ۹- امان الله تجلي د شکايتو نو د کميسيون حقوقي مرستيال.
  - ۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کميسيون وياند.
  - ۱۱- گرزيواني د ټاکنو د کميسيون غړي.
  - ۱۲- قاضي سليمان حامد د ټاکنو د کميسيون غړي.
  - ۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنو کميسيون غړي
  - ۱۴- مومنه ياري د ټاکنو دکميسيون غړي.
- په دغه بهير کې ۲۳۵ عريضي د کانديدانو له خوا د شکايتو نو کميسيون ته وړاندي شوي، چې تفصيل يې په دي ليکنه کې نا ممکن بريښي.

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدايه محکمي له خوا وڅيړل شوه او پريکړه يې وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښايي چي جزايي او حقوقي قضيه، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانگړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدې ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس او قاضي سليمان حامد چي د محکمي له قرار څخه يې سر غرونه کوله دندې يې په تعليق کي ولويدې.

چي وروسته له يو لړ څيړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لنډي د مياشتي په ډير شمه د 944 گڼه مصوبي له مخي پريکړه وشوه، چي د موضوع جزايي او حقوقي برخي جلا او ځانگړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پايله کي د ۱۳۹۰ کال د زمري د مياشتي په دولسمه نيټه د ۳-۱۵-۲۶-۱۴-۴-۱۸-۲۷-۲۳-۲۵-۲۴-۱۰-۲۰-۱۶-۸-۶-۷-۲۱-۱۱-۱۲-۱-۲۲-۹ او قضايي قرارونو له مخي د ولسي جرگي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپيته تنه نور بريالي وبلل شول، چي لړليک يې په لاندي ډول څېړېږي.

لست وکلاي جديد و حذف شده توسط محکمه خاص شکایت هاي انتخاباتي

ردیف	لست وکلاي جديد که توسط محکمه خاص معرفي شده اند		لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند	
	اسم	ولایت	اسم	ولایت
1	محترم جميل کرزي	کابل	شريف الله کامه وال	کابل
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	عرفان الله عرفان	کابل
3	محترم بيدار حاحي	کابل	داکتر عبيد الله کلیمزي وردک	کابل
4	محترم قادر حاحي وطندوست	کابل	عبدالحفيظ منصور	کابل
5	محترم روبينا جلاي	کابل	فوزيه ناصر يار گلدره اي	کابل
6	محترم نثار احمد فيضي غورباني	هرات	احمد فرهاد مجيدي	هرات
7	محترم رحيمه جامي	هرات	سيمين بارکزي	هرات
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	حاجي خليل احمد شيخ زاده	هرات
9	محترم احمد وحيد طاهري	هرات	الجاج انجنير منور شاه بهادري	هرات
10	محترم حاجي زرين	هرات	الحاج محمد رفيق شهير	هرات

1390/5/12(15)	سمنگان	جاجي محمد عارف طيب	1390/5/12(15)	سمنگان	محترم معروف فضلي	11
1390/5/12 (26)	سمنگان	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	1390/5/12 (26)	سمنگان	محترم احمد خان سمنگاني	12
1390/5/12 (26)	سمنگان	محمد طاهر زهير	1390/5/12 (26)	سمنگان	محترم رئيس خير الله	13
1390/5/12 (26)	سمنگان	داکتر معصومه خاوري	1390/5/12 (26)	سمنگان	محترم محبوبه	14
1390/5/12 (14)	کنڌز	شايسته باز ناصري	1390/5/12 (14)	کنڌز	محترم نور الدين بيک	15
1390/5/12 (14)	کنڌز	سيد داود نادري	1390/5/12 (14)	کنڌز	محترم فضل کريم ايماق	16
1390/5/12 (14)	کنڌز	داکتر فاطمه عزيز	1390/5/12 (14)	کنڌز	محترم رئيسه حسين خيل	17
1390/5/12 (4)	فارياب	انجنير محمد هاشم ارتاق	1390/5/12 (4)	فارياب	محترم گل محمد پهلوان	18
1390/5/12 (4)	فارياب	محمد شاکر کارگر	1390/5/12 (4)	فارياب	محترم نجيب الله سليمي	19
1390/5/12 (4)	فارياب	أصفه شاداب	1390/5/12 (4)	فارياب	محترم سلطنت کوهي	20
1390/5/12 (18)	سرپل	سيد انور سادات	1390/5/12 (18)	سرپل	محترم حاجي پاينده	21
1390/5/12 (19)	هلمند	مسعود خان نورزي	1390/5/12 (19)	هلمند	محترم معلم مير ولي	22
1390/5/12 (27)	قندهار	محمد نعيم لالي حميد زي	1390/5/12 (27)	قندهار	محترم حاجي ايوب	23
1390/5/12 (27)	قندهار	حاجي محمد عمر ننگيالي	1390/5/12 (27)	قندهار	محترم حاجي محمود نور	24
1390/5/12 (27)	قندهار	داکتر محمود خان	1390/5/12 (27)	قندهار	محترم نياز محمد امير لالي	25
1390/5/12 (27)	قندهار	عطا الله حبيب	1390/5/12 (27)	قندهار	محترم عبدالکريم اچکزي	26
1390/5/12 (23)	غزني	محمد علي علي زاده	1390/5/12 (23)	غزني	محترم داود سلطان زوي	27
1390/5/12 (23)	غزني	استاد محمد عارف رحماني	1390/5/12 (23)	غزني	محترم عبدالکريم دليلي	28
1390/5/12 (23)	غزني	الحاج خداد عرفاني	1390/5/12 (23)	غزني	محترم مامور شلگري	29
1390/5/12 (23)	غزني	چمن شاه اعتمادي	1390/5/12 (23)	غزني	محترم نياز محمد اميري	30
1390/5/12 (2)	بغلان	دلاور ايماق	1390/5/12 (2)	بغلان	محترم عاشق الله وفا	31

1390/5/12 (2)	بغلان	محمد ظاهر غني زاده	1390/5/12 (2)	بغلان	محترم محمد نسيم مدير	32
1390/5/12 (5)	لوگر	انجنير صاحب خان	1390/5/12 (5)	لوگر	محمد اسد الله فلا	33
1390/5/12 (24)	ميدان وردک	حاجي عبدالمجيد وردک	1390/5/12 (24)	ميدان وردک	محترم وحيد الله کليم زوي	34
1390/5/12 (10)	جوزجان	محمد حاجي اسماعيل	1390/5/12 (10)	جوزجان	محترم روز محمد نور	35
1390/5/12 (20)	پکتيکا	سيد اسحاق گيلاني	1390/5/12 (20)	پکتيکا	محترم محمود خان سليمان خيل	36
1390/5/12 (20)	پکتيکا	ناجيه	1390/5/12 (20)	پکتيکا	محترمه خديجه	37
1390/5/12 (10)	پکتيکا	محمد ابراهيم غشٹلي	1390/5/12 (10)	پکتيکا	محترم دلاور طوطاخيل	38
1390/5/12 (16)	خوست	الحاج داکتر ميريت خان منگل	1390/5/12 (16)	خوست	محترم حيات الله وزير	39
1390/5/12 (16)	خوست	لياقت الله بابکر خيل	1390/5/12 (16)	خوست	محترم ولي خان هيله من	40
1390/5/12 (8)	نورستان	مولوي احمد الله موحد	1390/5/12 (8)	نورستان	محترم نور الله معمار	41
1390/5/12 (7)	زابل	عبدالقادر قلاتوال	1390/5/12 (7)	زابل	محترم حميد الله توخي	42
1390/5/12 (7)	زابل	عبد الحبيب انديوال	1390/5/12 (7)	زابل	محترم اسماعيل زابلي	43
1390/5/12 (7)	زابل	زاهرا توخي زابلي	1390/5/12 (7)	زابل	محترمه تورپيکي	44
1390/5/12 (3)	بادغيس	سيد محمد موسي جناب	1390/5/12 (3)	بادغيس	محترم رئيس محمد عمر	45
1390/5/12 (3)	بادغيس	حاجي غلام سرور فايض	1390/5/12 (3)	بادغيس	محترم حبيب الله	46
1390/5/12 (3)	بادغيس	الحاج قاضي عبدالرحيم	1390/5/12 (3)	بادغيس	محترم عبدالطيف	47
1390/5/12 (3)	بادغيس	صفيه ايماق	1390/5/12 (3)	بادغيس	محترمه آزيٲا رفعت	48
1390/5/12 (6)	غور	حاجي قربان کوهستاني	1390/5/12 (6)	غور	محترم مولوي دين محمد عظيمي	49
1390/5/12 (6)	غور	اقاي بحر	1390/5/12 (21)	غور	محترم فضل احمد	50
1390/5/12 (21)	بلخ	فرهاد عظيمي	1390/5/12 (11)	بلخ	محترم غضنفر	51
1390/5/12 (11)	تخار	سيد اکرام الدين معصومي	1390/5/12 (12)	تخار	قاري محمد هاشم هيگل زاده	52

1390/5/12 (12)	بدخشان	الحاجي صفي الله مسلم	1390/5/12 (12)	بدخشان	محترم حارنوال عبدالروف	53
1390/5/12 (12)	بدخشان	عبدولي نيازي	1390/5/12 (1)	بدخشان	عبدالشکور واقف حکيمي	54
1390/5/12 (12)	فراه	حاجي مامور موسي	1390/5/12 (1)	بدخشان	محترمه قاضي منيره	55
1390/5/12 (1)	فراه	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	1390/5/12 (22)	فراه	محترم مسعود بختور	56
1390/5/12 (1)	لغمان	الحاج بريد جنرال نقيب الله	1390/5/12 (22)	فراه	نامعلوم	57
1390/5/12 (22)	لغمان	الحاج زيفونون صافي	1390/5/12 (10)	لغمان	محترم عبدالهادي واحي	58
1390/5/12 (22)	ننگرهار	حاجي پير بخش گرديوال	1390/5/12 (10)	لغمان	محترم گل مري	59
1390/5/12 (10)	ننگرهار	انجنير سيد اکرام	1390/5/12 (9)	ننگرهار	محترم الحاج ملک نذير	60
1390/5/12 (10)	کوچي ها	حاجي حيدر خان نعيم زوي	1390/5/12 (9)	ننگرهار	محترم شنواري	61
			1390/5/12 (10)	کوچي ها	الحاج قادر کوچي	62

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پريکړه چي واجب التنفیذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خرو ستورگو په غیر قانوني ، غیر عادلانه او غیر اخلاقي ډول په شورا ورننوتل ، او دحاجي ظاهر فقير چي په باد او باران خوشحاله دي ، ددي دپاره چي مرستيال وټاکل شي راټول شو ، چي ۱۶ دوره له همدې کبله تر ټولو بدنامه دوره و ، او په همدې ډول خیانت يي لاس پوري کړ ، چي دابدئانيه محکمي دا فيصله داستفاف لخوا هم تائيد شول ، مگر ځاي يي ونه نيوي .

حقيقت دادي ، ددي ۶۲ تنو رايه باطلې او دمعاش اخیستل يي حرام دي . او کوم قوانين چي تصويب شويدي هغه ټوله غیر قانوني دي ، چي بايد لغوه شي .

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرگندونې

ويسا ورځپاڼې په خپله ۱۳۹۱ کال د چنگاښ د مياشتې په درېمه گڼه کې ، د فدامحمد فابض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرگندونې " تر سرليک لاندې خپور کړي، چې مور يې لنډيز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنگاښ د مياشتې لومړي نيټه ولسمشر بناغلي کړي ، د هيواد دري گونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه . هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرځيلو او ددولت پر کمزوريو يې اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يې ولس ته هيلې ورکړي .

ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يې دواړه په فساد کې بنکيلي وبللي. دايې ومنله چې په دولتي دستگاه کې سمت پالنه ، قوم پالنه او گوند پالنه وجود لري ، غصب موجود دي، د خلکو حقوق تري ورل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمگرتيا وي هم شته. ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چې حکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چې دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندې يو سپا مي شرکت غوندي و. حقيقت دادي چې ولسمشر په ماضي کې هم ډېر ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چې عملي گام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کې ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيږي ، دملي گټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازې دولسمشر مکلفيت و، هيواد دتولودي، بايد هر وگړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچې (به ما چې)؟؟ . هغه چاچې د مزار په جنگي کلا کې د لسگونو کسانو ويني تويي کړي ، په ليلي دښته کې يې د زرگونو انسانانو ويني يې تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو .

د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيښي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يې چې ددي هيواد ملي پانگه وه ، څه يې ازبکستان ته بوتلي او څه يې له منځه يووړي ، دشير پور مخکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يې د هيواد د تجزيې په تو طيو کې لاس درلود، او په ډيره بڼه موقع سره د قومي حسادتونو او حساسيتونو د پارونې له لارېي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي . خو تر اوسه هېچا يې پوښتنه ونه کړه . د جنگسالارانو په موجوديت کې د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

د تېنټونې يوه قضيه

پاکستان دراستنيدو سره د تېنټونې پېښې او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کې زور موندلې، دا په داسې حال کې چې مخ کې تر دې تېنټونو په هيواد کې سابقه نه درلوده، له بده مرغه دغه کرغېر نه پدیده ددې سبب شویده، چې پانگوال په هيواد کې پانگوني ته زړه بڼه نه کړي او خپلې پانگې او شته بهرنیو هيوادونو ته وباسي .

د یوې باخبرې سرچینې په رپوټ کې لیکل شويدي: کله چې ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۳۰ نېټه ډاکټر شعور نیازی د کابل له تايمنیو څخه تېنټول کيږي، پولیس دهغه د پیداکولو له پاره په کار پیل کوي.

بالاخره په ۱۳۹۰ / ۱۱ / ۲۴ نېټه ډاکټر شعور نیازی له تېنټونکو څخه په تېښته بریالی کيږي او سمستې پولیسو ته خبر ورکوي .

پولیس زر تر زره هغه کورو چې ډاکټر نیازی په کې ساتل کیده هر یو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اگا د عبدالغفار زوی، حمید درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او یو میل سلا سره نیول کيږي او د تحقیق په جریان کې په خپل جرم اعتراف کوي، او سربیره پر هغې په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱. د مهاجرینو دراستنولو د وزیر زوی عبدالله انوري، د قضیې په اړوند هر یو نعمت الله او منیر گل دننگیالی زامن ونیول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲. حاجي کلاب الدین چې په ۱۳۹۰ / ۱ / ۳۱ نېټه تېنټول شوي و، چې وروسته تر غور پریکیدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخیستې څخه خوشي کړای شوي و .

۳. د شعور نیازی د تېنټونې په اړوند گروپ کې، چې یو څو تنه نور منیر گل او نعمت الله چې تیر کال نیول شوي او یو شمیر یې په تېښته بریالی شويدي، د تېنټونې په څو قضیو او ټپي کیدونو او وسله والو غلاوو په قضیو اعتراف کړيدي . کله چې عبدالصمد او گډونوال یې نیول کيږي، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغې ورځې فوزیه ځمکنی دمسرانو جرگې غړي عبدالصمد ته تیلیفون کوي.

په داسې حال کې چې تلیفون یې له پولیسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه گټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزیه تر اوسه د پارلمانی مصونیت له برکته محاکمه نشوه.

ډاکټر شعور نیازی په خپلو څرگندونو کې وايي: کله چې زه د هغوي په اسارت کې وم تېنټونکو ته د فوزیې ځمکنی له خوا تیلیفون راغي او له موضوع څخه یې ځان باخبر کړ .

ابتدایه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ، استیناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلالیت پر بنا دابتدایه قضا ته څه ویل کیدای نشي.

د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ

1. کله چې په ۱۳۸۶ کال کې د کنټرول او تفتیش د عالي ادارې له خوا د غزني ولایت حسابي چارې تفتیش نه وروسته دې پایلې ته رسېږي، چې ۲۴۰۰۰۰ افغانۍ په داسې حال کې چې د مصرف په اړوند بې معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدین پټان سکرتر په وجه کې حواله او وروسته بیا دغه پیسې ۰۲۴۰۰۰۰ افغانۍ و تصیح شوي دي .
2. د کنټرول او تفتیش د عالي ادارې له رپوټ له مخې ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانۍ د سردستي له وجې د غزني والیانو لکه ډاکټر محمد عثمان ، شیر محمد خوستي، بېله اصولي اسنادو مصرف کړيدي.
3. د کنټرول او تفتیش د ادارې د ۱۳۸۷ کال رپوټ کې راغلي دي، چې ۲۱۸۰۹۰۸ افغانۍ د اوپراتيوي د تیلو په نامه ، د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چې هیڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدې والي د ناوړو اجراتو په هکله د نیویارک ورځپاڼې هم یو لوی مضمون خپور کړيدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوریت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخې، یو پلاوی گمارل شوي تر څو د هغو نومرو د توزیع څرنګوالي وڅیړي، چې د ماسټر پلان پر خلاف په بلخ ولایت کې ویشل شويدي. په پایله کې څرګندېږي کله چې عبدالرشید دوستم په شمال کې دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحیت څخه ګټه اخیستي او ۱۰۶ نومري ځمکې د شني ساحې په سیمه کې ویشلي ، پرته له دې چې د جمهوري ریاست له مقام څخه یې حکم تر لاسه کړي وي .
5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضیه ، چې تور یې پر بازمحمد احمدی د بدخشان په والي پورې شوي، دمحمد بهادر وروړو عریضه چې دچارو د ادارې د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ لیک په ملتیا اړوندو ادارو ته لیږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقیق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنیف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نور پېنهامه، چې دکورنیو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ لیک په ملتیا د قانون د تنفیذ دارګانونو په نامه لیږل شوي دي.
7. د حیرتانو دیندر د نفتي موادو د اختلاس قضیه ، چې تور یې پر عطامحمد نور ،بناغلي دوستم او حاجي محقق لګول شويدي.
8. د ناوړې ګټې اخیستنې قضیه ، چې د مزار شریف سینما په سیمه کې د عطامحمد نور له خوا ورباندې لوړ پورې ودانۍ جوړې شويدي .
9. حاجي دین محمد دنګرهار والي ، گل اغا شیرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعیل خان په هرات کې چې څه یې په وس و، صرفه یې ونکړه . دهیڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتیش شول او نه کنټرول.

په گمرکونو کې ددرغلی یوه بیلگه

گمرکونه یواځنی اداري دي چې د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوایدو زیاتره برخه جوړوي. نو له همدې وجې څخه په گمرکونو کې ددرغلیو پېښې زیاتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کې جوړ جاري کوي او کارکونکي یې شخصي کتې په ملي گټو لوري بولي.

نو داسې گونگوسې تر غورو کيږي کله چې یو کارمند یو څه موده په گمرکونو کې کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کې یې ډیر ژر بدلون راځي، مور دلته یوه ددرغلی قضیه چې په گمرک کې رامنځته شوي د بیلگې په توگه وړاندې کوو. دمور لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارکي توکي واردوي او د گمرک په اووم هنګر کې تخلیه کيږي، خو بیا وروسته پرته له دې چې محصول ځیني واخیستل شي، له گمرک څخه ایستل کيږي.

کله چې موضوع تر څیړني لاندې نیول کيږي داسې ادعا کيږي، چې نوموړي توکي د ماليي دمعین غلام جیلاني پوپل په امر له گمرک څخه، له محصول پرته ایستل کيږي او تور یې پر عبدالقیوم د محمد عمرزوی، چې دگمرک پخواني سرپرست رئیس و، دگمرک داووم هنګر امر عبدالکریم د عبدالحکیم زوی، ددروازي امر سید احمد د حاجي محمد زوی، د وارداتو د مدیریت مرستیال سید مزمل د سید سکندر زوی پوري کيږي.

د اداري فساد پر ضد د مبارزي ابتدائیه محکمې په خپله ۳۰ — ۵/۲/۱۳۹۰ فیصله کې هر یو عبدالقیوم، عبدالکریم او سید احمد نومي، په پنځه کاله او یوه میاشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانیو په ورکړي علي سويه غیاباً محکوم او دغه راز سید مزمل په دوو کلونو تنفیذي حبس محکوم کيږي .

مګر د ایستناف محکمې په خپله ۱۳۰ — ۱۹/۹/۱۳۹۰ پریکړه کې هر یو عبدالقیوم، عبدالکریم او سیداحمد سربیره پر دې چې ۸۴۷۳۱۲ افغانیو ورکړي علي سويه په یوه کاله حبس محکوم او سید مزمل په لسو زور نغدي جرمي او د مزمل شرکت رئیس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کيږي . او غلام جیلاني پوپل چې انکار کوي دهغه د تعقیب پانی په حفظ نظر ورکول کيږي .

بالاخره د ستري محکمې عالی دیوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نیټي قضایي غونډه کې عبدالکریم، عبدالقیوم او سید احمد په شپږ، شپږ، میاشتو بند او د ۸۴۷۳۱۲ افغانیو په ورکړي او غلام جیلاني پوپل د عدلي تعقیب وړ بللي دي . زموږ هیواد کې دقانون تطبیق تل پر کم زور او غریبانو تطبیق کيږي، جیلاني پوپل ته چا څه ونه ویل . کینته مامورینو باید لیکلی امر تر لاسه کړي وای او یا یې داغیر قانوني امر نه وای پرځای کړي. جیلاني پوپل خان ته لارپیداګره .

گمرک هغه اداره ده چې کنترول یې ناممکن دي، په کټه کې مامورین او سوداګران شریک دي، دیو لک افغانیو مال په پنځوس زره محصول شي، چې هم دسوداګر گټه ده او هم دمامور، او پدې ډول غور تر غوره نه خبریږي، ولي چې تفاهم موجود دي.

اوریدلي مي دي چې فرانسوي بوتان په پنسل قلم محصول شويدي . قیمت او جنس ته په اساني تغیر ورکوي، چې پرمحصول یې ډیر اغیز کوي .

يوآزي يوآزي جدي كنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي كولاي شي. ځيني بيا ډيپسو په مقابل كي مقرريري .
كله چي په گمرک كي دکميشن کارانو رول کلک شو، درغلي او بډي هم اوچت شوي. کميشن کاران لکه، ارباب او قريدار
دمامورينو داعتقاد وړ دي. تجربه لري، داد او گرفت يي ورځنی کار دی.
دمامورينو دپاره، آن هغه احتمالي خطر راکمه وي.

دحاجي اکبر دټبنتوني قضيه

د بوي باوري خبرخاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ — ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو، چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچی او دده ساتونکو پيژندلي و ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ ، کوچی وتبښيد. چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مگر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دڅرگندونو له امله تور ورباندي لگيدلي، چي دحاجي اکبر په ټبنتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نوموړي بهر ته تبښتي او کله چي راخي نيول کيږي او دپوښتي لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنوموړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه. ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دمامورينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا گمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمایي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعی د ارزگان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مگر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشوای کولای چي د قانون منگلو ته يي وسپاري.

ایرانی جاسوسان

دارمان ملي ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمیاشتي په ۱۶ گڼه کي یو مضمون د (دایران له خوا ولسي جرگي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرلیک لاندې دډاکټر مرادیان له قوله لیکلي دي چې مور یې لنډیز رااخلو :

یو سیاسي کارپوه دامنیتي سرچینو له قوله په ډاگه کړه چې دولسي جرگي ۴۴ تنه دایران له خوا مرسته تر لاسه کوي. د پوهنتون استاد ډاکټر مرادیان په یوه مرکه کي چې دتیري چهارشنبې په شپه خپره شوه ، امنیتي سرچینو په ډاگه ویلي دي چې دولسي جرگي ۴۴ تنه په منظمه توگه له ایران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدې اړه فهیم کوهدامني ویلي دي په داسي حال کي ، چې دایران له خوا په ولسي جرگه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چې نور هیوادونه به هم جاسوسان ولري نو کیدای شي چې دغه تړون ردشي.

په همدې ډول یو بل سیاسي کارپوه احمد سعیدي په دغه اړه وویل: که چیري دپاکستان او ایران جاسوسان ستراتیژیک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هویت به معلوم شي او دجاسوسي مهر ورباندې ولگيږي .

له همدې امله ښایي چې هغوي مخالفت ونکړي . نو له دې امله نوموړي تړون دولسي جرگي له خوا تائید شو.

پداسي حال کي چې نماینده تا د پردو دگټو دپاره خرڅوي ، دبلې خوا داهم ویلي شو چې دولسي جرگي ۶۲ تنه یې ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کمیسون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غیر شرعي او غیر قانوني ، په ډیره بي شرمی یې سترگي سپیني نیولي دي او پر څوکۍ ناست دي .

مطلب ریښتیا دی، ولې چې دایران سفیر و مسلیمیار ته چې دمشرانو دجرگي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډیره سپین سترگي یې ترې غوښتي وه، چې دامریکا سره ستراتیژیک قرارداد باید لاس لیک نه شي.

پدې شورا کي ملي احساس په څرگند ډول کمزوری دي.

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچينو په حواله يو عراده سراچه موټر ، چي پليټ يې ۵۵۸ فراه دي، دژيري د ولسوالۍ د امنيتي موظفينو له خوا تر څارني لاندې نيول كيږي او تلاشي كيږي ، له هغه څخه ۲۱ كيلو گرامه ترياک تر لاسه او تورن يې جان محمد د الله نظر زوی نيول كيږي .

وروسته له څيرونو او تحقيقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزي دابتدائيه محکمي له خوا د ۲۱۷ — ۲۶/۸/۱۳۹۰ فيصلي له مخي په اتلس کاله بند او دري زره افغانۍ جریمه او دغه راز د موټر د مصداري په سزا محکو ميږي . کله چي نوموړي دوسيه د استيناف محکمي ته ځي نو موری د ۲۹۸ — ۵/۹/۱۳۹۰ فيصلي په اساس د ابتدائيه محکمي حکم تائيدوي .

او دغه راز د ستري محکمي له خوا هم نوموړي فيصله تائيدوي .

دقاچايران تکتيک دادي، چي اصلي مالک پخپله انتقال کي برخه نه اخلي ، بلکي نفر او دريور استخداموي او ډبله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چي دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کي به يې هلي ځلي کوي . پدي ډول دريور او انتقال کونکي قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه يم پوه چي دي معامله کي به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق ديو مافيا په شکل او سازمان يافته خپل اجراءت کوي.

هغه کسان نيول كيږي چي دمسولو مامورينو سره يې اړيکي نه وي ټينگي کړي او يا اصل کس نه نيول كيږي، بلکي استخدام شوي او اجير ديپنسي قرباني كيږي.

اصلي قاچايران له دي کبله چي پوره عايد لري، نو ډيري پيسي بندي. کوم څوک هم ونيول شي په زندان کي بنه ژوند او سم شرايط ورته تهيه کوي. درخصتي نه گټه پورته کولای شي، يوځای او بل ځای ته، يو ولايت او بل ولايت ته په اساني تبديليږي.

دهغي ډلي نه روح الله خروټي به دمحبس مدير سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنگان ته تبديل شو. د ۱۶ کالو نه يې يوازي دري کاله تير کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط يو نيم کال تير کړ، دگرشک دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول درواخله.

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمير وزيران تورن بلل کيږي، چې لنډيز يې د لوستونکو له پاره وړاندي کيږي.

وزيران او واليان يا کافي بي کفايته اويا لرلي ؤ، يا دواړه.

ريښتيا چي اوبه دسره خري دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزير نعمت الله شيراني:

په ۱۳۸۶ کال کي دحاجيانو دليږد قضيه ، چي د کاسکو له شرکت سره يې تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د مياشتي د پنځه ويشتمې نيټي د ۱۷۸۹ ليک له مخي ، د پنځه سوو زرو دالرو دزيان په اړوند ، چي دولت ته يې اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحيدالله شيراني چي دمالبي معين ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مگر حاجيان چا ونه ليرول .

2. دترانسپورت پخواني وزير حميدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزير ، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجيانو دليږدولو په اړوند چي دکلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسليک شوي و او يوولس مليونه دالره پيش پرداخت شوي، گلوبل او ناس شرکت اصلاً يو ترانسپورتي هوايي شرکت نه ؤ. پيسې ولاړي او حاجيان ونه ليريدل شول ، مگر وزيريووازي برطرف او ممنوع الخروج شو .

3. جليل شمس:

داوېو اوبريښنا وزارت د ۲۵ پايو ديزل جنراتورونو قضيه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دايراني کالاي ناب شرکت څخه په ټوليزه توگه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکايي دالرو پيرودل شوي و او نوموړي شرکت يې په رسولو ونه توانيد . پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله د۱۴۳۸۷۹ دالره جريمه ورکړي ، خو جليل شمس چي په هغه وخت کي داوېو اوبريښنا وزارت مرستيال و، پرته له موجه دلایلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر يې دجريمي له سرجمع څخه يې نوموړي شرکت ته بښلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ — ۲۹/۲/۱۳۸۶ ليک له مخي تورن گنل شوي او د خانگري محکمي دپريکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزيران عنايت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غري نور الله دلاوري ، چي دالمان هيواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره دالرو چي داداري فساد او بدو پرضد دمبارزي د ۴۴۱ — ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شويدي .

دغه راز نادر اتش داريانا افغان هوايي شرکت رئيس چي تړون يې يوه مياشت او دولس ورځي تمديد کړي و چي له امله يې ۴۸۳۰۰۰ يورو يې عامه شتمنی ته زيان اړولي و . او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفير په حيث په اندونيزيا کي دنده سرته رسوي تحقيق ته حاضر نه شو .

5. عنايت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ — ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبونک او نوو بالوچارتر طيارو دپيرودني له امله مظنون گنل شويدي .

6. سيد حسين انوري : په دارالامان كې دسلو جريبو دفارم او ځنگل داچارې دتړون په اړوند، چې دافغان ديولوپمنت له كمپنۍ سره يې دپنځلسو كلونو له پاره لاسليك كړي او ځمكې والي دقانون ۶۹ مادي او دمديني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخې ، چې ددري كلونو څخه زيات جواز نه ورکوي ، مگر انوري داقرار داد وکړ .
7. دكرني دچارو پخواني وزيران عبدالله رامين او سيد حسين انوري، دكرني دوزارت معين محمد شريف او دننگرهار د پخواني والي حاجي دين محمد او نور....چې د ننگرهار دكانال ۱۷۵ جريبه ځمكې تړون ، چې د كمو پيسو د يو جريب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ يې پنځلسو كلونو له پاره دقانون پرخلاف لاسليك كړي مظنون گنل شويدي .
8. مسعوده جلال :
دسينما زينب ديبارغاوني تړون د بنځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسيسې سره لاسليك شوي، دايرانې فرش دري ځله رانېول په زياتو پيسو د بنځو چارو وزارت ددهليزونو دفرش له پاره ، دڅلور غيرضروري كتابونو چاپ دبنځو وزارت له بودجې څخه ، دقانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰۰ دالرو مرستې مصرف ، چې د هالند سفارت له خوا دولابتونو د بنځو پيروحاې كولو له پاره مرسته شوي وه .
9. محمد امين فرهنگ :
دسوداگرې وزارت دتفتيش رياست درپوت له مخې ، چې د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تيلو د پيرودي په اړوند مظنون گنل شوي، چې د همدې تړونونو له امله يې ۱۹۴۷۴۵۵۶ امريكايي دالره دولت ته زيان اړولي دي.
10. د مهاجرينو داستنولو پخواني وزيران استاد اكبر اكبر او شير محمد اعتباري :
چې دچين دهبواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پيسې ، چې يوازي د مهاجرينو له پاره وي او ديو شميربي په بهر كې د نوموړي وزارت د نماينده گيو او په هيواد كې دننه دافرانو او اشخاصو له خوا لگول شويدي .
11. سيد مصطفي كاظمي د سوداگرۍ پخواني وزير :
نوموړي دپنځلسو شركتونو ته ، چې ادرسونه يې معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت كې ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ مليونه افغانۍ پرته د تضمين له اخيستلو څخه د سوداگرې دخونو له بودجې څخه وپشلي، چې تر اوسه شپږ شركتونه پيرنډل شوي او له دوو شركتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصيل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او كريدت د بانكونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنگه چې همدا ډول دقانون خلاف كړنه وشوه ، همدا ډول هغه پيسې تر ننه وركي او بيا لاس ته رانغلي . يو وزير محكمه نه شو او نه يې سزا وليده.

دارزگان والي

له واليانو څخه دشکایتونو په لري کي دارزگان ولايت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرگي ته خپلي عرض پاني وړاندي کړي او دوالي امير محمد اخذاده څخه دپيو اخیستلو له امله شکایت کړي.

دولسي جرگي دشکایتونو دکمیسیون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د میاشتي دنهه ویشتمې نېټې د ۶۰۲ گڼه لیک په ملتیا، لکه دقانون دتنفیذ اداره امور، دکورنیو چارو وزارت ته لیکي:

1. دارزگان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه دپوي ودانی دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بدې اخیستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع دیوه گلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانی بدې اخیستي دي.

2. دارزگان والي دارزگان ولايت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شریف الله دعزیز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امریکایي دالر د بدې په توگه اخیستي دي .

3. دیخ جوړوني دفابریکي په اړوند والي او شاروال دارزگان له حاجي عبدالحمید دمحمد یونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ دالره بدې ورکړي .

4. دارزگان والي دیوي وداني له ټیکه دار حاجي ملا نعیم دابراهیم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخیستي او دنوموړي ټیکه دار د ۱۹ لکو افغانیو حواله یي بنده کړیده .

5. دارزگان والي دیوي بلي ودانی له ټیکه دار شریف الله دحاجي عزیز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخیستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.

6. درحیم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکایت کړي، چي دوالي له خوا گواښل کيږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانی د بدو په توگه غواړي .

7. خان محمد دحاجي پاینده محمد زوی شکایت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي دیراود ولسوالي اړوند د شغلې او ځنگل کلیو ته سیلاو زیان واراوه او دکرنې وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنیو ته ځمکي وویشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزگان دوالي له خوا غصب شوي او زورواکانو ته یي ویشلي دي

8. عبدالقادر دامان الله زوی شکایت کوي ، چي ما یو شرکت دشهید اساس په نامه په ارزگان کي درلود، چي ددوو ترنونو په لاسته راوړلو ددیراود او جوړي ولسوالی کي بریالی شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانی په ناحقه او په زور اخیستي دي.

9. نیاز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکایت کړي، چي ورزشي سنډیوم یي دیوي میاشتي له پاره په غیر قانوني توگه تړلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بدو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنگ کاري له پاره مي کنډلي ده او خاوره مي لیردولي ده ، چي دغه ټولي پیسي پر والي پاتي دي او نه یي راکوي .

10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکایت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندې دي او په دي وروستیو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانی بدې اخیستي دي .

پورتنی خلک دپوښتنې دتوان نه عاجز راووتل، ولي چې يو ورور يې ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يې ملا عبدالحی اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه .
يوچا کيسه کول، چې ملا شير محمد اخوند نه يې گپله وکړه چې " تا به په مرو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چې " يا دا زه نه وم، هغه بابک و " . ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو .
بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي .
زورواکي واليان هم لکه استاد عظامحمد نور، تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چې دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

دکابل د هوایي ډگر اختلاس

کله چې په هیواد کې د طالبانو حکومت رنگ شو او بهرنیانو مرستې شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جیب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چې ددغو هلوځو په لړۍ کې د ترانسپورت وزارت هم مني راونغاړلي چې رپوټ يې وړاندي کيږي.

د ترانسپورت وزارت د خپل ۳۴۲۴ — ۱۳۸۵ / ۶ / ۵ گڼه وړانديز په ترڅ کې، د جمهوري ریاست مقام ته لیکي چې دکابل هوایي ډگر په نامناسب حالت کې فرار لري او دصفا شرکت چې یو پرمختیایي انجمن دي، دتوانیدو دډبرو زیاتو هلوځو له امله دوه ملیونه او شپېته زره دالره دوزارت ماليي په مرسته داروپاله اتحادیې څخه په لاس راوړي .

د جمهوري ریاست محترم مقام هم دبین المللي ستندرد سره د هوایي ډگر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چې داقتصاد، ماليي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددویم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ — ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ گڼه وړانديز کې د جمهوري ریاست مقام ته لیکي چې د هوایي ډگر پیسې داروپایي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چې له بودجې څخه نوموړي کار شروع شي، بالاخره د صفا شرکت د هوایي ډگر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چې نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څیړنو داسې څرګنديږي، چې په نوموړي قرار داد کې پیسې حیف ومیل شوي .

چې دابتدایه محکمې د ۳۱ — ۱۳۹۲ / ۷ / ۱۴ دقضایې قرار له مخې ښکاري چې صفا شرکت یو تجارتي انجمن دي او نه یو ساختماني شرکت . دعوا طلبی او افرګشایي هم نده شوي، له همدې کبله دولت ته زیان ورسید . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکې وي .

داچې دعوا طلبی نه کيږي او افرګشایي معلومه نه ده، چارواکي دمسئولیت نه پروا نکوي، نو به ارومرو (تر کاسې نیم کاسه هم وي).

نه پوهیږم چې دهغه وخت دمالیې ، ترانسپورت او اقتصاد وزیران څوک وه، چې ددوي دعدم مراقبت او بی تفاوتی له مخې دا زیان ورسید. یوازي څو تنه واړه رتبه مامورین مسؤل وبلل شول، چې دا زمور هیواد کې معلول دي.

زاخيل وال تسليم شو

دملی ارمان ورځپاڼې د ۱۳۹۱ کال دغبرگولي دمیاشتي په سلمه نيټه یو خبر خپور کړي، چې مور بي لنډيز رااخلو: دا باید ومانو چې دشورا له موجودیت نه، نه موجودیت دملت په گټه دي، تر گټه یې بد مرغی ډیره ده، په هر صورت. شف شف نه شفتالو، وکیلان معاش لوریندل غواړي، دبودیجی موضوع یوه فرعی کیسه ده. دمالیې وزارت وایي: چې دروان کال په بودجه کې دملی شورا دهر غړي په تنخوا کې پنخوس زره زیاتي افغانی تر لاسه کوي.

دولسي جرگي دغزو هڅه په دغه برخه کې هغه وخت پایله وموندله، چې ولسي جرگي دتیر کال دکب دمیاشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه، اما په پای کې دغبرگولي دمیاشتي په دویمه نیټه تصویب کړه. وکیل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړیتوب ورکوي.

دولسي جرگي غړو په دې ټینگار درلود، چې بودجه په متوازنه توگه نه ده جوړه شوي او ځینې ولایتونه دظرفیت دلوړولو له پاره بودجې ته اړتیا نه لري، خو دمالیې وزارت دغه ادعا نه منله او ویل یې چې دولسي جرگي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه ردوي، ترڅو وزیر مالیه حضرت عمرزاخیلوال تسلیم شو.

دمالیې وزارت مرستیال مصطفی مستور وویل: چې دولسي جرگي له هغوي غوښتي دي چې دهغو په امتیازونو او تنخواگاني دمیاشتي یو سلو نوي زرو افغانیو ته لوړي شي او هم دمالیې له ورکړي څخه معافیت پیداکړي، خو په هر صورت وکیل صاحبان بس نلري، دمالیې وزیر ماتي وخورله.

په پای کې ولسي جرگي بری تر لاسه کړ او دمیاشتي پنخوس زره افغانی یې په تنخواگانو کې زیاتوالی راغي. په اوس وخت کې دپارلمان هر غړی ته دمیاشتي پنځه ویشت زره افغانی دکور کرایه، لس زره افغانی دموتور دنیلو له پاره، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبایل دکریډت په نامه اخلی.

که څه هم د حاضرې پانډي نلري. دزړه سوي ور پدي دي، چې سهار او ماښام دادارو په دهلیزو کې سرگردانه منډي او رامنډي وهي. که ریښتیا ورته وویل شي او یا داجمله واورې نو به په دې پلمه چې دملت استازي توهین شول، استیضاح به راوړاندي کړي. کمیشن کاران په خپل منځ کې هم چندان تفاهم نلري، بوتل بازي او بوت بازي نه هم کله کار اخلی. که حقیقت ته وکتل شي یو لوي شمیر یې په رایو ندي راغلي، بلکې دمعنوي پواسطه راغلي، څرنگه چې دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وویل: که ته نه وای زه نشوای راتلاي. نو ضرورت دي چې لگښت راپیداکړي او بلې دورې ته ځان بند او چمتو کړي.

که زما خان غواري تر تا به بي قربان کرم

دثریا بها په نامه یوې ښځې د فیسیوک له لارې یوه مقاله د " دا عبدالکبير رنجبر له خوا لومړنی جنسي تیري نه دي" تر سر

لیک لاندې دجمعي ورځ په ۹ تیر ۱۳۹۱ نیټه له یو تصویر سره خپره کړي چې مور یې لنډیز راڅلو :

زه دیوي فیمسنستي په توگه دیوي له بډبڅینې څخه خبري کوم :

کبير رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کې، چې د سیاسي علومو په پوهنځي کې داسیستانت په توگه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کې استاد میر اکبر خبیر دحزب پرچم دتفتیش کمیسیون له خوا یوه اعلامیه خپره کړه، چې اکادیمسن کبیر رنجبر دیوه جنسي تیري کوونکي او یوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ایستل شوي، نو ټولو حوزو او دمیرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغیږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کې ونه لویږي داسي زیاتوي .

دفخریې په نامه دیوي بڼوا نجلۍ باندي عبدالکبير له خوا جنسي تیرۍ، یوه غم انگیزه کیسه ده چې پلار او مور یې په ورکتوب کې له لاسه ورکړي وو او دخور په کور کې ژوند کاوه، چې دخور میره اذر مشهور خیاط وو، فخریې هغه وخت دخپل ژوند کیسه وکړه کله چې د سپورمۍ نه خبره شوه . سپورمۍ دده د شهوت دافتاح قرباني وه.

فخریه چې دجملي پلوشي او نفیسي شیردل سازمانې ملگري وه ، دامتحن په وخت کې له کبیر رنجبر څخه مرسته غواري او کبیر رنجبر ورته وايي : فخریې که زما خان هم غواري تر تا یې جاروم ته زما سازمانې ملگري یې .

فخریه چې کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بي برخي او مظلومه نجلۍ وه دکبیر رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چې په شش درک کې وو ورځي .

کبیر رنجبر چې کور کې یوازي و او کورنې یې لغمان ته تللي وه ، لومړی ځل یې په اتشین عشق سره غواري له فخریې څخه ناوړه گټه واخلي که زما خان غواري تر تا به یې قربان کرم، خو فخریه مقاومت کوي او ورته وايي چې زما خواستگاري وکړه، خو کبیر رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بي شرمانه ډول په هغې جنسي تیرۍ کوي ، فخریه ژاړې چې ژوند یې برباد شو او کبیر رنجبر ورته وايي، چې له تا سره به واده کوم .

فخریه یې چې یوه اوونۍ په کور کې ساتلې وه پریريدي او کله، چې څو ورځي تیریري کبیررنجبر خان پټوي او هغې سره دواده نه خان ژغوري او ورته وايي، چې ته په خپله زما کورته راغلي وي، زه دشوروي ډپولیس کانديد یم او واده کوونکي هم نه یم .

فخریه چې اوبنکي ټویوي او شکایت کوي او خپل دسر وینسته شکوي اناهیتا ته ورځي، خو هغه دکبیر رنجبر جنایت دتفتیش کمیسیون ته سپاري او دمیر اکبر خبیر په امر رنجبر له گوند څخه ایستل کیږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شورې ته ځي او هلته دکې چې یې غریټوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصیر رنجبر هم اوکراین ته ځي او کا چې بی دستگاه جاسوس کیږي. او دواسیلي متروخین داسنادو پر بنا (صمدازهر) چې دمیوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کې دکې چې بی اجنت او اشعه دشبکې دفتح مستعار په نامه مسوول وه. له یوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر دیوه پلان له مخې، روسیې نه کابل ته راځي او د پارلمان غریټوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوی سره مظاهري په لار اچوي .

خو څو مياشتې دمخه په يوه تلویزوني پروگرام کې وايي، چې زما بڼه د قفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته د يوې نجلۍ داخطاطاف دافتضاح پيښې څخه ما دې بې سي په سايت کې وويل، چې دحامد کرزی څخه حيثيت داعادي غوښتنه کووم . او د (دې .ان .اي) له علم څخه مننه کوو، چې دغه جنايت کار يې اړيوست چې دهغه ديوه اولاد، چې دجنسي تيری ثمره يې وه انکار ونه شو کړاي.

دملې باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دورې په مياشت کې د سپوږمۍ، عرض او داسې ليکلي دي چې دزوی عکس هم ورسره دې ليکي : چې سپوږمۍ هم دده شهوت ښکار شویده.

اکادميسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خپلو سپوږمۍ نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بيا (خانه امن) او بيا په ميکرويان کې، د ډيوې اميل کره ساتلې او جنسي تجاوز پر وکړ او ددې تجاوز نه خدای ج يوگل مور ه گک زوی هم ورکړ، چې نوم يې عبدالکریم پري ايښي دي.

اکادميسن اول زنا بيا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وايي، چې داد سپوږمۍ تقاضا وه چې زما نه يو زوی ولري ، مگر تر اوسه ازاد گرځي ، په محکمو کې برائت واخيست، چې دابه يوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مگر دا حق او عدالت گوند داوکړه چې دې بې دگوند نه وباسي ، کوم چې خيبر کړی ؤ.

ددغو رسوايي سره په مدور ميز کې ناست وي. د سياست او دټولني رهبري کوي، د سياست مداره تر ټولو لومړی اخلاق غوښتل کيږي.

پلنگ در لباس ملنگ

په هیواد کي ټښتوني ددي لامل شویدی، چي زیاتره سوداگر خپلي شتمنی بهرنیو هیوادونو ته لیردوي. ټښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شویدی، چي په هیواد کي پرمختیایي پروگرامونه له ننګونو سره مخ او یا په ټپه ودریزي. دا پدیده دپاکستان نه راورل شول، چي هلته ډاګو ورته وایي. مور دلته دپیلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نیازي حکایت کوي وروسته له هغه چي ټښتونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب یي زما پر سر کړ او په یوه ودانی کي یي بندي کړم ، هره ورځ یي وهلم او نکولم، ټښتونکو دري ملیونه ډالره یي زما له کورنی څخه غوښتل، چي داعمل پر همایون اصفي هم راغلي و.

نیازي وویل کله چي ټښتونکو په دې پوه شول چي پیسې تر لاسه کولای نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوتې چت سوري کړ او وتښتیدم او پولیس مي خبر کړل . پولیسانو هغوي ونیول .

دافغانستان دصنایعو او سوداګري خونه وایي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ میاشتو کي ۸۵ تنه غړي ټښتول شوي په داسي حال کي چي تیر کال دغه شمیره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنایعو او سوداګری خونې مرستیال احمدشاه حکیمي وایي، چي دتیر کال دجولای دمیاشتي زه اوزما ملګري چي دري ملیونه ډالر راسره و، دټښتونکو تر حملې لاندې راغلو، چي پولیسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکریم خلیلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

ټښتونکو هغه وکړه ترڅو حکیمي او ورور یي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي یي ووژل شوه ، خو ټښتونکي خپلي موخي ته ونه رسیدل او وپي کولای شول چي یوازي پیسې وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چيري دولتي مسوولین له ټښتونکو بلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنگه کولای شي دامنیتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پیسې وتښتوي .

دتجارت او صنایعو دخونې مرستیال خان جان الکوزي وایي، چي دهیواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په ټښتونو کي لاس لري، چي یو پوره شمیر یي د پارلماني مسولیت لري چي مخکه او اسمان یي پیژني ، چي هره ناروا راپورته کیږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لرلی وي، نو له همدې کبله دامنیت په برخه کي لږ پرمختګ شویدی ، اوس دي حالت کي راغلي یو چي غل هم وایي خدایه !، او کاروانی هم وایي خدایه ! دفواید عامي د وزارت معین وحید الله خپل اختطاف چپان پیژني، مګر د ډاره یي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له ټښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وایي: کله چي ټښتونکي نیول کیږي دفسادو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کیږي .

هغه داهم وویل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي یو شمیر ټښتونکي دهیواد دقضایي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شویدی.

الکوزي داهم وويل چي دلوگر، پکتيا او دلوي ننگرهار په ولايتونو کي چي د ټينتونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي، چي په هيواد کي سرمايه گذاري تر ۳۰ سلنو راتينته شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په ټينتونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديري. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد ټينتونوکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجيناوي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدې کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برأت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مگر مشرانو جرگي په غير کي ټينگه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصونيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي دده وکړه. پارلمان يي مصونيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصونيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيني هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن بيژني، مگر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغه جملې نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جيناوي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال گمان وري.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لگيري.

پردی لارښود

دهشت صبح ورځپاڼې د ۱۳۹۱ کال دغبرگولي دمیاشتي په پنځلسمه نیټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب .
" دیوه سیاسي او نامناسب مذهبي لارښود لمانځني " تر سرلیک لاندې خپور شوی مضمون ، چې دیو څو برخو ژباړه یې دگرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لارښود ایت الله خمیني د مریني لمانځنه دهغو له پاره ، چې دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیټ لري یو واضح پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهروند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چې درسنبو او دپارلمان دغو له خوا دغیر معقولو څرگندونو له امله ورباندې کیدلې، دهغه د ناوړو څرگندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کې دایران درژیم تاداو ایښودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښيي چې ایران په څومره سرسختانه اوزرورتیا سره په افغانستان کې دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندې دپاکستان او ایران د جګړې دوام زمورد یو شمیر هیواد والو له خوا، چې دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاسف ځای دي .

زړه پورنونکي کرنې او راګڼونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډې کې وایي چې هغه یوازې په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلای شي چې یو لارښودوي.

دغسی څرګندونې زمور له پاره نوي نه دي، ځکه کله چې دهغوي ملاتړي رسنی او آن داچې ملي متحده جبهې ته نږدې رسنی دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالنې کرنې دافغانانو په وړاندې جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چېرې دغه ښاغلي دغسی ونه وایي ، که چېرې دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاکند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کې ، چې زیاتره یې هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لارښود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلای نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راڅیزې پر لویو غرونو	بیبټ نیکه وایي زما زامنو
سري چې مري خور يې پخوا وي	ولس چې مري نښه يې داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي	خواري او دلت يې ځکه پخوا شي

امام خميني په افغانستان كي دافغاني شيعه گانو لخوا د تقليد مرجع په توگه نيولي كيږي، دامذهبي نه بلكي يو سياسي پروگرام دي. په ايران كي هم اوس پوښتنه كوي ، وايي سني بي كه مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم كيږي، چي په ايران كي هزاره گان له ياده باسي .

افغاني شيعه گان دصدام دجگړي په وخت كي هم دتوب دخولي شومه شول او په اوس كي بيا دسوريي جنگ ته تشويقيوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسي بر بنده تيري هم خميني په څرگنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس كي، د تبعيد په زمانه كي او دغه راز په قم كي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندې دي.

په ظاهرأ به بي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروگرام كي نور څه وه ، دشيعه او سني ديوالي خبري به بي كولي خو په عمل كي به بي سنيان له منځه وړل .

زمور باور دادي چي خميني ديوه مستبد حكومت تاداو ايشودونكي و، چي دباچا پرځاي بي ولي فقيه كيناه ، كه چيري دخميني خاي ناستي ښاغلي خامنه بي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارك او معمرالقذافي له حكومت سره نه لري. دامام صاحب حرركات دننازي هيټلر ته ورته دي. هره ديكتاتورې بده ده، مگر مذهبي ديكتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

كه چيري افغانان ديوه عادل حكومت او خلكو دحكومت غوښتونكي وي، دمذهب تر عنوان لاندې داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاكستان افراطي ايډيولوژي گانو پرځاي دي ټولنيز عقلائي سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاڼي مدير (حسن الهيكل) ، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير كي، چي تري راووت خبريالانو ته بي وويل : ما فكر كاوه چي امام يو اسلامي انقلاب كړيدي ، مگر دا په حقيقت كي يو شيعه انقلاب دي .

لين غوښتل چي دنړۍ دكارېگرانو تر عنوان لاندې په نړۍ حكومت وكړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندې هم پر اسلامي نړۍ حاكم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاكم كړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، كلام يو، كعبه يوه او رسول بي يو دي) ، يو پر بل په صداقت باور راشي، كيداى شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وكړي. كوم فقهبي توپير چي په څوارلس پيړيو كي ندي حل شوي، اوس بي په ما څه؟؟ دزغم نه كار واخلي او مذهب دسياست وسيله نكړي. اسلام يوه عقیده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

مناسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور كي سوځي، كله ارامه شي او كله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنگي يرغل پدي كچه ډير شويدي چي ان زمور په ادبياتو او اصلاحاتو را كد شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلاً : مور ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل كيږي چي په ايراني لغتونو او نمونو بدل شي لكه : ولد په فرزند، مامور په كارمند، وكيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيد، مكتب په مدرسه، محكمه په دادگاه، معلم په آموزگار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابگاه، قوماندان په فرمانده، خواننده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنگي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه مور ته پردي دي.

يا مثلاً په شعوري، له دي كبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه كوټه سنگي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننگونه چې داقتصادي، ملي لویو پروژو په عملي کولو کې دولت په وړاندې شتون لري، هغه دځینو استخباراتي کړیو اوازي دي، چې دهیواد په ځینو برخو کې دزورواکانو او جنگسالارانو له خوا په لاره کې اچول کېږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کې خنډ او خنډ رامنځته کوي. که چېرې دولت ارگانونو له خوا یې اغیزمني او پریکړوني کړني ونه شي نو هیڅکله به په هیواد کې لویې اقتصادي پروژې په کارونه لویږي.

دیوي باوري سرچینې په حواله دکانونو وزارت یو لیک دملي امنیت دشورا په نامه استولي، چې دهیواد په شمال کې دنیلو او کاني توکو داستخراج په مخکې دسیمه ییزو او زور واکانو له خوا یې مخه نیول .

وروسته له هغه چې دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختیا لید لوري رامنځته شو، نو په تقنیني چارو کې په زړه پوري اصلاحات دنړیوالو تجربو په رڼا کې او دکانونو دستراتژیک اهمیت دهیواد دعوايدو په زیاتوالي کې دیوي کلیدي اداري په توګه داقتصادي پرمختیا او له بهرنیو سرمایه گذاریو له پاره رامنځته شو.

لکه چې پدې وروستیو کې لیدل کېږي دسیمې استخباراتي سازمانونه، دخپلو بریځو له لاري داقتصادي ملي لویو پروژو داختلال له پاره مټي رابډو هلي او دپروپاګند په لاره اچولو سره یې ددې پروژې له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دې چې دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو دپرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته یې اخطار ورکړي ، که چېرې په شعوري اویا هم په لا شعوري او یا دچا خبره ددبمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زمور ملي ګټو ته ، چې یواځې سرچینې دخان دبساڼي او دهیواد دمالي استقلال شمیرل کېږي خپله موخه وګرزی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندې به خواب ورکونکي وي.

او اوس چې ددو لویو پروژو (دحاجیګک پروژه او دامو دریا دنفتي حوزې پروژه) په دې عبارت سره چې ګواکي دپروژو په تړون کې سیاسي کړني او دغه تړونونه دهیواد په زیان دي او .... دسیمې داستخباراتو دپاڅورو له خوا پروپاګند کېږي .

دغه استخباراتي کړی ددغو تعلقاتو او مناسباتو له مخې، چې په دولتي ارگانونو کې دلورپورو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چې له بهر څخه یې ملاتړ کېږي خپلې پروپاګند تنظیموي.

په همدې ډول دپارلمان یو شمیر غړي، چې دنوموړو پروژو په تخریب لاس پوري کوي او دامنیت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژې، چې دافغانستان ملي ګټې بلل کېږي او دولت عوايد ، دزیربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دچاپیریال ساتنه او دکلپو خلکو ته دجامع پرمختیا پروګرام په جوړولو کې ارزښتمن رول لري هغه تخریب کړي.

دغه ډول دپادوني وړ ده ، چې دحکومت له پلان سره سم چې امنیتي کمپنی اوس فعالیت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنیت له پاره لازم ترتیبات نه دي نیولي، چې له دغه فرصت څخه دسیمه ییزې جنابې کړی او په حکومت کې دنفوذ خاوندان دمنتبیینو دازار لامل ګرزي ، چې دحکومت او مثبت ترمخ بی باوري رامنځته کړي.

ددې له پاره چې دهيواد په تاريخ كې لومړې ځل دي، چې افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي كاني منابعو ته پراختيا وركړي، له نيکه مرغه چې دټروونونو په برخه كې يې روڼ والي او دملي او دهيواد لوړې كټې په كې په پام كې نيول شويدي.

هيله ده چې دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه كې پورته ذكر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چې ملي كټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سيوتازونو مخه چې يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اكټر ليندل كيږي يا اوريندل كيږي، ځيني چارواكي خپله ډيره جزوي كټه په درلودلو سره دولت او عامه كټي ته ډير دروند او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چې رسي دكور دننه خوا وي، لكه چې وايي كلا د دنني خوا خلاصيري.

پدې برخه كې تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چې والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوړي. د ملت او حكومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

دقروغ دغونډيو غصب

دباوري سرچينو په حواله چي دملاخليلو ، کاکرو، کوچيانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سيمه کي استوگنه و، دکورونو په جوړولو يي شروع کړي وه او د عبدوخليلو کوچيانو له خوا يي مخه نيول کيده .

په دغه ضمن کي دکابل دلويديزو برخو استوگنو خلکو په نوموړي سيمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سيمه هديرې ته بيله شويده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سيمه کي دسيلاو او اوبو دوتلو او رېکريشن تاسيسات تر سترگو کيږي، چي دمحمديه ښارگوټي له خوا سازماندهي کيږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څيړونکو ډلي تر لاسه کړيدي دغه سيمه دبيلا بيلو دولتي ادارو ملکيت دي.

که څه هم دکوچيانو او دکابل دلويديزو سيمو داوسيدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کيږي ،خو څه پايلي ته نه رسيږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخړه په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلويديزو سيمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او يو شمير نورو په هڅوني سره په بيلونو، گلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دخاي پر سر شخړه راپورته کيږي او پر دولتي مخکو جگړه راپورته کيږي.

ترڅو په پايله کي دنوموړي سيمي خلک دکوچيانو په خيمو او کورنو بريد کوي او دکوچيانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره گان نور هم د ډير شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنيتي ځواکونه نوموړي سيمه نيسي او کوچيان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلويديزو سيمو اشوبگر دخانکري پروگرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحيو سيمه تر تخريب لاندي راولي او ديو زيات شمير دکانونه تاراج او وړانوي.

په پايله کي يو پلاوي دجمهوري رياست دمقام له خوا گمارل کيږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شريکان يي تر توقيف لاندي نيول کيږي، او داچي په پايله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود وموندي، مثلاً د دارالامان سيمه کي مخکه اوغوندي دحاجي محمد نبي خليلي ، داستاد خليلي ورور لاندي کړه. قرغه مخکي او غوندي وکيل ملا غيرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جگنلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله گذر خطونه پکي کړه، يو اندازه استاد عبدالرسول سياف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کيښود.

د افغانستان په جگړه کې دامريکا لويې تيروتني

دکابل چاپ دورخپانو له ډلې څخه يوې ورځپاڼې د (دافغانستان په جگړه کې دامريکا لويې تيروتني) تر سرليک لاندې يو مضمون خپور کړي چې لنډيز يې دادي :

امريکا ددې پرځاي چې يو پياوړي دولت درامنځته کيدو او ټينگښت او اغيزمنتيا له پاره يې په افغانستان کې کار کړي واي، او له هغې ډلې څخه يې لکه دملي دفاع ، کورنيو چارو ، ماليې ، پوهنې، او دکليو ډېر مختيا وزارتونه يې ځواکمن کړي واي او ديو واحد ملي دولت په اړوند يې کار کړي واي، او بالا اقل د خلکو د ليدلو له پاره يې دکرزې حکومت ته يې باور او مشروعت ورکړي واي ، برعکس هيڅ يو داسې بنيادي او اغيزمنه کره يې تر سره نه کړه .

دغه راز امريکا له شلو کلونو چې د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چې څه يې بايد کړي واي، ديوه دموکراتيک ځواکمن دولت درامنځته کيدو مفکوره يې د فرهنگي او په ټولنه د مسطو عناصرو د بدلېدو دکرنيزو او اقتصادي بنيادونو په اړوند دامريکا يوه فانتيزي وه، چې هيڅ تحليلي او پلاني برنامه يې وروسته دحکومت د بدلېدو له پاره ،چې په افغانستان او عراق کې څه کړي واي نه درلودله.

په مليونونو ډالره دامريکا او مرسته کوونکو هيوادونو له خوا افغانستان ته راننه شول، په دغه اړوند چې څومره دغه پيسې حيف او ميل شوي او ديو شمير صلاحيت لرونکو افغانانو او بهرنيانو جيبونو ته ولاړي او دغه راز، چې په خپله امريکا او مسولينو يې څومره په دغه فساد کې گډون درلود او څومره مسوليت لري او يا يې ورباندې سترگې پټې کړيدي او يا نه ليدلي او نه انگيرلي دي .

له يوې لسيزې څخه زياته موده کې ۳۴۱ کمپنۍ او نړيوال غير دولتي يا (ان جي او گاني) په افغانستان کې جوړي او په فعاليت يې پيل وکړ، چې مليونونه افغانۍ يې افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شويو پيسو زياتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرايي چې دمياشتي له پنځو زور تر شپږو زرو ډالرو پورې رسيدې. دامنيتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورينو اونورو کارکوونکو په معاشو ولگيدې، او يوازي له پنځلس سلنې کمې پيسې له دغو مرستو شويو پيسو څخه دافغانستان په پرورؤ کې مصرف شوي، چې په پايله کې افغانستان داقتصاد له رويه په خپلو پښو ونه دريده چې داقتصاد اساسي شاهرگونو ته نوي سا وروښي.

په همدې ډول يوه لويه تيروتنه داوه چې سپينې ماتي دخپلو سرنيرو دولتو نيټه اعلان کړه ،چې دغه موضوع دطالبانو دسياسي او جگړه بيز مورال دلورېدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کې د جگړې برياليتوب له پاره په کار وه ،چې دوه دولتونه ياني افغانستان او امريکا دواړه په کې گډون وکړي، خو ديوه له فساد څخه ډک هيواد چې له امريکا سره يې لرزيدلي اړيکي درلودې، دويم داچې پاکستان دطالبانو دولت په خپله غير کې ونيو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبدليدو لامل شو.

پورتني وړانديز يا اعتراض پر ځای دی، هر څوک بايد خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هيله اشتباه ده، البته کومه مرسته چې دپرو نه کيږي يا کوم امکانات چې د نورو څخه چمتو کيږي، د خپله وسه د هغه نه گټه پورته کړي، لکه

جنوبي كوريا، جاپان او المان.

لیونی سپی

د کابل په ښارکي کوڅه دبه سپی دومره زیات شویږي، چي وروسته له ماښام څخه یې کابل ښاریان له گڼو ستونزو سره مخامخ کړیږي. او د دولت هیڅ یوه اړوند اداره لکه کابل ښاروالی، د عامي روغتیا او ډگر هنی وزارتونه ورته پام نه اړوي. مور د بیلگي په توگه یوه مرینه، چي د خور لو له امله را منځه شویږه رپوت یې خپروو.

سید نور آغا د سید شیر آغا زوی ادعا کوي، چي ورور یې سید علی شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نیټه هغه مهال چي له دندې څخه د خپل کور په موخه روان و، دلیونی سپي تر حملې لاندې راغي او تپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څیړل کیږي، داسي پایلي ته رسیږي چي د کابل ښاروالی او د عامي روغتیا وزارت د لایحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تغلل او غفلت کوي، چي دغه شان بیښي رامنځته کیږي.

ادعا کیږي، چي د محیطي روغتیا ریاست رئیس امان الله حسینی خپله دنده اجر اکړي او ددغه ریاست نور کارکوونکي هر یو محمد سلیم د عمر گل زوی او عبدالحکیم د غلام شاه زوی هم ملزم گنل کیږي.

همدغه راز د کابل ښاروالی د تطظیف رئیس نثار احمد حبیبی، چي خپله دنده نه ده سرته رسولې او په خپل سر پرته له دي چي د محیطي روغتیا پلاوي حاضر وي سمی مواد (سترکنین) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه گڼه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لگول کیږي، توقیف او د ښاروالی دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او میر احمد د پاینده محمد زوی او د محیطي روغتیا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندې نیول کیږي. دا کافي نده، دایو قتل دي، په پوره دقت باید مطرح شي.

د کابل آسیا روغتون چي د نوموړي شخص له مریني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندې راځي، مگر په نورو داسي پیښو کي ملزوم نه محکومیږي.

دکوڅو دبو سپو کیسه آن دخلگو دشکایت پر بنا د بین المللي مډیا ته هم رسیږي، مگر مسؤلو کسانو سرپه ونه گرځاوه. دمیزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امریکا یرغ راډیو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وايي چي سهمی مواد بي کیفیتنه دي، دروغتیا وزارت وايي، چي دښاروالی مامورین کومي غوښي چي باید دا زهرجن مواد ورسره گډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورین خپل ډیگ په گرموي. دپورتنیو ادارو تر څنگ دکورنیو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنیت وساتي، مگر دلته بي تفاوته یو مؤثر کلتور دي، چي وايي (به ما چي؟؟). مسوله اداره معلومه نشوه. د غریب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زړهي کروژین کي ناست وي، ددي ستونزې پروا نکوي.

لمرپه دوو گوتو

د يوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداگرۍ شرکت رئيس بناغلی فرهاد، چې د پوهني وزارت د مسلکي او تخنيکي معينيت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د يوي اطلاعاتي په ترڅ کې کشفې ارگانونو ته خبر ورکړې، چې د نوموړي معينيت د مالي امريت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بدي غواړي، چې داکار دقراردادبانو او مامورينو تر منځ يو منل شوی دود دي، پوه نه يم چې داخلي ولي شکايت پورته شو؟ چې ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چې نوموړي ته د يوه مختلطه پلاوي له خوا پيسې په نښه کيږي او د وزير محمد اکبر خان په سيمه کې نوموړي ته ورکول کيږي او بالفعل نيول کيږي.

الماس ادعاکوي چې د کابل افغان سوداگري شرکت رئيس سره څوکاله کيږي چې روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره دالر غوښتې و، چې نن بي ماته زنگ وواهه او پنځه زره دالري راکړل. هر مجرم بايد يوه پلمه ولري. داسي کسان نو بيا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدانه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فيصلي له مخي الماس نومي ته برانت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو گټو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرنت وکړي، چې دپوليسو سره مرسته او يا شکايت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبيدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتې او بي مسووليتي د فساد دپربنت دي. د فساد د مخنيوی د پاره پوليس او يا مفتيشين او بيا محاکمه دپر لوی رول لري، مگر په مور کې دا خلا دپره څرگنده ده، چې دا دواړي اداري لري دي.

په امنيت ملي کې هم د استخدام د پاره يو فرمول جوړ شوی و، چې د همدې اداره د درو تنو په تصديق او تضمين يو څوک مقرر کيدای شوی. څرگنده ده چې په دی اداره کې تنها دا يو قوم او يوه سيمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ و. ددي وري سيمي تر منځ نژدېوالي يو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چې شکايت نه اوريدل اداکړي.

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان!

د بی بی سی رادیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتې په اتلسمه په خپل رپورټ کې، د افغانستان درون والي دڅارونکي سازمان له خولي چې افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندې دي او ډاکار ددې سبب شويدي چې عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان وړوي.

په نوموړي رپوټ کې څرگنده شويده، چې یو شمیر وزیران، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چې مور ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدې رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکې لاندې راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چې دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذايي توکو واردول په خپل انحصار کې راوستي دي. او له حکومت څخه یې غوښتي، چې د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منگلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چې ۳۷ پاڼو کې لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصصینو، سیاستوالو سره په مرکوکي چې په کابل هرات، بلخ، بامیان ننگرهار کې سرته رسېدلي جوړ شويدي.

یما ترابې چې د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کې څرگنده کړه، دغه افراد چې مور سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوی کورنۍ په بانکونو او لویو شرکتونو کې برخه لري چې خلک یې شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیې په ټاکلو کې اساسي ونډه لري او په دغه برخه کې ددخالته له امله په کال کې ملیاردونه ډالر خلکو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژې د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشپړ کيږي.

نوموړي سازمان وايي چې زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړېده. کله چې هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوروګتو د څو مافیایي کړیو لاس ته ولېږي، کوم نوم چې افغان ولس په جهاد کې کتلي و په دې وسیله یې د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه بریږدي، چې لوري بیې تړونو نه هغه چاته بریږدي چې کمی سرمایي لري، په دغه رپوټ کې همداراز راغلي دي چې دولت دلوري بیې قرار دادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري ځکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یې لري.

په رپوټ کې زیاته شويده، چې زورواکانو خپلي شتمنۍ د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړيدي دغه سازمان پیداکړيدي چې په ملیونو ډالر دداسې افرادو په نامه ثبت شويدي چې عمر ونه یې له اووه لسو کلونو هم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چې دغه ډول کارونو، د دولت جوړونې پر بهیر نوره اغیزه کړېده او ددې باعث شويدي چې د خلکو باور پر دولت راکم شي او اقتصادي وده په تپه و دريږي او د شتمنۍ کچه د هیواد په دننه کې راکمې شي.

دغه سازمان په پای کې لیکلي دي، چې د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منگلو کې لویدلي او هغوي له سیسټماتیک او سازمان یافته نظامي حواک څخه په ګټې اخیستنې سره د شتمنۍ د راټولولو او زیاتولو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

توله پدې پوه دي چې خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمې مجال یې نشته. قانون موجود دی، تطبیق یې دچا د وسه ندی.

دو ماشومانو اختطاف قضيه چي پايله يي په برانت سره تمامه شوه

له هغه راهبني چي بهرني ځواکونه چي زمور هيوادونه راتوتلي ددي ترڅنگ چي اداري فساد زور اخيستنې او د نښه يي توکو سرليکه او قاچاق هم ورسره يو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو څخه يي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخيست.

د بوي باوري سر چيني درپوت په حواله نقيب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسيدونکي چي ددو ماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوايي د مياشتي په اتمه په جلال اباد کي نيول شوي و د تحقيقاتو دوسيه د لومړي حوزي ابتدائيه محکمي ته د حکم له پاره اشنول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپارش کال بند محکوم او د استيناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپارش کاله بند تائيد، مگر د تمیز محکمي د الزام کاپي دلايل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت يوه نمونه چي تحتانی محاکمو بايد دا دلايل منظر نيولي وای:

- 1) تښتونه يا اختطاف يو معينه انگيزه لري، يعني سياسي، اقتصادي او يا انتقام.
- 2) مخکني روابط بايد موجود وي او مختطف بايد تر تعقيب لاندې نيول شوي وي، نه چي په يو ساعت او يوه ورځ کي دا کار پای ته ورسيري.
- 3) نقيب الله تر اتهام لاندې و، چي دا دوه ماشومان يي په ډک سرويس کي اختطاف کړيدي.
- 4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپير و، د نقيب الله فارسي نه وه زده اوسن يي هم لور و.
- 5) ددغو دلايلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
- 6) نقيب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تگ و، پدي ښارو کي يي بلديت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقيب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوبنل شوی و.
- 7) د نقيب الله تذکري ته چي تر پيښي پخوا اخيستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن يي تجديد نظر وشو.

وايي گناه کاره خوشي کيدل بد ندي، نه يو بيگناه بندي کيدل.

پدي ډول به ډير بي گناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع و، د محکمو په فيصلو کي يي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مديريت او دسيپلين يي درلود، د گناهکار او بي گناه تر منځ يي توپير نه کاوه، د عدالت پروا يي نه درلودل. دده د توطيې نه ډير کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلايل نه اوريدل کيدل. د پنجشيرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بيا د طالبانو د وخت نه يو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دليل به ممکن د حکمتيار او احمدشاه مسعود او بيا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انگيري وي. دده په وخت کي پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملې وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم گذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات يي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرگی پر خيمه د راکت وار و، چي ددي بي کفایتي پر بنا د ملي امنيت درياست نه ليري کرل شو.

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصیږي.

د سترې محکمې د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزې ديوان چې د ۱۳۹۲ کال د چنگاښ د مياشتې په نهمه نيټه د 1098 قضايي قرار له مخې قاري شير محمد درختي گل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يې داسې شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هوډ خپلو په سيمه کې د ملي اردو د منسوبينو د ليرد په يوه موټر ځانمرگي بريد کيږي، چې له امله يې نوموړي موټر له منځه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کې د خلکو ودانيو ته هم زيات زيان اوږي.

ددغي پيښې په اړوند د ملي امنيت د ادارې له خوا دوه تنه، دکمال ناصر د محمد يوسف زوی د موسهې اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالۍ دنتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چې ډير اوږد بهير لري مور يې لنډيز راخلو.

ثابتيږي، چې نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کې په ډاگه کيږي، چې انتحاري واسکت له مولوي سميع الله څخه مهاجر نومي کابل ته ليردوي او داسې کيسه کوي، چې له انتحاري حملي څخه وروسته کله چې په پلچرخي کې خپلې مدرسې ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسې مهتمم ورته وايي، چې الله گل چې دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريگريشن په سيمه کې اوسيږي ، د ده سبز ولسوالي په ولسي جرگه کې استازي دي، ما ته راغي او ويې ويل، چې قاري شير محمد خيږ کړي چې مدرسې ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خيږ شويدي، چې قاري شير محمد په دغه حمله کې لاس لري او کوشش کوي چې هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تگ اوراتگ مدرسې ته قطع کړ.

وگوري چې انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايې حمايت کيږي ؟ نو په پايله کې دي نتيجه ته رسيدو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چې وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چې چارواکي او موټري نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وروولو دپاره وي او يا خان په ساتي. يوازي الله گل، چې خان ته مجاهد وايي ندي، بلکې بايد ووايي چې په اوسني ټولنه کې دخانين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چې داسې ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله گل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چې مصونيت پارماني لري.

زور حق دی

راشد دین دتاج الدین زوی د احمد شاه مسعود اخبني په دوبي کي افغاني جنرال قونسل اصلي د پنجشیر او سیدونکي د رحمانی سره په یوه معامله کي لانجه لري. راشد دین دکوم څه چي دی بي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هیڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وايي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزویري وکالت نامه چي دغلام حیدر در حمت بیگ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلگری د کارمندانو هریوه زرگی د داراب زوی او.... جوړه شویده او د بهرینو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شمیره کي ثبت شویده اوله امله بي د احمد فواد رحمانی یوه حویلي او ۲۷۵ جریبه ځمکه بي د بلخ ولایت د تاشفرغان په سیمه کي غصب کړي او سربریره پر هغي بي په ۱۳۸۹ کال د روژي د میاشتي په ۲۶ مه نیټه دهغه پر کرابي کور، چي په وزیر اکبر خان مینه کي موقعیت د رلود له خپلو وسله والو سره حمله او په زور واکي سره بي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شيان او میرمني دزیوراتو په گډون له ځان سره وړي او سربریره پر هغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور ملیونه امریکایي هم دالر ویاسي خو د بانک د کارکونکو دپیسو ایستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاني متن دی، چي احمد فواد رحمانی د جمهوري ریاست مقام ته وړاندي کړي وه. نو اوس قضاوت لوستونکو ته پریر دو چي په هیواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحمانی بازخواست چا ونه کړ، راشد دین زور او زر لري، ولي چي دشهید احمد شاه مسعود اخبني بلل کيږي. داو د سپیني ورځي د زور استعمال، چي عدالت ورته عاجز دي.

وسيله او واسطه

ترهغه وخته چې د يوه قوم مشران او ځيني چارواکي د اختلاس کونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ايا اختلاس کونکو ته څوک سزا ورکولای شي؟ ايا له هغو څخه د دولت پيسې څوک اخيستلای شي؟
ځواب روښانه دي، نه هيڅکله به هم څوک سزا ورنشي کړای او نه به هم د فساد، بدو، درغليو او اختلاس مخه ونيول شي، مور غواړو چې د خپلي ادعا له پاره يوه بيلگه وړاندي کړو.

حاجي نعيم کوچی اود کوچيانو وکيلان او د کوچيانو د چارو رئيس ښاغلي غورځنگ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چې د عبدالقوس د عبدالصمد زوی چې د خوست ولايت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی يې اختلاس کړيدي، د هغه نغدې جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنيت ديوان د 25/2/1391-273 له وروستي فيصلې سره سم ۵ کاله او يوه مياشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شاداکبر علي زوی چې محاسبی د مدير له مړينې څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبی د مدير په توگه مقرريری، وروسته له څيرني دي پايلې ته رسيری او ولايت مقام ته خبر ورکوي، چې په بانک کي پيسې کمي دي .
وروسته څرگنديري چې ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شويدي. د هغه د معادلو پيسو دور کړي په سزا محکوميری، چې وروسته بيا 57 ميليونه بانک ته سپاري.

روي او روښاري زموږ هيواد کي ډير رواج او دود دي او تردي عنوان لاندې (خيردي خيردي) . او که دي په خوله ونکره بيا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چې پدي کي به واسطه مداخله ونکړي؟؟ واسطه او رشوت عين رول لري، چې قضيه د انحراف خوا ته وړي او واسطه يې قانوني ممانعت لري، اما څوک دی چې مخه يې ونيسي؟. داسي مثالونه ډير دي، چی واسطه پکي کاري واقع کيری.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډير ليدل کيری، ممکن علت يې هم دا وي چې پيسی پکی سته.

د ۳ میلیونه دالرو ورکيدل

د کليو پرمختيا او بيا رغاونې وزارت د همبستگي برنامې لومړي GTZ موسسې او بيا وروسته له Maxwell Stamp موسسې سره د برنامې له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سيد شفيق الله (سادات هوفياني) صرافي سر ۲۰۰۹/۹/۱۴ ډيکټيکا ولايت ته د همبستگي د برنامې د پيسو ليرد تړون لاسليک کړ.

په داسې حال کې چې دنوموړي پروگرام د پيسو ليرد، نورو ولايتونو ته د بانک لخوا تر سره کيده خو دننامې له امله چې عنوان کيدي نوموړي ولايت ته د صرافي لخوا ليردول کيدي، د همبستگي برنامې د قرار دادې صرافي له لاري شوراگانو ته پيسې دورکړي امر صادر کيدي، ولي چې بانک لافعاله نه و.

قراردادې به پيسې د همکارو موسسو (برک واريب) په حضور کې، شوار اگانو ته ورکولي او د ولايتي شورا لخوا به يې تصديق کيدي.

وروسته به يې سند کابل ته راليره او دهغه له رويه به د صراف په خرڅ معامله کيدي، چې ددغه تړون له مخې کابو ۱۴۷۲۳۷۹۶۷ افغانی د سيد شفيق الله (سادات هوفياني) صرافي ته ورکړي وي، چې شوراگانو ته يې ورکړي، خو عملاً دغه پيسې شوراگانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) ليک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکټيکا ته خبر او هدايت ورکړي.

د کليو د پرمختيا وزارت وروسته له ډيرو بحثونو سره، صرافي دپته اړ ايستله چې ۳۶ ميليونه افغانی شوراگانو ته ورکړي خو صرافي شپږ ميليونه شوراگانو ته ورکړي او د نورو پيسو له ورکړي يې انکار وکړ او د يوې عريضې په ترڅ کې (۶۰۵۲۱۲۴) افغانیو د پيسو غوښتنه کوي.

لنډه داچې تر اوسه دنوموړي تړون د گډونوالو له خوا تيري او بيري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کې وايو چې عجيب تړون او عجيبه وپښه (هغې گټې چې دسرمايي سر يې وخوره)

اصلي مطلب دادې چې د کليو د پراختيا وزارت يې مسوليت ته او بي تضمينه ۳ ميليونه دالره ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوري، نور څه پلاس رانه غل، فقط احسان ضيا وزير پر بر طرف شو، چې اوس په جدي ډول د اپوزيستون په کتار کې ودرېد.

هر څوک چې د مقام نه ليري شي ، پروپاگنډ، تخريب کوي او اپوزيسيون شي.

دبناغلي محمد ياسين عثمانی کيسه کوم، چې د امريکا د سفارت په يو مېلمستيا کې د ډيرو پخوانيو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکايت او بد ويل. سفير زما نه و پوښتل ، چې ته ولي څه نه وايي: ما ورته وويل چې (زه هم کله چې برطرفه سم بيا به شکايت کوم).

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دې ټینګ باور لري، تر هغه وخته چې دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټینګ هوډ او پوره توان ونه لري، نو هیواد به مو د فساد د نړیوال لړلیک په سرکي ځای ولري. او هیڅکله به هم د یادوني وړ لاسته راوړني ونه لري. مرستیال صاحب عبدالکریم خلیلي د ۶۵۵۰ — ۱۷,۱۰,۹۲ په امر یو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ. نورستان چې یوه غرنۍ او ځنګلي سیمه ده، نو دولتي چارواکوپه ۱۳۹۲ کال کې وپتيله چې د نوموړي ولایت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وویشل شي .

وروسته له هغه چې د نوموړو د غنمو د نه ویشلو په اړوند گو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئیس دویم مرستیال له خوا یو لور رتبه پلاوی د کرنې او مالدارۍ د ادارې مرستیال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمو ویش څرنگوالی وڅیړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کې د هغه ځای والي محمد تمیم نورستاني او د مشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چې د نوموړو غنمو د ویش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وویل: چې که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کې ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چې دغه غنم څه وخت چیرې او چاته توزیع شویدي او ویشل یې په کومه مرحله کې قرار لري؟

په دې اړه د نورستان د بیړنیو مرستو رئیس داسې مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو یوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخیره ځایونو کې ځای پرځای شوي، وروسته به ولیږدول شي. په داسې حال کې چې اندازه یې مالومه نه وه.

لنډه دا پرته له دې چې کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخیره کولو او یا ویشلو په برخه کې نظارت وکړي. ضد او نقیض خبرې کوي.

وايي چې ۲۴۰ ټنه پارون ته لیږل شوي، چې ۱۴۰ ټنه یې ویشل شوي، سل ټنه یې په گدام کې دي، ۲۰۳ ټنه یې د نورگرام ولسوالۍ ته رسېدلي، ۳۹۰ ټنه وایګل درې ته لیږل شوي او ۸۴ ټنه نور یې هم ورولیږل شي .

د محلي شورا رئیس انور خان ۲۲۲ ټنو ویشل تائید کړل. لنډه دا چې ځینو خلکو د نوموړو غنمو د حیف ومیل، چې په لغمان او کنړ کې پلورل شویدي ادعا وکړه او په پای کې داسې ارزونه وشوه، چې په لغمان کې له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتې دي، په کنړ کې له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه، په نورستان کې د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کې ۱۷۰ ټنه پاتې دي.

نور په هر ترتیب چې وه یو څه ویشل شوي او نور پلورل شوي او حیف ومیل شویدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چې ښکاره په کې دفساد حقایق څرګند دي.

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره كيږي، دمحتجانو دااحتياج او اسحقاق نه خورده او برده كيږي، نو خدای به پردي قوم څنگه ورحميري ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوره لای شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لکه په نورو خابو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غری د غنمو د تسليمودو نه انکار کوي، عبدالغفور د ولايتي شورا غری هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي و، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو داننتقال تدبير نه و نيولي.

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دورې دمياشتې ددرويشتمې نيټې په گڼه کې دوال ستریت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسې جدي اوټکان ورکونکي موضوع څخه پرده پورته کړه ، چې سردار محمد داؤد په روغتون کې فساد او غفلت ددې لامل شوېدې چې يو شمير ټپيان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقومانداني ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز داکترانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چې په دغه کار سره ددې هيواد له قهرمانانو سره کيږي

دسرقومندان اعلي په توگه جمهور رئيس ته بڼايي، چې په دغه برخه کې څيړنه وکړي او هغه کسان چې دغه خيانت يې کړي سزا ورکړي.

امريکايي مامورينو چې په دغه روغتون کې کار کوي موندلي وه، چې دورځي په لسه او ټپي سرتيري دساده عفونت او آن داچې دلوري له لاسه مري ، ځکه يو شمير بدي خورونکي داکتران او نرسان دروغيايي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بدي غواړي .

ديوه امريکايي له قوله ويل شوېدې، چې يوزيات شمير ناروغان خوار ځواکه شوېدې او مور خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هيڅ کرڼه يې دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناتو روزنيزې برخې وليکل، چې يو شمير داکتران ادعا کوي چې دروغتون چارواکي ناروغانو ته نقلې مورفين ورکوي او په ډاگه شوه چې امريکايي اصلي دوا بدليري . دا هغه کسان دي چې د هيواد د امنيت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کرونو په وړاندې جنرال احمد ضيا يفتلي، چې له لورپورو چارواکو سره تړاو لري ددې بدبختی لامل دي. داسې رپوټونه هم ترلاسه شول چې دټپيانو ټپونه چنچي کړي و او دهغو ټپيانو، چې بدن يو غړی يې پري شوي و نرسانو او داکترانو هغه دلاس مينخلو ځاي ته دولرو څخه ډډه کوله، چې له امله يې څلور تنه ناروغان هلاک شول . کله چې امريکايي جنرال کالد له عبدالرحيم وردگ سره ولیدل هغه يې اړ کړ چې ديفتلي په نيولو کې او دکار دڅرنگوالي په څيړنه کې شروع وکړي.

وايي جنرال وردگ بنه لايق او ډير پند و، مگر اداره يې کمزوري وه.

خو ديبيا بيا ټينگار له امله يې خواب ورته کړ، يو تن امريکايي چې دنوموړي په پلټنو کې گډون درلود ويلي دي چې جنرال وردگ اعتراف ورکړ، چې له يفتلي څخه پوښتنې ستونزمنې دي ځکه نوموړي ډيري سياسي اړيکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کې داسې رپوټونه تر لاسه شول چې يوه ناروغ دمسکن ټابلېت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنظم له خوا يې په مخ سوک خورلي وو.

يو پوليس چې تاج الدين نومیده په څلويښتو ورځو کې شل کيلو وزن له لاسه ورکړي و او دې ته ورته نوري کيسې .

دملی دفاع وزارت ډیر پرسیدلی تشکیل لري، داستخباراتو او تفتیش په نامه لوی، لوی ریاستونه لري، په سر کې یې جنرالان قرار لري، چې ډیری غټی، غټی ځینې لري، مگر همت یې کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدايه رحم وکړی.

آن دغه افشا کړي چې په ملي او بین المللي ورځپاڼو کې خپره شوه، چا جدي ونه نیول.

لورپوري چارواکي به هيڅکله دعدالت ميز ته راکش نه شي

دسخن جديد ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمياشتي په اووه ويستمه نيټه په يوه تحليلي مطلب کي، چي د ضيا دانش له خوا يي څيړنه شويده ليکلي چي مور يي لنډيز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم دولت دلوړپورو چارواکو له خوا په کي څيړل شويدي چي وايي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړيدي، چي دغي اداري دلوړ پورو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري يو لست جوړکړي او هغه به په ډاگه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پورو چارواکو دمحاكمي له پاره ځانگړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشينۍ سره، چي تراوسه هيڅ يو لورپوري چارواکي محاکمه نه شو . او يو شمير هغه چارواکي چي نومونه يي په رسنيو کي واخيستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسيزه کي کله چي علي احمد جلالی دکورنيو چارو وزير ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لورپورو چارواکو نومونه په ډاگه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تير شول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پورو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سياستوال : دجگړي په څو لسيزو کي سياستوالو دځواک اوسياست په بهير کي په بيلا بيلو ډولونو باندې اخلاقي پولې وراتي کړي، شخصي گټي يي له ملي گټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

په هغه ټولنه کي چي سياست له اخلاق څخه پرته شکل نيسي نوپه اساني سره ليدل کيږي ، چي خلک دسياستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعيت څخه چي په بيلابيلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه يي دخپلي بقا له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تيرو کارناموته په کتلوسره هيڅوک باور نشي کولاي، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بيلا بيل دواک کړی شتون ، چي په واقعي توگه دقدرت واکي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سيوري لاندې خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له پاره په بنسکاره توگه باج ورکوي.

4. ناوري گټي اخيستل: همدارنگه جگړه د ځينو له پاره سياسي او مالي گټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوري گټي زمينه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پېدي ته ديوي پروژي په سترگه گوري، چي دغه موضوع دزيات سياسي او مالي شتو لامل گرزي .

دفساد سوري او چيغي ټول وهي، اما نوم نه اخيستل کيږي او څوک محکمي ته نه راکشيږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چيغي مفسدين جدي نه نيسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لرلي دي، تر ټولو لوري چيغي وهي.

دبریننا په ریاست کې ناوره گټه

دبریننا ریاست په تصدې کې دواک څخه دناورې گټې اخیستنې یوه قضیه چې تور یې پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبریننا دتصدې ریاست مرستیال
2. امرالدین دشیرگل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهپې مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبریننا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د بریننا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسع دعبالمجید زوی دخدماتو دمديريت غړي او دخريداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبریننا موسسي غړي او دخريداري پلاوي
9. محمد همايون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخريداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حيدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد يوسف زوی دبریننا موسسي رئیس.

په رپوټ کې راغلي، چې په ۱۳۸۵ کال کې څرگندېږي، چې دبریننا دتجهيزاتو دپېرودلو په برخه کې د ۴۹ حوالو په ترڅ کې د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پېرودني شويدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کېږي ، چې دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ /۱۱ /۳ /۱۳۹۰ فیصله کې دابتدائيه محکمه په برائت تائيدوي، مگر دخدای په فضل په پای کې قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کېږي، چې هغه د ۶ /۲ /۱۳۹۰ قضایي غونډه کې دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هيله کوي. وکتل

شي، چې څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتيږي ؟

پدې خريداري کې په تعجب ډول کومه نرخ گيږي چې کېږي دبرق د سامان نرخ ديو قصاب نه هم اخیستل شويدي.

د یویشتمې پېړۍ په لومړي لسيزي کې د خپلسريو يوه بېلگه

د یویشتمې پېړۍ په لومړي لسيزه کې دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کې دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیردولو موټرو څخه په زور پیسې اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چې لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړۍ روانه ده. ددې نمونه په هر ولایت کې لیدل کېږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ – ۱۳۸۷/۲/۷ حکم کې په لویو لارو کې دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چې دغه کار ددې لامل شوي چې دخوراکي توکو دبیبي په زیاتوالي کې خورا ناوړه اغیزه وکړي. سربیره پردې چې څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل، خو دمخنیوي په چاره کې کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داروندو ادارو مسولینو ددې جوګه نه دي چې ددغو خپلسریو مخه ونیسي. ددې پاکتونه زغم کېږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چې ګمرکات په تاوان کې دي. ولې چې شهر بی پرسیان دي.

دمالو راورونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړ شوي وه. دا پیسې به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه تولیدلي. دا کړنې په سرحدې ولایاتو کې دود وې. په کندهار کې گل اګا شینزی، په ننګرهار کې د حاجي قدیر کورنی، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کې جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه، چې عملي کیدل. د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کې دا وه، چې قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. بالاخره به په وروسته کې یو بې کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوايي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چې حکومت په چا پسي وړمندی کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر، مسلکي او فني ارزشت په یو میلیون دالره قرارداد وشو، بل ته به یې ۸ لکه، هغه به وبل ته په ۵ لکه، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کې به اصل پروژه د هغه اخیری او ګڼته په ارزش بې کیفیته جوړه شوه، چې یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

دبريښنا دتخنيکي اداري لخوا غصب

که له يوې خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کيږي، خو کله ناکله دولتي اداانو له خوا هم دخلکو ملکيت ته ملا تړي چې د بيلگي رپوټ يې وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پاته دجمهوري رياست د لومړي مرستيال حضور ته وړاندي کوي، چې د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جريبه مخکه دبريښنا دتخنيکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مې مادې پر خلاف غصب او تر اوسه يې ماته نه سپاري .

دجمهوري رياست دمقام لومړي مرستيال داساسي قانون د ۴۰ مادې پر بنا خپل حکم، دعدليي وزارت په نامه صادروي او دعدليي وزارت دمرستيال بناغلي هاشمزي په خپل ۱۳۸۶ / ۱ / ۱۵ نيټه حکم کي ددولت دقضايانو رياست ته دموضوع سپيناوي حکم کوي، ولي بيا هم موضوع فيصلې ته نه رسيري او ددولتي اړوندو ادارو ديوه اوږده بيروکراسي په لومو کي رابنسکيل کيږي.

او دڅو هياتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکيت حق تثبيت دي، مگر دا چې د بريښنا او اوبو وزارت مامورينو ديو قرارداد د غير قانوني پر بنا يو چا ته په کرايه او اجاره ورکړيده، (اړومرو به شخصي گټي) هم مطرح وي. واصلې مالک ته د تسليميدو نه ډډه کوي. هغه مثل دي، چې وايي، دايي قباله په چا يې مني. البته د وزير صاحب محمد اسمعيل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

دنفقو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفيي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمیاشتي په پنځمه نيټه دخپل ۲۱، ۱۴۰ کڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل دکميسيون په نامه صادر شويدي، يو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي بي خپروو:

دکابل بانک دتصفيي اداري په پورتنني ليک کي ليکلي دي، چي دکابل دنفقو شرکت دکابل بانک دلويو پورورو څخه شميرل کيږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سيستم څخه په لاس راغلي دي په کي ليکل شوي، چي دکابل بانک دکريډت دفتر له مسولينو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹،۴۳ دالر د ۲۰۱۰ کال داگست مياشتي په ۳۱ مه نلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شويدي .

چي له دغي جملې پيسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹،۰۶ دالر اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰،۳۷ دالر بي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هيڅ يوه شخصي ددغه شرکت مسووليت ته غاړه نه ږدي چي له همدې امله دکابل بانک نوموري پور اداکول بي پايي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفيي اداري د موضوع دڅيړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ – ۲۰۹۹ – ۱/۷ /۱۳۹۱ شميري ليک کي د سوداگري او صنايعو وزارت ته ليکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شميري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داسانامي له رويه يي محمد اسمعيل غضنفر ۳۰،۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدين نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پيژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکميسيون له خوا هم تعقيب شويده .

خو اکثريت دغه سهمداران وايي، چي لاسليک او دکوتي نښه يي دشرکت په اساننامه کي شتون نه لري، نوموري اساننامه او جواز په درغلي سره جوړ شويدي .

دمالي منازعاتو کميسيون په پايله کي پرېکړه کړيده چي محمد اسمعيل غضنفر دي دوه مليونه دالر کابل بانک ته ورکړي. دکابل نفت شرکت اسانامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توگه جوړ شويدي.

کارپيژاندي په دي باور دي که چيري غضنفر دغه پيسې کابل بانک ته ورکړي، خو يو څه درد به يي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموري پيسې په زکات کي حساب کړي او يا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونيسي. خو پيسې د بانکه وتلي، مگر پوره وري معلوم ندي.

دکرومايت د ډبرو استخراج

په هيواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج يوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي گټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومايت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم يي تړون نه دي شوي او له امله يي په غير فني ډول ايستني دوام لري اود دولت عوايدو ته خورا زيات زيان اړوي.

دافغان کرومايت گروپ کمپنی، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده ديوه ليک په ترڅ کي دقانون دنتفيذ ارگانونو ته ديوه ليک په ترڅ کي ليکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نيټه يي دميدان وردگو دبادام په سيمه کي دکرومايت دډبرو داوطلبي په غونډه کي گډون کړي او خپل پروپوزل يي وړاندي کړيدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (ميتال ويکي مينک) کمپنی لومړي او (افغان کرومايت) کمپنی دداوطلبي دويم ورونکي و پېژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومايت کان، دعبداالکريم په نامه يو شخص په اختيار کي لري چي له دووکلونو راهيسي دکرومايت په استخراج او هغه هم په ډيره ټيټه بيه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه يي هم دولت ته پيسي ورکړيدي او وايي چي امنيت نشته او ټولي را ايستني په غير قانوني توگه او دولت ته له عوايدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنی چي دده په قول په خوست کي بريالي نه ده ، مگر بيا هم غواړي په ميدان وردگو کي دخوست غوندي په کروونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول گټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابی " مره ده ، نو وليدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه؟

دبدخشان کانو باندي جگړي رامنځ ته کيږي، چي دمحلې زورواکانو لخوا د لاجوردو کانې را ايستل کيږي.

دپنجشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنيت پوري اړه لري او امنيت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدين او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کيږي.

که موضوع په پام کي ونيول شي، د هيواد لاجورد، کرومايت، رخام، سنگ مرمر، قالين، چهارتراش او زري اوسپني (نظامي وسايطو) د کبار سره پاکستان په ډير حرص مارکيټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خاينانو او مفسدو مامورينو په مرسته د دوښمن په ژړنده اوبه ور اچوي.

د توطیې نمونه

واسع، عبدالحی، جیلانی دهرات امنیتي کارکونکي په کور کي د خپلو حساباتو د تصفيې په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتاً څو تنه د کنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره کور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا کسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا کسان پيژندل کيږي چي رسميات نلري، نو د محکمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ کاله ، علي احمد په ۹ کاله ، عبدالخليل په لس کاله، عبدالله په ۴ کاله ، محمد علي ۳ کاله محکوميري، مگر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲ / ۱۱ / ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حکم کوي، چي دتحتاني دواړو محکمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله کړيده .

دعلاقي ورڅخه داده چي ولي دا دوي محکمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلگو سرگردانی سبب دي، نور به څومره غلطی شوي وي.

دمحکو د فيصلوتر منځ معمولاً ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحکمي اشتباه د توطيه گرانو د فرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وگرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محکمي يو بي تميزه فيصله.

د عزیز الله لودین او داکتر شریفی موازی اداري

دا دوي موازي اداري د تفتيش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست دولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي فساد او رشوت سره مبارزه وکړی، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي گټه ورسوي تاوان يي ډیرؤ، مامورین ککر خلک و، مگر دا اداره هم تر ټولو ککره وه. او ديو فرمان په ترڅ کي په لويو قراردادو کي دمرأقت تر عنوان لاندي دگدون چانس وموند، ددوي مامورین، چي پدي ډول به يي په دعواطلي کي گډون کاوه، هغه باران دپده کرگان و، چي توبه، توبه .

بناغلی ابوالفضل نوري يو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکره، تکره فیشني جنرالان به ورته پر گونډو و. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیر کړ، ثبوت به يي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به يي نور هم ډیره شو، ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول. د داکتر محمد شریف شریفی، تفتيش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي گزارش تر نامه لاندي يو بي گټي تشکیل، او دسو استفادي دپاره يو دام و. پدي لسو کالو يو مستند او په زړه پوري کومه دگشف موضوع کشف نکره، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي، ښه لغات به يي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرگه کړي، په اصلاح کابینه به يي فتح کړه، مگر نتيجه به هيڅ و. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتيجه نه ارزیدل. دا تفتيش چا نشوای کولاي چي تفتيش يي کړي. داکتر شریفی راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انگازي پورته کړي، هري خواته يي سنده او بي ثبوت د ځان په گټه تبلیغات وکارول. حرکتونه يي عقده من و، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستی او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په گټه به يي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار يي ونکړ. کله به يي داکتر صبا د هرات والي راشکيل کړ.

تلویزون يي ډیر خوښ و، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست و. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي شهرت په شوق ریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسی څخه راووت. غټي خبري يي متأسفانه پایله نه درلودې، او هغه ریاست يي هم له لاسه ووت.

فساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرگه دا یوه شپږمه گوته وبلل او داتحلال فیصله يي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنگ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنگین ریاست هم موجود دی، مگر بیا هم نتیجه منفي ده او شکایت لور دی. قصایان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لور ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان گانديد کړي، دده خواب داؤ، چي نه! زه نه غواړم، مگر خلک غواړي. بالاخره خلگو هم رایه ورنکړه. معلومه شوه، چي دي خلگو غولولی و اوده ځان غولولی و.

داکتر شریفی هم په وضعیت پوه ؤ، گزاره کول او دچا سره یې ځان نه مواجه کاوه. له همدې سببه تر اوسه یې دردي سرپاته دي، گر چه د تشکیل یې هیڅ گټه نشته.

عبدالمجيد زابلي دملکيتونو غصب

دباوري رپوتونو په حواله عبدالمجيد زابلي چي يو وطن دوست او معارف دوست شخصيت و، نو وصيت يي وکړ چي دده ملکيتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله يوه خيريه ټولنه د (افغان رسانس فنډيشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خيريه موسسه دپلان په وزارت کي راجسټر شویده، د (۳۰۴ — ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وټيقي له رويه د ۴ مي ناحيې دمحمکي له خوا تائيد شویده . دزابلې جايداد په کابل، ننگرهار او هرات کي و.

په هيواد کي دکورنيو جگړو او ناخوالو له امله يو شمير فرصت طلبه او دخمکي او ملکيتونو دمافيايي کړيو له خوا دنوموړي ملکيتونه چي په کابل ننگرهار او دهرات په ولايتونو کي غصب او اوس يي ورته او خيريه ټولنه يي له ستونزو سره مخامخ کړيده . اوس چي دولتي اداري دپته مټي رابډوله دي، چي نوموړي ملکيتونه تثبیت او څرنگه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حيازت ارگانونه وسپارل شي ديو اوږد بهير پړاوونه وهي چي لا تر اوسه يي پاي معلوم ندي . جايدادونه تثبیت شويدي ديو شمير اسنادو او وفاقو په اړوند قضا شک څرگندوي .

دستري محکمې دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي ښايي چي دحقوقي ادارو له خوا وځيرل شي . دمرحوم زابلي وصيت له مخي چي بايد دنوموړي له جايدادونو څخه دمعارف په برخه گټه واخيستل شي او هغه بڼيد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مگر محمد سليم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه يي نيسي . محمد سليم تره کي حمايه گر جنرال محمد اسمعيل خان دي. سليم تره کي هغه څوک دي، چي خپل والي داکتر صبا استغفا ته اړکړ .

دغه راز هغه قبالة چي گڼه يي ابر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دجنبل دولسوالي دابتدائيه محکمې له خوا دتزويري اسنادو له مخي جوړه شوي او فريبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکيل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحمکي له خوا يي حکم صادر شي او نوموړي ملکيت چي عامه ملکيت گنل کيږي فريبا چي محمد اسمعيل خان داوبو اوبريښنا د وزير بنځه ده وايستل شي او ددولت تر تصرف بايد لاندي راشي . دزابلې دملکيت دتثبیت دپاره دده خانم ، فريده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلې وصيت پرځای او داجايداد دښووني او روزني وزارت ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلې ورته په امريکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکيت سليم تره کي نيولی دي. دکابل جايداد اکثره ددفاع وزارت غصب کړيدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرايونه هم دهر چاچي وس شويدي، دهغو په لاس کي دی. دپيغمان جايداد او چاراسيا هم خلکو نيولی دي.

جنرال محمد اسمعيل خان ، چي قبالة يي دخديجي د عبدالمجيد زابلي د شيخ فاني لور څخه داخيستلو دعوا لري، مگر عزيز الله لودين دفساد اداری رئيس ډير سوری او چيغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرابا د عبدالرحيم ولد زابلي خانم د خديجي لخوا دامعامله رد وي.

ثرابا د عبدالرحيم زابلي ميرمن د عبدالمجيد زابلي مرور د خديجي نومي لخوا دامعامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعيل خان دخريد ادعا يوه پلمه ده.

ناوره گټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورینو په هکله ، دباوري ریوت په حواله ددندي له صلاحیت څخه ناوره گټه د حج په عملیاتو کې، چې دهر یوه عطاالرحمن سلیم دملک محمد زوی، سید جمال دعصمت الله زوی، سید ابراهیم حکمت دسید محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسیم دشزاد گل زوی، محمد مسعود دگلزار زوی، میرواعظ دمیر احمد زوی په تور، چې قضیه دتحقیق له تکمیلیدو وروسته دکابل ولایت دعامة امنیت دمرافعي محکمي ته راجع او دنوموړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فیصلي له مخي، هر یو په یوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پریکولو په حکم محکوم شول، چې بیا دغه فیصله دایستتاف دمحکمي له خوا تائید شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ _ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ _ ۲۶/۱/۱۳۷۴ گټه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول. کیسه داسي ده، چې نهه ملیونه افغانی د وخت د وزیر له خوا د بعثه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کې د روح الله نام معتمد په وجه کې حواله او بیا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي. پیسي ورکي او مجرمینو سزا ونه لیدل.

کوم اصل چې وایي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مگر که دا ډول د مجازات معافیت وي، خود به نورهم خیانت تشویق شي، داهم باید وویل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدې موضوع کې دمحترم مارشال فهیم صاحب د نفوذ نه کار واخیست، آن مقاومت یې کاوه. کله چې به یې خبره ونه منل شول، جهاد به یې مخ ته کړ او دا اعتراض به یې کاوه ، چې (مجاهدین به اشته وکنار تپله گردیده است). داچې عدالت او یا قانون خدشه داره کیږي، نوموړی مارشال یې څه پروا نکوي. هغه منل دي چې دلته : « په هر چیز بازي حتی به ریش بابا هم بازي .»

دستري محکمي تجارت

ډير کلونه پخوا د عبدالرحيم هاتف چي د ډاکټر نجيب مرستيال ؤ، دکمونستانو په وخت کي د ډير ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ — ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ کي ستري محکمي داستناف محکمي ته فقط دکتي دپاره ورکړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه کيږي. مگر پدي ورځو کي دتعمير دموقبعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډبي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزشت لري، ستري محکمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته څو تنو صرافانو باندي خرڅ کړيدي، چي هغه کسان به دلته ۱۷ منزله تعمير جوړوي .

تبصيري ډيري اوريدل کيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلکو دالرو بحث دي. دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فرېدون، شير شاه او نور اجرا او په کار پيل شو .

هغه متل دي چي وايي : (اگر نباشد چيزيکي ، مردم نکويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحکم کوي ، که احياناً دا ملکيت دستري محکمي وي ، ايا ستره محکمه داحق لري ، چي دولتي ملکيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره کړي ؟

بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله کي دستري محکمي د اداري امر عبدالمالک کاموي لوي نقش درلود ، مگر پوهاند عظيمي هم په گڼه بڼه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنگين دخپل حق دپاره سر ډيري ته ونيوي . انجنير هم پدي گناه ونيول شو چي قاضي القضاات يي په رسمي ليک لمبر ۳۰۵ ، نيټه ۹۱/۱۱/۱۷ مافيا خطاب کړي ؤ ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخورلو په فکر کي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محکمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضاات وراره يي په دي تهديد کړ چي مطبوعاتي کنفرانس غواړي ترتيب کړي ، چي بيچاره صرافان دويه شويدي ، دبل محکه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په کار شو ، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مگر يوڅه لږ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضاات ته يي کړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدې .

دابايد ووايم چي دي وطن کي هرڅه ممکن دي، ستره محکمه هم غواړي چي تجارت وکړي .

دابه وايو چي: " اگر کفر از کعبه خيزد کجا ماند مسلماني "

د پنجشیر پانو په نامه یو لیک

د ډاکټر عبدالله عبدالله د ټاکنیزه دفتر د پنجشیرو خلکو په نامه یو لیک رسولی، چې له ورايه د پنجشیر پانو دځان غوښتنې مفکوره له ورايه په کې ځل وهی او پنجشیر پانوته په ډاگه سپارښت کوي، چې خپل اتفاق وساتي اویا دونه کوي، چې باید په حکومت او دولت کې خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

مور ددغه لیک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ایا دا به رښتیا وي که نه؟ اما په خپل منځ کې یو څه لري.

د پنجشیر مسلمانو خلکو:

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چې مور د لوي سپه سالار احمد شاه مسعود د فکر او آرمان لارویان و او په دې کې هېڅ شک نشته، کله چې سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لارښوونه په غاړه لرله، مور د هیواد او استقلال له پاره له هغه سره په یوه سنگر کې وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پابند یو.

تاسو شاهدان یی، چې په دې ورځو کې ځینې د سپه سالار شهید له نامه او نیر د یوالي څخه په گټې اخیستې سره غواړي، چې د جهاد او مقاومت د سنگر والو په وړاندې د سېسه او توطیه وکړي.

احمد ضیا مسعود چې د احمد شاه مسعود ورور دي دا یوه رښتیا خبره ده، خو ورور گلوي په دې مانا نه ده، چې کولای شي دهغه لور آرمانونو استازي توب وکړای شي.

د سپه سالار د قیادت او لارښوونې له امله د پنجشیر ولسوالي ولایت ته پورته شوه، د ۳۵ سلنې په شاوخوا کې د حکومت لور پورې چارواکي پنجشیر بیان دي، نن ورځ پنجشیر د ولایت له کچې پورې تللي دي او لکه قندهار دولت په تصمیم گیری کې شریک دي.

پرون داسې تصور کیده، چې که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کولای نه شي، نن ورځ د غسې تصور په پنجشیر کې دي، پنجشیر د لارښوونې په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار کې راځي. تاسو ویني چې نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشیر له هوښه پرته په هېڅ کې وي. پنجشیرنن په یوه داعیه بدل شوي، دغه داعیه او لارښوونه د افغانستان د یوه شریف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدینو او د مقاومت ځواک کې د پنجشیر لارښوونه قبوله کړیده.

خو په دغسې یو وضعیت کې ځینې د جهاد او مقاومت د بې بدل رهبر له نامه څخه په گټې اخیستې سره د پنجشیر د خلکو په وړاندې دریري.

هغه چا چې د احمد ضیا او جنرال جرنټ په سپارښتنې زلمي رسول ته رایه ورکړه څه فایده یې وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنگر دارانو له بې اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کې له مور سره ژوند کوي، غواړي چې داخل ستاسو رایې د اشرف غني احمدزي په لمن کې واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعیه په زړه کې نه لري، یوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

نو ځکه له تاسو غواړو چې له هغوي سره يو ځای نشي او پنجشیر چې د نیم افغانستان لارښونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مره دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشیر د شهید سپسالار زیرین ځای . نیټه ۲۰۱۴/۵/۲۰

دداکتر عبدالله عبدالله ټاکنیز دفتر

چې په پای کې د ولایت د مرستیال له خوا داسې لیکل شوي.

وکتل شو: د ولایت مقام د شفاهي لارښوني سره سم د حج او اوقافو ریاست دي ددغه لیک متن د ټولو جوماتونو د جمعي

ورځې خطیبا ټوټه ولیري تر څو هغوي دغه لیک تبلیغ کړي.

د امنیت قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسلیک

نو اوس قضاوت خلکو ته پریردو چې چا جهاد وکړ او گټه یې څوک وړي ؟ دداسې نیت نه څه نه جوړیږي. که دا ډول

خودخواهي اوسیمه بیزي گټی مدنظر وي، دوطن وضعه به ځنګه سمه شي ؟ نوره کره خوله په سوک سمیږي. کشر باید

لجاجت ونکړی، اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي یوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او

دراټلونکي تضمین به کوي، نه دا ډول لیکونه، که رښتیا وي.

دجنرال گروموف سره پرتوکونه هم د تاریخ سره ثبت دي.

د ایران فرهنگي يرغل

زموږ پر هیواد کلتوري يرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکې دغه يرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زموږ په فرهنگي برخو کې دخپل يرغل لري د خپلو بریځو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چې خپل عمل او امیال زموږ په هیواد ونږي.

ډیټرواک خبري اژانس د ۱۳۹۲ کال د غوايي د میاشتې په نهمه په یوه رپوټ کې ولیکل، چې د افغانستان په علومو اکاډمي کې د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کې مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکاډمي، چې د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کې د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځای کېدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکاډمي په اډانه کې د ټولنیز ژوند علمي څانګې وجود لري، چې څلور علمي رتبې ورته په پام کې نیول شويدي. د علومو اکاډمي بشپړي دندې د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کېدو د فرهنگي پرمختیا او رغاونې د علمي څیړنويې لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د گرموالي، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یې نوري دندې جوړوي.

یوه تن هیواد وال چې ونه یې غوښتل چې خپل نوم واخلي، د پټرواک خبري اژانس ته وویل: په تیر کال کې کله چې استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کې د کتون په موخه ایران ته تللي و، نوموړي سره په سفر کې سرمرحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلې فرهنگي اړیکې یې د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګې کړې او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکاډمي کې زور واخیست.

هغه زیاته کړه، چې اوس د ایران حکومت د علومو اکاډمي یو زیات شمیر غړو ته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پر هغې کله ناکله نغدې مرستې هم ورسره کوي.

دغې سرچینې وویل: چې د تیر کال دزمري په میاشت کې د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندې سمینار کې چې د ایران په مالي مرسته د علومو اکاډمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کې وویل شو، چې په ټولنیزه توګه د افغانستان له هويت او تاریخ پر ضد لیکل شويدي.

دغه راز یو زیات شمیر ټلويزیونونه او راډیوګانې هم د پردوپه مالي مرسته چليري . امریکا او انگلستان هم معاش خورونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمرې معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدې د ځمیني عکسونه او ایراني څیړوني کوي. د علومو اکاډمي نو موړي غړي زیاته کړه، چې په یاد سمینار کې د ځامنه یې عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چې زموږ په هیواد کې د ایران د مداخلې ښکاره بیلګې دي.

د تیر کال په جریان کې دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چې یوه یې هم قانوني صیغه نه درلودل.

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني دپلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهي از تاريخ)، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په خاي وگمارل شي، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او يوسوڅول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وروگرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پړواک اژانس ته وويل: چي د ايران فرهنگي اتشه په او ونی کي دري څلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پر ضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم ددوي خورلو د ميز پرس په ډيري بي حيايي سره زمور هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرگواري او افغاني کلتور پرېنا له زغم څخه کارو اخيست. د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په؛ کتاب درسهي از تاريخ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغانستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوچلد د پړواک نماينده ته هم ورغلي، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زبان اړوي. ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده، چي په کي ليکل شوي (نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و یک گروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديگران تحميل ميکنند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کره، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توگه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسې رواني دي.

نوموړي زياته کره، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند وررکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته ورپيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري.

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشگاه، دانشکده، دادگاه، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي، بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرگندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازي اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلري. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جگړي ته استوي. حتی زمور په سياسي تصميم گيري کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوي، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرگي مسلماني مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان ددپلوماتو تر نامه لاندې بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو وات ددوی په نامه ونموي.

دکابل په جنوب کې د (توانمندی) په نامه یو کلینیک د دولتي امنیتي ادارو د اجازې پرته جوړ کړي ؤ، چې دایران سفیر به یې لیدو ته په منظم ډول تگ او راتگ کاوه، چې دیو (لانه جاسوسي) ډول یې کاوه. دهغه د منځ په ورلو کې دایران سفیر ډیر ممانعت کاوه. دافغان ولس دپاره ډیر دقت او احتیاط په کار دی.

انور ډنگر :

محمد انور ډنگر دشمالي دښکر دري يو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهيواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانیکړيده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدينو ماتي وخورل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي گټو پر بنا يو دبل سره ومبئتل او يو پر بل يي هيڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بيبختي په راورلو کي دثور اتمه ، دثور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډير خرابي او ناخوالي راغل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانو بي علمي او پر پردو مینتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنگر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او با دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدين رباني په دوران کي اوج ته ورسيدل ، چي عمده علت داستاد بي کفابتي، حرص او خودخواهي ؤ ، چي د ليکني تفصيل بي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان بي تجزيي نه وژغوري او هر يو يي پرځاي کيښوي، عزت او ناموس دارای بي اعاده کړه، البته چي طالبانو بيا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوريدلي دي ، محمد انور ډنگر به گرم وي او يا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم . دافغان قوم پيچاره پوښتنه هم بيله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي يو پر بل باندي دريغ نه کوي، چي پدي لري کي ډنگر هم په پيشاور کي ترور شو، او تر شا يي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژيم لومړي ورځي وي چي امان الله گذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بيله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهيم دولت موقت مرستيال لخوا تائيد او دټولو ملي او بين المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ — نيټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنگر دټوله دارايي او جايداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پر عنوان صادر کړ. د ډنگر او ه قلمه ملکيت په جمله کي د دښهرازا دباغ زبانه څنگ ته تعمير او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلاليت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان ديو قرار قضايي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدين، عبدالرحيم گلپهاري او مولوي عبدالصير فيضي لاندي لاسليک کړ. دارايي او جايداد امان الله ته تسليم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعيت ، عدالت، او بشريت خيال نساتي. ډنگر ممکن ددي ميراث دپاره وژل شوي وي. مگر اصلي اوازي دادي، چي ډنگر د طالبانو خوا ونيول. او امان الله گذر ورور يي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجايداد ضيبتيدل دگذر د ورور دپيښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل يو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تگ لاري له نظره غورځيدلي ده. هرڅه چي کيدل، بايد د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

د پردو دمبايلو دنمبرو څخه ناوړه گټه

عبدالقيوم په ارياب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسيم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننگرهار د ولايتي شورا د وکيل په شخصي کور کي متهيم شول، چي د پردو دمبايلونو څخه ناوړه گټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمري حوزي له محکمي په ۲۸ — لمبر او ۹۱/۲/۳ نيټه په پنځه، پنځه مياشتني حبس محکوم شول ، ولي چي غريب ؤ.

مگر د ولايتي شورا وکيل دښاغلي ابرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپوليسو لخوا مراعتاً دستگير نه شو. دکورنيو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه يوو، چي دقانون تطبيق يوازي د غريبانو دپاره دي.

ناوړه گټه په بله گټه بدله شي. دځينو کسانو جلب دپوليسو دپاره يو دوامداره گټه ده، چي په هر مراجعه کي پيسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پيدا يي نکړ. که يي راولي او که يي نيسي، اوامر اجراکړي. څرگنده ده ، چي دعابداتو چينه په تپه و دريري.

حاجي ابرار د حاجي ظاهر قدير ملگری دي. په ۱۳۸۹ کال کي دکابل په خوشحال مينه کي همداسي دمبايل قضيه ؤ، چي انجنير يي پاکستاني ؤ، دکانادا څخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضيه کي هم حاجي ظاهر قدير علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضيه هم ممکن دکابل دقضيه دوام وي، ولي چي مجرمين هم په هغه يو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کيسه بر هيڅ وخت قطاع العريق نه وي او يا برعکس قطاع العريق کيسه بري زده نه وي.

غريبان زندانيان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد گرځي.

زموږ هيواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمينه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

گندم نما جو فروش

شريکه او گډه گٽه سري سره نژدي کوي او يو پر بل يي اعتماد هم ډيريزي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډيره وي.

دروغتيا وزارت په ۱۳۹۱ کال کي د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانی په بيه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خيل سره درانيولو قرارداد وکړ. مامورين يو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال درابعه بلخي او استقلال روغتونونو داکتران د مواد دبي کيفيتي نه شکايت کوي، اما څوک دي چي دبيچاره داکترانو عرض او شکايت ته غور ونيسي .

دفساد دپاره دکمرگ او د کرسی دسر قلبي په څنگ کي تر ټولو مهم دفساد سرچينه قرار دادونه و، چي کشف او ثبوت به يي مشکل و، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه منتفدان او زورگويان او لوړ پوري چارواکي ه ولاړو، البته چي گټه به سره شريکه وه ، مثلاً : دکابل بناروالي دبنار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چي بايد بناروالي ته ۴۰ په سلو کي ورکړي . دعایداتو يي ۴۰ په سلو کي د حاجي کاتب په لاس کي و ، البته ديو سلو عایداتو ۴۰ په سلو کي يو مبلغ دي او د دوه سو ، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کي بل مبلغ دي.

دا دوامداره عاید و ، حاجي کاتب پنجشيري د مارشال فهيم دترور زوی او با کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چي برسی کړي ، يا داچي پنجشیری دي، کافي بلل کيږی، ولي هر پنجشیری شوراى نظار دي ، او هر شوراى نظار مجاهد او د مقاومت غری او دامر صاحب شهيد اوتوماتیک دوست دی، څوک تر سترگو پورته ورته نشي کتلاى.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکنه هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکيتونه چي حاجي کاتب بناروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بيا د هغه مارکيت څخه بناروالی ته هغه ۴۰ سلنه گټه ورکوي، بي حسابو او بي کتابه د عایداتو چينه ده، چي څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چي هم زور لري او هم زر.

د جهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رابو اخیستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بېله دې چې وخت ضایع کړي د گټې وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي گرځېدې .

همدا وجه وه چې دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغیر وموند ، د دریم مکرویان د ۶ منزلي پارلمان کرایه د ۳۰۰ دالرو کرایه په وزیر اکبرخان شنه سیمه کې په مجلل کور بدل شو.

د کابل بناروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کې ډیر ماهر بي لحاظه و سور سترگي و، ولایاتو ته یې لشکر کښي طرحي کړي، هر ولایت کې یې کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کیسه یې کوله ، لومړي به یې وژي او بیا به یې حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بیا یې تصفیه حساب او تحقیق کاوه او هرات ولایت ته به د ۳۰ یا ۴۰ کسيزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به یې مواد تهیه کول، ولس دفساد په مقابل کې د اجراتو تنده لري، مگر تر یو وخت پوري باور راتلو. دده مرستیال نادر په چور مشهوره و، چې دده ملگري به یې کول.

د مثال په توگه دنوموړي لشکر کښي دده مرستیال جنرال نادر کیسه را اخلم ، چه دده دلشکر کې مخ پر جلال اباد وخوځېد . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تیلو پمپونه پدې پلمه چې اوبه یې د نفقو سره گډ کړېدې مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په بنار او ولایت کې یوه لویه غوغا پورته شوه، خلک په تنگ شول، عاجل اجراتو ته اړه لیدل کیږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارگاه د حاجي ظاهر قدیر په کور کې ونيول . تر څو چنده ټوله او پیسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پیسي تاویلا شوي، موضوع په خیر او خیرت سره حل شول ، مگر دا پیسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فیصدو کې یې اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي یې اعتمادی راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فیصده غوښتل، مگر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره یو معتبره مافیایي گروپ چې ده غوندې شخصیتونه پکې وه جوړ کړ، چې عبارت وه د داکتر عبدالله لغمانی دامنیت ملي مرستیال، دکابل د قومندانې جنایي مدیر جنرال علیشاه پکتیا وال، محمد حلیم حلیمي دستري محکمې دتفتیش رئیس، د اداره امور مرستیال رویدار، داکبر باي هلک او ښکلي زوی ، ندا کیان ، د لسمي حوزي امر ډگروال محمد قسیم، وکیل بیدار خاخي ، پدې کړی کې هر یوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چې هلته په لشکر کښي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پیسي جیب ته کړی، لیکل شوي سوالونه بیرته واخیستل، داؤ جهاد.

دا مصیبت تر څو میاشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ایشیا نور هم چاغه شول او جمهوري ریاست ته کانديد شو او دحقاني دگروپ لخوا اختطاف شو، مگر دې هلته څه مات شو چې جناب جرئت تر گڼو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لړ وخت کې د ډیرو پیسو خاوند شو. دامریکایانو کانديد و. ډیري نکاحوي یې کړېدې، یو د بربریت دوره یې راوستل، چې څه نشوای ورته وبلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

ابتکار په خیانت کې

د حاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا درپور پواسطه د ۸ / ۲ / ۹۲ نېټه (۲۸) ټه نیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردگ کې او کله په غزني کې خان د محافظت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي مابین پواسطه اور وړ اچوي.

کوم نیل چې بي لا پخوا د میدان وردگ په تور بازار کې په خرڅ رسولې دي.

کله غواړي چې جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفيي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چې مسؤل کسان مجازات شي او درپور ځان گوښه کړي دي.

داسې پېښی او یا توطیې ډیرې اوریدل کیدل.

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چې تر اوسه یې مخنیوی ندي شوي. غصب د زورواکاتو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مخکو، دولتي مخکو، کله ، کله دولت هم دخلکو دمخکوپه غصب اقدام کوي، چې شمیر یې میلیونو هکتارو ته رسیږي. دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مخکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مخکي څرنگه چې دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مخکي تالا شويدي. دا کسان یا غاصبین پیژندل شويدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ — ۶ / ۴ / ۸۵ لمبر فرمان هم صادر شويدي. څوک دي چې دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن د ریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شويدي، د چا زور برابر ندي، چې دحق پوښتنه وکړي. جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مگر افسران به د قطعې نه څوک راکش کړي؟.

په بریښنا ریاست کې فساد

د وري په ۲۸ نيټه کال ۹۳ ، دخاصې خبرونو بولتن د څارني او ارزوني گډه کميټه ، چې سيگار هم نوميري د مشر ښاغلي (دراگوکاش) دخولي داسي ليکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) مليارده افغاني د بریښنا له درکه پوره وري دي، چې تراوسه دپور ورکولو ته چمتو ندي او په ډيره سپين سترگي مقامت کوي. ددي د پاره چې دلست له مخي د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبريښنا شرکت اداره وډاريدل، دمهمو چارواکو نومونه يي دلست نه وايستل، چې پدي ډول لست ناقص شو، چې ددي عمل نه ددي موسسي د گډ هيات مشر ښاغلي ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ — ۲۰۱۲ پوري ۳۴ ميلونه ډالره په هوا کې پاتي دي، ولي چې زورواکان سپين سترگي دي.

دولتي بي عدالتي

د عبدالروف مقصودي او محمد يوسف يعقوب مخکه په بگرامي ولسوالۍ کې د اوبو او بریښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شوېده، چې دمخکې اجاره دار تسلیمې او مستردې ته حاضر ندي. د وزارت د مامورینو هم څه کټه او وټه پکې شته او خپل د اجارې قرار داد پلمه کوي .

موضوع سترې محکمې ته ورسېدل، چې سترې محکمې عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۸ / ۹ / ۹۰ داسې تصویب وکړ، « چې لومړی مخکه دسند لرونکي وځاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مگر ددې لور مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چې داوبو او بریښنا وزیر جنرال محمد اسمعيل خان يې شاته ولاړ و . همدا مثل دی ، چې وايي دايي قباله په چا يی مني، ولي چې اسمعيل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورينو به دا مخکه ارومرو ديو بڼو په مقابل کې اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتی، بي بازخواستی د هيواد د بربادى او دبد شهرت سبب وگرځيدی، چې دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

(1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنگ لخوا په نيټه ۸۶/۵/۲۱، د (۵۱۹۱۶) ټټه ټيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ ډالرو په مقابل کې، بېله دې چې نرخگيري او دعواطلبی وشي، ۴ ميلونه ډالره تحويل، مگر ټيل تراوسه رانغلل، ولي چې دکمپنۍ ادرس معلوم نه و، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

(2) دجنرال ترنگ د ازبکستان کمپنۍ سره في ټن ۵۴۰ ډالره قرارداد شويدي، مگر په عين نيټه قرارداد ۶۲۰ ډالر او ۸۳۸ ډالر امضا شويدي.

(3) د ۵۰۰۰ ټټه ټيل د Active petroleum سره په نيټه ۲۳/۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چې کمپنۍ قيمت لور کړ او دې نه دولت (۶۶۶۶۶۶) ډالره متضرر شو.

(4) د تجارت وزير داکتر فرهنگ د ۳۰۰۰ ټټو پيچنو ټيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مگر (۵۰۰۰) ټټه واردوي. پدې هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ - نيټه ۹۳/۴/۷ حکم د هيات په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنگ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مگر څوک دی، چې وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کې وکولای شي چې حاضر يې کړي؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

محکمې په ۵۳ لمبر، نيټه ۹۳/۴/۷ قرار د امين فرهنگ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

بناغلي محمد امين فرهنگ چې ځان ته اقتصاددان او درسنيو په گړدي ميزونو کې بنکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کې ددولت مهم منقند بلل کيږي، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکې کوي، يو مثل دې چې وايي "خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي" نو ددغه بناغلي برخه کې پوره صدق کوي.

وگوري چې نوموړی بناغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کې دخپلې ذاتي گټې له پاره له قانون څخه پښه اروي، چې د خبرو او عمل واټن يې څومره دي، مور يې داخلاص يوه قضيه يې راسپړو.

کله چې نوموړی دسوداگرۍ او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ ميلیونو ډالرو په اخلاص چې سلو زرو ټټو ټيلو تړون په اړوند پرته له دې چې دتدارکاتو دقانون حکم په پام کې ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په رپوټ کې راغلي دي کله چې د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداگرې وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چې د نفتي توکو په پيرونه اقدام وکړي.

د همدې حکم له مخې خپل ۱۷۵ — ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړاندیز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي. د همدې حکم له مخې د سلو زرو ټټو نفتي توکو د نرخگيرۍ له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتگ وروسته د ۱۹ ميلیونو ډالرو په ارزښت له بهرنیو کمپنۍ او شرکتونو سره لاسليکوي .

دغه قراردادونه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بڼو د ښاغلي فرهنگ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسې قرار داد کيږي، چې پېسي يې باید پېشکي ورکړل شي.

او سربېره پردې پرته له دې چې کمپنو اعتبار په پام کې ونیسي، مخکې له مخکې بڼه ورکړل کيږي او هغه هم یوازې د ښاغلي فرهنگ له خوا دغه کار شويدي .

او دریم داچې نوموړی پرته له دې چې د نورم او سنټرد یعنی لینر اف کرډیت په نظر کې ونیسي او هغه دا چې کله واگونو نه بارگيږي شي نو باید وروسته پېسي ورکړل شي ، خو د ښاغلي فرهنگ له خوا پېشکي پېسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پېسي ولاړي او نفت راو نه رسيدل، او قراردادي کمپنۍ ورکي او ادرسونه يې بدل شول.

کمپنۍ چا پیدا نکړي، څوک دې چې فرهنگ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مگر پر تطبیق نشو، وايي چې په بل نامه پاسپورت په لاس کې لري، په ازبکي پوهيږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تگ راتگ کوي .

پولیس ضرورت نه ويني، چې شخصي دښمني پر غاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم مياشتني حق چې ورکول کيږي، دهغه په نیولو کې به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کې فساد هغه موضوع ده، چې د هر افغان ذهن خوروي.

دیوي باوري سرچینې په رپوټ کې راغلي دي، چې دنفتي او اوبلن گاز ریاست د ۲۰۰۷ کال د لومړي مياشتې د ۳ گڼه قرارداد له مخې، چې ایروپارتي کمپنۍ سره د ۲۰۰۰ ټنو گاز چې بڼه يې (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده ترون کړي و .

نوموړي شرکت ۶۵/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفټو او گاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسې حال کې چې یو کیلو گاز يې په ۴۸ افغانۍ رانیولې و ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتفتیظ دارگانو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چې هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه يې دیصلاح محکمې ته راجع شوه ددې له پاره، چې په څیړونو کې نیمگړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایت لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چې دنوموړو اشخاصو ترڅنک عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنگ دسوداگری او صنایعو پخوانی وزیر پکې مسؤول و گڼل شول. خو زموږ هیواد کې معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه ښاغلي فرهنگ ته به هیڅوک څه ونه وايي .

ناوړه گڼه په هره برخه کې لیدل کيږي. نو د خدای دکور په اجراتو کې هم ناوړه گڼه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداگري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وړي د مياشتې په څلورمه نیټه د ۶۳۱ گڼه لیک په ترڅ کې، چې د نفټو او گاز د تصدې په نامه يې استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه يې څیړلي دي، داسې لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چې د نفټو او گاز د تصدې له خوا شويدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداگری، نورمونو پر خلاف لاسلیک شويدي. چې تصدې دمسولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چې هیواد ته دزیات زیان لامل گرزیدلې دي.

1. داوي گروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

2. کمپنی انټرپرائس ۲۵۰۰۰۰ ډالره

3. تخار متصرفان

4. عبدالرؤف متصدي

5. او نوري، نوري کمپنی

د تجارت وزارت ديو سازش له مخي دخپلو پيسو دتحصيل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسيد قاسم خزانه دار يو مليون افغانی قرضداري هم څرگنده شويده.

تفتيش په خپل گزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقرار دادبانو سره قرار داد بيله دي چي ماليه واخيستل شي، قرار داد شويدي.

دي ليک کي ډير ظالمانه او ناوړه اجرات په گوته شويدي، چي دهغي جملی نه يو هم دانټرپرائس سره پنځه زورو ټو ډيزل،

في ټن ۹۰۰ ډالره قرار داد شويدي، چي په اخير کي کمپنی في ټن نرخ د (۹۰۰) ډالرو نه (۱۲۰۰) ډالرو ته جگ کړي

او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ ډالره تاوان ورسره ومانه، چي دټولو نوروو خلاف عمل دي. همدا ډول چي

دافغان د سر قيمت نلري، مال يي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنی غوښتل، د تجارت وزارت بي زره سوی ورسره منل، د ولس دزيان پروا يي نه کول.

په فساد کې تخصص

په حیواناتو کې باز یو ډول حمله دلوري څخه خپل بنسټ کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او مورک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه گټه اخلي. دگمرک مامورین دمحمول څخه گټه پورته کوي، په نرخ او محصول کې پوره بلد دي، دقرارداد ځانگي بل ډول ، د ترافیک مامورین بل ډول، بنوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمر وړکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، بنسټ کوي او پیسي په لاس راوړي.

دلته د یوې اطلاع او راپور چې دهلمند د ولایت نه دی بحث کوو:

دلشکرگاه ښاروال محمد داود د والي کلاب منگل په مرسته مخکه نمره کوي او هره مخکه د خپل جلا قیمت له مخي په تور بازار کې خرڅیږي، چې پیسي یې خپل جیب ته لوړي، مثلاً د بست تصدې حق نمرې د انجنیر حبیب الله پواسطه په تور بازار کې فروش لري او د ښاروال ورور سمیع الله او پلار یې نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علایده علایده نمرې رسیږي. او پر عبدالصبور هم لس نمرې خرڅیږي.

ښاروال د BU په برخه کې په ۸ میلیونه کلدارو کور رانیولي دي. او یو بلاک د CU په برخه کې په درې لکه ډالره وکیل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طواس اسحق زی درې لکه ډالره ، دناوي پر ملاشريف او پر حاجي شراف الدین ۲۰ جریبه مخکه په بدل کې ۴۵ نمرې ورکړی.

دغنمو مرسته چې دمامورینو دپاره و، خپل مصرف ورسولي. د ۵۵۱ پلان کې ۲۷۵ نمرې خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقلیونو په نامه ترې رشوت واخیست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله گټه خرڅ کړل. دمامورینو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسې تور اوسور فساد په څرگند ډول نه یوازي په هلمند کې ، بلکې په هرات، بلخ، ننگرهار، بغلان او نورو سیمو کې لیدل کیږي. ولس ناتوانه و، د زورگويانو مخ چا نشوای نیولای. ناوړي گټې پورته کول دود شوي او چا یې بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورگويانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب گرځیدلي دي.

ټولنه دومره فاسده شویده، چې هیڅ شی عیب نه بلل کیږي. رشوت او قاچاق په څرگند ډول دی او دخلکو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پیژني، چی داسټمني او لوکس ژوند یې د کومي خوا پیدا کړ، آن ورسره تگ او راتگ کوي، آن جاسوسي او دپهرنیو غلامی عیب ندي، ډیر بي وسي ده، اکثریت خاموش د خائین قدرت ته په روڼو سترگو گوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرائتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وړي پر څلورم کال ۱۳۹۳ یو ډیر لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنگ زمین خواران) خپور شوی، چی د ښاغلی اکبر رستمی په قلم دي، دا مضمون داسې لیکي:

دري زره جریبه مخکه د هوايي میدان ته ورځیرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندې د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

مگر متأسفانه هغه ټوله يا تعمیرونه شول او يا باغونه، ۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او يا جهادي قوماندانانوته تړلي و.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړيدي. محمد سلیم تره کی بناروال څلور نمري، بناغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید گل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدی، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسيدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرتکوی او د موضوع کنترول او يا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلایسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد د مبارزي رئیس په غټو ، غټو سترگو ورته گوري، بناغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وايي چي مځکی د مځکو مافیا وخورل او نور يي څه دلایسه نه کيږي.

د Anham کمپنی

د Anham امریکایي کمپنی لکه سپریم په امریکایي لورپورو چارواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکی احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندې راننوتل. دا دواړي کمپنی چې نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککر دي.

کورنی کمیشن کار هم پدې برخه کې بي برخي پاته ندي او لاس یې ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره یې ناروا هم وکړل، پیسې یې تري وگرځولي او فریب او چل او ول یې ورسره وکړ ، چې په بحالت کې په ادارو کې سرگردانه گرځی. کوم احترام چې افغان د میلمه پالنې تر کلتور لاندې لري مرعات او باور وکړ ، مگر ددې کمپنیانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قراردونه یې په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنی یو گزارش دمثال په توگه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موتران پدې پلمه چې دناتو او ایساف د پاره دي او د گمرک او محصول نه یې ډډه وکړه، د MTN قرارداد یې پلمه کړ. کیسه داسې ده ، چې ټوله واردات باید محصول شي، مگر کوم ضروریات چې دایساف او ناتو د پاره دي، منطقاً باید معاف شي. مگر بنه منطق او دلسوزي په چوکاټ کې باید تفکیک وشي، نه داچې شخصي شرکتونه ، چې ددوي د پاره کارکوي او خپله گټه د خان د پاره کوي، هم باید معاف شي. د مالیې وزارت د گمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کې د عراده جاتو لید لیکي، مگر محصول او مالیه پدې (شهر بي پرسیان) کې ونشوی کولای چې تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چې څنگه افغانان د افغانانو په مقابل کې استعمال کړي. نو لدې کبله د بهرنیو چاروپخوانی مرستیال جاوید لودین، په کانادا کې افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنگتن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چې ددوي داریکو او نفوذ نه گټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکنیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کې پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چې د سپریم لخوا د میاشتې ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چې مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسې پېښې نه وي، چې نه غواړي وپېژندل شي.

محمد حنیف اتمر چې په هر وزارت کې وي، د میاشتې ۴۰ زره دالره فوق العاده د انگریزانو لخوا ورته حواله وي، چې دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځینو کسانو ته داپېسې ورویشلي، چې دده به خوبه و.

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

د کابل د قمبر د څلور لاري د رحمت اباد په پروژۀ کې په ۱۳۷۲ کال کې ۲۹ نمرې رهايشي کورنونه ښاري پلان شوه او پدې ترڅ کې عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينیک، پارک، ورکتون هم په نظر کې نيول شويوه، مگر دا عام النفعه مخکۀ بالاخره د عام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزیع يې پيل شوه، چې بالاخره د سيمي خلگو ددې عام النفعه مخکي دنمره بندي په مقابل کې مظاهره وکړه، چې دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندې و، مگر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يې دقانوني مظاهري له کناره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان ښاغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، گلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يې په قتل ورساوه، آن محل واقعه يې تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مري ته يې څوک نه ورپرېښول. بالاخره مري يې په غلط نامه (امام علي) د سردار داود خان روغتون ته تسليم کړ. دپېښې دنيټې د ۹۳ / ۴ / ۵ راهيسې جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمري. دقانون څرگنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته درېدل دي او زورواکي حاکمه ده، چې کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

د فواید عامي د وزارت بي کفایتي

پدې بي خاونده وطن په تیره چي بي کفایتي ، بي مسؤلیتي او ناوړه گټه چي سره یوځای شي دا غریب وطن به په تدریجي ډول کرار، کرار د بډختی په لور نورهم ورتیل باسي، داسي ډیر مثالو نه لرو، چي زموږ د هیواد وینه نه یوازي کورني خانیان خبیسي، بلکي بهرنیان هم تر دوي کومه کمي نلري او دخیانت په تطبیق کي لایو څه نور هم وړاندي دي، مثال بي دادي:

په ۲۰۱۱ کال ۳۱ دسمبر میاشتي کي د فواید عامي وزارت د ECCI امریکایي او بیا شریکي کمپنی (METAG JV) سره د قیصار—لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ میلیونو ډالرو په مقابل کي لاس لیک کړ، چي سرک ۲۳۳ کیلو متره اوږدوالی لري. ددې جملې نه دا لاندې مبلغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ میلیونه ډالره تحویل ورکړه شول

2. ۱۰۷ میلیونه پیش پرداخت

3. ۵۰ میلیونه ډالر دامنیت په خاطر دکورنیو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شرکتونه ، چي یو انچ سرک ته اقدام ونکړ.

په تینته بریالي شول، ولي چي ضامن او تضمین تري اخیستل شوي نه و، ممکن ادرس بي هم پوره څرگند نه وي.

کومي ۴۲ میلیونه ډالره دتجهيزاتو او ماشین الاتو دخريداري په خاطر مخ کي ورکړه شويدي. او داخریداري نده شوي، باید لومړی الات راغلي او یا د چک په مقابل کي پخپله د فواید عامي وزارت د رسیدو وروسته ورکړي وای.

اوس ټوله حکومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنی وزیر بناغلی اوژن دا پر پخواني وزیر عبدالقوس وراروي، گټه بي څه ده ؟ افغان ولس گرچه یو ډالر ته حیران پاته شي. دا دومره پیسي په هوا شوي. ستا پر حال باید زار، زار وژارم. که دا په بل هیواد کي وای، مسؤل کسان باید اقلأ بندیان وای او یا په اعدام محکوم. که په کوریا شمالي کي وای، نو به بي دباغ وحش دلیوانو شومه تري جوړه کړی وای.

زار- زار ، باید گریست.

بي پروایي هم اندازه لري.

استاد او فساد

پخوا په فرهنگي او روزنيزو موسسو کې دفساد هيڅ څرک نه لکېده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلی. ماندگار ورځپاڼې د ۱۳۷۸ کال دلرم دمیاشتي په يوه کڼه کې د " بازداشت استادان دانشگاه" مشتي بردهان ازادي بيان تر نامه لاندې خپور کړي چې په کې ويل شويدي، چې مضمون ممکن دالبیروني د پوهنتون د استاد وي. د البیروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چې په بيگناه ډول زنداني شويدي مطلب ؤ، مگر حقيقت بل ډول ؤ، چې دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چې دهغي جملې څخه دمحمد زبير محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلدن بارس دورکولو او دلدن دسپتي کالج ته ليرلو په مقابل کې اخیستي اوپه خپل خط او کتابت يې رسيد ورکړيدي، چې دمحصلينو بهر ته ليرل دده د وسه نده پوره.

چې بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مگر دواسطې په زور دا حکم تطبیق نشو. بناغلی بارش چې دالبیروني د پوهنتون رئیس ؤ، هرڅه چې ورته رسيدل، هغه يې کول. دپوهنتون د تعمير د قراردادي نه يې هم د قرارداد په مقابل کې څو زره دالره واخیستل. پدې هريو پوهيري، چې دمحصلينو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکې دتحصيلاتو د وزارت دمقام صلاحیت دی، چې ځان ته جلا طرزالعمل لري، چې د تدارکاتو دقانون په چوکاټ کې دي، اجراکيري، مگر استاد د ډير ټکي او کلا برداري نه کارواخیست ، پيسې يې په لاس راوړي. دپوهنتون د مرستي په نامه دبناعلی محمد یونس قانوني نه هم پنځه زره دالره جيب ته کړه. شاکرد نه یوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکې پر ده هم زده کړه کوي، چې څه کرکتر او اخلاق لري. ای افغانه ! حال دي زور وينم ، چې استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

قدم په قدم مفسد اجرائت

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملگری سره دننگرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندی کړه، چې هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کې تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملگري محکوم او دکابل په پلچرخي کې زندانیان شول.

دڅو مودې د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقیران له دې کبله چې خپل وطن کې نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثرأ د جرمي ډله د لاعلاج او یا صعب العلاج ناروغې پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجرائتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلی دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کې مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانته کې کباب وخورل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره ډالره نقدي واخیستی. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چې هلمند ته ورسیدل، څرنگه چې ناوخته و، محبس ته تسلیم نشوه. څارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ، دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چې ددې لسو کالو راږدي خوا بی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسېدلي. نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،گرچه عبدالستار څارنوال درې کاله بندي شوو.

دا ډول کرنی زموږ په هیواد کې ډیرې شوي وي، چې ممکن څوک یې پوښتنه نکوي او عیب یې نه بولي.

شیر پور چور شو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم بي خانته غوره کر او دافغانانو وبارلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهدانونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دخان غوښتنکو کریو له خوا ویچار او دنابودی کندی ته وسپارل شو. ددي پرخاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانگلیسانو او برغلکرو دمايي او دافغانانو دغزا او بریواو دسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي وای، چي بي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي وای او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي وای.

وايي چي میگناتن همدلته دخوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاره ووژل شو. او دمیگناتن پر را ایستلي تفنگچه بي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنگچه بیا جناب حضرت صاحب مجددی دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستانی جنرال حمید گل ته سوغات کرل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کریو پوري بي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیري، ددي پرخاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده بي خلکو ته دکورنو او استو گنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي وای برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیر او دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیر مستحقو لاندی کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري، چي مور بي نوم لږ دگرانو لوستونکو د خپرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دناریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپروو یي. او په پایله کي هغه نوم لږ هم خپروو چي تراوسه بي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جگنلک لخوا نمره بندی په خلکو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروایي مصرف کړي. څرنکه چي اوس اینجورگاني هم ولاري ،خارجیان هم لږ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي ورسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړيدي، یوازي علي احمد جلالی اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړيدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مخکي چي د اردو افسرانو لخوا غضب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملی نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمره د اخیستونکو نمونه دادي:

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شہرت	اسم	ولد	نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوہ زمین	س.ع.پ
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژہ شیرپور	11250 دالرامریکائی	
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//	
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//	
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//	
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//	
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//	
7	محمد سعید	فیض محمد	1100			
8	عبدالحمود	عبدالرازق	4610	//	//	
9	محمد مہدی	محمد اکرم	1046A	//	//	
10	عتیق اللہ	محمد عثمان	1050	//	//	
10	صدیق اللہ	عبدالمعروف	1140	//	//	
21	جان احمد	حاجی محمد شاہ	1124	//	//	
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//	
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//	
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//	
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//	
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//	
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//	
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//	
20	آقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//	
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//	
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//	
23	محمد ابراہیم	محمد یوسف	1236	//	//	
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//	
25	محمد صابر	محمد طاہر	1176	//	//	
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//	
27	امان اللہ	مومن خان	1164	//	//	
28	حاجی محمد الماں	حاجی محمد اکبر	1088	//	//	
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//	
30	شہزادہ مسعود	محمد خان	1162	//	//	

//	//	1275		داکتر حسام الدين	31
//	//	866	دکتر محمد حسين	خالد احمد	32
//	//	1277	خدا بخش	نجيبه	33
//	//	866	محمد قربان	مولوی عبدالباقي	34
//	//	1133	امين الله	سميع الله	35
//	//	1048	محمد يوسف	محمد شريف	36
//	//	1232	غلام حسين	نجيبه	37
//	//	1049	محمد يوسف	محمد يونس	38
//	//		عبدالرزاق	عبدالواحد	39
//	//	1013	مير عبدالله	مير امان الله	40
//	//	1065	غلام سخی	خاتم گل	41
//	//	1082	حاجی ملكی	سيد مصطفی "کاضمی"	42
//	//	859	محمد هاشم	قره بيک	43
//	//	1139	عبدالقدیر	عبدالسميع	44
//	//	1016	تاج الدين	فضل الدين	45
//	//	1085	قلعه داد	محمد قسيم	46
//	//	1219	عبداللطيف	سميع الله	47
//	//	1097	محد عثمان	حاجی قدير	48
//	//	1231	عبدالحميد	عبدالخالق	49
//	//	858	محد امين	زلمی "هيواد وال"	50
//	//	1069	حاجی محمود	گلستان	51
//	//	1279	خير محمد	محمد امرار	52
//	//	1129	عبدالحيب	عبدالبيصر	53
//	//	1272		بصير "سالنگی"	54
//	//	1136	محمد يعقوب	نجيب الله	55
//	//	1130	حاجی شمشير	حاجی کاتب	56
//	//	1163	تاج محمد	احمد نجيب	57
//	//	1108	عطا محمد	عبدالمومن	58
//	//	1047	محمد قل	نور محمد	59
//	//	1228	مير اکبر	مير حيدر	60
//	//	858	محمد نادر	عبدالصمد	61
//	//	1263	محمد اسمائيل	محمد ايوب	62
//	//	1116	عبدالعلی	عبدالمالک	63
//	//	1174	محمد طاہر	محمد فاضل	64

//	//	1235	سريندل	محمد آصف	65
//	//	1091	بسم الله	هدايت الله	66
//	//	1262	عبدالغياث	محمد نعيم	67
//	//	1092	بسم الله	عنايت الله	68
//	//	1115	عبدالمجيد	محمد عثمان	69
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ريحان	70
//	//	1035	عظيم الله	موجود	71
//	//	1017	محد انور	محمد اكبر	72
//	//	1031	عظيم الله	مقبول	73
//	//	1144	حاجى بيادل	قارى محمد علم	74
//	//	1148	قطب الدين	محمد طيب	75
//	//	1056	مير محمد علم	شاه علم	76
//	//	1165	عبدالطيف	عبدالشفيق	77
//	//	859	عبدالاحد	احمد ولى	78
//	//	1041	حاجى عبدالطيف	حميد صديق	79
//	//	1049	محمد ابراهيم	غلام يحيى	80
//	//		صالح محمد	محمد سرور	81
//	//	1175	گل ملک	گل زرگ	82
//	//	1142	رئيس مير	دولت مير	83
//	//	1106	محمد حكيم	محمد قسيم	84
//	//	166A1	سيد على اكبر	سيد فضل اكبر	85
//	//	1161A	سيد احمد شاه	سيد محمد حسن	86
//	//	1168	سيد حكيم شاه	سيد ظاهر	87
//	//	1102	فضل الدين	عظيم الدين	88
//	//	1227	امير محمد	عبدالحميد	90
//	//	1093	غوٹ الدين	بسم الله	91
//	//	1125	عبدالطيف	محمد رفيق	92
//	//	1121	غلام بهاولدين	محد امين	93
//	//	1120	عبدالحكيم	عبدالحدود	94
//	//	1234	نصر الله	عبدالله" توحيدى	95
//	//	1086	مومن خان	ذبيح الله	96
//	//	1075	محمد نعيم	احمد صابير	97
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	98
//	//	1059	محمد ايوب	داكتر احمد مشاهد	99

//	//	1062	جمعه خان	محمد شريف	100
//	//	1045	عبدالرازق	حاجى خالق	101
//	//	1322	كاكو خان	محمد سرور	102
//	//	1149	توره مير	خارنوال ميرجان	103
//	//	1163A	سيد جمال	فضل مولوى هادى "شينوارى"	104
//	//	1132	تاج محمد	حاجى شمشير خان	105
//	//	1021A	حاجى محمد امين	عبدالكريم	106
//	//	1244	محمد افضل	عبدالحكيم	107
//	//	1004	محمد موسى	فضل احمد	108
//	//	1099	غلام محبت الله	اسد الله	109
//	//	1052	احمد جان	باز محمد "احمدى"	110
//	//	1083	عباد الله	حبيب الله	111
//	//	1019	رحمت الله	عتيق الله	112
//	//	1011	غلام سرور	غلام اكبر	113
//	//	1161	مير محمد شريف	سيد مخدم "رحين"	114
//	//	1145	مومن خان	حكيم الله	115
//	//	1143	محمد حكيم	محمد جليل	116
//	//	1030	قلعه داد	عبدالقديم	117
//	//	1220	ناصر على	محمد ابراهيم	118
//	//	1110	دلاور خان	محمد اصف	119
//	//	1113	فضل احمد	عبدالخالق	120
//	//	1073	محمد صالح	محمد هانبل	121
//	//	1177	پروان خان	عبدالمعروف	122
//	//	866YC	محمد غوث	عبدالواسع	123
//	//	1051A	محمد غنى	محمد عيسى	124
//	//	1060	محمد عظيم	عبدالعليم	125
//	//	1271	محمد على	هلال الدين	126
//	//	1182	عبدالحفيظ	عبدالولى	127
//	//	1265	نظر محمد	عنايت الله	128
//	//	1273	محمد آقا	محمد داود	129
//	//	1166B	عبدالامان	افضل امان	130
//	//	1274	محمد اشرف	محمد هارون "رسولى"	131
//	//	1269	شاه افغان	حاجى قربان	132

//	//	1263	گلدین	عبداللہ	133
//	//	1204	نظر محمد	حنیف اللہ	134
//	//	1072	محمد عالم	گلپا الدین	135
//	//	1090	محمد یعقوب	عبدالمتین	136
//	//	1135	عبدالودود	سلطان محمد	137
//	//	1165	عبدالرؤف	عتیق اللہ "حبیبی"	138
//	//	1139	عبدالقدیر	عبدالسمیع	139
//	//	1162	عبدالغنائت	محمد نعیم	140
//	//	1182	عبدالحفیظ	حاجی عبدالولی	141
//	//	1180	باشی حکیم	حاجی عبدالقیوم	142
//	//	1180	میر نواز	محمد کریم	143
//	//	1182A	حاجی قیاد	صالح محمد	144
//	//	1141	عبدالرسول	محمد شاکر	145
//	//	1130	حاجی شمشیر	حاجی کاتب	146
//	//	1177	پروان خان	عبدالمعروف	147
//	//	1177	محمد ایوب	احمد جمشید	148
//	//	1176	محمد طاہر	محمد صابر	149
//	//	1163	تاج محمد	احمد نجیب	150
//	//	1165	عبدالطیف	محمد شفیق	151
//	//	1162	محمد خان	شہزادہ مسعود	152
//	//	1129	عبدالحبیب	عبدالبصیر	153
//	//	1121	غلام موالدین	محمد امین	154
//	//	1132	تاج محمد	حاجی شمشیر خان	155
//	//	1135	محمد....	نجیب اللہ	156
//	//	1109	حاجی محمد خان	سید ممتاز	157
//	//	1115	دلور خان	محمد آصف	158
//	//	1108	عطا محمد	عبدالمومن	159
//	//	1103	مرزا محمد	مرزا رحیم	160
//	//	1168	سید حکیم شاہ	سید طاہر	161
//	//	1112	عبدالحکیم	عبدالمالک	162
//	//	1115	محمد علی	محمد عیسیٰ	163
//	//	1113	عبدالطیف	محمد شفیق	164
//	//	1125	عبدالحکیم	عبدالودود	165
//	//	1142	محمد رحیم	انجنیر علی عالم	166

//	//	1166	محمد عثمان	نجيب الله	167
//	//	1144A	حاجى بدل	قارى محمد علم	168
//	//	1146	مومن خان	امان الله	169
//	//	1145	مومن خان	حكيم	170
//	//	1149	محمد ابراهيم	غلام يحيى	171
//	//	1148	قطب الدين	محمد طيب	172
//	//	1166	عبالخفيظ	رقيه	173
//	//	1105	محمد كريم	كرام الدين	174
//	//	1088	محمد اكبر	حاجى محمد الماس	175
//	//	1065	غلام سخي	خانم گل	176
//	//	1102	فضل الدين	عظيم الدين	177
//	//	1147	توره مير	خارنوال ميرجان	178
//	//	1163A	سيد جمال	مولوى فضل هادى شنيوارى	179
//	//	1166B	حاجى تاج الدين	دكتور حسام الدين	180
//	//	1019	رحمت الله	عتيق الله	181
//	//	1025	صالح محمد	محمد سرور	182
//	//	1166A	سيد على اكبر	سيد فضل اكبر	183
//	//	1003	محمد حسن	محمد واصل	184
//	//	1011	غلام سرور	غلام اكبر	185
//	//	1010	دين محمد	نجيم	186
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	187
//	//	1044	عبدالرؤف	قدم شاه	188
//	//	1092	بسم الله	عنايت الله	189
//	//	1086	بسم الله	هدايت الله	190
//	//	1041	غوٹ الدين	بسم الله	191
//	//	1043	حاجى شمشير خان	تاج محمد	192
//	//	1089	حاجى عبدالرزاق	حاجى خالد	193
//	//	1045	عظيم الله	مقبول	194
//	//	1031	قلعه داد	عبدالقديم	195
//	//	1030	محمد نادر	عبدالصمد	196
//	//	1051	محمد امين	عبدالكريم	197
//	//	1016	تاج محمد	فضل الدين	198
//	//	1017	محمد النور	محمد اكبر	199

//	//	1013	میر عبداللہ	میر امان اللہ	200
//	//	1004	محمد موسیٰ	فضل احمد	201
//	//	1049	محمد یونس	محمد یونس	202
//	//	1048	محمدیوسف	محمد شریف	203
//	//	1047	محمد قل	نور محمد	204
//	//	1046	عبدالرازق	عبدالحمود	205
//	//	1052	احمدجان	باز محمد احمدی	206
//	//	1050	محمد عثمان	عتیق اللہ	207
//	//	1035	عظیم اللہ	موجود	208
//	//	1041	حاجی عبدالطیف	حمید صدیق	209
//	//	1046A	محمد اکرم	محمد مجیدی	210
//	//	1084	قلعہ داد	عبدالقدیم	211
//	//	1072	محمد عالم	شہاب الدین	212
//	//	1073	محمد صالح	محمد ہانیل	213
//	//	1061	محمد عظیم	عبدالعلیم	214
//	//	1083	عبداللہ	حبیب اللہ	215
//	//	1056A	میر محمد علم	شاہ علم	216
//	//	1062	جمعه خان	محمد شریف	217
//	//	1047	محمد عثمان	حاجی فقیر	218
//	//	1099	غلام جنت اللہ	اسد اللہ	219
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	220
//	//	1217	عبدالرحیم	عبدالرشید	221
//	//	1239	محمد دین	بی بی سلطنت	222
//	//	866G	حاجی محمد غوث	عبدالواسع	223
//	//	866K	حاجی عبدالرزاق	عبدالواجد	224
//	//	1142	وقیش میر	دولت میر	225
//	//	1068	عبدالباقی	جان محمد	226
//	//	1064	حاجی محمود	گلستان	227
//	//	1082	حاجی ملک سید گل	سید مصطفیٰ کاظمی	228
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	229
//	//	1084	عبدالمقیم	عبدالادیب	230
//	//	1222	کاکو خان	محمد سرور	231
//	//	1214	عبدالطیف	سمیع اللہ	232
//	//	1220	محمد علی	محمد ابراہیم	233

//	//	1234	نصر الله	عبدالله توحيدى	234
//	//	1232	غلام حسين	نجيبه	235
//	//	1233	امين الله	مسيح الله	236
//	//	1227	امير محمد	عبدالحميد	237
//	//	1216	فضل محمد	عبدالخالق	238
//	//	1215	عبدالرشيد	باطور	239
//	//	1216A	محمد ابراهيم	فيض الله	240
//	//	1236	محمد يوسف	محمد ابراهيم	241
//	//	1236	حاجى محمد امير	عبدالكريم	242
//	//	1215	سيد برهان الدين	سيد نور الله	243
//	//	1241	محمد وصال	محمد عيسى	244
//	//	1251	مير محمد عثمان	داد محمد	245
//	//	1244	محمد افضل	عبدالحكيم	246
//	//	1243	گالدين	عبدالله	247
//	//	1231	مير اكبر	مير حيدر	248
//	//	1228	عبد العزيز	عبدالطيف	249
//	//	1229	مير عالم	سيد احمد	250
//	//	858	نظر محمد	صفت الله	251
//	//	859B	عبدالاحد	عبدالولى	252
//	//	1150	عبدالقيوم	گل محمد	253
//	//	1154	عبدالامان	افضل امان	254
//	//	1124	حاجى محمد شاه	جان احمد	255
//	//	1155	سيد آقا	سيد حسين	256
//	//	1161	سيد احمد شاه	سيد محد حسين	257
//	//	1241		دين محمد	258
//	//	1275		داكتر حسام الدين	259
//	//	1262	عبدالغياث	محمد نعيم	260
//	//	1273	محمد آقا	محمد داود	261
//	//	1276	نظر محمد	نقيب الله	262
//	//	1274	خير محمد	محمد حرار	263
//	//	1161	مير محمد شريف	سيد مخدوم رحين	264
//	//	1262	شاه افغان	حاجى قربان	265
//	//	758A	محمد امين	زلمى هيواد مل	266
//	//	866C	محمد قربان	مولوى عبدالباقي	267

//	//	866F	مقصود خان	محمد معصوم	268
//	//	1120	عبدالطيف	احمد صديق	269
//	//	1199	سيد نور الله	سيد ابراهيم	270
//	//	1128	محمد غوث	محمد عظيم	271
//	//	1166	محمد حكيم	محمد قسيم	272
//	//	1062	جمعه خان	محمد شريف	273
//	//	1047	محمد قل	نورمحمد	274
//	//	1056	مير محمد علم	شاه علم	275
//	//	1016	تاج الدين	فضل الدين	276
//	//	1017	محمد انور	محمد اكبر	277
//	//	1011	غلام سرور	غلام اكبر	278
//	//	1263	محمد اسمعيل	محمد ايوب	279
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ريحان	280
//	//	1239	محمد دين	بي بي سلطنت	281
//	//	1144B	حاجي بدل	قاري محمد علم	282
//	//	F866	مقصود خان	محمد معصوم	283
//	//	1115	عبدالمجيد	محمد عثمان	284
//	//	1020	دين محمد	غلام نبي	285
//	//	1043	بسم الله	هدايت الله	286
//	//	1231	عبدالحميد	عبدالخالق	287

لست اشخاصيکه پول قسط اول دالری زمين خويش را تحويل نموده اند.

مبلغ تحصيل شده قسط اول	نمبر زمين	شهرت		شماره
		ولد	اسم	
928125	1116	محمد طاهر	محمد ريحان	1
1278482	1083	عبدالله	حبيب الله	2
436324	1180	سرفراز	محمد كريم	3
619882	1154	عبدالامان	افضل امان	4
695819	1065	غلام سخي	خانم گل	5

1362826	1086	مومن خان	ذبيح الله	6
767879	1019	مومن خان	عتيق الله	7
504883	1230	حاجی محمد امين	عبدالکريم	8
103850	A1021	محمد علی	زينب انوری	9
675221	1081	محمد ايوب	داکتر احمد مشاهر	10
876227	1177	محمد ايوب	احمد جشيد	11
662313	1015	محمد نادر	عبدالصمد	12
671041	858	مير عالم	سيد احمد	13
1426597	1005	عبدالرسول	محمد شاکر کارگر	14
554625	1170	عبدالرشيد	باطور	15
554625	1215	سيد برهان الدين	سيد نور الله	16
582806	1217	عبدالرحيم	عبدالرشيد	17
840823	1216	فضل محمد	عبدالخالق	18
336593	1113	محمد علی	محمد عيسى	19
874641	1022	خادم حسين	عزيز الله شفق	20
507314	1247	همت خان	نور احمد	21
1092792	180/42	محمد اشرف	محمد هارون رسولی	22
970017	122/3	محمد عظيم	عبدالعليم	23

لست اشخاصيکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحويل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امين	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهيم	عبدالحكيم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حليمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهيم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دين محمد	محمدزمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

2068022	شیر پور	480	1234	نور محمد	عطامحمد	10
2680357	شیر پور	484	1056	عبدالروف	ماہرہ	11
5182888	شیر پور	936	1029	محمداسلم	محمد کریم	12
2730911	شیر پور	393	1052	محمدظورہ	محمدامین	13
1909823	شیر پور	340	1016	سیدافاگل	سیدیحی	14
1661138	شیر پور	300	1014	محمدکبیر	عبدالحمید	15
3991478	شیر پور	630	1026	عبدالحسین	نوراللہ	16
2436335	شیر پور	440	1064	سیدقربان	سیدنجیب اللہ	17
2027170	شیر پور	600	1156	محمدیعقوب	محمدنیوس	18
3475283	شیر پور	628	1032	محمد عثمان	بی بی سنیل	19
34191112	شیر پور	618	1038	محمد عثمان	بی بی ثریا	20
1992165	شیر پور	360	1240	ملاعصیت اللہ	بی بی زیادہ	21
2581498	شیر پور	464	10514	عبدالرسول	نورحبیب	22
3006091	شیر پور	543	A1143	محمد عثمان	محمدیحی معروفی	23
3006748	شیر پور	484	1066	محمد عارف	عمر	24
3542688	شیر پور	640	1047	محمد اسماعیل	احمد کمال	25
2928298	شیر پور	471	1061	امیر محمد	عبدالرحیم	26
3986666	شیر پور	643	1034	قلعہ دار	عبدالامین	27
3911172	شیر پور	630	1039	قلعہ دار	عبدالحمین	28
3006269	شیر پور	484	1009	حاجی محمد	حاجی شیر علم	29
3665816	شیر پور	591	1037	قلعہ دار	عبدالمقیم	30
2236025	شیر پور	360	1031A	مولوی متین	حاجی مبین	31
2165914	شیر پور	350	1224	خواجہ شیر احمد	خواجہ نبی	32
6215399	شیر پور	990	1087	محمد موسیٰ	محمد ہاسین	33
1920171	شیر پور	310	1179	عبدالکریم	محمد سعید	34
3997410	شیر پور	650	1148	قطب الدین	محمد طیب	35
1719440	شیر پور	402.46	1177A	عبدالقیوم	گل محمد	36
6817411	شیر پور	1096	1070	محمد یوسف	احمد عبیر	37
3278539	شیر پور	522	1040	محمد خان	جلال	38
4345740	شیر پور	700	1018	محمد موسیٰ	محمد امان	39
3014591	شیر پور	485	1075	محمد قسیم	فاطمہ	40
310868	شیر پور		1012	محمد حسین	محمد داود	41
5862512	شیر پور	880	8866	غلام جیلانی	علی احمد جلالی	42

2487120	شیر پور	300	1151	محمد امین	کیرا نامه	43
3910877	شیر پور		1024	محمد اسحق	محمد یوسف واعظی	44
1932869	شیر پور	360	A 1172	محمد اصف	محمد حنیف اتمر	45
2863292	شیر پور	461	866F	محمود خان	محمد معصوم	46
4097412	شیر پور		A1036	حمایت الله	حیات الله	47
4096884	شیر پور		1111	محمود خان	تمیز خان	48
2283476	شیر پور		1036A	امر الدین	جلال الدین	49
4050918	شیر پور	728	1125	حاجت میر	امرال دین	50
1030867	شیر پور		1055	غلام صحبت الله	فضل عظیم	51
3048667	شیر پور		1098	محمد حضرت	بی بی شکره	52
3735288	شیر پور	672	1028	محمد سرور	حاجی محمد محقق	53
2782605	شیر پور	500	1095	شمشیر خان	نصیر احمد	54
3987792	شیر پور	640	1043	عیار الله	نعمت الله شہرائی	55
1750194	شیر پور	1029	1220	نور محمد	می الدین	56
3374175	شیر پور		1038	عظیم الله	مقصود	57
5562011	شیر پور			محمد سرور	عبدالاحد	58

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه بي په لست كي مخ اړولي دي، يو هم استاد محمد كريم خليلي دي، چي د (خليلي) د نامه بي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه بي وای کړي.

چورلمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثریت خاموش) جوړه وي او ډيو اقلیت ځانين دزورواکي په لاس برمه شوی وي.

دا اقلیت معمولاً د قاچاق، غصب، بدي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيایي کړۍ يې جوړه کړې وي، ددې ځانين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندې کوي.

ولي کله چې مور زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لور پوري او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکيانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چې ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چې ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گندو کړي او د حکومت د مشروع اجرا مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چې پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چې تر ټولو هغه لوی ځانين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ بڼخي وکيلاني لکه (.....) دوپشته (دوسره) کار کوي، هم بي کمیشن کاري او هم بي فزيکي فروشات درلودل او پر دو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ديره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يې داو، چې په لږ يې قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چې ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چې د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونیول شي همدا سمه ده، چې هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چې پارلمان ته هغه کسان راغلي و ، چې سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چې سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يې هڅه داوه ، چې حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چې ددې لرلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چې دافغان نجيب او مجاهد ولس تيب کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه کارگان د ولس پر غوښو اخته و، شيخ پلمه يې درلوده، (دولس استازی) چې دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره و، که به يې لنده او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريډيت او راتلونکي اعتبار به يې په پام کي و. په علمي سويه کي د حکومت تر غرو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت و.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غرو دبدو اخيستونکو، قاچاقبر، غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يې هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يې وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضا باندې).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يې عدالت ته وسپارل شي او داندلال د پاره يې هم پام وشي.

کومه مقرري به وي، چې د وکیل صاحب لاس په کي نه وي؟ او په ډيرو ادارو کي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجيد) دي دوي ووهي، چې دوی لاس پر ايښي دي.

که زندانونه وکتل شي، هلته يو غل، ښو قاچاقير او بل قاتل دي. او داکسان طبعاً کله، کله شريک د جرم هم لري. قاچاقير غل نه وي او کيسه بر قاتل نه وي، مگر زموږ وکيلان دهرجاني شريک او شاته ولاړ وي، که قاچاق بر وي او که ښي خورونکي.

پدي بايد اعتراف وکړو، چې کمزوري حکومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره کي درلود. قوي پارلمان پدي مانا، چې خودسره، سرکبه، بداخلاقه او قانون شگفه و. کوم څوک چې لار نه نيول لکه، داکتر رنگين دادفراسپننا، مجتبی پتنگ، عبدالرحيم وردگ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الکو او داسي نور. کوم وزير چې به چمتوالي درلود، دپيژندنې په لومړی ورځ به تسليم او خپل جيب ته لاس او په ټوله ماموريت دوره کي به يي خپل تعهدات پر ځای کوله. او که کوم څوک چې ناتوان او د عزت خاوند به و، هغه به يي د کمپاين په لومړي ورځ کورته رخصت کړ.

ددوي يو صفت دا و، چې نه يي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هکله تشخيص و، مگر دارو او درمل يي چا اقدام ونکړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوج و، آن هغه ورسره مډا درکول، بي بنډو باره کسان پکي راغلي و. حاجي ظاهر قدير، حاجي لالی حميدزي، احمد بيهزاد، داکتر مهدي، اقبال صافي، ميرا داد نجرابي، الله گل مجاهد، ديو خوا به يي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه کي يي ستونزي رامنځ ته کولي، قرار دادونه او پرتوکولونه يي نه منل او وزيرانو په ډير مسؤوليت د رايو په وخت کي برخورد کله.

په پارلمان کي هر چا چې ډير نفوذ او شهرت درلود، لکه عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، او حاجي محمد محقق ډير ناوري گټي اخيستي. گرچه حاجي محقق د رباني او سياف په کچه په ناوړو گټو کي ډير لاس نه درلود، يوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی و. مزاري هغه څوک و، چې (رقص مرگ) يي اختراع کړ او دخلگو په سرو کي يي ميخونه وهل او دښخو سيني يي ورپري کړي. گرچه په حقيقت کي به يي ويل، چې د تاجکانو مي بد راځي، مگر داستاد عطا نور اختلاف يي خپله گټه باله.

حامد کرزی ولي ونشواي کولای، چې عدالت تأمين او قانوني حاکميت راوړي؟ او يا نه يي غوښتل او که يي نشواي کولای؟ ستر دليل يي دا و، چې دامريکا حمايه د شمالي ټلوالو سره ديو تعهد پر بنا د طالبانو په ټکولو کي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او يا په بل عبارت د طالبانو ټکول شمالي ټالوال په ځان پوري تړلي و، بالخصوص د شوراى نظار غرو، شوراى نظار اصلاً د پنجشیر بل نوم و.

هردم د بي امنيتي د خطر احساس کيږي. کرزي به هم ويل، چې (ماته کاسه) يي په لاس کي نيولي ده، که وکولای شي چې دا بدماشان، سياسي مبارزي ته راسوق کړي، نه جنگي مبارزه، حالت نازک و، بهرني دوښمنان هم کمين کي ناست و.

هيواد يوازي د کرزی نه و، بلکي هر وگړی دا ملي احساس ولري، چې قانون تطبيق شي.

په ورستيو کي د کرزي ملي احساس او ملي غوښتنې او بالاخره د ولس دفاع د امريکائيانو نه وغوښته، دي نور هم په يو نامناسبه حالت کي قرار ونيوي، همدا و، چې قانون حاکم نه شو.

کرزی و نشوای کولای او یا چا نه پریښودي ، چې یو قوي او سپیڅلي کاري ټیم جوړ کړي. هر یو شاته بل موازي ځواک موجود و، چې د کرزی د هغه لیري کیدو او یا مجازات توان نه درلود. مثلاً محمد سلیم تره کی دهرات ښاروال، چې دمحمد اسمعیل استازیتوب کاوه او دکتو حمایه یې کوله، څو تنه والیان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرگنده ده چې د کرزی په محمد اسمعیل زور نه رسیدي، اسمعیل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره و، خلک داهم وايي چې ایران یې هم شاته ولاړو.

استاد عطا محمد نور هم همدا ډول، لکه چې وايي، خرسکي دموري په زور غورځي . استاد عطا هم د روسانو حمایه او هم د پنځشیرانو حمایه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم و، مگر تر ټولو شوای نظر ، چې مطلب د پنځشیرانو څخه دي، هر اړخیزه فعالیت درلود او مافیایي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکیلات یې درلودل، چې یو بل سره تړلي ، اقتصادي مافیا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغیره. دغه ، قطاع الطریق، اختطاف چیان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي یو ډبل په خدمت کي ولاړ و.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنځشیرانو نفوذ تر دي اندازي پوري و، چې آن استاد تري ډار درلود. کله چې د شهید د اونۍ تر نامه لاندې ځیني مراسم تر سره کيږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجلیل نه مطلب دي او دا نور یو ضمني یاد ډيري.

په بسم تجلیل کي استاد په ډیر صراحت دا وویل، چې بي پلاره (بي پدړه شوی یم ، یو چې اصلي پلار مي مر شو او بل چې امر صاحب شهید شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چې پرده دهغو دو عربانو سره ، چې احمد شامسعود یې ترور کړي، دده راهنمایي ورسره و، چې افشاگيري، دانجنیر عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ویل کيږي.

جمعیت اسلامي او استاد رباني هم په نامه و، چې په اصل کي د پنځشیرانو په انحصار کي قرار لري. زمور دا هیوادوال لکه د یهودانو غوندې، هرڅه خپل منځي مخالفت چې ولري ، سور، زرغون، او توريي د شپي د خوا د پنځشیر په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره یو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

گټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډیره خوښه وه، مگر په لږ تفاوت. استاد رباني سیاسي نفوذ خوښ و، چې مالي گټه په لاس راوړي، تر سیاست یې گټي، مالي منفعت ډیر خوښ و او دا هدف ته هم ورسید، مگر د استاد سیاف برعکس گټه خوښه وه ، چې سیاسي نفوذ ته ورسیري. په هرصورت ولس ته یې تفاوته ده، ولي چې جهاد په خاورو گډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدړ ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطریقي په هکله کوم وخت کي عبدالصیر سالنکي د کابل امنیتي قوماندان و، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چې په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البدیعه وویل، چې د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه یوه طبقه ده چې دشمالی نه چې په راس کي یې پنځشیران دي ، دا کار کوي. د همدې غلو شاته د پنځشیر لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا باید ووايم چې دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چې احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعیل خان مشهد، جنرال عبدالرشید دوستم استانبول ته او حاجي قدیر پیناور ته خانونه په سلامتي ورسول.

د فساد مخنيوي

د فساد دمخنيوي د پاره لومړی سياسي اداره او توان پکار دی.

د شتمني تپوس وښي ، د کومه راغلي او چيرته څي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقيق تفتيش او تحقيق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپړ تنفيذ حکم د حکومت لخوا.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**